

LXXXIII

LANDSKAPSREGERINGENS
BERÄTTELSE
TILL ÅLANDS LAGTING

ÖVER LANDSKAPET ÅLANDS FÖRVALTNING
OCH EKONOMISKA TILLSTÅND UNDER ÅR

2007

ISBN 951-8946-68-X
Mariehamn 2008, Zapp reklambyrå

Till Ålands lagting

Landskapsregeringen har härmed äran att till lagtinget överlämna den i 25 § landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse förutsatta berättelsen över landskapets förvaltning och ekonomiska tillstånd år 2007 samt över verkställigheten av lagtingets beslut.

Mariehamn, juni 2008

Lantråd

Viveka Eriksson

Vicelantråd

Britt Lundberg

INNEHÅLL:

Landskapsregeringens politiska översikt	11
1. SJÄLVSTYRELSEMYNDIGHETERNA	13
1.1. Ålands lagting	13
1.1.1. Sammansättning	13
1.1.2. Lagtingsarbetet	15
1.1.3. Landskapsrevisorerna	18
1.1.4. Ålands delegation i Nordiska rådet	18
1.1.5. Lagtingets utgifter och inkomster	19
1.2. Ålands landskapsregering	20
1.2.1. Sammansättning	20
1.2.2. Regionkommittén	20
1.3. Republikens President	20
1.4. Landshövdingen i landskapet Åland	21
1.5. Ålandsdelegationen	21
2. FÖRVALTNINGEN	23
2.1. Ärendenas behandling i landskapsregeringen	23
2.2. Lagstiftnings- och budgetarbetet samt övriga åtgärder som tillhör lagtingsarbetet	24
2.3. Föredragning av ärenden i landskapsregeringen	24
2.4. Externa kontakter	25
3. KANSLIÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	26
3.1. Allmän förvaltning	26
3.1.1. Uppföljning av målsättningar	26
3.1.2. Ävdelningens utgifter och inkomster	30
3.2. Allmänna byrån	30
3.2.1. Jämställdhetsfrågor	30
3.2.2. Ålandskontoret i Helsingfors	31
3.2.3. Ålandskontoret i Stockholm	31
3.2.4. Enheten för Europarätt och externa frågor	32
3.2.5. Administrativa enheten	32
3.2.6. Personalenheten	34
3.2.7. Ålands polismyndighet	37
3.2.8. Motorfordonsbyrån	38
3.3. Byggnadsbyrån	40
3.3.1. Planläggnings- och byggnadsväsendet	40
3.3.2. Bostadsenheten	40
3.3.3. El- och energienheten	43
3.3.4. Brand- och räddningsenheten	43
3.3.5. Landskapsalarmcentralen	44
3.3.6. Fastighetsförvaltningen	45

4. FINANSÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	47
4.1. Allmän förvaltning	47
4.1.1. Uppföljning av målsättningar	47
4.1.2. Utveckling av mätetal	50
4.1.3. Ävdelningens utgifter och inkomster	50
4.2. Allmänna byrån	51
4.2.1. Landskapets budget	53
4.2.2. Ävräkning, skattegottgörelse och extra anslag	53
4.2.3. Allmänna stöd till kommunerna	54
4.2.4. Särskilda understöd, lån och investeringar	54
4.2.5. Penningautomatmedel	55
4.3. Redovisningsbyrån	55
4.3.1. Landskapets bokföring och bokslut	55
4.4. Ävtals- och pensionsbyrån	56
5. SOCIAL- OCH MILJÖÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	57
5.1. Allmän förvaltning	57
5.1.1. Uppföljning av målsättningar	57
5.1.2. Ävdelningens utgifter och inkomster	57
5.2. Socialvårdsbyrån	57
5.2.1. Uppföljning av målsättningar	57
5.2.2. Ordnandet av socialvården i landskapet	59
5.2.3. Älkohol och narkotika	60
5.2.4. Stöd och bidrag	60
5.2.5. Handikapprådet	61
5.2.6. Klient- och patientombudsmannens verksamhet	61
5.3. Hälso- och sjukvårdsbyrån	62
5.3.1. Uppföljning av målsättningar	62
5.3.2. Utbildning och information	63
5.3.3. Rehabiliteringssamarbetskommissionen	63
5.3.4. Förtroenderådet	64
5.4. Miljömedicinska byrån	64
5.4.1. Uppföljning av målsättningar	64
5.5. Miljöbyrån	65
5.5.1. Allmän miljövård	65
5.5.2. Naturvård	66
5.5.3. Vattenvård och avloppsvattenbehandling	67
5.5.4. Ävfallshanteringen	69
5.5.5. Miljötillsynen	70
5.5.6. Ålands miljölaboratorium	71
5.6. Ålands miljöprövningsnämnd	71

6. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	73
6.1. Allmän förvaltning	73
6.1.1. Uppföljning av målsättningar	73
6.1.2. Avdelningens utgifter och inkomster	74
6.1.3. Nordiskt samarbete	74
6.2. Allmänna byrån	77
6.3. Skolbyrån	77
6.3.1. Ålands läromedelscentral	77
6.3.2. Utbildning på grundskolenivå	78
6.3.3. Studieförberedande utbildning på gymnasialstadienivå	81
6.4. Yrkesutbildningsbyrån	82
6.4.1. Vuxenutbildningsenheten	84
6.4.2. Utbildning på gymnasialstadienivå	87
6.4.3. Ålands sjösäkerhetscentrum	95
6.4.4. Högskolan på Åland	96
6.5. Kulturbyrån	98
6.5.1. Ålands folkhögskola	98
6.5.2. Ålands musikinstitut	99
6.5.3. Fritt bildningsarbete och hantverksutbildning	100
6.5.4. Allmän kulturverksamhet	100
6.5.5. Idrott och ungdomsarbete	101
6.5.6. Biblioteksverksamhet	103
6.5.7. Ålands landskapsarkiv	103
6.6. Museibyrån	105
7. NÄRINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	109
7.1. Allmän förvaltning	109
7.1.1. Uppföljning av målsättningar	109
7.1.2. Avdelningens utgifter och inkomster	110
7.2. Allmänna byrån	110
7.2.1. Näringspolitik	110
7.2.2. Regionalpolitik	112
7.3. Jordbruksbyrån	112
7.3.1. Uppföljning av mål	112
7.3.2. Stödadministration	113
7.3.3. Ekologisk odling	115
7.3.4. Lantbrukssemester och sjukvikarieverksamhet	115
7.3.5. Växtinspektionen	115
7.3.6. Räntestödslån för skördeskador	116
7.3.7. Ålands försöksstation	116
7.4. Fiskeribyrån	117
7.4.1. Främjande av fiskerinäringen och strukturprogram för	

fiskerisektorn	117
7.4.2. Ålands fiskodling, Gutterp	124
7.5. Skogsbruksbyrå	125
7.5.1. Allmänt	125
7.5.2. Uppföljning av målsättningar	125
7.5.3. Främjande av skogsbruket	126
7.5.4. Skötsel av egna skogar	127
7.5.5. Jakt och viltvård	127
7.6. Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet	128
7.6.1. Allmänt	128
7.6.2. Arbetsmarknad och sysselsättning	129
7.6.3. Studiestöd och samäländsk elevantagning	131
7.7. Ålands teknologicentrum	131
7.7.1. Inkubatorverksamhet	131
7.7.2. Projekt	132
8. TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	133
8.1. Allmän förvaltning	133
8.1.1. Uppföljning av målsättningar	133
8.1.2. Utveckling av mätetal	134
8.1.3. Avdelningens utgifter och inkomster	134
8.2. Trafikförvaltningen	134
8.2.1. Vägar och trafiksäkerhet	135
8.2.2. Drift och underhåll av vägar, linfärjor	136
8.2.3. Broar, hamnar, byggnader och fastigheter	136
8.2.4. Färjetrafik och farleder	136
8.2.5. Övrig trafik samt oljeskydd	137
8.2.6. Ekonomi, administration och inköp	138
8.3. Produktion	138
8.3.1. Vägunderhållsenheten	138
8.3.2. Sjötrafikenheten	138
8.3.3. Annan sjötrafik	139
8.3.4. Projekteringsenheten	139
8.3.5. Verkstads- och lagerenheten	140
9. ÖVRIGA FÖRVALTNINGSOMRÅDEN	141
9.1. Lagberedningen	141
9.2. Ålands statistik- och utredningsbyrå	141
9.3. Revisionsbyrå	146
9.3.1. Uppföljning av målsättningar	147
9.3.2. Utveckling av mätetal	149
Bilagor	
1. Framställningar till lagtinget från republikens president	153
2. Landskapsregeringens framställningar och meddelanden till lagtinget	155

3. Hemställningar till landskapsregeringen och övriga i lagtinget väckta initiativ	164
4. Landskapsregeringsbildningen 2007	191
5. Kommissioner och nämnder	192
6. Kommittéer och arbetsgrupper	194
7. Redogörelse enligt 32 § lagtingsordningen för tiden 1 november 2006 – 31 oktober 2007	205
8. Landskapets resultat- och balansräkning samt budgetjämförelse	211
9. Personalbokslut 2007	217
10. Landskapets arrenden 2007	229
11. Landskapets egna skogar 2007	230
12. Fällda rådjur och älgar	232
13. Jaktvårdsmedel 2007	234
14. 1. Ålands naturreservat 2007	235
2. Ålands i lag fredade naturminnen	237
3. Flygga havsörnsungar i Finland 1970-2007	238
4. Skyddad natur på Åland	239
5. Fågelskyddsområden	340
15. Byggande och planering av vägar	241
16. Färjtrafiken	242

Landskapsregeringens politiska översikt

Året 2007 var ett aktivt år för landskapsregeringen då 28 lagframställningar och sex meddelanden fördes till lagtinget.

Allmänt taget för år 2007 kan konstateras att det var ett valår med både riksdagsval, lagtingsval och kommunalval och att den avgående landskapsregeringen under första delen av året var verksamma under de förutsättningar som anges av en valsituation där partier har behov att profilera sig och tydliggöra sin egen politik inför väljarkåren.

Samtidigt och trots detta fördes många viktiga lagframställningar till lagtinget. För att ge ekonomiska möjligheter för kommunerna att upprätthålla basservice och för att utöka handlingsutrymmet för kommunerna vilket i sin tur leder till att det blir intressantare och mer ansvarsfullt att inneha kommunala förtroendeuppdrag föreslog landskapsregeringen en landskapsandelsreform. Landskapsregeringen omorganiserade miljö- och hälsoskyddet genom att sammanföra flera olika enheter till en myndighet med målet att rationalisera och effektivisera hanteringen av ärenden. En ny plan- och bygglag med förslag på modernisering och förenklingar inom området fördes till lagtinget liksom en miljöskyddslag som bl.a. förenklade hanteringen genom att införa ett granskningsförfarande istället för tidigare krav på tillstånd. Genom en ändring i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män infördes en JÄMO-funktion i landskapet.

Den nya förvaltningslagen och lagen om offentlig upphandling förbättrar, underlättar och tydliggör den offentliga förvaltningen både för våra medborgare och tjänstemän. Lagen om posttjänster tryggar att det skall finnas ett postkontor eller ombud i varje kommun. Ett förslag om utveckling av gymnasieutbildning fördes till lagtinget men togs senare tillbaka. För att undvika böter med anledning av den fällande domen i vårfågeljaksärendet föreslog landskapsregeringen en ändring av 20 § jaktlagen. Som en följd av den fällande domen i snusärendet ändrades tobakslagen.

Under året formulerade landskapsregeringen sin politik i ett alkohol- och narkotikapolitiskt program. Likaså redogjordes för hälso- och sjukvården idag och i framtiden. Utgående från den parlamentariska gruppens förslag om insatser för det svenska språkets ställning formulerade landskapsregeringen ett språkpolitiskt program. Landskapsregeringen uppställde mål för minskning av koldioxidutsläpp, förnyelsebara energikällor och energieffektivisering i en klimatstrategi för Åland. I ett meddelande om landskapets arbete med externa frågor redogjorde landskapsregeringen för den huvudsakliga dagordningen inom de internationella samarbetena samt landskapsregeringens prioriteringar i förhållande till denna.

Efter riksdagsvalet gavs landskapsregeringen via lantrådet möjlighet att delta i utarbetandet av den nya regeringens handlingsprogram. Lantrådet deltog i förhandlingarna vid två olika tillfällen i Ständerhuset och kunde på så sätt påverka skrivningarna om Åland och sjöfarten på ett positivt sätt. Dessutom träffade lantrådet statsminister Vanhanen ytterligare vid ett flertal tillfällen för att diskutera aktuella ålandsfrågor. Även landskapsregeringens övriga ledamöter hade ett flertal kontakter med sina motsvarande ministrar i Finlands regering.

Lantrådet inklusive samtliga ledamöter deltog även aktivt i Nordiska ministerrådets arbete.

Ålandsdagarna i Helsingfors arrangerades den 14 - 17 juni 2007. Publikt blev det en mycket stor framgång. Före och i samband med Ålandsdagarna arrangerades ett stort antal kulturella evenemang varav bland annat kan nämnas en Ålandsutställning på Finlands Nationalmuseum. I samband med Ålandsdagarna arrangerades dessutom ett seminarium om hembygdsrätten.

Ö-spelen arrangerades år 2007 på Rhodos. Landskapsregeringen ordnade där en mottagning med inbjudna gäster från alla deltagande öar för att hälsa dem välkomna till Ö-spelen 2009 som arrangeras på Åland.

Landskapsregeringen har under året haft många besök varav speciellt kan nämnas besöket av Sveriges vice statsminister Maud Olofsson samt Färöarnas lagman Jóannes Eidesgaard och Finlands Banks chefsdirektör Erkki Liikanen.

Lantrådet deltog i EU:s toppmöte med anledning av behandlingen av reformfördraget i Lissabon.

En parlamentarisk grupp har under året enats om en rapport om skattefrågor. Gruppen föreslog bl.a. att ÅSUB skall ges i uppdrag att simulera olika skatteåtgärder och utvärdera dem.

Efter valet inledde den ny tillsatta regeringen sitt arbete den 27 november efter att lagtinget den 26 november godkänt regeringens sammansättning och omfattat handlingsprogrammet. Arbetet med att konkretisera och implementera handlingsprogrammet inleddes direkt därefter. Lagstiftningsarbetet påbörjades inom flera områden och en tilläggsbudget förelades lagtinget.

Landskapsregeringen framför sitt tack till personalen, lagtinget och alla våra samarbetspartner för ett aktivt och framgångsrikt år 2007 för Åland.

1. Självstyrelsemyndigheterna

1.1. ÅLANDS LAGTING

1.1.1. Sammansättning

1.1.2007 - 31.10.2007

Presidium:

Talman: Sundback Barbro, Mariehamn, 45;79 *)
Förste vicetalman: Eriksson Viveka, Finström 56;95
Andre vicetalman: Ehn Johan, Mariehamn 75;03 (ersättare för Harriet Lindeman)

Ledamöter

Aaltonen Carina, Jomala, 64;03
Beijar Christian, Mariehamn, 53;03 (92-99)
Boman Ronald, Mariehamn, 42;95
Carlson Gun, Hammarland, 39;03
Eklund Brage, Eckerö, 50;03
Eklöw Raija-Liisa, Lumparland, 47;95
Eliasson Torbjörn, Saltvik, 47;03
Englund Anders, Vårdö, 57;99 (91-95)
Eriksson Anders, Jomala, 60;03 (87-91)
Eriksson Roger, Jomala, 60;03
Erlandsson Ragnar, Finström, 41;95 (87-88) (ersättare för Roger Nordlund)
Grönlund Peter, Mariehamn, 48;03
Jansson Dennis, Jomala, 72;99
Karlström Fredrik, Jomala, 73;03 (99-01)
Lagerberg Henrik, Hammarland, 56;05 (ersättare för Lasse Wiklöf)
Lindholm Gun-Mari, Lemland, 62;05 (99-03)
Lindqvist Fredrik, Mariehamn 74; (99-01,03) (ersättare för Jörgen Strand).
Lindström Henry, Saltvik, 56; från 05 (03) (ersättare för Britt Lundberg)
Mattsson Jan-Erik, Eckerö, 49;05 (95-03) (ersättare för Runar Karlsson)
Mattsson Sune, Lemland, 45;99 (avled 29.4.2007)
[Sjöstrand Leo, Kökar, 44; från 21.5.07 (91-03)]
Mattsson Åke, Finström, 55;03
Perämaa Mats, Kumlinge, 64;01
Sjöblom Anne-Helena, Mariehamn, 55;05 (95-03) (ersättare för Camilla Gunell)
Sjögren Katrin, Mariehamn, 66;03
Sundman Danne, Mariehamn, 73;01 (99)
Thörnroos Veronica, Brändö, 62;03

Winé Göte, Sund, 68;03

*) Födelseår, år för inträde. Tidigare och avbrutna mandatperioder inom parentes.

1.11.2007 - 31.12.2007

P r e s i d i u m

Talman: Jansson Gunnar, Mariehamn, 44;07 (91-95) 1-28.11.2007
Nordlund Roger, Mariehamn, 57;07 (83-87, 95-) 3.12.2007 -
Förste vicetalman: Carlson Gun, Hammarland, 39;99 1.11-3.12.2007
Jansson Gunnar, Mariehamn; 44;07 (91-95) 5.12.2007 -
Andre vicetalman: Lindholm Gun-Mari, Lemland 62;99

L e d a m ö t e r

Aaltonen Carina, Jomala, 64;03
Carlson Gun, Hammarland, 39;03
Dahl Ulla-Britt, Sund, 46;07 (ersättare för Roger Eriksson)
[Eriksson Roger, Jomala, 60;03 (Invald i landskapsregeringen 26.11.2007)]
Ehn Johan, Mariehamn, 75;03
Eklöw Raija-Liisa, Lumparland, 47;95
Eliasson Torbjörn, Saltvik, 47;03 (ersättare för Britt Lundberg)
[Lundberg Britt, Mariehamn, 63;99 (Invald i landskapsregeringen 26.11.2007)]
Englund Anders, Vårdö, 57;99 (91-95)
Eriksson Anders, Jomala, 60;03 (87-91)
Eriksson Sirpa, Jomala; 59;07 (ersättare för Mats Perämaa)
[Perämaa Mats, Kumlinge, 64;01 (Invald i landskapsregeringen 26.11.2007)]
Erland Olof, Finström, 44;07 (95-03)
Jansson Harry, Jomala, 59;07
Jansson Roger, Mariehamn, 43;07 (79-03)
Karlström Fredrik, Jomala, 73;03 (99-01)
Lindström Henry, Saltvik, 56;03 (ersättare för Runar Karlsson)
[Karlsson Runar, Saltvik, 53;99 (Invald i landskapsregeringen 26.11.2007)]
Lundberg Margaret, Brändö, 55;07 (ersättare för Katrin Sjögren)
[Sjögren Katrin, Mariehamn, 66;03 (Invald i landskapsregeringen 26.11.2007)]
Mattsson Åke, Finström, 55;03
Nordberg Mika, Jomala, 73;07
Sjölund Folke, Mariehamn, 43;07 (91-03) (ersättare för Viveca Eriksson)
[Eriksson Viveca, Finström, 56;95 (Invald i landskapsregeringen 26.11.2007)]
Salmén Jan, Saltvik, 52;07 (ersättare för Jan-Erik Mattsson)
[Mattsson Jan-Erik, Eckerö, 49;05 (95-03) (Invald i landskapsregeringen 26.11.2007)]
Sjöstrand Leo, Kökar, 44;07 (91-03)

Slotte Roger, Jomala, 44;07
Strand Jörgen, Jomala, 62;28.11.2007 (99-07)
[Jansson Dennis, Jomala, 72;99 (ersättare för Jörgen Strand 1-26.11.2007)]
Sundback Barbro, Mariehamn, 45;79
Sundblom Torsten, Föglö, 51;07
Sundman Danne, Mariehamn, 73;01 (99)
Thörnroos Veronica, Brändö, 62;03
Wine Göte, Sund, 68;03 (ersättare för Camilla Gunell)
[Gunell Camilla, Mariehamn, 70;03, 28.11.07, (befriad för tiden 28.11.2007-31.10.2008)]

*) Födelseår, år för inträde. Tidigare och avbrutna mandatperioder inom parentes.

1.1.2. Lagtingsarbetet

1.1.2.1. Sammanträden

Under kalenderåret 2007 var lagtinget församlat 175 (170) dagar. Sammanträdesperioderna inföll under tiden 1 - 19.1, 5.3 - 27.4, 21.5 - 8.6, 3 - 24.9, 31.10 samt 1.11 - 31.12.2007.

1.1.2.2. Ärenden

Under kalenderåret 2007 överlämnades till lagtinget följande framställningar och initiativ (2006 års siffror inom parentes):

Ärendeslag	Antal ärenden	
Från republikens president		
* Framställningar angående lagförslag	0	(0)
* Framställningar angående internationella fördrag	6	(13)
Totalt	6	(13)
Från landskapsregeringen		
* Lagframställningar	29	(13)
* Budgetframställningar	3	(4)
* Övriga framställningar	0	(1)
Framställningar totalt	32	(18)
* Meddelanden	6	(5)
Från lagtingsledamöterna		
* Lagmotioner	0	(3)
* Hemställningsmotioner	45	(57)
* Finansmotioner	52	(71)
Motioner totalt	97	(131)
* Spörsmål	3	(4)
* Enkla frågor	21	(20)

Från talmanskonferensen

* Framställningar 6 (2)

Från presidiet

* Framställningar 1 (0)

Framställningarna från republikens president samt landskapsregeringens framställningar och meddelanden samt åtgärderna med anledning av dem framgår av *bilagorna 1 och 2*. De av lagtingsledamöterna väckta förslagen och initiativen samt hemställningarna till landskapsregeringen i anledning av i lagtinget väckta ärenden framgår av särskild förteckning i *bilaga 3*.

Härutöver har till lagtinget överlämnats och där behandlats följande berättelser:

- landskapsregeringens förvaltningsberättelse för 2006,
- landskapsregeringens berättelse för 2006,
- revisionsberättelser 2006 för Ålands lagting och Ålands delegation i Nordiska rådet,
- landskapsregeringens till självstyrelsepolitiska nämnden avgivna redogörelse över perioden 1.11.2005 – 31.10.2006 och nämndens yttrande,
- finansutskottets redogörelse beträffande handläggningen 2006 av ärenden rörande tjänstekollektivavtal,
- Nordiska rådets Ålands delegations berättelse för tiden 1.1. – 31.12.2006 samt
- bibliotekskommissionens berättelse över verksamheten vid lagtingets bibliotek 2006.

Under året hölls tre (5) i lagtingsordningen avsedda frågestunder.

Samråd med landskapsregeringen har under året hållits i 3 (5) ärenden som gällt förslag väckta inom Europeiska unionen. Samråd skall hållas antingen med självstyrelsepolitiska nämnden eller berörda fackutskott. Dessutom har 2 (4) s.k. informationsärenden behandlats, där landskapsregeringen informerar ett utskott eller självstyrelsepolitiska nämnden om en aktuell EU-relaterad fråga.

Fyllnadsväl av en ordinarie medlem av Ålandsdelegationen jämte ersättare för denne har förrättats under året.

Vid remissdebatten om budgetförslaget för år 2008 som hölls 14-19.11 prövades på talmanskonferensens initiativ en debattordning där debatten indelades i ämnesvisa avsnitt. Försöket utföll enligt talmanskonferensens åsikt väl och medförde en mera strukturerad debattordning.

Landshövding Peter Lindbäck förklarade på republikens presidents vägnar det för åren 2003-2007 valda lagtingets arbete avslutat vid en högtidlighet den 31 oktober 2007.

Det vid lagtingsvalet den 21 oktober 2007 valda lagtinget vidtog sitt arbete den 1 november 2007, då republikens president Tarja Halonen förklarade arbetsåret öppnat. Därefter inleddes de i lagtingsordningen förutsatta åtgärderna för att bilda ny landskapsregering. Efter förhandlingar med de i lagtinget företrädde grupperna föreslog talmanen till lantrådeskandidat lagtingsledamoten Viveka Eriksson. Lagtinget godkände den 26 november 2007 dennes förslag till ny landskapsregering jämte handlingsprogram med rösterna 19-6. En kronologisk redogörelse för landskapsregeringsbildningen framgår av *bilaga 4*.

Som följd av att ny landskapsregering tillsattes skedde vissa förändringar i lagtingets sammansättning samt i utskott och andra organ. Den vid lagtingets inledning valda talmannen ltl Gunnar Jansson befriades från sitt uppdrag och till ny talman valdes den 3 december ltl Roger Nordlund.

Med anledning av nyvalet ordnade lagtingets kansli vid arbetsårets inledning en introduktion i lagtingets organisation och arbetsformer för de nyvalda ledamöterna. Lagtingsledamoten Sune Mattsson avled den 29 april 2007. I hans ställe inträdde ersättaren Leo Sjöstrand. Lagtingsledamoten Camilla Gunell, som inträdde i lagtinget den 26 november 2007, beviljades samma dag av lagtinget temporär befrielse från sitt uppdrag för återstoden av arbetsåret 2007-2008. I hennes ställe inträdde ersättaren Göte Winé.

På framställning från talmanskonferensen företog lagtinget i december vissa ändringar av lagtingsbeslutet om ledamöternas arvoden räknat från den 1 januari 2008. Ändringarna innebär att systemet med dagsarvode frångås. Ledamöterna erhåller framdeles ett årsarvode om 67 procent av årslönen inkl. tillägg i den från förut tillämpade löneklassen A 28. Förhöjt arvode skall utgå även till medlemmarna i Nordiska rådet och lagtingsgruppernas ordförande samt ett kommunikationstillägg erläggas.

1.1.2.3. Besök och uppvaktningar samt resor

Självstyrelsedagen den 9 juni, som var självstyrelsens 85-årsdag, uppvaktade lagtinget traditionsenligt vid Julius Sundbloms staty, där vicetalman Johan Ehn talade. Efter uppvaktningen anordnades ett program för allmänheten utanför Självstyrelsegården med sång- och musikinslag. Republikens president Tarja Halonen tillsammans med sin make dr. Pentti Arajärvi hedrade festen med sin närvaro och presidenten höll också ett anförande vid tillfället. Som avslutning utdelades priserna i lagtingets konståvling samt lagtingets forskarstipendier (se nedan). Tidigare på dagen avtäcktes i lagtingshusets entréhall en minnestavla över ålänningar som stupat i krigen 1939-1944. Också vid detta tillfälle deltog republikens president.

Republikens president Tarja Halonen och dr Pentti Arajärvi besökte lagtinget också den 1 november i samband med öppningen av arbetsåret 2007-2008.

Lagtinget har under året mottagit ett betydande antal besök av parlamentariska delegationer, ambassadörer samt politiker-, journalist- och tjänstemannagrupper. Bland besökarna kan nämnas Georgiens president Mihail Saakashvili, Canadas språkombedsman Graham Fraser, riksdagens trafikutskott, Sveriges riksdags konstitutionsutskott samt ambassadörerna från Ungern och Sydafrika. Inom ramen för samarbetet mellan talmännen för de lagstiftande regionala församlingarna inom EU (CALRE) ansvarade lagtinget för värdskapet för ett möte med arbetsutskottet inom CALRE. Talmannen har även deltagit i andra möten inom CALRE-samarbetet.

Talmannen har besökt Isle of Man i samband med det regionala parlamentets högtidliga öppning. Enskilda ledamöter och lagtingets utskott har företagit studiebesök och lagtinget har också varit representerat vid olika seminarier och konferenser.

Lagtinget har vidare medverkat i Ålandsdagarna i Helsingfors i juni 2007 som medarrangör för ett seminarium om den åländska hembygdsrätten.

1.1.2.4. Övrigt

Lagtingsbibliotekets och centrala ämbetsverkets litteratursamling ökade under året med 675 volymer och omfattade vid årets slut efter viss utgallring ca 31.000 volymer. Antalet lån var under året 2.020 (1.919). Biblioteket utnyttjas i betydande grad för sökning och tillhandahållande av EU-relaterat material. Biblioteket avger en egen berättelse till lagtinget.

Ett i budgeten upptaget anslag om 234.000 euro har fördelats mellan lagtingsgrupperna att användas för kansliändamål.

Nya mobiltelefoner har inköpts till ledamöterna och ett konsultuppdrag inom IT-utvecklingen påbörjats. Lagtingets hemsida har förnyats.

För ledamöterna har anordnats vissa utbildningstillfällen. Guidningar i lagtingshuset har enligt avtal skötts av Ålands guideklubb. Under året har även anordnats besök i lagtinget av olika skolgrupper inklusive diskussioner med lagtingsledamöter.

Den år 2006 utlysta tävlingen i syfte att utveckla den konstnärliga utsmyckningen av plenisalen avgjordes i juni 2007. Konstnären Juha Pykäläinens förslag "Ålands hav II" belönades och kommer att förverkligas 2008.

Enligt de av lagtinget den 9 juni 1997 antagna stadgarna för Ålands självstyrelses 75-årsjubileumsfond skall kanslikommissionen årligen redogöra för fondens ekonomiska ställning och lämna övriga nödvändiga uppgifter. Fondkapitalet om 5.000.000 mark förvaltas av Nordea Bank Finland enligt samma principer som gäller för landskapets pensionsfond. Av medlen skall 70 procent placeras i ränteinstrument och 30 procent i aktier. Marknadsvärdet av fondens vinster och värdeökning var per 31.12.2007 19.546 euro och det totala fondkapitalet uppgick därmed till 1.091.538 (1.127.488) euro.

Kanslikommissionen beviljade i maj 2007 fem stipendier ur jubileumsfonden om sammanlagt 55.000 euro till fil.dr. Susanne Österlund-Pötzsch och fil.dr. David R. Jansson för ett forskningsprojekt om migrationsprocessen från Åland till Sverige, fil.mag Eva Johansson för en doktorsavhandling i litteraturvetenskap, jur.dr., docent Sia Spiliopoulou Åkermark för ett forskningsprojekt om Ålandsdelegationen som gemensamt organ för riket och landskapet samt magister i hälsovård Katarina Ulenius för en doktorsavhandling i vårdvetenskap. Stipendierna utdelades vid jubileumshögtidligheten på självstyrelsedagen den 9 juni.

1.1.3. Landskapsrevisorer (granskningsåret 2007)

Ordinarie

Magnus Lundberg, diplomekonom (ordförande)

Runa-Lisa Jansson, företagsekonom

Eva Törnroos, invandrarsekreterare

Sune Eriksson, överkommissarie

Ersättare

Rolf Granlund, konsul

Folke Karlsson, kunnatekniker

1.1.4. Ålands delegation i Nordiska rådet

Ålands delegation i Nordiska rådet består av de av lagtinget valda medlemmarna samt de av landskapsregeringen utsedda representanterna. Följande lagtingsledamöter har ingått i delegationen:

Ordinarie medlemmar (t.o.m 31.10.2007):
Ragnar Erlandsson
Raija-Liisa Eklöw

Ersättare:
Dennis Jansson
Anders Eriksson

Ordinarie medlemmar (fr.o.m. 5.11.2007):
Raija-Liisa Eklöw
Fredrik Karlström

Veronica Thörnroos
Johan Ehn

Samtliga medlemmar av landskapsregeringen har under året tillhört delegationen. Ragnar Erlandsson har varit delegationens ordförande. Raija-Liisa Eklöw valdes till ny ordförande den 7 november 2007.

Delegationen avger en egen berättelse till lagtinget över de för Åland väsentliga frågorna i Nordiska rådet.

1.1.5. Lagtingets utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 2005	Bokslut 2006	Tillgängliga medel 2007	Bokslut 2007	Avvikelse
Summa inkomster	5 726,68	1 513,75	2 000	5 744,14	3 744,14
Konsumtionsutgifter	-2 206 372,27	-2 202 720,58	-3 044 782	-2 409 767,79	635 014,21
Överföringsutgifter					
Realinvesteringsutgifter					
Lån och övriga finansinvesteringar					
Summa utgifter	-2 206 372,27	-2 202 720,58	-3 044 782	-2 409 767,79	635 014,21
Anslag netto	-2 200 645,59	-2 201 206,83	-3 042 782	-2 404 023,65	638 758,35

1.2. ÅLANDS LANDSKAPSREGERING

1.2.1. Sammansättning -25.11.2007

L a n t r å d

Nordlund Roger, merkonom, Mariehamn, 57;91

L e d a m ö t e r

Strand Jörgen, anläggningschef, Jomala, 62;03

Gunell Camilla, kulturarbetare, Mariehamn, 70;05

Karlsson Runar, lagtingsledamot, Saltvik, 53;05

Lindeman Harriet, hälsovårdare, Mariehamn, 46;05

Lundberg Britt, ped.mag., Mariehamn, 63;05

Wiklöf Lars-Åke (Lasse), redaktör, Mariehamn, 44;05

Sammansättning fr. 26.11.2007

L a n t r å d

Eriksson Viveka, omsorgsarbetare, Finström, 56;07

L e d a m ö t e r

Lundberg Britt, ped.mag., Mariehamn, 63;05

Eriksson Roger, vicesheradshövding, Jomala, 60;07

Karlsson Runar, lagtingsledamot, Saltvik, 53;05

Mattsson Jan-Erik, elektriker, Eckerö, 49;07

Perämaa Mats, företagare, Kumlinge, 64;07

Sjögren Katrin, sjuksköterska, Mariehamn, 66;07

1.2.2. Regionkommittén

En av Finlands nio platser i Regionkommittén är vikt för Åland. Landskapsregeringen föreslår sina representanter inför inrikesministeriet.

Ordinarie

Ersättare

Britt Lundberg

Carina Aaltonen

Britt Lundberg är medlem i utskottet för hållbar utveckling (DEVE) som bl.a. behandlar frågor som berör jordbruk, fiske, turism och miljö samt i utskottet för konstitutionella frågor, EUs styrelseformer och ett område med frihet, säkerhet och rättvisa (CONST). Ett flertal ändringsförslag har lagts under året och merparten av dessa har gått igenom. Ålands deltagande i Regionkommittén finansieras från EUs budget.

1.3. REPUBLIKENS PRESIDENT

Halonen Tarja, 43;00

För republikens president föredras följande ärenden rörande Ålands självstyrelse: från justitieministeriet av lagtinget antagna landskapslagar, vilka träder i kraft, om presi-

denten inte inom 4 månader i stöd av 19 § självstyrelselagen för Åland förordnar att lagen skall förfalla.

Föredragande av åländska ärenden i statsrådet:

från justitieministeriet:

Palmgren Sten, lagstiftningsråd, 49;07

från finansministeriet:

Sailas Raimo, statssekreterare, 45;97

ersättare Turunen Juhani, understatssekreterare, 46;00

ersättare Syrjänen Petri, konsultativ tjänsteman, 57;00

ersättare Kivinen Seija, konsultativ tjänsteman, 60;00

1.4. LANDSHÖVDINGEN I LANDSKAPET ÅLAND

Lindbäck Peter, 55;99

Landshövdingen, som i landskapet företräder rikets regering, utnämns av republikens president efter överenskommelse med lagtingets talman. Landshövdingen öppnar och avslutar lagtinget samt överlämnar till detsamma presidentens framställningar och meddelanden.

1.5. ÅLANDSDELEGATIONEN

Ordförande Lindbäck Peter, landshövding, 55;99

viceordf. Helminen Klaus, vicehäradshövding, 37;02

sekreterare Åkerblom Rainer, förvaltningschef, 57;94

Av statsrådet utsedda medlemmar:

Olsson Olof, förvaltningsråd, 44;88

ersättare Kaján Marjatta, förvaltningsråd, 46;93

ersättare Kuusiniemi Kari, förvaltningsråd, 60;06

Mäenpää Olli, professor, 50;02

ersättare Villikka Terttu, förvaltningsdomare, 51;07

ersättare Hellman Björn, tingsdomare, 47;93

Av lagtinget valda medlemmar:

Erlandsson Ragnar, lagtingsledamot, 41;07

ersättare Wickström-Johansson Lotta, vicehäradshövding, 67;07

ersättare Ekholm Hanna, jur.kand., 77;07

Lampi Nils, VD, 48;83

ersättare Lindholm Göran, jur.kand., 55;93

ersättare Alm Kerstin, kommundirektör, 49;91

2. Förvaltningen

2.1. ÄRENDENAS BEHANDLING I LANDSKAPSREGERINGEN

Ärendena fördelade på de olika byråerna

	2007				2006			
	Pleni- ärenden(tillf.)*	Pleni (tillf.)*	Ensk.	Tjm./Tjb.	Pleni- ärenden(tillf.)*	Pleni (tillf.)*	Ensk.	Tjm./Tjb.
Kansliavd.								
Allmänna byrån	81	51	471	753	96	58	472	681
Byggnadsbyrån	28	24	291	385	42	22	391	227
Finansavd.								
Allmänna byrån	30	27	122	359	50	41	131	436
Redovisningsbyrån	3	1	14		3	1	19	
Avtals- o. Pensionsbyrån	11	10	91	770	12	6	93	740
Social- och miljöavd.								
Socialvårdsbyrån	29	14	186	103	22	13	227	98
Hälso- och sjukvårdsbyrån	7	5	19	90	6	5	54	32
Miljömedicinska byrån .	1	1	61	22	4	4	89	23
Miljöbyrån	20	15	179	316	31	22	216	283
Utbildnings- o kulturavd.								
Allmänna byrån	7	6	58	171	10	9	90	531
Skolbyrån	1	1	24	40	2	2	41	51
Yrkesutbildningsbyrån ..	8	7	79	52	1	1	64	51
Kulturbyrån	11	7	70	13	4	4	66	31
Museibyrån	19	12	86	122	5	5	140	57
Näringsavd.								
Allmänna byrån	42	36	200	219	52	31	278	197
Jordbruksbyrån	8	6	106	2.000	19	16	136	1.791
Fiskeribyrån	13	10	73	102	7	5	103	108
Skogsbruksbyrån	5	4	81	3.588	8	5	187	3.679
Trafikavd.								
Allmänna byrån	22	18	186	426	49	35	188	379
Lagberedningen	67	61	2	2	77	57	5	9
TOTALT	413	316	2.399	9.533	500	342	2.990	9.404

* Uppgifterna avser antalet föredragningsstillfällen i plenum per byrå.

2.2. LAGSTIFTNINGS- OCH BUDGETARBETET SAMT ÖVRIGA ÅTGÄRDER SOM TILLHÖR LAGTINGSARBETET

Landskapsregeringen har till lagtinget avgivit sammanlagt 30 (14) framställningar, 3 (4) budgetframställningar, ingen (0) övrig framställning och 6 (5) meddelanden. För åtgärder med anledning av i lagtinget väckta ärenden och hemställningar redogörs i *bilaga 3*.

I Ålands författningssamling publicerades under året sammanlagt 147 (128) nummer. Härav var 88 (60) landskapslagar, 31 (35) landskapsförordningar, 3 (4) lagtingets beslut om antagande av budget och tillägg därtill. Dessutom publicerades 11 (11) beslut av lagtinget samt 10 (13) beslut av landskapsregeringen. Inga (5) överenskommelseförordningar publicerades under året.

2.3. FÖREDRAGNING AV ÄRENDEN I LANDSKAPSREGERINGEN

Föredragningarna från de olika avdelningarna var fördelade mellan landskapsregeringsledamöterna enligt följande:

1.1.-25.11.2007

Lantrådet Roger Nordlund. Kansliavdelningens allmänna byrå förutom de ärenden som påförts ledamöterna Britt Lundberg och Runar Karlsson. Lagberedningen.

Vicelantrådet Jörgen Strand. Näringsavdelningen förutom sjöfartsfrågorna.

Ledamot Lasse Wiklöf. Finansavdelningen, förutom IT-frågor. Från näringsavdelningen: sjöfartsfrågorna.

Ledamot Britt Lundberg. Från kansliavdelningens allmänna byrå: allmänna val, kommunalförvaltning, tillståndsfrågor såsom spel, lotterier och penninginsamlingar, jämställdhet samt personalfrågor, EU-frågor. Byggnadsbyrån.

Ledamot Harriet Lindeman. Social- och miljöavdelningen.

Ledamot Camilla Gunell. Utbildnings- och kulturavdelningen.

Ledamot Runar Karlsson. Trafikavdelningen. Från kansliavdelningens allmänna byrå: trafik och fordon, radio- och television samt postväsendet. Från finansavdelningen: IT-frågor.

26.11.2007 -

Lantråd Viveka Eriksson. Från kansliavdelningens allmänna byrå: jämställdhet och personalfrågor. Lagberedningen.

Vicelantråd Britt Lundberg. Utbildnings- och kulturavdelningen.

Ledamoten Jan-Erik Mattsson. Näringsavdelningen förutom sjöfartsfrågorna.

Ledamoten Runar Karlsson. Trafikavdelningen.

Ledamoten Roger Eriksson. Kansliavdelningen förutom de ärenden som påförts lantrådet Viveka Eriksson.

Ledamoten Mats Perämaa. Finansavdelningen. Från näringsavdelningen: sjöfartsfrågorna.

Ledamoten Katrin Sjögren. Social- och miljöavdelningen.

Samtliga avdelnings- och byråchefer har fungerat som föredragande vid enskild föredragning. Som ett komplement till de formella plenisammanträdena sammankommer landskapsregeringen regelbundet till politiska överläggningar, vid vilka landskapsregeringen diskuterar dels aktuella planerings- och samarbetsfrågor, men också sådana enskilda ärenden som kräver en mera ingående politisk beredning.

2.4. EXTERNA KONTAKTER

Landskapsregeringen har mottagit många besök av ministrar, ambassadörer och företrädare för myndigheter och organisationer. Likaså har landskapsregeringsledamöterna avlagt besök vid ministerier och myndigheter både i riket och utomlands samt representerat Åland vid internationella konferenser och möten.

3. Kansliavdelningens förvaltningsområde

3.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

Landskapsregeringen har under året fortsatt reformarbetet inom landskapsregeringens allmänna förvaltning. Arbetet syftar i första hand till att betona det goda ledarskapet i alla sammanhang samt att skapa en tydlig rollfördelning - tjänstemanna- respektive politikerrollen - och rationalitet inom förvaltningen. I arbetet ingår också att förbättra rekryteringen till förvaltningen genom att göra förvaltningen mer attraktiv som arbetsplats, att satsa på aktiv rekrytering, att utveckla internrekrytering av chefer, att utveckla olika karriärmöjligheter samt att utarbeta ett nytt lönesystem. För att utveckla systemet på det personaladministrativa området har en databaserad personalhandbok inköpts med flera policydokument för personalen. Antalet beslut i plenum och på enskild föredragning begränsas genom en revision av delegeringsbeslutet. Genom det nya delegeringsbeslutet avgörs fler ärenden på tjänstemannanivå. Förvaltningen arbetar vidare målmedvetet för att öka effektiviteten, till exempel genom att utveckla ett system för elektronisk dokument- och fakturahantering.

Samarbetet i förhållande till ministerierna i Helsingfors har genomgått en förändring. Den så kallade aftonskolegruppen som leddes av statssekreteraren vid statsministerns kansli har avvecklats och ersatts med förstärkta resurser vid justitieministeriet. Regeringen har en särskild Ålandsminister som biträds av två tjänstemän med ansvar för samordning av Ålandsfrågorna. Därutöver sker löpande kontakter i sakfrågor mellan landskapsregeringens ledamöter och regeringens ministrar samt mellan tjänstemän i landskapsförvaltningen och statsförvaltningen.

Under året har särskild uppmärksamhet ägnats åt EU-arbetet och i synnerhet åt arbetet med att reformera EU-fördraget. Även realpolitiska frågor har varit på agendan, såsom översyn av reglerna om tonnagebeskattning, möjligheter till nyanskaffningsreservering inom sjöfarten, en utvidgning av stödet till att omfatta cabotagetrafik samt de tidsbegränsade stöden till passagerarfartygen.

En av avdelningens viktigare uppgifter är att redovisa de frågor vilka behandlas närmare i den i 32 § lagtingsordningen föreskrivna redogörelsen över självstyrelsepolitiska frågor som väsentligen berör landskapets författningsenliga rättigheter. *Bilaga 7.*

3.1.1. Uppföljning av målsättningar

Kansliavdelningen har under år 2007 uppställt och förverkligat nedan redovisade målsättningar utöver den ordinarie verksamheten.

Mål: Att främja insikterna i och förståelsen för de grundläggande principerna för självstyrelsen.

Förverkligat: Personalen vid de bägge Ålandskontoren har stått för samordningen av kommunikationsverksamheten vid den allmänna förvaltningen bland annat genom att uppdatera, nyproducera och distribuera skriftligt material, planera och organisera studiebesök på Åland för olika målgrupper, bistå vid uppdatering av hemsidan och ut-

skick av pressmeddelanden samt medverka till att ordna informationsutbildning för landskapsregeringens tjänstemän.

Mål: Att genom deltagande i Reglegsamarbetet stärka lagstiftande områdets inflytande inom Europeiska Unionen.

Förverkligat: Landskapsregeringen är representerad i Reglegs coordination committee genom specialrådgivaren i Bryssel som deltagit i de sex möten som ordnats under 2007. Landskapsregeringen medverkade även i den årliga konferensen som ordnades 15-16 november 2007 i Barcelona.

Mål: Att genom deltagande i externt samarbete stärka landskapets inflytande samt ge ökade kunskaper genom erfarenhetsbyte.

Förverkligat: Landskapet deltar i ett flertal externa samarbeten. Till de väsentligaste hör Skärgårdssamarbetet, Interreg IIIA Skärgården, B7 (de sju stora östersjööarna) samt CPMR (Europas perifera och maritima regioner). Vad gäller beredningen av EU-ärenden deltar landskapsregeringen i statsrådets beredningssektioner som lyder under kommittén för EU-ärenden. Den arbetsgrupp som, efter samråd med landskapsregeringen, tillsattes av utrikesministeriet den 25 juli 2006 för att utreda Ålands tale-rätt inför EG-domstolen avslutade sitt arbete under året. Betänkandet överräcktes till utrikesministern den 3 december 2007. Ytterligare deltog enheten för europarätt och externa frågor i ett seminarium som ordnades i augusti för tjänstemän med EU-relaterade arbetsuppgifter i Finland.

Mål: Verka för en god tillgång på ändamålsenliga bostäder för olika målgrupper i olika regioner.

Mål: Skapa förutsättningar för ett bostadsbestånd som medger ett livslångt och hälsosamt boende.

Förverkligat: Målsättningarna är uppfyllda emedan efterfrågan på de olika stödformer-na är hög och stigande, samtidigt som enhetens arbetskapacitet är fullt utnyttjad.

Mål: Att utveckla arbetarskyddets funktion i avsikt att skapa en god arbetsmiljö inom förvaltningen så att en god arbetskvalité och personalpolitik kan uppnås.

Förverkligat: Målsättningen är övergripande och långsiktig. Arbetet med att samordna förvaltningens arbetarskydd har påbörjats. Förvaltningens arbetarskyddschefer har träffats kontinuerligt under verksamhetsåret och utarbetat gemensamma riktlinjer, verksamhetsprogram och utvärderingar. Arbetarskyddsutbildning har hållits under året för medlemmar i arbetarskyddskommissionerna.

Mål: Att implementera och förverkliga jämställdhetsplanen så att förutsättningarna för en optimal personal- och organisationsutveckling kan ske.

Förverkligat: Landskapsregeringen har fastställt en jämställdhetsplan för allmänna förvaltningen under verksamhetsåret. Personalenhetens del i jämställdhetsplanens förverkligande har uppfyllts till den del att statistik över personal- och yrkesspecifik ut-

bildning har samlats in, utbildning har anordnats i hanteringen av sexuella trakasserier utifrån ett jämställdhetsperspektiv och statistik över enhetschefer, förmän och föredragande har tagits fram.

Mål: Utöka behörigheten på jämställdhetsområdet genom en överenskommelseförordning mellan staten och landskapet eller genom ändringar i självstyrelselagen.

Förverkligat: Arbetet har påbörjats men ej slutförts.

Mål: Att utveckla statistiken och statistiksamarbetet för att underlätta uppföljning och utvärdering av vidtagna åtgärder beträffande förverkligandet av likalönsprincipen.

Förverkligat: Finns som en målsättning i jämställdhetsplanen.

Mål: Att vidta åtgärder för att få till stånd en jämnare fördelning av föräldraledighetsuttaget.

Förverkligat: Finns med i jämställdhetsplanens kort- och långsiktiga målsättningar.

Mål: Att synliggöra kvinnors och mäns olika villkor i det åländska samhället genom att insamla, analysera och presentera all individbaserad statistik uppdelad på kön.

Förverkligat: Arbetet har påbörjats bl.a. genom att all individbaserad statistik inbegärs och presenteras uppdelad enligt kön.

Mål: Att utgående från en förstudie genomföra en utredning om en kommunreform.

Förverkligat: Ålands statistik- och utredningsbyrå färdigställde en förstudie "Kommunreform på Åland". Utredningsarbetet fortsatte inte eftersom landskapsregeringen ville se hur reformen av landskapsandelssystemet och den förändrade lagstiftningen om nämndstrukturen i kommunerna utfaller innan man beslutar att gå vidare i kommunreformfrågan.

Mål: Att arbetet med en demokratiutredning fortsättes.

Förverkligat: Demokratireferensgruppen sammanställde en redovisning för konkreta åtgärder som vidtagits under gruppens mandatperiod. Parallellt med gruppens arbete har ett antal större demokratiprojekt pågått vilkas resultat kan vara av betydelse för hur ett åländskt demokratiprojekt kan drivas vidare. Tidpunkten konstaterades inte vara optimal att i detta skede gå vidare med utredningen.

Mål: Att förbereda ikraftträdandet av en ny plan- och bygglag.

Förverkligat: Ett förslag till ny plan- och bygglag har överlämnats till lagtinget som godkänt förslaget och skickat lagen för presidentens godkännande. Under året har även ett förslag till ny plan- och byggnadsförordning utarbetats. Den nya lagen beräknas kunna träda ikraft i mitten av år 2008.

Mål: Att fortsätta att utveckla fastighetsförvaltningen.

Förverkligat: Genom centralisering av de övergripande fastighetsfrågorna till byggnads-

byrån har ett bättre helhetsgrepp om fastighetsförvaltningen uppnåtts. Hyres- och arrendavtal, fastighetsförsäljning och samordning av fastigheternas nyttjande handläggs numera av eller i samråd med byggnadsbyrån. Likaså har anslagen och ansvaret för byggnadsinvesteringar sammanförts under byggnadsbyrån i budgetförslaget för år 2008. I samma budget upptas även en modell för "självförsäkring" av vissa av landskapstes fastigheter.

Mål: Att fortsätta att avyttra sådana fastigheter som är obehövliga eller saknar särskilt landskapsintresse.

Förverkligat: Under år 2007 avyttrades följande fastigheter:

- Fastighets Ab Ålands Turisthotell (ägare till Ålands turisthotell).
- Skogsfastigheten Högmyra 1:27, Haddnäs, Lemland.
- Landskapets andel i ett cirka 453 m² stort markområde från den s.k. GE-villans tomt i Mariehamn.
- Fastigheten Husmodersskolan, Kvarnbo, Saltvik.
- Bostadshus, ekonomiebyggnad och en outbruten tomt från fastigheten Grelsby kungsgård, Finström.

Mål: Att fortsättningsvis hålla en hög nivå inom elsäkerheten på Åland, bl.a. genom regelbundna kontroller och inspektioner.

Förverkligat: Föreläsningar, uppdatering av elföreskrifter, deltagande i NSS samt ÄK-NE för att hålla en hög nivå inom elsäkerhet har verkställts under året.

Mål: Att följa upp el- och energiaktörers verksamhet och prissättning inom landskapet, även bevaka energibolagens prissättningar med andra energibolag.

Förverkligat: Kontroller av el- och energiaktörernas ekonomiska och tekniska nyckeltal genomförs årsvis som tidigare. Kontroller av elmaterial och -produkter samt prisnivån på dessa har genomförts såsom tidigare.

Mål: Att underhålla och eventuellt utöka samarbete och kommunikation med lokala och utomstående aktörer inom energiområdet.

Förverkligat: Kontakter och möten med de lokala energibolagen sker kontinuerligt.

Mål: Vidta åtgärder för att uppfylla målsättningarna i den nya räddningslagen och räddningsförordningen.

Förverkligat: Åtgärder som vidtagits är tillsättande av räddningsdelegation, information och initiativ till åtgärder för myndigheter, företag och allmänhet och möten med berörda om konkreta åtgärder. Arbetet fortgår och alla målsättningar torde inte bli uppfyllda förrän om några år.

Mål: Förnya landskapsalarmcentralens teknik och funktioner och sammanföra alarmcentralen och polisens motsvarande funktioner.

Förverkligat: Arbetsgrupper har givit förslag till lösningar som dock inte har kunnat

genomföras dels p.g.a. nytillkomna svårigheter och dels p.g.a. fördröjning av planer för polishusets tillbyggnad.

3.1.2. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 2005	Bokslut 2006	Tillgängliga medel 2007	Bokslut 2007	Avvikelse
Summa inkomster	6 900 996,62	4 020 261,63	4 527 000	4 317 301,28	-209 698,72
Konsumtionsutgifter	-8 872 424,64	-9 039 959,77	-10 940 805	-9 693 318,20	1 247 486,80
Överföringsutgifter	-3 467 504,27	-3 056 600,42	-6 953 053	-4 556 972,84	2 396 080,16
Realinvesteringsutgifter	-82 356,54	-461 213,76	-2 824 195	-148 208,25	2 675 986,75
Lån och övriga finans- investeringar	-4 742 110,00	-6 628 682,55	-6 048 895	-5 237 033,07	811 861,93
Summa utgifter	-17 164 395,45	-19 186 456,50	-26 766 948	-19 635 532,36	7 131 415,64
Anslag netto	-10 263 398,83	-15 166 194,87	-22 239 948	-15 318 231,08	6 921 716,92

3.2. ALLMÄNNA BYRÅN

3.2.1. Jämställdhetsfrågor

Jämställdhetsdelegationens uppgift är att fördjupa och utveckla de vägledande principerna för jämställdhetsarbetet i landskapet (landskapslag om landskapet Ålands jämställdhetsdelegation 1 § 28/89). Jämställdhetsdelegationen har under året hållit sju möten. I övrigt har konkreta åtgärder, aktiviteter och projekt genomförts i enlighet med programmet för det åländska jämställdhetsarbetet 2004-2007. Prioriterade områden enligt ramprogrammet är kvinnofrid, ungdom och fritid, barnomsorg och skola, arbetsliv och arbetsmarknad, samt utbildning och information i frågor som rör olika aspekter av genus- och jämställdhetsfrågor.

Under året har följande ändringar i den åländska lagstiftningen trätt i kraft: LL om ändring av 1 § landskapslagen om landskapet Ålands jämställdhetsdelegation, LL om ändring av 1 § landskapslagen om förhindrande av diskriminering i landskapet Åland, LL om ändring av 1 och 6 §§ landskapslagen om diskrimineringsombudsmannen. Landskapsregeringen, jämställdhetsdelegationen och PAF har under året i samarbete vidtagit åtgärder som resulterade i utdelandet av jämställdhetspriset Fanny. Likalönskommissionen har inte tillsatts under året.

Uppföljning av NORMAl projektet kommer att ske under innevarande år. Samarbete med NCK (Nationellt Centrum för Kvinnofrid) angående telefonrådgivning dygnet runt, för åländska kvinnor utsatta för olika övergrepp samt deras anhöriga, utvärderas och utvecklas kontinuerligt. Samarbetet med Alternativ til Vold gällande Alternativ till Våld - Ålandsprojektet följs upp och utvecklas kontinuerligt. Kvalitetssäkringen sker i form av kontinuerlig handledning och kompetensutveckling. Fortbildning och kompetensutveckling för berörda myndigheter har erbjudits i form av seminariet "Våld

i nära relationer, socialvårdens ansvar och möjligheter" och seminariet "Vem angår våldet". Deltagare 30 kvinnor och 3 män. Gällande genus- och jämställdhet i grundskolans verksamhet hänvisas till kommittébetänkandet "Jämt i skolan".

Det nordiska samarbetet utgör ett prioriterat område. Landskapsregeringen har ett välfungerande nordiskt samarbete speciellt gällande kvinnofrid. Chefen för jämställdhetsfrågor har deltagit i fyra möten för den nordiska ämbetsmannakommittén för jämställdhetsfrågor, i sex arbetsmöten med det finska ordförandeskapet, i den nordiska arbetsgruppen för projektet "Prostitution i Norden" samt i tre konferenser arrangerade av NMR.

3.2.2. Ålandskontoret i Helsingfors

Ålandskontorets uppgift är att förmedla information, att skapa, utveckla och förmedla kontakter mellan Åland och riket, samt att följa med innehållet i och att sköta kontakter till massmedia.

En stor del av arbetsinsatserna gick under året till förberedelserna för och genomförandet av Ålandsdagarna i Helsingfors. Deltagarna i utrikesministeriets diplomatutbildning samt de finländska ambassadernas pressattachéer informerades om Ålands särställning, ministeriernas kontaktpersoner i åländska ärenden har fått särskild Ålandsinformation, studenter och journalister har på kontoret fått information om Ålands särställning på olika språk och kontoret har haft regelbundet samarbete och informationsutbyte med tjänstemän vid ministerierna. Översättning av dokument och tolkning i samband med möten har också utförts av personalen. I samband med Ålandsdagarna sköttes största delen av översättningarna och korrekturläsningen av personalen på kontoret.

Vid Ålandskontoret arbetar en informationssekreterare och en byråsekreterare. Informationssekreteraren representerar landskapsregeringen i styrelsen för Nifin, i Kontaktgruppen mellan landskapsregeringen och utrikesministeriet samt i kommunikationsministeriets småbåtsdelegation. Informationssekreteraren fungerar även som Ålands riksdagsledamots sekreterare.

Kontoret används för möten och sammankomster av olika slag och även som arbetsutrymme för tjänstemän i samband med uppdrag i Helsingfors. Ålandsdelegationen hyr sammanträdesutrymmen på kontoret, kontorsutrymmen hyr även Ålands redarförening tillsammans med Fraktfartygsföreningen r.f.

3.2.3. Ålandskontoret i Stockholm

Ålandskontorets uppgift är att förmedla information samt skapa, utveckla och förmedla kontakter mellan Åland och Sverige.

Ålandskontoret verkar i hyrda utrymmen hos Finsk-svenska handelskammaren där tillgång till utrymmen för mottagningar, möten och föredrag finns.

Ålandskontorets personal har under året även fungerat som landskapets representant i Nordiska samarbetskommittén, Expertgruppen för Hållbar Utveckling och Gränshinderforum.

Stockholmskontoret har även varit representerat i referens- och marknadsföringsgruppen inför landskapsdagarna i Helsingfors 14-16 juni.

3.2.4. Enheten för Europarätt och externa frågor

Enheten har till uppgift att handlägga övergripande ärenden, samordna landskapsregeringens EU-politik inom förvaltningen samt ta fram principer och riktlinjer för arbetet med EU-frågor, handha sorteringen av de EU-dokument som inkommer och koordinera detta inom förvaltningen. Enheten för även de interna register som upprätthålls, fungerar som stabsfunktion gentemot förvaltningen samt handhar de ärenden som kommissionen initierar rörande överträdelser mot gemenskapsrätten.

Landskapsregeringens handlingsprogram anger att EU-medlemskapet skall utvärderas avseende både politiska och ekonomiska konsekvenser. Beredningen av upplägget för denna utredning har påbörjats under 2007.

3.2.4.1. Interreg IIIA Skärgården

Landskapsregeringen är förvaltande myndighet för Interreg IIIA Skärgården- programmet som gäller perioden 2000-2006, programmets egentliga avslutande sker dock 2008. Landskapsregeringen har därmed det personalpolitiska ansvaret för de anställda vid interregsektariatet. Landskapsregeringen medverkar också i finansieringen av sekretariatet för Interreg IIIA-Skärgården. Målsättningen med Interregprogrammet är att skapa goda förutsättningar för skärgårdsbefolkningen att leva och verka ute i skärgården. Denna målsättning skall förverkligas vid genomförandet av programmet och påverkar valet av de projekt man väljer att stöda inom ramen för programmet. Under 2007 har projektverksamheten för alla återstående 15 projekt avslutats.

3.2.4.2. Skärgårdssamarbetet

Landskapsregeringen handhar det personalpolitiska ansvaret för personalen vid Skärgårdssamarbetets sekretariat och medverkar i finansieringen av sekretariatet. Skärgårdssamarbetet är ett av Nordiska ministerrådets åtta gränsregionala samarbetsområden, vilka sorterar under Nordiska Ämbetsmannakommittén för Regionalpolitik (NÄRP). Skärgårdssamarbetet har erhållit finansiering från Nordiska ministerrådet sedan 1978 och omfattar skärgårdsdelarna i Stockholm, Södermanlands och Uppsala län, landskapet Åland samt Egentliga Finlands och Västra Nylands skärgårdar. Skärgårdssamarbetets uppgift är att fungera som ett allmänt samarbets- och kontaktorgan i de tre skärgårdsregionerna genom att initiera, finansiera och förverkliga gränsöverskridande projekt och evenemang i samarbetsområdet. Under 2006 hade samarbetet ett eget projekt som slutfördes i november 2007. Därtill inleddes ett nordiskt finansierat kulturprojekt i juni. Skärgårdssamarbetet fungerade ytterligare som medfinansör i två Interreg IIIA Skärgården- projekt.

3.2.5. Administrativa enheten

Arbetet vid administrativa enheten inkluderar både myndighetsutövning och intern service.

Uppgifterna spänner över ett vitt område, från medborgarnas insyn i landskapsförvaltningen, att bevara det svenska språket och att bibehålla marken i ålänningarnas ägo, allmänna val, tillståndsfrågor samt servicefunktioner som reception och vaktmäs-

teri. Dessa områden utgör viktiga grundfunktioner i självstyrelsesystemet och utgör en förutsättning för att upprätthålla förvaltningsfunktionerna inom allmänna förvaltningen.

Utveckling av mätetal

	2005	2006	2007
Diarieförda handlingar för hela allmänna förvaltningen	20.764	21.921	22.708
Förmedlade samtal genom landskapets telefonväxel	-	-	21.320
Kundbetjäning vid landskapets reception	-	-	3.890
Tillståndsfrågor såsom spel, lotterier, penninginsamlingar samt trafik och fordon	115	131	115
Danaarv	6	9	3
Tillstånd för resebyrå- och fastighetsmäklarverksamhet	-	-	4

Ärenden som är relaterade till den åländska hembygdsrätten 2007

	Bifall	Avslag	Totalt
Ansökningar om jordförvärvstillstånd			
- kvinnor	37 (48)	4 (5)	41 (53)
- män	42 (52)	10 (8)	52 (60)
- sammanslutningar	49 (46)	2 (0)	51 (46)
Åländsk hembygdsrätt			
- kvinnor	143 (115)	6 (2)	149 (117)
- män	108 (100)	10 (2)	118 (102)
Ansökningar om permanent näringsrätt			
- kvinnor	10 (4)	0 (0)	10 (4)
- män	15 (9)	0 (0)	15 (9)
- bolag	65 (81)	*11 (9)	76 (90)
Ansökningar om tillfällig näringsrätt			
- kvinnor	0 (0)	1 (0)	1 (4)
- män	0 (3)	2 (0)	2 (3)
- bolag	129 (112)	0 (0)	129 (112)
Utfärdade intyg över åländsk hembygdsrätt			905

* avslag för ansökan om permanent näringsrätt, bifall för tillfällig näringsrätt

3.2.5.1. Ålands Radio och TV Ab

Ålands Radio och TV Ab är ett landskapsägt bolag som finansieras med avgifter för innehav av televisionsmottagare och bidrag. Bolaget ger ut en särskild berättelse.

3.2.5.2. Understöd för politiska ändamål

Understödet för politisk verksamhet utgör en 200-del av det anslag som utbetalas i riket för detta ändamål. För året utgjorde det 62.220 euro. Av anslaget utbetalades en del för riksdagsmannens verksamhet. Återstoden fördelades enligt mandat i lagtinget. På grund av att det hölls såväl riksdagsval som lagtingsval skedde fördelningen i tre omgångar. Genom en tilläggsbudget i riket utbetalades ytterligare 13.890 euro för ändamålet till Åland och fördelningen till de politiska organisationerna gjordes enligt samma principer.

Stödet för politisk information var också det en 200-del av anslaget i riket och uppgick till 40.250 euro vilket fördelades enligt antal mandat i lagtinget.

3.2.5.3. Lagtingsval och kommunalval

Lagtingsval och kommunalval förrättades den 21 oktober. Landskapsregeringen tillsatte en centralnämnd för lagtingsval med jur.kand. Dan-Erik Woivalin som ordförande. Administrativa enheten administrerade valet och landskapsregeringen fastställde maximibelopp för ersättningar till kommunerna för arvoden till valnämnderna. Landskapsregeringen stod för kostnaderna för förtidsröstningen i enlighet med bestämmelserna i 83 § landskapslagen om lagtingsval och kommunalval. I de flesta kommunerna sköttes förtidsröstningen av Posten på Åland som ingått avtal med kommunerna. Nytt för valåret var att den kommunala rösträtten hade utvidgats till att gälla personer som varit bosatta på Åland minst ett år före valdagen. Närmare uppgifter om röstningsprocenter och valresultat publiceras av Ålands statistik- och utredningsbyrå.

3.2.6. Personalenheten

3.2.6.1. Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd, personalaktiviteter och intern information

Enheten har till uppgift att handlägga ärenden gällande allmän personalutbildning, personal- och företagshälsovård, personalaktiviteter, intern information och arbetarskydd.

Landskapsregeringen har under året deltagit i Nordiska ministerrådets projekt, nordisk utbytestjänstgöring, TJUT. Nordisk utbytestjänstgöring har skapats av Nordiska ministerrådet med avsikten att anställda i den offentliga förvaltningen ska lära känna förhållandena i de nordiska grannländerna genom att arbeta 1-12 månader i en annan nordisk förvaltning. Under 2007 har en person beviljats nordisk utbytestjänstgöring i Sverige. Kontaktpersonerna för den nordiska utbytestjänstgöringen har haft möte i Köpenhamn där personalsekreteraren deltog.

Mål: Att satsa resurser på kompetensutveckling dels för att personalen skall kunna möta nya, kommande krav och förväntningar dels för att skapa möjlighet för utveck-

ling både personligen och i tjänsteutövandet genom internt och externt arrangerade kurser, seminarier, föreläsningar och studiebesök.

Förverkligat: Ett kontinuerligt arbete med kompetensutveckling pågår. Under året har personalutbildningar anordnats i bl.a. förvaltningslagen, data, kommunikation, statsstöd, EU-kunskap och konflikthantering. En introduktionsutbildning har även hållits för nyanställda.

Mål: Att tillgodose personalens behov av företagshälsovårdstjänster så att åtgärder vidtas för att genomföra förbättringar för att förebygga arbetsrelaterade sjukdomar samt att upprätthålla och förbättra de anställdas arbets- och funktionsförmåga.

Förverkligat: Målsättningen är övergripande och det långsiktiga arbetet i syfte att tillgodose personalens behov av företagshälsovårdstjänster fortsätter.

Mål: Utveckla den interna informationen och verka för en god arbetsplatsdemokrati.

Förverkligat: Informationen inom förvaltningen har under verksamhetsåret i huvudsak distribuerats genom intranätet, informationsbladet "Byråkratenbladet" och e-post. Informationsbladet har utkommit en gång per vecka och personaltidningen, Byråkraten, har utkommit tre gånger. För att vidareutveckla den interna informationen har en webbaserad personalhandbok köpts in. Personalhandboken kommer att tas i bruk 2008. Centralförvaltningens samarbetskommitté har sammanträtt vid två tillfällen under verksamhetsåret. Kommittén har bl.a. behandlat jämställdhetsplanen för allmänna förvaltningen samt förslag till utbildningsplan för 2007.

Mål: Att ledarskapsutbildningen skall stimulera till och resultera i ett aktivt och gott ledarskap på olika nivåer inom förvaltningen.

Förverkligat: Ett kontinuerligt ledarskapsarbete pågår. Arbetet sker genom utbildningsinsatser och utvärdering. Under året har ledarskapsutbildning anordnats i kommunikation och konflikthantering för chefer inom allmänna förvaltningen samt genom seminarier i samband med "KompetensMässan".

Mål: Att friskvårds- och personalaktiviteterna skall stimulera personalen till olika friskvårds- och motionsaktiviteter så att positiva hälsoeffekter och ett ökat välbefinnande uppnås.

Förverkligat: Nyttjandet av de subventionerade friskvårdsaktiviteterna har ökat under året. Nytt för året var att landskapsregeringen har subventionerat styrketräning och simning vid Ålands Idrottscenter. Nyttjandet av den subventionerade, förebyggande massagen har ökat, främst bland kvinnor.

3.2.6.2. Utveckling av mätetal

	2005	2006	2007
Personalutbildning, totalt	-	-	239*
- kvinnor	-	-	190
- män	-	-	49
- kostnad, per kvinna euro	-	120	168
- kostnad, per man euro	-	162	178
Egenutbildning, totalt	2	1	1
- kvinnor	1	0	1
- män	1	1	0
Yrkesspecifik utbildning, totalt	-	-	69
- kvinnor	-	-	45
- män	-	-	24
- kostnad, per kvinna euro	-	-	470
- kostnad, per man euro	-	-	1.121
TJUT, totalt	0	0	1
- kvinnor	0	0	0
- män	0	0	1
Styrketräning Avancia, totalt	753	829	905
- kvinnor	375	325	405
- män	378	504	500
Gruppaktivitet Avancia, totalt	548	523	503
- kvinnor	484	468	465
- män	64	55	38
Styrke- och gruppträning Träningsverket, totalt	309	660	705
- kvinnor	285	595	567
- män	24	65	138
Styrketräning Ålands Idrottscenter, totalt	-	-	63
- kvinnor	-	-	2
- män	-	-	61
Simning Mariebad, totalt	1.275	1.239	670
- kvinnor	637	603	397
- män	638	636	273
Simning Ålands Idrottscenter, totalt	-	-	281
- kvinnor	-	-	134
- män	-	-	147
Bowling, totalt	65	-	-
- kvinnor	25	-	-
- män	40	-	-
Tennis, totalt	129	125	188
- kvinnor	23	18	73
- män	106	107	115
Badminton, totalt	32	25	60
- kvinnor	11	7	0
- män	21	18	60
Massage, totalt	1.167	1.122	1.356
- kvinnor	865	810	1.048
- män	302	312	308

* 122 kvinnor och 76 män deltog i kostnadsfri personalutbildning

3.2.7. Ålands polismyndighet

I landskapslagen om Ålands polismyndighet (26/2000) finns administrativa bestämmelser om polismyndigheten. Med stöd av landskapslagen har en landskapsförordning (34/2000) utfärdats. Polismyndighetens reglemente trädde i kraft den 1.12.2002. Den egentliga polisverksamheten bedrivs i stöd av polislagen och -förordningen för landskapet Åland (49/2000 och 50/2000). Den 1 maj 2006 trädde omfattande förändringar av polislagen i kraft. Polismyndighetens verksamhet är uppdelad på en ordnings-, en brottmåls- och en kansliavdelning.

3.2.7.1. Uppföljning av målsättningen

Det övergripande målet för polisverksamheten är att trygga den lagstadgade rätts- och samhällsordningen, att upprätthålla allmän ordning och säkerhet, minska brottsligheten och öka tryggheten i samhället samt ge en god service till allmänheten.

Mål för allmän ordning och säkerhet:

Polisen skall upprätthålla en hög alarmberedskap för att minimera uttryckningstiderna. Polisen skall också genom synlig övervakning på allmänna platser förebygga brott och ordningsstörningar och därigenom öka allmänhetens trygghetskänsla.

Förverkligat: Alarmberedskapen har kunnat hållas på samma nivå som tidigare och den synliga bevakningen har förverkligats enligt plan. Under sommarmånaderna har en polistjänst använts som s.k. skärgårdspolis och genomfört övervakning i samtliga skärgårdskommuner i samarbete med sjöbevakningen.

Mål för trafikverkövervakning:

Övervakningen inriktas på farligt beteende i trafiken, särskilt uppsåtligt hänsynslöst trafikbeteende. Målet är att minska antalet grova äventyranden i trafiken samt att hålla antalet blåskontroller på nuvarande nivå.

Förverkligat: Hastighetsövervakning har skett både i och utanför tätorten. Rattfyllerkontroller har prioriterats under året. Totalt ca 28.000 blåsningar har genomförts. Antalet fall med minst 30km/h hastighetsöverträdelse minskade med ca 20 %. Grövre hastighetsöverträdelse som skickade till åtalsprövning ökade något under året.

Mål för brottsbekämpning:

Genom en effektiv brottsutredningsverksamhet ökas risken att lagföras och benägenheten att göra brott minskas. Utredningar av våldsbrott, särskilt när det gäller brott riktade mot kvinnor och barn, samt brott begångna av ungdomar skall prioriteras. Kriminaltekniken och narkotikarelaterad brottslighet tillhör också de prioriterade områdena.

Förverkligat: Fokus har lagts på de i målsättningen prioriterade områdena. Polismyndigheten har satsat på den s.k. barnahusmodellen. Två utredare genomgår utbildning till barnutredare vid Polishögskolan i Stockholm och en utredare genomgår kriminalteknisk grundutbildning vid Statens kriminaltekniska laboratorium i Linköping.

Mål för serviceverksamheten:

Polisen skall ge allmänheten god service genom hög tillgänglighet samt genom snabb och korrekt handläggning av tillståndärenden. Möjligheten att göra anmälningar och ansöka om tillstånd via Internet bör överses.

Förverkligat: Handläggningstiderna är korta och servicenivån hög. Möjligheten att göra anmälningar och ansöka om tillstånd via Internet har inte prioriterats.

3.2.8. Motorfordonsbyrån

I lagen om motorfordonsbyrån (9/75) stadgas att registrering och besiktning av fordon samt förändring av körkortsregister och verkställandet av förarexamen handhas av motorfordonsbyrån. Därutöver handhar motorfordonsbyrån även registreringen av fritidsbåtar.

Mål: Det övergripande målet är att tillhandahålla ålagda tjänster till rimlig kostnad och god servicenivå samt att hålla väntetiderna för besiktning och förarexamen under en vecka.

Förverkligat: Byråns avgifter har varit oförändrade sen 1.1.2004 och de är betydligt lägre än i de övriga nordiska länderna. Besiktningsintervallerna för person- och paketbilar förlängdes enligt ändring av LL om besiktning och registrering av fordon (2007:8), den 1 augusti 2007, vilket har gett en minskning av antalet årsbesiktningar med ca 10%. Det har medfört att vi har kunnat hålla väntetiderna enligt mål, samt en förbättrad servicenivå för övriga ärenden.

Mål: Planering och utveckling av datasystem för att ge möjlighet för bilhandlare och försäkringsbolag (avtalsregistrerare) att själva göra ägarbyten av begagnade fordon.

Förverkligat: Utveckling av programvaran är färdig och testkörd hos Motorfordonsbyrån. För att starta systemet krävs ytterliga lagändringar.

Mål: Att få om- och tillbyggnaden av motorfordonsbyrån klar inom 2008 och upprätthålla så god service som det är möjligt under denna tid.

Mål: Planering av system för bokning av besiktningar på Internet.

Förverkligat: Planering och påbörjande av datasystem för Internetbokningen har startats.

Bilbeståndet i landskapet Åland 31.12.2007 uppgick till sammanlagt 20.755 bilar fördelat enligt följande: 16.800 personbilar, 3.335 paketbilar, 577 lastbilar samt 43 busar. Motorcyklar fanns till ett antal om 1.082, 3.499 traktorer, 439 motorredskap, 1.505 mopeder och 5.802 släpvagnar. De registrerade fordonens antal var sålunda 33.082 st. Ökningen från 2006 utgör 1.253 st.

Under 2007 registrerades i landskapet 497 (587) nya bilar. Dessutom registrerades 1.422 (1.077) fordon. Av dessa bilar infördes 446 (466) från riket och 557 (611) från utlandet.

Under året utfördes 15.474 första-, ändrings- och årsbesiktningar samt 12.380 avgas-tester samt 2.942 andra besiktningsåtgärder eller sammanlagt 30.796 förrättningar. Antalet utfärdade förarexamensintyg uppgick under året till 852 (825) st.

Till körkortsregistret har under året inkommit sammanlagt 3.208 anmälningar i körkortsärenden enligt följande:

	2007	2006
Nya körkort, körkort på basen av nordiskt körkort, förnyande samt ändringar och korrigeringar	2.301	2.217
Polisens åtgärder och tillstånd	163	119
Yrkeskörtillstånd samt tillstånd	37	48
Underrättens och hovrättens medd. om trafikbrott	707	657
Summa	3.208	3.041

Under verksamhetsåret har trafikinspektören gett utlåtanden till landskapsregeringen i ett flertal olika ärenden.

Under år 2007 har motorfordonsbyrån i avgifter uppburit sammanlagt 843.425,84 (851.247) euro, varav 25.041,78 euro är moms.

Avgifterna fördelar sig enligt följande:

	2007	2006
Besiktningsavgifter (euro)	570.069,79	598.295
Förarexamensavgifter (euro)	39.978	38.501
Registerbrickor (euro)	96.406	101.916
Registreringsavgifter, diverse inkomster (euro)	136.972,05	112.535
Skrotningsavgifter (euro)	-	-
Summa	843.425,84	851.247

Under verksamhetsåret handlades 10.068 (9.458) registreringsärenden. Dessutom beviljades 169 (232) tillstånd att använda provnummerskyltar, utgivna Åf-skyltar uppgick till 511 st.

Till båtregistret har inkommit 598 (555) registreringar samt ändringar.

3.3. BYGGNADSBYRÅN

Byggnadsbyråns verksamhet omfattar:

- övervakning av byggnads- och planläggningsväsendet
- ledning av landskapets byggnadsprojekt
- fastighetsförvaltning
- främjande av bostadsproduktion
- brand- och räddningsväsendet
- upprätthållande av alarmcentral
- säkerhet gällande explosionsfarliga ämnen
- befolkningsskydd och beredskapsfrågor
- ärenden rörande förplägnads- och inkvarteringsverksamhet
- elsäkerhet
- hissäkerhet
- energiförsörjning och -användning

3.3.1. Planläggnings- och byggnadsväsendet

Ett förslag till ny plan- och bygglag har överlämnats till lagtinget som godkänt förslaget och skickat lagen för presidentens godkännande. Den nya lagen beräknas kunna träda ikraft i mitten av år 2008.

3.3.2. Bostadsenheten

3.3.2.1. *Främjande av bostadsproduktion*

Byggnadsbyråns stöd till boende utgjordes under året av räntestöd till bostadslån för nybyggnad av ägarbostäder, räntestöd och bidrag för kulturhistoriskt värdefulla bostadsbyggnader, lån för uppförande, anskaffning och reparation av hyresbostäder, lån för installation av hiss, borgen för ägarbostadslån samt bidrag för reparationer av pensionärers och handikappades egna bostäder, avlägsnande av sanitära olägenheter i bostäder och för konvertering av gamla värmeanläggningar till anläggningar som baserar sig på förnyelsebar energi. I första tilläggsbudgeten gavs dessutom fullmakt att finansiera hyresbostadsproduktion med räntestöd och landskapsborgen.

Produktionen av hyresbostäder stöddes med räntestöd för ett lån om 9,5 milj. euro för ett projekt med 70 bostäder och bostadslån för ett projekt innehållande 6 nya bostäder till ett belopp om 0,4 milj. euro. Därtill reserverades lånemedel och räntestöd för totalt 12,4 milj. euro till 8 projekt med totalt 100 bostäder.

Stöd till anskaffning av ägarbostäder utgjordes av räntestöd på lån, vilket beviljades till ett totalbelopp om 3,5 milj. euro fördelat på 36 nybyggda egnahemshus och 3 nybyggda bostadsaktielägenheter.

För anskaffning av första ägarbostad på basen av bostadssparavtal beviljades en bostadssparpremie och räntestöd för 14 lån uppgående till totalt 0,89 milj. euro. Denna form av räntestöd underkastas inte inkomstprövning men förutsätter ett förhandssparande i minst två år. Landskapsborgen för lån till ägarbostäder beviljades 24 objekt till en åtagandesumma om 0,46 milj.euro.

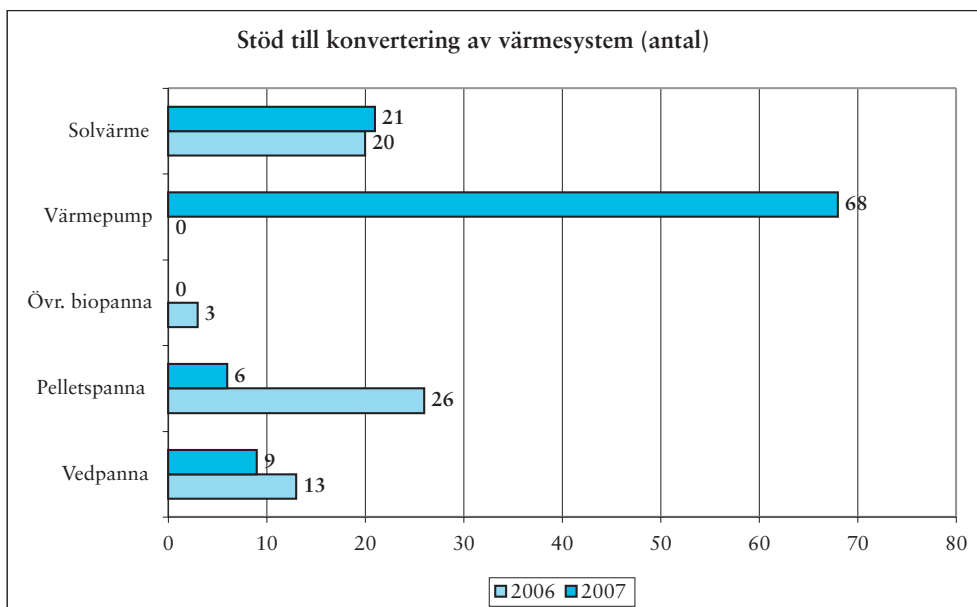
För reparation av pensionärers och handikappades egna bostäder har 113.500 euro beviljats i bidrag för reparation av 28 bostäder, varav 10 till handikappade. I understöd för avlägsnande av sanitär olägenhet har 3.700 euro beviljats för 5 bostäder. Detta stöd är numera underkastat inkomstprövning hos den sökande.

Ingen ansökan om bidrag eller räntestöd för renovering av bostäder med kulturhistoriskt värde inkom under året.

3.3.2.2. Stödets mätetal

	2005	2006	2007
Landskapslån till nya hyresbostäder (antal bostäder)	75	89	76
- belopp(milj. euro), samtliga hyresbostadslån	7,99	5,04	0,4
- belopp (milj. euro) räntestödslån till hyresbostäder	-	-	9,5
Nya ägarbostäder med landskapsstöd	25	30	39
- belopp (milj. euro)	2,33	2,84	3,4
Räntestödslån på basen av bostadssparavtal	8	13	14
- belopp (milj.euro)	0,47	0,78	0,89
Landskapsborgen för lån till ägarbostad (antal)	29	21	24
- belopp (milj.euro)	0,60	0,44	0,46
Bostadssparpremier	1	2	-
- belopp (euro)	900	1.500	-
Understöd för reparation av ålderspensionärs och handikappads bostad	10	19	28
- belopp (euro)	44.000	72.000	113.500
Understöd för avlägsnande av sanitär olägenhet	6	3	5
- belopp (euro)	8.800	9.600	3.700
Planeringsbidrag för kulturhistoriskt värdefull bostad	1	-	-
- belopp (euro)	2.000	-	-
Stöd för miljövänliga uppvärmningssystem			
- inkomna ansökningar per 30.11	-	83	115
- beviljat (antal)	-	19	134
- avslag eller återtaget	-	-	25
- beviljat belopp (euro)	-	28.000	204.000

Stödet för konvertering av värmesystem rönt stort intresse, speciellt efter det att möjligheten att söka stöd för installation av värmepump infördes i budgeten för 2007. Totalt inkom 115 ansökningar inom utsatt ansökningstid, av vilka 83 beviljades stöd, 11 avsågs eller återtog och 19 var ej ännu behandlade. Vidare beviljades stöd för 51 anläggningar från de ansökningar som inkom 2006.

3.3.2.3. Stödets fördelning på kvinnor och män

	2005	2006	2007
Nya ägarbostäder med landskapsstöd			
- kvinnor	24	29	35
- män	18	30	35
Räntestödslån på basen av bostadssparavtal			
- kvinnor	6	8	10
- män	7	12	11
Landskapsborgen för lån till ägarbostad (antal)			
- kvinnor	24	19	20
- män	27	19	20
Understöd för reparation av ålderspensionärs och handikappads bostad o. avlägsnande av sanitär olägenhet			
- kvinnor	7	17	19
- män	9	14	19
Stöd för miljövänliga uppvärmningssystem			
- kvinnor	-	6	36
- män	-	16	74

3.3.3. El- och energienheten

Den planerade vindkraftparken, bestående av sex vindkraftverk med tillhörande anslutningar och ställverk, i Nyhamnsarkipelagen besiktigades och togs i drift. Miljökonsekvensbedömningar för vindkraftparkerna vid Hammarudda i Hammarland och Torp i Eckerö presenterades.

Elsäkerhetsexamen gällande elbehörighet S1, S2 och S3 har hållits. Kurs i elinstallationsstandarden SFS 6002 har hållits.

Energigruppen, som bildades år 2006 för att utveckla förnybara och alternativa energikällor, har hållit regelbundna månatliga möten och fortsätter sitt arbete med att för Åland hitta lämpliga projekt. En förnyad energiplan är under arbete. Flera informations- och kurstillfällen har hållits för förnybar energi. Stöd har beviljats till flera kommunala investeringar i närvärmesystem som använder biobränsle.

Åland deltar i B-7 samarbetet om energifrågor. En energispardag anordnades den 25 januari. Särskild utredare Sten Kjellman, utsedd av näringsdepartementet, besökte Åland den 29-30 januari för att informeras om Ålands status som el-land samt gränstarifferna som berör elanslutningen till Sverige. Näringsminister/vice statsminister Maud Olofsson besökte landskapsregeringen den 15 juni och då informerades om energisituationen i landskapet. Mariehamns Bioenergi Ab provkörde det biobränsleeldade kraftvärmeverket med tillhörande 2 MW generator. Nordiska Rådets ämbetsmannakommitté för energi höll möte på Åland den 19-20 juni. El- och energienheten fortsätter eftersträva högsta eltrygghet i landskapet.

Elinspektören har fortlöpande utfört kontroller och besiktningar av olika elanläggningar, i och utanför byggnader inom landskapet, för att upprätthålla elsäkerheten på en hög nivå.

3.3.4. Brand- och räddningsenheten

Verksamhetens övergripande målsättning är att skapa en god säkerhet i samhället för personer, egendom och miljö samt att säkra de grundläggande samhällsfunktionerna. Denna målsättning strävar man till att uppnå genom enhetens verksamhet som omfattar följande områden:

- räddningsväsendet där målsättningen är att skapa förutsättningar för en god förebyggande verksamhet mot olyckor och för ändamålsenliga resurser för räddningsväsendet
- brand- och explosionsfarliga kemikalier och varor där enheten verkar som övervakande och tillståndsgivande myndighet
- transport av farliga ämnen där enheten verkar som övervakande myndighet
- befolkningsskydd och beredskapsfrågor där enheten tillsammans med länsstyrelsen har målsättningen att säkra samhällsfunktionerna samt att skapa god beredskap i samhället mot omfattande olyckshändelser och krislägen samt
- inkvarterings- och trakteringsverksamhet där enheten verkar som övervaknings- och

registreringsmyndighet.

Som viktigare ärenden vilka varit aktuella under året kan följande nämnas:

- en beredskapsövning jämte förberedelse- och efterarbete arrangerades i januari tillsammans med länsstyrelsen och Räddningsinstitutet,
- den nya räddningslagen och två förordningar antogs och började tillämpas,
- ny blankettlag och –förordning om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor infördes,
- överenskommelse mellan landskapsregeringen och Finlands Röda Kors, Ålands distrikt om byggande och upprätthållande av en övningsplats för räddningshundar och för övning av andra räddningsuppgifter ingicks,
- fortsatt utredning av förutsättningarna att förnya landskapsalarmcentralens teknik och att samordna denna med polisens behov av ny teknik,
- fördjupad utredning av förutsättningarna att sammanföra landskapsalarmcentralen och polisens alarmfunktioner till en gemensam nödcentral.

3.3.4.1. Utveckling av mätetal

	2005	2006	Uppskattat 2007	Förverk- ligat 2007
Bidrag				
-Ål brand- och räddningsförb, enl avtal (euro)	6.350	7.445	10.000	7.538
-övrigt (euro)	1.000	733		2.735
Utbildning i Sverige				
-antal personer	6	6		3
-kostnad (euro)	38.103	31.136	25.000	2.878
Annan utbildning (euro)	4.068	502	5.000	0
Landskapsandel för anskaffningar				
-förhandsbesked (st)	1	1	1	0
-bidrag (euro)	0	182.167	70.000	77.060
Bidrag från Brandskyddsfonden				
-kommuner/brandkår (st)	1	4		2
-bidrag (euro)	53.192	12.844		9.773
Varning för skogsbrand				
-perioder (st)	4	7		11
-total tid (dygn)	26	88		84
Inspektion av BRV, antal kommuner	0	2	0	0

3.3.5. Landskapsalarmcentralen

Allmänt

Landskapsalarmcentralens uppgift är att dygnet runt handha mottagning av nöd-anmälningar och på basen av dessa alarmera erforderliga räddningsenheter samt att handha andra uppgifter i anslutning till detta.

Skogsbrandvarning

Under 2007 utfärdade landskapsalarmcentralen varning för skogsbrand elva gånger.

Inkommande alarm till alarmcentralen

	2005	2006	2007
112-Nödsamtal	7.149	6.444	
Rutinsamtal	ca 20.000	ca 21.000	ca 21.000
Trygghetstelefoner	1.895	1.742	1.599
Radioanrop	ca 14.000	ca 15.000	ca 13.000
Joursamtal	107	161	161
Automatalarm	5.920	6.200	6.500

Utalarmeringar

	2005	2006	2007
Brand- och räddningsuppdrag	378	448	404
Ambulansalarm	2.689	2.691	2.541
Övriga alarmeringar	1.237	1.477	1.470

Inkomster och utgifter

	2005	2006	Uppskattat 2007	Förverk- ligat 2007
Kostnader, euro	379.400	394.388	408.000	386.195
Inkomster, euro	15.400	16.639	18.000	16.252

3.3.6. Fastighetsförvaltning

Byggnadsbyrån har under året haft den direkta fastighetsförvaltningen av följande fastigheter: Självstyrelsegården, Ålands museum, Eriksonska gården, Eckerö post- och tullhus, landskapets bostadshus vid Grindmattesvägen 7 i Mariehamn, skolbyggnaderna vid Ålands hantverksskola i Tosarby, huvudbyggnaden vid Grelsby kungsgård, Stora och Lilla Båtskär, f.d.Husmodersskolan i Saltvik, fastigheten Österlen 5:9 i Långbergsöda, Saltvik samt laboratoriebyggnaden i Jomala.

Drift och underhåll av Eckeröhallen sköts av det privata driftsbolag som hyr anläggningen. Till den del landskapet ansvarar för förvaltningen sköts detta genom byggnadsbyrån.

Den framtida användningen av Grelsby kungsgård har ännu inte klarlagts.

Användningen av Eckerö post- och tullhus har förutom det lokala postkontoret och postrottemuseet traditionsenligt varit sommarutställningar, olika kulturevenemang samt logiverksamhet i privat regi.

De övergripande fastighetsförvaltningsuppgifterna är centraliserade till byggnadsbyrån. Bland dessa kan nämnas:

- ledning av byggnadsprojekt
- försäljning och inköp av fastigheter
- planerat underhåll för landskapets fastigheter (exkl. museibyråns och ÅHS)
- samordning av fastigheternas nyttjande
- tecknande och uppföljning av arrende- och hyresavtal
- fastighetsförsäkringar
- beslut om outnyttjade fastigheter samt

- upprätthålla basfakta om landskapets fastigheter

Byggnadsbyrån har under året haft ledningen av bl.a. följande byggprojekt:

- nybyggnad av museimagasin vid Ribacka i Sund
- renovering av köket vid Ålands folkhögskola
- Ålandica kultur- och kongress
- renovering av vattenskada vid Ålands yrkesskolas östra flygel

Byggnadsbyrån har även lett planeringen respektive utredningar gällande:

- om- och tillbyggnad av motorfordonsbyråns lokaler
- renovering och ombyggnad vid Ålands fiskodling i Gutterp, Sund
- ombyggnad av Högskolan Södra (Navigationsskolan)
- lagtingshuset
- polishuset
- ombyggnad av verkstadsflygeln vid Ålands yrkesskola
- Ålands sjöfartsmuseum
- Ålands vårdinstituts lokaler
- golfbana i Godby
- besökscentrum i Bomarsund
- renovering och förvaltning av Märkets fyr

4. Finansavdelningens förvaltningsområde

4.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

4.1.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Att färdigställa ett förslag till hur transfereringarna till den kommunala sektorn bör reformeras.

Förverkligat: På basen av slutrapporten i den av utredaren Robert Lindfors utarbetade förstudien om utvecklande och finansiering av den kommunala välfärdsservicen, lämnade landskapsregeringen i april 2007 en lagframställning till lagtinget, i vilken en reform av landskapsandelssystemet föreslogs. Denna lagframställning godkändes sedermera av lagtinget den 6 juni 2007. Lagen trädde i kraft den 1 oktober 2007 och tillämpas första gången på landskapsandelar och finansieringsunderstöd som fastställs för verksamhetsåret 2008.

Mål: Att färdigställa ett förslag till hur en finansförvaltningslag bör vara utformad som grund för lagberedningsarbetet.

Förverkligat: Finansavdelningen har tillsammans med lagberedningen arbetat fram ett första utkast till struktur. Arbetet fortsätter därefter med definitioner och avgränsningar. Avsikten är att under 2008 lämna en lagframställning till lagtinget.

Mål: Att göra en översyn av regelverket för upphandling under EU:s tröskelvärden.

Förverkligat: Översynen har genomförts utgående från ett tolkningsmeddelande från kommissionen om gemenskapsrättens tillämplighet på upphandlingskontrakt som inte, eller bara delvis, omfattas av direktiven för offentlig upphandling. Synpunkter från övriga avdelningar har inhämtats genom möten med representanter från varje avdelning. Dessutom har en uppmaning att inkomma med synpunkter angående upphandlingshandboken skickats till alla budgetansvariga. En uppdaterad version av upphandlingshandboken är avsedd att publiceras under våren 2008.

Mål: Att utreda övertagande av lagstiftningsbehörighet av vissa skatter enligt anvisningar från politiska ledningen och en av landskapsregeringen parlamentariskt tillsatt kommitté.

Förverkligat: Den parlamentariska skattekommittén har den 18.10.2007 publicerat sitt betänkande. Kommittén konstaterar att det råder politisk enighet om ökad lagstiftningsbehörighet för självstyrelsen i fråga om beskattningen. Kommittén enades om att föreslå att landskapsregeringen beställer utredningar från ÅSUB i syfte att ytterligare kunna bedöma konsekvenserna och vidga insikterna kring skatteproblematiken. Kommittén anser det nödvändigt att verkställa utredningen innan lagtinget slutligt tar ställning till fortsättningen.

Mål: Att följa aktuella förändringar av EG-regelverken som har betydelse för skatte-

gränsen.

Förverkligat: Finansavdelningen har bevakat förslag till nya direktiv och förordningar gällande direkt och indirekt beskattning samt tullfrågor. Finansavdelningen har prioriterat arbetet med framtagandet av den moderniserade tullkodexen, då den påverkar skattegränshanteringen.

Mål: Att genom minst fyra informations- och utbildningstillfällen upprätthålla personalens medvetenhet och kunskap om datasäkerhetsfrågor och aktuella säkerhetsrisker.

Förverkligat: Under året har inga informations- och utbildningstillfällen arrangerats, vid akuta säkerhetshot, exempelvis virus informeras via e-post.

Mål: Att färdigställa skyddade utrymmen för landskapsregeringens centrala datautrustning samt flytta delar av den driftskritiska utrustningen till dessa.

Förverkligat: Landskapsregeringen har av Senatsfastigheter erhållit tillgång till ett utrymme i Bergskyddet. Detta utrymme kommer att användas som skyddat utrymme för delar landskapsregeringens, polisens och alarmcentralens datautrustning. Planeringen av ombyggnad samt komplettering med nödvändig infrastruktur har slutförts under 2007. Målsättningen är att kunna ta utrymmet i bruk under 2008.

Mål: Att modernisera delar av de centrala textbaserade applikationer som används inom förvaltningen till ett grafiskt mer användarvänligt gränssnitt.

Förverkligat: Arbetet har fått stå tillbaka under året till följd av andra arbetsuppgifter. I och med de nya system som tas i bruk för faktura- och ärendehantering kommer dessa applikationer att få ett modernt gränssnitt. Målsättningen är dock fortfarande att modernisera vissa övriga applikationer, exempelvis söksystemen för befolknings- och hembygdsrättsregister.

Mål: Att slutföra planeringen samt påbörja förnyandet av datakablager i Självstyrelsegården.

Förverkligat: Avsikten var att koordinera arbetet med den planerade förnyelsen av ventilationssystemet. Detta arbete har skjutits på framtiden men datakablager i Självstyrelsegården kommer att förnyas under år 2008. Planeringsarbetet har påbörjats och arbetet kommer att upphandlas under våren 2008. Datakablager i museibygnaden förnyades under våren 2007.

Mål: Att införa ett system för digital fakturahantering inom förvaltningen samt fortsätta arbetet med införande av digital dokumenthantering.

Förverkligat: I mars 2007 togs beslut att om inköp av system för digital fakturahantering samt digital dokument- och ärendehantering. Landskapsregeringen tillsatte i maj en projektledare för att driva arbetet med implementering av systemen. Installationsarbetet påbörjades under sensommaren. Systemen har anpassats, integrerats och testkörts under hösten. Digital fakturahantering kommer att tas i drift under våren 2008.

Mål: Att inlämnade utanordningar och godkända fakturor till finansavdelningen skall vara behandlade och utbetalda inom en vecka.

Förverkligat: Behandlingstiden har under året varierat och periodvis har den varit både längre och kortare än en vecka. När den elektroniska fakturahanteringen tas i bruk inkommande år förkortas behandlingstiden.

Mål: Att erlægga alla utbetalningar/ersättningar senast på förfallodagen.

Förverkligat: Liksom tidigare år har målsättningen varit att erlægga alla utbetalningar och ersättningar senast på förfallodagen. Denna målsättning har inte till fullo kunnat förverkligas med nuvarande behandlingssätt, d.v.s. fakturorna distribueras fysiskt till budgetansvariga för godkännande innan de kan behandlas för utbetalning.

Mål: Att inlämnat faktureringsunderlag skall vara fakturerat inom två veckor.

Förverkligat: Liksom tidigare år har behandlingstiden varierat inom och över två veckor beroende på varierande mängd inlämnat faktureringsunderlag.

Mål: Att slutföra arbetet med införandet av ett nytt dataprogram för lånereskontran.

Förverkligat: Under året har lånereskontraprogrammet utarbetats och testats. Från årsskiftet 2007/2008 har det nya lånereskontraprogrammet igångkörts parallellt med det gamla.

Mål: Att möjliggöra emottagande av e-betalningar vid försäljning av vissa publikationer och tjänster beställda via Internet.

Förverkligat: På grund av otillräckliga resurser har hemsidan inte uppdaterats.

Mål: Att anpassa projektregistret för hantering av dels de EU-delfinansierade stödprogrammen för perioden 2007 - 2013 och dels övriga inom förvaltningen administrerade stödformer.

Förverkligat: Uppdateringen av projektregistret har i viss mån fördröjts p.g.a. resursbrist på dataprogrammeringstjänster.

Mål: Att vidta förberedande åtgärder för utbyte av nuvarande dataprogram för löneutbetalningar.

Förverkligat: Under året utarbetades en kravspecifikation för upphandling av ett nytt datalönesystem. En offertförfrågan gjordes på senhösten 2007.

Mål: Att börja arbetet med att revidera kontoplanen för de olika kontodelarna och utreda ett eventuellt utbyte av nuvarande ekonomisystem.

Förverkligat: Arbetet har inte prioriterats eftersom resurserna har fokuserats på de övriga systemen, elektroniskt fakturahanteringssystemet, projektregistret, lånesystemet och lönesystemet.

Mål: Att i samarbete med tjänstemannafackföreningarna förenhetliga och anpassa av-

talen inom undervisningssektorn till den planerade "Struktur-07"-reformen.

Förverkligat: Arbetet med att skapa ett system med årsarbetstid för lärarna pågick under året och en arbetsgrupp kom med ett förslag till preliminär avtalsstruktur. I samband med ramavtalsförhandlingarna har arbetsmarknadsparterna kommit överens om en option avseende ett nytt lönesystem för lärare som bygger på årsarbetstid. Även om den planerade "struktur-07"-reformen inte blev genomförd finns det behov av att modernisera avtalen för undervisningssektorn.

Mål: Att informera om de ändringar i rutiner och rapporteringssätt som lagtingets beslut i anledning av landskapsregeringens framställning om ny blankettlagstiftning innehållande bestämmelser om pensioner för dem som anställs av landskapet efter årsskiftet.

Förverkligat: Under november och december månad 2007 sändes detaljerade anvisningar ut till de arbetsgivare som tillhör landskapets pensionssystem och som berörs av ändringen.

4.1.2. Utveckling av mätetal

	2005	2006	Uppskattat 2007	Förverkligat 2007
Bokförda dokument	59.997	61.473	64.000	68.206
Inklusive betalningar	86.948	89.443		97.033
Lön-, pensions- och arvodestagare	6.864	7.009	7.000	7.203
Utestående lån	1.264	1.067	1.150	911
Räntestödslån	906	900	1.000	919
Dataarbetsplatser (självstyrelsegården)	215	215	216	216

4.1.3. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 2005	Bokslut 2006	Tillgängliga medel 2007	Bokslut 2007	Avvikelse
Summa inkomster	22 410 829,97	24 044 800,79	39 014 847	38 262 066,79	-752 780,21
Konsumtionsutgifter	-18 053 972,50	-19 094 126,81	-20 787 594	-20 207 628,43	579 965,57
Överföringsutgifter	-12 341 548,48	-11 595 031,36	-24 633 129	-17 723 377,57	6 909 751,43
Realinvesteringsutgifter	-1 362 523,15	-922 318,81	-9 510 167	-6 035 424,54	3 474 742,46
Lån och övriga finansinvesteringar	0,00	0,00	-8 698 000	-51 266,00	8 646 734,00
Summa utgifter	-31 758 044,13	-31 611 476,98	-63 628 890	-44 017 696,54	19 611 193,46
Anslag netto	-9 347 214,16	-7 566 676,19	-24 614 043	-5 755 629,75	18 858 413,25

De influtna inkomsterna under finansavdelningen ökade med drygt 14,2 miljoner euro eller med 59,1 % från år 2006 till år 2007. Den kraftiga ökningen beror av flere faktorer bl.a. att ingen större avyttring av fastighet inkomstfördes år 2006 medan däremot avyttringen av aktierna i Fastighets Ab Ålands turisthotell realiserades under år 2007. Under år 2006 inkomstfördes 2,6 miljoner euro och år 2007 drygt 5,8 miljoner euro så som delfinansiering av Alandica kultur & kongress med projektbidrag ur penningautomatmedel. Avkastningen av Ålands Penningautomatförenings verksamhet ökade med 5 miljoner euro och uppgick till 18 miljoner euro år 2007 samtidigt som överföringen från pensionsfonden ökade med 0,4 miljoner euro och uppgick till sammanlagt 8,5 miljoner euro under år 2007.

Konsumtionsutgifterna ökade sammanlagt med 5,8 % eller drygt 1,1 miljoner euro jämfört med föregående år. Pensionsutgifterna stod för merparten eller 0,9 miljoner euro av denna ökning. Av de övriga konsumtionsutgifterna ökade främst avdelningens verksamhetsutgifter och de IKT-relaterade utgifterna. Avvikelsen jämfört med tillgängliga anslag förklaras närmast med inbesparingar under avdelningens verksamhetsutgifter, utvecklingsarbete och övriga avlöningar samt pensionsrelaterade utgifter.

Överföringsutgifterna ökade med drygt 6,1 miljoner euro eller 52,9 %. De allmänna överföringarna till kommunerna ökade med drygt 3,5 miljoner euro vilket bestod av kompensation till kommunerna för inkomstbortfall till följd av det allmänna avdraget som infördes i kommunalbeskattningen. Under året överfördes inget danaarv till kommuner mot knappt 0,1 miljoner euro ett år tidigare. Bidragen ur penningautomatmedel ökade med drygt 3,6 miljoner euro främst till följd av att projektbidragen ur penningautomatmedel ökade. Utbetalningarna av bidrag ur extra anslag för reservkraftanläggning minskade med nära 1,0 miljon euro jämfört med år 2006 emedan inget ytterligare bidrag utbetalades under år 2007. Avvikelsen jämfört med tillgängliga anslag förklaras främst med skillnaden mellan åren beträffande bidrag för reservkraftanläggning, finansieringsunderstöd till kommunerna, överföring av danaarv och bidrag ur penningautomatmedel.

Realinvesteringsutgifterna ökade med drygt 5,1 miljoner euro, vilket i det närmaste till fullo förklaras med att byggandet av Alandica kultur & kongress inleddes. Avvikelsen mot tillgängliga anslag beror till största delen på att anslagsbehovet för byggande av Alandica kultur & kongress var lägre än beräknats för året.

Efterfrågan på såväl regionallån som lån ur penningautomatmedel har fortsättningsvis varit svag och endast smärre lån ur penningautomatmedel utbetalades under året.

4.2. ALLMÄNNA BYRÅN

Liksom under tidigare år har budgetarbetet och till budgetprocessen anknutna uppgifter upptagit en stor del av arbetstiden under året.

Arbetet på byrån har dock till följd av en annorlunda personalsituation till vissa delar avvikit från tidigare år. Personalsituationen initierade en översyn av ansvars- och befogenhetsområden för tjänsterna på byrån.

Beträffande arbetet med att koppla den långsiktiga ekonomiska planeringen till den

årliga budgetprocessen konstaterade landskapsregeringen i budgeten för år 2007 att det mest ändamålsenliga tillvägagångssättet sannolikt är att återgå till att i samband med det årliga budgetförslaget översiktligt redogöra även för de mer långsiktiga utvecklingsplanerna och deras inverkan på landskapets ekonomi. Vidare konstaterades att ett separat meddelande kunde vara motiverat i början av en mandatperiod.

Med anledning av detta lämnades under året därför ingen ny budgettram för år 2008 till lagtinget. Istället har landskapsregeringen i budgetarbetet inför år 2008 arbetat utgående från den plan för åren 2008-2009 som år 2006 lämnades till lagtinget.

Landskapsregeringen tillämpade under året ett tidigarelagt tidsschema för budgetprocessen. I enlighet med detta påbörjades budgetberedningen redan i maj för att slutligen resultera i ett budgetförslag som kunde överlämnas till lagtinget i slutet av oktober. Ett års erfarenhet är för lite för att slutligt kunna utvärdera resultatet av denna tidigareläggning av budgetarbetet, men de första erfarenheterna visar på ett övervägande positivt resultat. Landskapsregeringen anser därför att det finns goda skäl att även fortsättningsvis, med viss justering, tillämpa ett tidigarelagt schema för budgetprocessen.

Under året har en reform av landskapsandelssystemet genomförts, vilket för allmänna byråns del har inneburit ett mycket intensivt arbete. Samarbetet och förhandlingarna med kommunerna har därför nästan uteslutande avsett innehållet i och effekterna av denna reform.

Ytterligare har byrån under året arbetat fram en policy för landskapsregeringen i fråga om representation i av landskapet helägda bolag och i bolag där landskapet är majoritetsägare.

Syftet med denna policy är att fastställa principer som tydliggör och reglerar landskapsregeringens och dess representanters roll och uppgifter i bolag där landskapet har väsentligt ägarintresse.

Bevakningen av EU-frågor inom finansavdelningens förvaltningsområde har även detta år krävt mycket resurser. Under år 2007 notifierades 9 direktiv och 11 initiativ från kommissionens bereddes. Därtill fortsatte arbetet med förslaget till en särskild artikel som landskapsregeringen ville införa i gemenskapens tullkodex i syfte att underlätta handeln med områden som Åland. Byrån har fortsättningsvis prioriterat bl.a. bevakningen av gemenskapsrättens inverkan på skattegränshanteringen. Landskapsregeringens uppfattning är dock att det primärt är riksmyndigheternas ansvar att skattegränshanteringen är ändamålsenligt utformad och att förändringar i gemenskapsrätten till denna del bevakas.

Under året har den parlamentariska skattekommittén avgett sitt betänkande. Kommittén konstaterar att det råder politisk enighet om ökad lagstiftningsbehörighet för självstyrelsen i fråga om beskattningen. Kommittén enades om att föreslå att landskapsregeringen beställer utredningar från ÅSUB i syfte att ytterligare kunna bedöma konsekvenserna och vidga insikterna kring skatteproblematiken. Kommittén ansåg det nödvändigt att verkställa utredningen innan lagtinget slutligt tar ställning till fortsättningen. Betänkandet utgör en grund för fortsatt arbete med beskattningsfrågorna oavsett det faktum att olika politiska partiers uppfattningar till vissa delar skiljer sig åt.

Ålands landskapsregerings IT-enhet arbetar idag till största delen med landskapsregeringens interna IKT-drift och -utveckling. Den största delen av enhetens resurser går åt till löpande support och driftsarbete, som består av driften av datanätverk och system vid centralförvaltningen, lagtinget, museibyrån (Mariehamn samt Ribacka), Ålands polismyndighet, Ålandstrafiken (inklusive landskapets färjor), Nordens Institut, motorfordonsbyrån, Ålands statistik- och utredningsbyrå, Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet, Navigare, Ålands miljöprövningsnämnd samt Ålands försöksstations- och miljöbyråns laboratorium i Jomala. Dessutom ges rådgivning och i mån av möjlighet support åt övriga externa enheter och inrättningar.

IT-enheten har det övergripande ansvaret för driften av datautrustningen och de gemensamma grundläggande systemen samt även det gemensamma optiska nätverk som sammanbinder landskapsregeringens skolor samt centralförvaltningen och via vilket landskapsregeringens internettrafik och e-post löper.

Under året förnyades cirka 130 datorer hos de enheter vilka helt eller delvis erhåller service från IT-enheten. Utvecklingen är att antalet servrar och specialsystem för specifika verksamheter samt systemens komplexitet ökar vilket kräver allt mer resurser för den delen av driften samt ställer högre krav på IT-enhetens personal. Totalt finns cirka ett 25-tal servrar för vars drift IT-enheten ansvarar. Även konferensteknik och mobiltelefoner är områden där support från IT-enheten allt oftare behövs.

Administrationen av den åländska toppdomänen ax har under året tagit relativt mycket arbetstid i anspråk. Det är till största delen fråga om nyregistreringar av domännamn men även förfrågningar och tekniska rådgivning. Under år 2007 beviljades 265 nya domännamn, 3 domännamn bytte ägare.

De tekniska förberedelserna inför höstens lagtings- och kommunalval, det vill säga upprättande av rösträtsregister, produktion av röstkort samt vallängd har handlagts vid IT-enheten.

Den nya miljömyndigheten innebar vid årsskiftet 2007-2008 dels ett stort initialt arbete med överflyttning av användare samt integrering av system och utrustning från ÅHS livsmedelsinspektion och livsmedelslaboratorium, dels ett ökat antal användare vad gäller den löpande supporten.

4.2.1. Landskapets budget

Landskapsregeringens framställning med förslag till budget för år 2007 för landskapet Åland avläts till lagtinget den 24 oktober 2006. Förslaget balanserade på 298.131.000 (274.091.000) euro. Lagtinget antog landskapsregeringens förslag till budget för år 2007 med vissa ändringar den 21 december 2006, så att budgeten ändå balanserade på 298.131.000 euro. Budgeten publicerades i Ålands författningssamling nr 1/2007. Genom tre tilläggsbudgeter höjdes budgetens slutsumma med 25.205.000 euro till 323.336.000 (291.832.000) euro eller med 8,5 %. Rörande budgetens systematik och uppställning gjordes inga större förändringar.

4.2.2. Avräkning, skattegottgörelse och extra anslag

Ålandsdelegationens avräkningsbeslut för år 2006 stadfästes av republikens president

den 9 november 2007. Avräkningsbeloppet fastställdes till 184.405.812,94 euro vilket var 5,0 % högre än för år 2005 då avräkningsbeloppet fastställdes till 175.602.061,16 euro. Eftersom 184.142.000 euro erhållits som förskott på avräkningsbeloppet under år 2006 och år 2007 erhöles ytterligare 263.812,94 euro under år 2007. I förskott på avräkningsbeloppet för år 2007 erhöles landskapet 193.400.000 euro.

Ålandsdelegationens beslut angående skattegottgörelse för år 2005 stadfästes av republikens president den 2 mars 2007. Beloppet fastställdes till 35.060.129 (20.508.069) euro som budgeterades och bokfördes under år 2007.

4.2.3. Allmänna stöd till kommunerna

Under året beviljades 827.360,44 (795.299,35) euro till kommunerna i allmän landskapsandel.

Utgjämningen av landskapsandelarna uppgick sammanlagt till 1.121.702,95 (1.207.406,90) euro netto. Till alla kommuner förutom Finström, Jomala, Saltvik och Mariehamn utbetalades utjämning sammanlagt 2.578.840,50 (2.619.579,81) euro. Från de landskapsandelar som Finström, Jomala, Saltvik och Mariehamn erhöles avdrogs utjämning om sammanlagt 1.457.137,55 (1.412.172,91) euro.

År 2006 fördelades av anslaget för finansieringsunderstöd till kommunerna 1.000.000 euro enligt samma fördelningsnyckel som kompensationen för utebliven kapitalinkomstskatt till kommunerna. Någon motsvarande fördelning gjordes inte under år 2007. Landskapsregeringen beviljade i juni och december 3 (4) kommuner totalt 1.109.697,00 (485.433,81) euro i allmänt finansieringsunderstöd enligt prövning.

Under året erlades inte någon kompensation till de kommuner som förlorat på att ny fördelningsnyckel för samfundsskatten tillämpades under år 2006 mot att 7 kommuner erhöles sammanlagt 89.248,00 euro ett år tidigare. Ytterligare erlades totalt 1.994.892,90 (662.715,90) euro som kompensation för uteblivna intäkter från beskattningen av kapitalinkomst. Därtill beviljades korrigerad kompensation för uteblivna intäkter från beskattningen av kapitalinkomst för år 2005 totalt 1.524,99 euro samt för år 2006 totalt 3.047,52 euro. Under året utbetalades därtill till kommunerna 1.200.000 (2.000.000) euro som kompensation för utökat förvärvsinkomstavgift.

I stöd av LL (2007:14) om kompensation till kommunerna för det allmänna avdraget och landskapets budget för år 2007 beslöt landskapsregeringen fördela förskott på kompensation till kommunerna för det allmänna avdraget om sammanlagt 3.500.000 euro. Slutregleringen av kompensationen görs efter att beskattningen för år 2007 har slutförts.

4.2.4. Särskilda understöd, lån och investeringar

Under året upptogs inget lån för vidareförmedling ur Nordiska Investeringsbankens regionallånevot.

Byggnadsarbetet med Alandica kultur & kongress inleddes i början av år 2007. Under året utbetalades inget ytterligare anslag (958.000 euro) av det under år 2004 beviljade bidraget till Kraftnät Åland Ab om 6.150.000 euro för byggande av en reservkraftsanläggning. Av anslaget återstår 512.000 euro vilket i bokslutet för år 2007 överförs till år 2008.

4.2.5. Penningautomatmedel

I budgeten för år 2007 fördelade sig den beräknade nettoavkastningen av Ålands Penningautomatförenings verksamhet år 2006 enligt följande:

Bidrag:

Social verksamhet	1.960.000 euro	
Ungdomsverksamhet	184.000 euro	
Idrottsverksamhet	1.265.000 euro	
Kulturell verksamhet	1.352.000 euro	
Övriga bidrag	780.000 euro	
Evenemangsbidrag	100.000 euro	
Projektbidrag	8.864.000 euro	14.505.000 euro

Lån:

Ungdomsverksamhet	15.000 euro	
Övriga lån	3.480.000 euro	3.495.000 euro

Totalt fördelat 18.000.000 euro

Den beräknade avkastningen för år 2006 inklusive tidigare och ofördelade medel blev 19.452.306,10 euro mot beräknade 18.000.000 euro. Mellanskillnaden ingår i det fördelningsbara beloppet under år 2008.

Ålands Penningautomatförening utger egen årsberättelse.

4.3. REDOVISNINGSBYRÅN

Under året har redovisningsbyråns verksamhet bl.a. omfattat följande uppgifter

- kassahantering, bokföring och bokslut för landskapet, pensionsfonden, Skärgårdssamarbetet och Nordens Institut på Åland
- handläggning och utbetalning av landskapets löner, arvoden, pensioner och arbetslöshetsersättningar förutom Ålands hälso- och sjukvård som sköter sina egna betalningar vad gäller såväl löner som fakturor och Ålands yrkesskola som handlagt registreringen av sina inkommande fakturor
- skötsel av utgivna lån
- fakturering samt
- likviditetsplaneringen och därtill hörande placeringsverksamhet.

Tjänster för handläggning av reseräkningar inköptes liksom tidigare av Andelslaget Brändö Företagstjänst.

4.3.1. Landskapets bokföring och bokslut

Redovisningsbyrån handhar landskapets bokföring och uppgjorde bokslut per 31 de-

cember 2007. Redovisningsperioden var 1.1. - 31.12.2007 eller den samma som kalenderåret. Under år 2007 har samma redovisningsprinciper gällt för bokföringen som under år 2006. Se närmare i bokslutet för år 2007.

Resultaträkningen visade ett överskott om 23.246.128,06 (8.942.633,45) euro, medan balansomslutningen var 737.531.304,60 (670.678.513,16) euro. *Bilaga 8.*

Utöver affärsbokföringen har en budgetuppföljning gjorts. Budgetresultatet visade ett överskott för år 2007 om 1.753.257,69 (6.662.602,49) euro. Därtill tillkommer ett budgeterat överskott om 27.865.000 euro. *Bilaga 8.*

Bokslutet fastställdes av landskapsregeringen den 28 mars 2008.

4.4. AVTALS- OCH PENSIONSBYRÅN

Till avtals- och pensionsbyråns uppgifter hör att förhandla fram nya tjänstekollektivavtal och arbetskollektivavtal med fackföreningarna, att handlägga ärenden om löner, pensioner och vissa ledigheter samt att ge förvaltningen vägledning och information beträffande tjänstemannarättsliga och arbetsrättsliga frågor.

Landskapsregeringen har ingått följande tjänste- och arbetskollektivavtal:

- Tjänstekollektivavtal (ramavtal) av den 29 februari 2008 mellan Ålands landskapsregering och Akava-Åland r.f., FOA-Å r.f., Tehys fackavdelning på Åland r.f., TCÅ r.f. och ÅTFC r.f. om justeringar av anställningsvillkoren för landskapets tjänstemän
- Kollektivavtal med anställda vid Ålands trafikavdelning JHL 408 r.f. för tiden 1.10.2007- 28.2.2010
- Kollektivavtal med Finlands Skeppsbefälsförbund r.f. och Finlands Maskinbefälsförbund r.f. om förlängning av avtal till och med den 29.2.2008.
- Kollektivavtal med Finlands Sjömans-Union FS U r.f. om förlängning av avtal till och med den 28.2.2008.
- Tjänstekollektivavtal om den personals anställningsvillkor som i enlighet med LL om Ålands miljö- och hälsovårdsmyndighet överflyttas till anställning vid Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Under året har arbetet med utveckling och förnyelse av personalens anställningsvillkor huvudsakligen koncentrerats till ett nytt lönesystem för personalen vid landskapets skolor.

Pensionsadministrationen präglas av att antalet ärenden och antalet förmånstagare ökar. Antalet pensionstagare var vid årets slut 1.606 st.

Under året trädde en ny lagstiftning i kraft om utförsäkring av nyanställda. Därtill trädde en överenskommelseförordning i kraft som innebär att byrån i samband med beviljande av pension för landskapsanställda kan bevilja statlig pension som grundar sig på vård av barn i hemmet och för tiden för studier. Direktöverföringen och direktregistreringen av pensionsdatauppgifter till statskontorets system påbörjades under året.

5. Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde

5.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

5.1.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Att genomföra förberedelser för införandet av en ny hälso- och miljöskyddsmyndighet.

Förverkligat: Målsättningen har förverkligats genom vidtagande av ett antal åtgärder såsom exempelvis utarbetande av lagstiftning och avgiftsstadga för den nya myndigheten, uppgörande av budget, anställning av myndighetschef samt utnämning av medlemmar till styrelse och prövningsnämnd. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet inledde sin verksamhet den 1 januari 2008.

Mål: Att förvaltningens miljöledningssystem skall genomsyra avdelningens verksamhet.

Förverkligat: Avdelningen har fortsatt det långsiktiga arbete som syftar till en implementering av miljöledningssystemet inom avdelningens verksamhet.

5.1.2. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 2005	Bokslut 2006	Tillgängliga medel 2007	Bokslut 2007	Avvikelse
Summa inkomster	10 447 117,73	10 619 671,74	9 043 000	9 062 278,44	19 278,44
Konsumtionsutgifter	-64 788 443,49	-65 892 264,90	-71 073 883	-70 343 669,09	730 213,91
Överföringsutgifter	-20 829 385,33	-26 364 600,19	-32 584 638	-30 886 374,60	1 698 263,40
Realinvesteringsutgifter	-4 542 069,98	-6 792 225,44	-3 514 681	-2 335 798,29	1 178 882,71
Lån och övriga finansinvesteringar	-180 098,20	-106 068,91	-234 832	-67 232,30	167 599,70
Summa utgifter	-90 339 997,00	-99 155 159,44	-107 408 034	-103 633 074,28	3 774 959,72
Anslag netto	-79 892 879,27	-88 535 487,70	-98 365 034	-94 570 795,84	3 794 238,16

5.2. SOCIALVÅRDSBYRÅN

5.2.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Socialvårdsbyråns långsiktiga mål är att trygga den grundläggande välfärden med tillräckliga resurser för vård och omsorg samt att verka för social rättvisa och för minskade ekonomiska och sociala klyftor i det åländska samhället.

Förverkligat: Målsättningen är övergripande och långsiktig och genomsyrar hela socialvårdsbyråns verksamhet.

Mål: Byrån skall verka för att alla skall ha tillgång till likvärdig och trygg socialvård.

Förverkligat: Även denna målsättning är övergripande och långsiktig. Likvärdigheten uppnås huvudsakligen genom de lagstadgade serviceformerna och stödsystemen. Trygg socialvård förverkligas främst genom överföringar till kommunerna, så att kommunerna kan tillhandahålla vård och omsorg efter behov och genom utvecklingsarbete.

Mål: En plan för social tillsyn hos kommunerna upprättas och en systematisk tillsynsverksamhet inleds.

Delvis förverkligat: Arbetet med att upprätta en plan för social tillsyn har påbörjats.

Mål: Behovet av att revidera reglerna om de sociala stöd- och bidragssystemen utreds.

Förverkligat: Ålands statistik- och utredningsbyrå har på uppdrag av landskapsregeringen utrett hur den del av det sociala trygghetssystemet som faller under Ålands lagstiftningsbehörighet fungerar i praktiken, och i vad mån de olika bidragen minskar risken för relativ fattigdom. Ett förslag om höjning av barnbidrag och ensamförsörjartillägg utarbetades och antogs av lagtinget i samband med behandlingen av landskapets budget för år 2008.

Mål: Närståendevård och rätt till förebyggande hembesök regleras i lag.

Delvis förverkligat: Lagstiftning om närståendevård har utarbetats och antagits av lagtinget.

Mål: Kvalitativa och funktionella mål för vård och omsorg om äldre människor utarbetas i samråd med kommunerna.

Ej förverkligat: Har inte kunnat förverkligas inom ramen för befintliga resurser.

Mål: Förslag till nya regler om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården utarbetas.

Förverkligat: Ärendet har överförs till lagberedningen för vidare åtgärder.

Mål: Särskilda satsningar inom det drogpolitiska området, i synnerhet för att minska narkotikamissbruket, sker fortsättningsvis för att eftersträva ett snabbt omhändertagande.

Förverkligat: Landskapsregeringen har inom ramen för "Rensa Åland" projektet finansierat den verksamhet avseende beroendevården vid Missbrukarvården i Mariehamns stad som tillhandahålls av läkare från Beroendecentrum i Stockholm, Stockholms Läns Landsting.

Mål: Åtgärder för att främja samarbetet mellan socialvård respektive hälso- och sjukvård inom missbrukarvården vidtas.

Förverkligat: Vid flera tillfällen under året arrangerades s.k. fallstudiedagar för personal verksam inom åtgärdskedjan för missbruk. En arbetsgrupp bestående av representanter från landskapsregeringen, Missbrukarvården i Mariehamn och Ålands hälso-

och sjukvård utarbetade förslag till policy gällande skadereducerande metoder, s.k. harmreduction, vilken antogs av landskapsregeringen. Ett informations- och diskussions-tillfälle hölls om policyn för personal som arbetar eller i sitt arbete kommer i kontakt med missbruksfrågor.

Mål: Det alkohol- och narkotikapolitiska programmet revideras och förverkligas.

Förverkligat: Ett reviderat alkohol- och narkotikapolitiskt program utarbetades och antogs för åren 2007-2011. En projektledare anställdes fr.o.m. 16 juni för att förverkliga målsättningarna i det alkohol- och narkotikapolitiska programmet.

Mål: En fortsatt stabil flyktningmottagning tryggas.

Förverkligat: Ett avtal mellan landskapsregeringen och Mariehamns stad om mottagandet av flyktingar under åren 2005-2008 följs. Landskapsregeringen har budgeterat tillräckliga ekonomiska resurser för uppfyllandet av avtalet.

Mål: Utreda och under året pröva att eventuellt införande av ett särskilt stöd till "utsatta" pensionärer.

Förverkligat: En arbetsgrupp har tillsatts med uppgift att utreda och förslå stödformer för de ekonomiskt mest utsatta pensionärerna. Arbetsgruppens arbete skall slutligt rapporteras 30.4.2008.

Mål: I syfte att samordna myndigheternas åtgärder i situationer då barn utsätts för brott tillsätts en kommitté under hösten 2006 med representanter för polis, landskapsåklagarämbetet, Ålands hälso- och sjukvård, socialförvaltningen i Mariehamn och landskapsregeringen. Arbetet slutförs under år 2007.

Förverkligat: Arbetet med att samordna arbetet hos berörda myndigheter när barn misstänks ha blivit utsatta för brott avslutades och landskapsregeringen beslöt rekommendera att samordningsmodellen genomförs i landskapet. En styrgrupp till stöd för förverkligandet tillsattes.

5.2.2. Ordnande av socialvården i landskapet

Socialvårdsplanen för åren 2008-2012 antogs den 8 januari 2008, efter en behandling i anslutning till budgeten för år 2008. Planen innehåller bl.a. de centrala målen och anvisningarna för ordnandet av den kommunala socialvården. Genom att landskapsregeringen delger kommunerna sina mål och rekommendationer för verksamheten, bidrar landskapsregeringen till utvecklandet av socialvården i landskapet, samtidigt som man stödjer arbetet inom den sociala sektorn. Socialvårdsplanen innehåller även de landskapsandelar som skall erläggas för socialvården samt en förteckning över anläggningsprojekten inom socialvården.

Landskapsregeringen beviljade landskapsandel för ombyggnad av daghem i Sottunga och för byggande av servicehus i Kökar. Mariehamns stad beviljades landskapsandel för ombyggnad av äldreboendet Edlagården och för byggande av Trobergshemmet vid Ålandsvägen-Norragatan. Landskapsregeringen beviljade även landskapsandel för de

projekt som fanns upptagna under år 2008 i socialvårdsplanen för år 2007-2011. Projekt upptagna under år 2008 var tillbyggnad av servicehus i Geta samt byggande av daghem i Finström och Jomala.

5.2.3. Alkohol och narkotika

5.2.3.1. Alkohol- och narkotikapolitik

En politisk referensgrupp jämte en styrgrupp arbetade under året med att förverkliga målen i det alkohol- och narkotikapolitiska programmet för åren 2007-2011 och för att samordna verksamheten. En operativ referensgrupp med uppdrag att bland annat följa upp arbetet med att förverkliga det alkohol- och narkotikapolitiska programmet 2007-2011 och förmedla information till och från den politiska referensgruppen, styrgruppen och övriga aktörer tillsattes.

Det alkohol- och narkotikapolitiska programmet reviderades och i juni anställdes en projektledare för att förverkliga målen i det reviderade programmet.

En egen hemsida www.drogfri.ax med relevant information om alkohol-, narkotika- och tobaksrelaterade frågor skapades. Landskapsregeringen var medarrangör till drog-förebyggande dagar som ordnades den 8-9 oktober. I seminariet deltog över 100 deltagare från såväl Åland som Svenskfinland. Planeringsarbetet med att skapa en tillnyktringsenhet har fortgått under året. "Krogar mot knark"-möten ordnades i syfte att hålla krogarna knarkfria och för att stimulera samarbete mellan krögare, polis och landskapsregeringen. Understöd har beviljats till kommunerna för drogförebyggande verksamhet och för missbrukarvård på behandlingshem.

5.2.3.2. Alkoholservering

Landskapsregeringen beviljade serveringstillstånd enligt följande:

	Kontinuerliga tillstånd	Tillstånd för ut- vidgade server- ingsområden	Tillfälliga ser- veringstillstånd	Avslag
A-rättigheter	7 (11)	3 (10)	20 (12)	0 (0)
B-rättigheter	5 (2)	5 (5)	15 (8)	1 (1)
C-rättigheter	5 (6)	2 (1)	10 (12)	1 (0)
Sammanlagt	17 (19)	10 (16)	45 (32)	2 (1)

Under året gjordes 41 (36) inspektioner av serveringsställen.

5.2.4. Stöd och bidrag

Landskapsregeringen utbetalade under året ersättning till kommunerna för 195 (194) moderskapsförpackningar samt för ekonomiskt stöd motsvarande 157 (149) förpackningar i de fall föräldrar istället valde kontanter. Vidare utbetalades adoptionsbidrag för tre adoptioner om sammanlagt 17.500 (3.000) euro.

Konstateras att den del av konsumentprisindex för Åland som motsvarar de varor

och tjänster som täcks med utkomststödets grunddel har stigit med 1,2 % mellan december månad år 2005 och december månad år 2006, varför grunddelen justerades i motsvarande mån för år 2007. Två personer med diagnosen fibromyalgi beviljades utkomstskydd under året.

Bostads- och barnbidragsärendena sköttes av folkpensionsanstalten i enlighet med ingånget avtal. Anstalten gav 370 (421) bostadsbidragsbeslut och 596 (576) barnbidragsbeslut.

5.2.5. Handikapprådet

Under året har rådet haft 14 möten. Den extra aktiviteten berodde på valåret och möjligheten att träffa bland andra riksdagsledamoten.

I samarbete med handikappförbundet ordnades en valdebatt i handikappfrågor där inbjudna politiker besvarade frågor från en 45-hövdad publik.

En checklista för tillgänglighet i framförallt offentlig miljö togs fram under året.

Rådet har avgivit utlåtanden om skolreformen Struktur -07, socialvårdslagstiftning och om Ålands hälso- och sjukvårdens avgifter.

Handikapprådet har också engagerat sig i skyltningen på Ålands hälso- och sjukvård och gjort en framställan om förbättringar av denna samt avlagt studiebesök och fört diskussioner med berörd vaktmästare.

I syfte att granska tillgängligheten har handikapprådet tagit del av kultur- och kongresshusets ritningar.

Rådets ordförande har hörts i lagtingets utskott angående bygg- och planlagen och framfört följande från rådets sida:

- det ska framgå av lagen att en byggnad måste handikappanpassas
- regler och lagtext ska vara tydlig
- vid slutsyn skall rådets checklista för handikappanpassning av byggnader användas.

På ett möte informerades om planer på att bygga äldreboende i Emkarby gamla skola. Rådet informerade om tillgänglighet och anpassning för olika typer av funktionshinder.

Under året gavs de självstyrande områden möjlighet att utöka sin representation i Nordiska handikappolitiska rådet. Landskapsregeringen beslöt med anledning härav att utse representanter till sektornätverken för utbildnings-, arbetsmarknads-, trafik- och byggfrågor. Sektornätverken kommer att hålla möten två gånger om året. Rådet kommer att bjuda in dem regelbundet till möten för information.

Under året påbörjades arbete med att skapa en hemsida för handikapprådets räkning.

5.2.6. Klient- och patientombudsmannens verksamhet

Till ombudsmannen arbetsuppgifter hör att ge råd i frågor som gäller tillämpningen av klient- och patientlagen och att informera om klientens och patientens ställning och rättigheter. Under året mottog ombudsmannen 156 (159) ärenden som rörde hälso- och sjukvården och 76 (57) ärenden inom socialvården. Inom hälso- och sjukvården har 104 ärenden gällt kvinnor och 52 ärenden har gällt män. Inom hälso- och sjukvården har ärenden gällande vård och behandling, rutiner, bemötande, samt dröjsmål med

vård och behandling varit mest representerade. Inom socialvården har 41 ärenden gällt kvinnor och 29 ärenden har gällt män. Frågor gällande utkomststöd, vårdnad och umgänge, barnskydd, samt handikappservice har varit den främsta orsaken till kontakt. Under året har ombudsmannen koncentrerat sig på frågor gällande utkomststöd och har därför begärt in uppgifter om vänte- och handläggningstider, samt budgeterade och beviljade medel för förebyggande utkomststöd i kommunerna.

Ombudsmannen har bistått klienter och patienter vid klagomål och anmärkning samt patienter vid skadeanmälan. Ombudsmannen har även kontaktat berörd personal eller myndighet vid ett flertal tillfällen.

En närmare redogörelse för ombudsmannens verksamhet under år 2007 finns på adressen <http://www.regeringen.ax/socialomiljo/Klientpatient.pbs>

5.3. HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSBYRÅN

5.3.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Att prioritera hälsofrämjande och förebyggande åtgärder för att på sikt stärka folkhälsan.

Delvis förverkligat: Målsättningen är långsiktigt övergripande och ingår som ett element i alla planer och åtgärder.

Mål: Att särskild tonvikt läggs på barns och ungas hälsa och levnadsbetingelser.

Delvis förverkligat: Målsättningen angår alla samhällssektorer. I samarbete med skolbyrån och STAKES genomfördes enkätundersökningen "Hälsa i skolan 2007", som ger en bild av skolornas hälsa på olika skolnivåer. Resultaten är jämförbara med motsvarande populationer i riket. Genom att undersökningen genomförs med jämna mellanrum kan man utläsa trender som i sin tur kan utgöra underlag för beslut och åtgärder i frågor som berör barn och ungdomar.

Mål: Att trygga fortsatt tillgång till ambulanstransporter för att trygga liv och hälsa.

Delvis förverkligat: Verksamheten är mångfacetterad och kontinuerlig. Under 2007 bekostade landskapsregeringen utbildning och fortbildning av flygassistenter för den helikopterburna ambulansverksamheten.

Mål: Att Gullåsen utvecklas till en geriatrisk klinik inom ÅHS med inriktning på utredning, behandling och rehabilitering av äldre samt utslussning till fortsatt lämplig vårdnivå samt att vidta lagstiftningsåtgärder för att förbättra möjligheterna till samarbete inom äldreomsorgen mellan hälso- och sjukvården och respektive kommuner.

Delvis förverkligat: Målsättningarna är element i det övergripande äldreomsorgsprojektet.

Gullåsens framtid har utretts av en arbetsgrupp inom ÅHS. Ett utkast till ett lagförslag rörande samarbetet har utarbetats.

Mål: Att med stöd av republikens presidents förordning (ÅFS 2005:64) om vissa

förvaltningsuppgifter inom hälso- och sjukvården i landskapet Åland skapa rutiner för verksamhetstillsyn och tillståndadministration.

Förverkligat: Byrån har via informationsmöten och genom utskick informerat enskilda privata yrkesutövare och serviceproducenter om landskapsregeringens roll i systemet samt om gällande författningar. Byrån har mottagit lagstadgade anmälningar och ansökningar om verksamhetstillstånd samt verksamhetsberättelser. En systematisk genomgång i form av inspektioner av privata tandläkarmottagningar inleddes och fortsätter under detta år. Ett antal klagomål mot yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården har mottagits och utretts. Byrån har utöver detta idkat en omfattande rådgivning per telefon i de aktuella frågorna.

Mål: Att skapa optimala betingelser för en framgångsrik personalrekrytering.

Delvis förverkligats: Målsättningen är en angelägen uppgift i ett brett perspektiv för både landskapsregeringen och ÅHS och kräver både systematiska insatser och ad hoc åtgärder. Problematiken lyftes upp i landskapsregeringens meddelande till lagtinget om ÅHS. Byrån strävar till att utnyttja sina kontaktnät utanför landskapet rekryteringsverksamheten till fromma.

5.3.2 Utbildning och information

Utbildnings- och informationsverksamheten fokuserades på frågor i anslutning till tillsyn och tillståndadministration enligt överenskommelseförordningen. I januari informerades serviceproducenter och självständiga yrkesutövare som tillhandahåller privata hälso- och sjukvårdstjänster på Åland vid ett föreläsnings- och diskussionstillfälle om gällande författningar och procedurer. I februari informerade byrån i samråd med Rättsskyddscentralen för hälsovården om säker läkemedelshantering för social- och hälsovårdspersonal. Samma tema togs upp vid en utbildning för personal inom specialomsorgen. Den traditionella rättsmedicinska eftermiddagen anordnades i april. Här fokuserades bl.a. på samarbetsfrågor mellan polisen och hälsovården. I samråd med ÅHS hölls i maj ett tvådagars trafikmedicinskt seminarium riktat till läkare, övrig vårdpersonal, poliser och andra intresserade. NÄVÅ-samarbetet med social- och hälsovårdsavdelningarna vid de tvåspråkiga rikslänen kring viss utbildning för sektorns personal fortsatte. Byrån deltog i färdigställandet av Nordisk medicinsk statistisk kommitté (NOMESKO:s) årspublikation "Helsestatistik for de nordiske lande 2005".

Byråns personal förkovrade sitt eget yrkesmässiga kunnande bl.a. genom deltagande i konferenser om patientsäkerhet (Socialstyrelsen, Stockholm), rådplägningsdagar för hälsovårdsinspektörer (Social- och hälsovårdsministeriet, Helsingfors) Nordisk tillsynskonferens (Rättsskyddscentralen för hälsovården, Helsingfors), rådplägningsdagar i tillsynsfrågor för länsstyrelser och Rättsskyddscentralen (Tavastehus) och Nordiskt medicinaldirektörmöte (Socialstyrelsen, Sigtuna).

5.3.3. Rehabiliteringssamarbetskommissionen

Kommissionen sammanträdde fem gånger under året. Mötestemat var partiell sjukdagpenning, Huntingtons chorea (en ärftlig neurologisk sjukdom av betydelse på Åland),

rehabiliteringens roll i medlemmarnas vardag och förväntningarna på kommissionen, psykiatrisk rehabilitering enligt Hallandsprojektet och Bostonmodellen, Fixtjänst och Mål 3 projektet "Stöd i arbetet". Arbetet med en ny instruktion för medicinsk rehabilitering gjorde betydande framsteg genom att en person avlönades för att utföra den arbetsdryga uppgiften. Instruktionen kommer att fastställas av landskapsregeringen under våren 2008.

5.3.4. Förtroenderådet

Förtroenderådet är tillsatt av Ålands landskapsregering för två år i taget. Klient- och patientombudsmannen fungerar som förtroenderådets sekreterare.

Förtroenderådet har på basis av initiativ och klagomål från klienter och patienter behandlat och utrett frågor i anslutning till vården eller den sociala servicen. Förtroenderådet har tagit initiativ i ärenden som är avsedda att förbättra de åländska klienternas respektive patienternas situation inom social service och vård.

Rådet har under år 2007, som var ett jubileumsår efter 10 år av verksamhet, bland annat ordnat ett seminarium kring frågor som rör barnskyddet, med professor Eva Gottberg som föreläsare. Med anledning av den omarbetade lagen om barnskydd, har förtroenderådet skrivit till Ålands landskapsregering med synpunkter som rådet anser betydelsefulla och fört diskussioner med företrädare för olika myndigheter.

Ålands statistik- och utredningsbyrås utredning angående de ekonomiskt mest utsatta hushållens situation, utmynnade i en skrivelse till Ålands landskapsregering med förslag till förbättringar i de mest utsattas ekonomi. Även kvinnors vård i jämförelse med männens har diskuterats liksom frågan om ojämlikheten inom färdtjänsten för handikappade, en ojämlikhet beroende på boendekommunen. Arbetet med dessa frågor fortgår.

5.4. MILJÖMEDICINSKA BYRÅN

Verksamheten vid byrån har huvudsakligen handhåfts av en vikarierande landskapsveterinär med anledning av ordinarie tjänsteinnehavares tjänstledigheter och då vikarie för biträdande landskapsveterinärsbefattningen inte tillsattes.

De CAP/tvårvillkorkontroller, inom den veterinärmedicinska sektorn, som EU föreskriver utfördes under året av ÅHS tjänsteveterinär enligt förordnande. Länsstyrelsen bistod byrån genom att mot ersättning utföra vissa fältundersökningar inom CAP-området.

ÅHS tjänsteveterinär förordnades att under året utföra sju djurskyddsförrättningar.

5.4.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Tryggande av konsumentskydd, förebygga och bekämpa sjukdomar vilket inkluderar ett gott djurskydd. Prioriterad livsmedelssäkerhet.

Förverkligat: Under året har 89 beslut tagits vid byrån. Besluten har i huvudsak gällt verkställning av EU-direktiv, djurskydd, bekämpande av smittsamma djursjukdomar, livsmedelsövervakning m.m.

Mål: Säkra livsmedelskvaliteten genom att genomföra nationella övervakningsprogram gällande främmande ämnen i animaliska livsmedel.

Förverkligat: Under året genomfördes det nationella övervakningsprogrammet gällande främmande ämnen i livsmedel av animaliskt ursprung i landskapet.

Mål: Beredskapen för bekämpande av smittsamma djursjukdomar förbättras genom att införa beredskapsjour vid ökad smittrisk och inrättande av en kriscentral/beredskapslager för handläggning av utbrott av smittsamma djursjukdomar som skall bekämpas.

Förverkligat: Beredskapsjour infördes under tiden för flyttfåglarnas vårflyttperiod från den 20 mars till den 31 maj 2007. En beredskapscentral inrättades 15 mars i Ribacka i utrymmen som upphyrdes från museibyrån tillsvidare.

Mål: Utarbeta underlag för att revidera lagstiftningen inom det miljömedicinska området.

Förverkligat: Underlag för revidering av djurskyddslagen och förordningen utarbetades.

5.5. MILJÖBYRÅN

5.5.1. Allmän miljövard

5.5.1.1. Allmänt

Under våren antogs en klimatstrategi och gavs svar på ett spørgsmål. En förfrågan om försäljning av biodrivmedel skickades till företagen.

Två utlåtanden har givits till kommunikationsministeriet, det ena om ändring av en förordning och det andra om förslag till en proposition om genomförande av en ändring av en internationell konvention. Till miljöministeriet har även ett utlåtande om genomförande av en ändring i en internationell konvention givits. En utredning har givits till JO. Fem EU-notifieringar gjordes. Landskapsregeringen deltog i EU:s miljörådsmöte i Bryssel den 20 februari där det beslöts bl.a. om EU:s åtagande om minskning av koldioxidutsläppen.

Ett omfattande förberedande arbete inför bildandet av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet har gjorts. Myndigheten, som inledde sin verksamhet den 1 januari 2008, bildades av hälsoinspektionen från ÅHS, miljöprövningsnämnden samt miljöinspektörerna och alkoholinspektören från landskapsregeringen. Lagstiftningen om myndigheten antogs av lagtinget under våren. Under hösten anställdes en myndighetschef och inför årsskiftet beslöts om av avgiftstaxa och en styrelse för myndigheten.

5.5.1.2. Internationellt arbete

Landskapsregeringen deltog i tre nordiska miljöministersmöten. Det nordiska sommar miljötjänstemannamötet hölls på Åland i slutet av maj. Landskapsregeringen deltog i Helcoms kommissionsmöte i mars och ministersmötet i november i Polen där en aktionsplan, Baltic Sea Action Plan (BSAP), antogs. Landskapsregeringen deltog även i arbetet

med aktionsplanen. Landskapsregeringen har tillfrågats om intresse att delta i flera internationella MKB-processer och svarat jakande på två. Landskapsregeringen har fått information om ändring av en detaljplan i Östhammar gällande Forsmark kärnkraftverk.

5.5.1.3. Miljöledningsarbetet

Under hösten projektanställdes en person för att intensifiera miljöledningsarbetet. Miljöledaren har hållit informations- och diskussionsmöten på alla avdelningar. Tre möten har hållits i miljöledningsgruppen.

5.5.1.4. Lagstiftningsarbete

Två nya landskapsförordningar har utarbetats varav den ena gällde fiskodlingsverksamhet. Fyra landskapsförordningar om ändring av miljöskyddsförordningen har antagits, bl.a. med ändrade tillståndskrav för vattenuttag från sjöar, ändrade krav på avloppslösningar för enskilda hushåll och specificerade krav på avloppslösningar med en kapacitet till och med 25 personer. Arbetet med nya bestämmelser om bl.a. tillståndsplikten har fortsatt.

5.5.2. Naturvård

5.5.2.1. Allmänt

Tillsyn som enligt naturvårdslagen ankommer på landskapsregeringen har i huvudsak utförts genom att ärenden om markanvändning som anmälts enligt naturvårdslagen och annan lagstiftning har handlagts. Antalet anmälda skogsbruksåtgärder som behandlats av miljöbyrån framgår under skogsbruksbyråns berättelser.

Landskapsregeringen deltog som föregående år i Världsnaturfondens skyddsprogram för havsörnen i Östersjön. Antalet flygga örningar var lägre än föregående år, 72 st. Havsörnsbeståndets utveckling i landskapet framgår av *bilaga 14*. Landskapsregeringens påbörjade femåriga undersökning av i landskapet fridlysta fjärilar och deras värdväxter har slutredovisats.

Under året har en ansökning om ersättning för skador orsakade av särskilt skyddsvärd art enligt landskapslag om naturvård inkommit och beviljats. Landskapsregeringen har under året inte understött något landskapsvårdsprojekt. Bidraget ges till sådana projekt som inte omfattar tomtmark och som inte uppfyller villkoren för att få EU:s miljöstöd.

Några nya naturreservat har inte inrättats i landskapet under året. Naturreservat respektive naturminnen i landskapet framgår av *bilaga 14*.

Inom Ålands Natura 2000 program finns ett 50-tal privatägda vatten- och landområden (skiften). Värderingar och förhandlingar om inträngsersättning har under året förts med flera markägare till Natura 2000 områden. Under året har tre avtal om inträngsersättning för naturreservat ingåtts.

Miljöbyrån har deltagit i utarbetandet av en nationell förvaltningsplan för gråsälén, samt varit med i samarbetsstyrelsen för Nordiska rådets skärgårdssamarbete och i arbetsutskottet för InterReg 3A.

5.5.2.2. Naturvårdens fältarbeten

Drygt 300 personer blev guidade av Björkörs tillsyningsman under året. Den årliga slåttarn i lövängar inom reservaten har utförts med tillfällig personal. Större röjningar av igenväxta partier har under årets utförts på Idö i Kökar, på Herrö i Lemland och på Ramsholmen i Jomala. Under året har med största sannolikhet askskottssjukan även nått flere naturreservat.

Byggnaderna på reservaten har underhållits. På Nåtö har det sociala utrymmet grundrenoverats och tilläggsisolerats samt verkstadens renovering slutförts. Renoveringen av fönstren på mangården fortsatte. På Björkör har sjöbodstaken tjärats och verandorna på mangård och lillstuga målats. Landskapsregeringen har fortsatt att anlita personer bosatta på orten som hjälp vid övervakning och skötsel av naturreservaten samt för skötsel av kulturbiotoper inom dessa.

5.5.3. Vattenvård och avloppsvattenbehandling

5.5.3.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Arbetet fortsätter med att ta fram förvaltningsplan och åtgärdsprogram i enlighet med vattenlagen i syfte att uppnå god vattenkvalitet i samtliga åländska vatten senast till år 2015.

Förverkligat: Genomfördes enligt målsättningen. I arbetet ingår att i samråd med berörda parter ta fram en remissversion av ett åtgärdsprogram till hösten 2008.

Mål: Arbetet med vattenskyddsåtgärder för våra viktigaste insjöar samt kraftigt övergödda inre vikar fortsätter. I arbetet ingår att ta fram en skyddsplan för att säkerställa dricksvattenförsörjningen.

Förverkligat: Landskapsregeringen har aktivt deltagit i planeringen av och finansiellt stött luftningsanläggningar i Kaldersfjärden och Toböle träsk. Inom ramen för jordbrukets miljöstödsprogram har ett förslag till kommande specialåtgärder för särskilt känsliga vattenområden utarbetats. Arbetet med en skyddsplan för dricksvatten har planerats att genomföras som en del av arbetet med åtgärdsprogrammet för vattenvården.

Mål: Landskapsregeringen följer upp effekten av pågående vattenskyddsåtgärder i Vargundet, Kaldersfjärden och vid Möckelbybäcken med provtagningar.

Förverkligat: Genomfördes enligt målsättningen.

Mål: En kartering görs av landskapsägd åker- och skogsmark som är lämplig för anläggande av våtmark.

Förverkligat: Genomfördes enligt målsättningen. Ett beslut om att en förstudie inklusive bedömning av kostnader ska genomföras av de bäst lämpade områdena fattades.

Mål: Det pågående Interreg projektet: Bättre vattenkvalitet, som ska utveckla hanteringen av avloppsvatten i skärgården avslutas. En fortsättning genomförs av projektet: Ett gemensamt beslutsstödsystem för effektiva vattenskyddsåtgärder, för att ytterligare

klargöra vilka som är de mest effektiva åtgärderna för att förbättra vattenkvaliteten i våra skärgårdar.

Utgående från projektet tas ett strategidokument fram som klargör hur arbetet med att förbättra vattenkvaliteten i våra skärgårdar ska bedrivas på effektivast möjliga sätt.

Förverkligat: Projekten avslutades planenligt. Strategidokumentet om de effektivaste åtgärderna tas fram inom ramen för arbetet med åtgärdsprogrammet för vattenvården.

Mål: Ett program för vattenövervakning och –undersökningar slås fast i början på året. Undersökningarna fokuseras på att ta fram underlag för en klassificering av vattendragen samt inventeringar av de åländska sjöarna och skärgårdsvattnen och medför vissa ökade kostnader jämfört med tidigare. Övervakningen genomförs med syfte att ge en heltäckande översikt av vattenmiljöns tillstånd i hela det åländska havsområdet inklusive de inre vikarna samt de viktigaste vattentäkterna. Det innefattar undersökningar av belastning, kemisk-fysikalisk vattenkvalitet, bottenfauna, vattenväxter och alger inklusive förekomsten av giftalger.

Förverkligat: Genomfördes enligt målsättningen. Se även avsnittet rörande Ålands miljölaboratorium.

Mål: Samarbetet med Husö biologiska station fortsätter. Avtalet med Åbo Akademi om samarbetet är föråldrat och revideras därför.

Förverkligat: Det årliga samarbetsavtalet med Husö biologiska station innehöll uppdrag att kartera vattenväxter samt göra en preliminär testklassificering av de åländska skärgårdsområdena utgående från förekomst av planktonalger. Vidare genomfördes undersökningar av bottenfauna i skärgården samt undersökningar av kräft- och fiskbestånd i insjöar. I arbetet ingår även sammanställning av resultaten från de viktigaste vattenundersökningarna. Avtalet med Åbo Akademi planeras förnyas under våren 2008.

Mål: Landskapsregeringen sammanställer information om den övervakning och forskning som genomförs och presenterar den på ett lättillgängligt och stimulerande sätt för allmänheten i publikationen Vattenmiljön på Åland på Internet och som pdf-version. I och med arbetet med en förvaltningsplan sammanställs information om de åländska vattnen som i ett senare skede kommer att presenteras för allmänheten.

Förverkligat: Genomfördes enligt målsättningen, dock har ingen pdf-version tagits fram.

Mål: Inom ramen för skötseln av regleringsdammen i Kastelholm genomförs en upprensning av Kloströmmen för att återställa den till det skick den hade då dammen byggdes.

Förverkligat: Genomfördes enligt målsättningen.

5.5.3.2. Vattenvård

Bland internationella samarbeten kan nämnas arbetet att i samarbete med andra förvaltningsenheter samt Ålands representant i Bryssel föra ut och sprida landskaps-

regeringens ställningstagande vad gäller olika Östersjöfrågor såsom förslaget till nytt marint direktiv och förslaget till EUs framtida havspolitik. Vidare kan nämnas deltagande i den arbetsgrupp under HELCOM som tar fram ett förslag till handlingsprogram för Östersjön, i Nordiska ministerrådets Hav- och Luft arbetsgrupp, samt i den finländska kustvattengruppen som samordnar genomförandet av EUs ramvattendirektiv.

5.5.3.3 Avloppsvattenbehandling

Landskapsregeringen har stött åtgärder för förbättrad avloppsbehandling. De viktigaste åtgärderna har varit att slutföra Lotsbroprojektet innefattande att överföringsledningen från norra Åland har tagits i bruk i sin helhet och att byggandet av överföringsledningen från Kattby i Hammarland till Mariehamn påbörjades, att genomföra andra kommunala avloppsprojekt, att bistå kommunerna i arbetet att förbättra reningen vid enskilda avloppsanläggningar, att stöda byggandet av kretsloppsanpassade avloppsanläggningar samt att arbeta för utökat kommunalt samarbete om avloppsbehandling. Enskilda avloppsanläggningar med endast slamavskiljning borde ha åtgärdats före 1.1.2008. Många anläggningar har dock inte åtgärdats. Tiden för att vidta åtgärder har förlängts till 1.1.2009 om avloppsvattnets påverkan på vattenmiljön bedömts vara liten. Kommunen har även kunnat bevilja dispens om husets avloppsvatten kan anslutas till kommunalt avlopp före 1.1.2013 eller om huset bebos av högst två personer som bägge är födda 1935 eller tidigare.

Under året har tretton möten i kommunerna om nya krav på avloppslösningar för enskilda hushåll hållits och en kurs för entreprenörer om planering och byggande av enskilda avloppsanläggningar. Dessutom har möte hållits den 9 maj med Ålands Stuguthyrarförening om avloppsvattenrening.

5.5.3.4 Finansieringsstöd för vatten- och avloppsåtgärder

Anslaget för vatten- och avloppsåtgärder, 2.555.000 euro, har i överensstämmelse med budgeten använts för Lotsbroprojektet, för kommunala avloppsprojekt och för vattenförsörjningsprojektet "Hummelvik". För kommunala avloppsprojekt, exklusive Lotsbroprojektet, beviljades 357.234 euro i bidrag.

5.5.4. Avfallshanteringen

5.5.4.1. Allmänt

Den övergripande målsättningen för en ekologiskt hållbar avfallshantering är

- att minska mängden avfall, särskilt avfall som måste deponeras
- att minska användningen och spridningen av hälso- och miljöfarliga ämnen
- att minska miljöpåverkan genom hushållning med material och energi samt
- att minska nedskräpningen

Landskapsregeringen ansvarar för övervakning av renhållningsverksamheten medan kommunerna ansvarar för verkställigheten. Elva kommuner har sedan tidigare överlåtit renhållningsansvaret till kommunalförbundet Ålands Miljöservice, Mise. Även Hammarlands kommun beslöt under hösten att överlåta renhållningsansvaret. Vårdö kommun meddelade på Mises höststämma att de avser att gå ur den gemensamma

myndigheten från och med 2009.

Landskapsregeringens mål är att samtliga kommuner ska vara medlemmar i den gemensamma myndigheten. I syfte att öka förutsättningarna för samordning av avfallshanteringen överlät landskapsregeringen under år 2007, i enlighet med lagtingets beslut, samtliga aktier i Ålands Problemvfall Ab till kommunerna i förhållande till befolkningstal. Medlemskommunerna har överlåtit eller har för avsikt att överlåta sina aktier till kommunalförbundet.

I budget fanns anslaget stöd till kommunerna för att organisera avfallshanteringen och fördela kostnaderna på avfallsproducenterna. Stödet baseras på de kommunala kostnaderna under år 2007 för ÅPAB:s verksamhet och betalas ut i efterskott. Vissa kommuner har anhållit om att få stödet som delrat. Landskapsregeringen har antagit föreskrifter för kommunernas renhållningsplaner. Kommunerna har under året inlämnat uppdaterade renhållningsplaner och renhållningsföreskrifter. Renhållningsplanerna för Lemlands kommun och Brändö kommun har fastställts av landskapsregeringen. Producentansvar för uttjänade fordon, elektriska och elektroniska varor har börjat fungera under år 2007. Sex producentsammanslutningar har under året godkänts i landskapsregeringens producentregister. Däremot fungerar inte producentansvaret för förpackningar utan kommunerna står för kostnaderna för insamling och omhändertagande av förpackningsavfallet.

ÅSUB har färdigställt och publicerat statistik över de avfallsmängder som Åland genererade år 2006.

Sluttäckningen av Svinryggens Deponi har fortgått under året och deponierna Krogstad i Lumparland och Stentorpa i Föglö har sluttäckts.

En informationsbroschyr "Miljöriktiga val" har getts ut i samarbete med Agenda 21-kontoret. Syftet med broschyren är att ge råd och tips om hur alla konsument kan hjälpa till att förhindra att skadliga ämnen sprids.

5.5.4.2. Finansieringsstöd för avfallshantering

Landskapsregeringen beviljade genom budgetmoment "Främjande av avfallshanteringen" stöd om sammanlagt 170.146 euro enligt följande:

- Kommunalförbundet för Ålands miljöservice och kommunerna 166.010 euro i stöd för organisering av avfallshanteringen och fördelning av kostnader på avfallsproducenter samt för sluttäckning av deponier.
- Ålands Renhållning Ab 4.136 euro i stöd för framtagande av en sorteringsguide som utdelades till alla hushåll.

Stöd har beviljats för bildande av en producentsammanslutning.

Genom budgetmoment "Understöd för skrotning av motorfordon" beviljades ett företag 17.500 euro för skrotning av motorfordon innan fullständigt producentansvar trädde i kraft.

5.5.5. Miljötillsynen

Liksom tidigare år har arbetet koncentrerats till fiskodlingar, reningsverk, sanering av förorenad mark, deponier, djurgårdar, bevattningsuttag, muddringar, borrhning i berg,

hamnar och avfallsplaner. Under år 2007 har bl.a. följande utförts: 314 beslut, 84 andra brev och 90 inspektioner.

Tillsynsarbetet har utförts av fyra miljöinspektörer. Alla har inte arbetat heltid och under några månader har en extra miljöinspektör arbetat med tillsyn av reningsverk. Avslutande och förberedande arbete gjordes inför överflyttningen 1.1.2008 av miljö-tillsynen till den nybildade Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

5.5.6. Ålands miljölaboratorium

Vattenövervakningen genomfördes i enlighet med ett övervakningsprogram som uppgjorts i samråd med miljöbyrån. Totalt analyserades 4.497 (3.849) prov vilket innebar 16.277 (13.871) analyser. Provtagningar har under perioden april till december utförts varannan vecka på provplatser belägna i Mariehamn, Lemland, Föglö, Sottunga, Kumlinge, Brändö, Vårdö och Lumparland. Under juli-augusti besöktes vid tre olika tillfällen 90 st s.k. Ål-provplatser utspridda runt Åland. Analysresultaten från ett antal av dessa presenteras årligen på miljöbyråns hemsida. Syftet med provtagningarna är att kunna påvisa tidstrender i de undersökta skärgårdsområdena. Undersökningar har utförts i ett antal vikar och djupgröpar för att följa med syresituationen, salthalten och näringsämnen i dessa. Laboratoriet har följt upp kontrollprogrammet för Vargsundet/Ösundet. Prov har tagits från alla dricksvattentäkter och från ett antal sjöar och träsk vars vatten utnyttjas för bevattning. För att bedöma belastningen från olika typer av markområden har noggranna flödesmätningar och näringsämnesanalyser utförts i ett antal utfallsdiken. Mikroskopiska alger har bestämts och laboratoriet har informerat allmänheten på miljöbyråns hemsida om förekomsten av blågröna alger i olika vattenområden. Laboratoriet deltog i den landsomfattande algkarteringen och rapporterade resultaten till Finlands miljöcentral varje vecka under sommaren. Mot fastställda avgifter har laboratoriet utfört provtagningar och analyser på prov från kommunala avloppsreningsverk, simanläggningar, recipienter och vattentäkter. Sjuttiotre prov av hushållsvatten från allmänheten, företag och vattenbolag analyserades.

5.6. ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Ålands miljöprövningsnämnd är tillståndsmyndighet enligt landskapslag (1997:65) om Ålands miljöprövningsnämnd och behandlar sedan den 1 juli 2001 ansökningar om miljötillstånd enligt landskapslag (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd.

Under året har en viss personalomsättning skett och en tjänst har varit obesatt för en tid om cirka fyra månader varefter ny personal har anställts och inskolats för tjänsten. Från och med november har en stor del av tiden avsatts för förberedelser för övergången till den nya miljö- och hälsoskyddsmyndigheten.

Under året har flera lagremisser rörande nämndens verksamhetsområde sänts till nämnden för utlåtande, vilket tagit tid i anspråk för att klargöra konsekvenserna av lagförslagen för nämndens del.

Under året inkom 76 (38) nya ärenden och nämnden har under året avgjort 26 (39) ärenden. Nämnden avskrev 7 ärenden och överförde 3 ärenden till annan behörig myn-

dighet. Till den nya myndigheten överfördes 120 öppna ärenden. Miljöprövningsnämnden har även under året avgivit 4 utlåtanden till Ålands förvaltningsdomstol, ett utlåtande till Högsta förvaltningsdomstolen och 20 utlåtanden till andra myndigheter, företag eller privatpersoner.

Vid årets slut kvarstod ett överskott av budgeterade medel om ca 162.000 euro. Detta budgetöverskott har ackumulerats under de senaste 3-4 åren som ett resultat av bl. a. lägre personalkostnader och lägre kostnader för utredningar och experttjänster än budgeterat. Av detta överskott har nämnden via tilläggsbudget anhållit om att få 135.000 euro överfört till budgetmomentet för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet för att täcka obudgeterade merkostnader för den nya myndighetens bildande.

6. Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde

6.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

Landskapets utbildnings- och kulturavdelning har ett övergripande tillsyns- och utbildningsansvar för all utbildning och kultur som bedrivs i offentlig regi på Åland. Landskapsregeringens uppgift är att tillse att det är möjligt för skolorna att uppnå den i lagar och läroplaner angivna målsättningen att alla elever och studerande i landskapet skall erhålla möjligheter till en likvärdig allmänbildande grundutbildning och förutsättningar för fortsatta studier och godtagbara utbildningsalternativ på gymnasialstadienivå.

6.1.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Att utveckla utbildningen på gymnasialstadiet på basis av kommittén Struktur -07:s slutrapport samt lagframställning FR 13 2006/2007.

Förverkligat: Landskapsregeringen utarbetade på basis av Struktur -07:s slutrapport ett lagförslag i syfte att utveckla utbildningen på gymnasialstadiet. För implementeringen av reformen tillsattes en projektledare. Lagframställningen FR 13 2006/2007 lämnades till lagtinget i mars 2007 men återtog i augusti 2007.

En ledningsgrupp, bestående av ledande tjänstemän inom landskapets gymnasialstadieskolor samt tjänstemän vid utbildnings- och kulturavdelningen tillsattes till stöd för projektledarens arbete. Ledningsgruppen förberedde under året ett förverkligande av reformen Ålands gymnasieskola. Efter att lagframställningen återtagits, fick ledningsgruppen i uppdrag att utveckla samarbetet mellan skolorna inom undervisningen och inom ett gemensamt system för IKT. Ledningsgruppen utarbetade bl.a. adekvata läroplansgrunder för att inom yrkesutbildningen kunna bedriva en alternativ undervisning i allmänna ämnen enligt den studieförberedande utbildningens läroplan. Grundläggande förutsättningar skapades för att studerande i yrkesutbildningens åk 1 skall ges möjlighet att från och med hösten 2008 välja studier i kärnämnen alternativt studier i allmänna ämnen (svenska, engelska, matematik) enligt den studieförberedande utbildningens läroplan. Systemet tas successivt i bruk. Arbetet med att utveckla en bemanningsplan för Ålands gymnasieskola inleddes.

Mål: Att utarbeta ett nytt utbildningspolitiskt program.

Förverkligat: Ej förverkligat.

Mål: Att fortsätta utveckla och följa upp gymnasialstadiets läroplansgrunder och kärnämnesläroplaner

Förverkligat: Nya läroplansgrunder för utbildningen på gymnasialstadiet fastställdes av landskapsregeringen 15.11.2007 och kommer att gälla från och med 1.8.2008.

Mål: Att i samråd med Samordningsdelegationen för den svenskspråkiga högskoleutbildningen i Finland (SOD) kartlägga åländska gymnasialstadiestuderandes val av fortsatta studier.

Förverkligat: En utredning med namnet ”Framtida studiepreferenser hos åländska studerande på gymnasialstadiet” utarbetades av forskaren Catharina Lojander-Visapää. Utredningen färdigställdes 5.2.2007 och publicerades inom Svenska social- och kommunalhögskolans publikationsserie CEREN, Centre for Research on Ethnic Relations and Nationalism. Arbetet delfinansierades av landskapsregeringen.

6.1.2. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 2005	Bokslut 2006	Tillgängliga medel 2007	Bokslut 2007	Avvikelse
Summa inkomster	2 788 656,16	2 382 421,26	3 773 300	2 318 170,47	-1 455 129,53
Konsumtionsutgifter	-27 102 725,25	-26 725 639,14	-30 287 255	-27 744 518,12	2 542 736,88
Överföringsutgifter	-19 654 546,35	-19 791 150,08	-21 432 472	-19 545 786,71	1 886 685,29
Realinvesteringsutgifter	-5 282 910,57	-1 260 389,66	-5 690 911	-2 459 036,57	3 231 874,43
Lån och övriga finansinvesteringar	-45 977,62	-35 050,74	-56 300	-34 462,02	21 837,98
Summa utgifter	-52 086 159,79	-47 812 229,62	-57 466 938	-49 783 803,42	7 683 134,58
Anslag netto	-49 297 503,63	-45 429 808,36	-53 693 638	-47 465 632,95	6 228 005,05

6.1.3. Nordiskt samarbete

Representanter inom det nordiska samarbetet

MR-U	Nordiska ministerrådet – utbildning	Camilla Gunell
MR-K	Nordiska ministerrådet - kultur	Camilla Gunell
ÅK-U	Ämbetsmannakommittén - utbildning	Yvonne Eliasson
ÅK-K	Ämbetsmannakommittén - kultur	Jan-Ole Lönnblad
NKF	Nordiska kulturfonden	Jan-Ole Lönnblad
NSS	Nordiskt skolsamarbete	Elisabeth Storfors
SVL	Styrgruppen för vuxnas lärande	Monica Nordqvist
HÖGUT	Ledningsgrupp för högre utbildning	Agneta Eriksson-Granskog
NordForsk	Ledningsgrupp för nordisk forskning	Gösta Helander
NiFS	Nordisk Institut för sjö rätt	Agneta Eriksson-Granskog
NSR	Nordens språkråd	Gyrid Högman
Nordscen	(tidigare Teater och dans i Norden)	Tom Blomberg
NORDBUK	Nordisk ungdomskommitté	Marcus Enros
NIFIN	Nordens institut i Finland	Britt-Inger Wahe

NAPA	Nordens institut på Grönland	Viveka Löndahl
NOREY	Nordens Hus i Reykjavik	Göran Jansson
KKN	Kulturkontakt Nord	Pia Rothberg-Olofsson
	Konst- och kulturprogrammet	Anna Sundblom
	Nordiska datorspelsprogrammet	Andreas Perjus
NKF	Nordiska kulturfonden (sakkunnig)	Ulrika Lind

6.1.3.1. MR-U och ÄK-U

Under 2007 sjösattes Nordplus Ramprogram 2008-2011, där de tre baltiska länderna, Estland, Lettland och Litauen deltar. De självstyrande områdena deltar på lika villkor som länderna såsom under den tidigare Nordplus Ramprogramperioden.

ÄK-U har under året diskuterat den Nordisk Språkdeklarationen, i syfte att stärka den nordiska språkpolitiken. Utgångspunkten är att Nordens språk förblir starka och levande och att det nordiska samarbetet även fortsättningsvis bedrivs på de skandinaviska språken, d.v.s. danska, svenska och norska.

Den av NMR finansierade komparativa studien av lärarutbildningarna i Norden har under 2007 föranlett ytterligare nordiskt samarbete för att harmonisera utbildningsnivåerna.

6.1.3.2. NSS

NSS har under året fortsatt att utveckla sin uppföljning av textkompetensen i Norden, d.v.s. kompetens att läsa och skriva, utgående ifrån de resultat som PISA-utvärderingen gett. Speciellt har könsskillnader och lärarutbildningseffekter studerats. Två rapporter har publicerats inom temat, Arbejdsseminarium om Læsfærdigheder i Norden och Læsning og skrivning i læreruddannelsen i Norden. Kvalitet i utbildningen och i utbildningssystemet har haft en fortsatt betydelsefull roll i NSS tyngdpunktsområden. Bl.a. frågan om elevers välbefinnande i skolan och på arbetsplatsen har lyfts upp. Nordiska ministerrådets strategi för globaliseringsarbetet konkretiseras genom målsättningen att skapa en god ungdomsutbildning för alla i morgondagens skola och utbildning i Norden.

6.1.3.3. SVL

Styrgruppen för Vuxnas Lärande (SVL) ansvarar för det nordiska samarbetet inom vuxnas lärande. Syftet är att stärka den nordiska gemenskapen och kunskapen om vuxnas lärande i och utanför Norden.

SVL:s arbetsplan för verksamhetsåret har omfattat bl.a.

- utveckling av en ny generation av Nordplus-programmen utvecklades under år 2007, som kommer att gälla från år 2008
- konferens om Utbildning, arbetsliv och välbefinnande
- Nätverket för Vuxnas lärande, NVL, seminarier och utvärdering av NVL
- Nordpluskonferens med presentation av best practice.

6.1.3.4. NSR

Nordens språkråd (NSR) har till uppgift att främja internordisk språkförståelse, att stärka kunskapen om språken i Norden, att främja demokratisk språkpolitik och språksyn och att stärka de nordiska språkens ställning i och utanför Norden. Under året har NSR bl.a. yttrat sig om förändringarna i Nordplus-programmen. NSR har också fortsättningsvis arbetat med ett språkteknologiskt projekt med mål att knyta nordiska lexikala verk till en enda portal.

6.1.3.5. NordForsk

Verksamheten inom NordForsk, som inleddes 2005, har fortsatt enligt uppgjorda planer som ett självständigt organ under Nordiska Ministerrådet för utbildning och forskning. I NordForsks styrelse för åren 2005-2008 ingår s.k. observatörer med närvaro- och yttranderätt, av vilka tre är från de självstyrande områdena Åland, Färöarna och Grönland.

Vid årsskiftet 2006/2007 publicerades NordForsks strategi fram till 2009. I strategin formuleras en vision: "NordForsk är ett viktigt instrument för att kombinera nationella styrkepositioner, så att synergieffekter uppstår som bidrar till Nordens framgångar på global nivå". NordForsks verkar således för nordiskt samarbete inom forskning och forskarutbildning, samt samarbete och koordinering av verksamheten med Nordisk Innovations-Center (NICE). De centrala aktörerna inom ansvarsområdet är de nationella forskningsråden, universiteten och högskolorna och andra organ som finansierar forskning. NordForsks tre kärnfunktioner är (1) samordning, (2) finansiering och (3) policyrådgivning. Avsikten är att främja forskning på hög internationell nivå och att förstärka de nordiska ländernas samlade konkurrenskraft i fråga om forskningsfinansiering.

6.1.3.6. MR-K, ÄK-K och övrigt kulturellt samarbete

Omstruktureringen av det nordiska kultursamarbetet infördes vid årsskiftet efter omfattande förberedelser 2005-06. Avsikten är att ge en ny profil åt samarbetet. Istället för de tidigare och nu avvecklade permanenta ledningsgrupperna och kommittéerna som huvudsakligen bestod av kulturadministratörer kommer delaktigheten bland de aktiva nordiska kulturarbetarna nu att öka. Detta genom att de nya tidsbundna programmen skall bestå av sakkunniga inom olika kultur- och konstområden. Åland har i likhet med de andra självstyrande områdena tagit en aktiv del i omstruktureringsarbetet.

Ämbetsmannakommittén för kultur besökte Åland för första gången i månadsskiftet maj-juni. Förutom ett förberedande ministerrådsmöte i Mariehamn bekantade sig kommittén med det åländska samhället genom utflykter och besök till flera sevärdheter. Vård för besöket var kulturbyrån.

Vid ÄK-K:s sista möte för året redogjorde ministerrådets generalsekreterare för tänkta budgetåtgärder med anledning av statsministrarnas nya satsning på globaliseringen. Satsningen kan komma att få ekonomiska konsekvenser för alla sektorer som berörs av det nordiska samarbetet, kulturen inkluderad, i och med att medel för satsningen skall anslås utan att den nordiska budgetramen tillåts att utökas.

6.2. ALLMÄNNA BYRÅN

Vid allmänna byrån handläggs ärenden som gäller den övergripande förvaltningen och utvecklingen inom avdelningens verksamhetsområde, bl.a. personalärenden.

6.3. SKOLBYRÅN

Vid skolbyrån handläggs ärenden som gäller grundskoleväsendet och den studieförberedande utbildningen vid Ålands lyceum. Till byrån hör enheten Ålands läromedelscentral.

6.3.1. Ålands läromedelscentral

Centralens verksamhet bekostas av kommunerna till 60 % och av landskapet till 40 %. Centralens uppgift är att tillhandahålla och låna ut läromedel och undervisningsfilmer samt informera om material som ansluter till undervisning och pedagogisk verksamhet. Centralen deltar i skolbyråns utvecklingsarbete och -projekt med materialanskaffning, utställningar och information.

Verksamhet

Direktionen för Ålands läromedelscentral sammanträdde två gånger under året. Direktionen har föreslagit att centralens verksamhet i sin helhet skall bekostas av landskapet. Utlånen har under året ökat med 5 % (se nyckeltal nedan). Regelbundna infoblad och därutöver 25 ämnesspecifika och riktade utskick till olika låntagargrupper har producerats. Utställningar med tre läromedelsförlag som riktade sig till grundskolan och gymnasialstadiet samt en utställning med inlästa läromedel har arrangerats. Centralen har koordinerat fyra fortbildningstillfällen i matematik. Tvåhundra-trettiosex (232) stycken övriga tjänster (kopiering, laminering och inbindning) har utförts. I syfte att upprätthålla och fördjupa sin kompetens har personalen deltagit i ett flertal kurser, bland annat om redaktörskap, bibliotekskunskap och biblioteksutveckling. Personalen har även deltagit i konferenser om film, läromedel och övriga media.

Mål: Att medverka vid produktionen av undervisningsmaterial i Ålands historia för grundskolan.

Förverkligat: Centralens enhetschef har under en del (30 %) av sin arbetstid under hösten fungerat som redaktör vid produktionen av ett nytt läromedel i historia för årskurserna 4-6. Arbetet i redaktionen och produktionen har framskridit planligt.

Mål: Att utveckla matematikundervisningen genom att starta en regional "mattelands-verksamhet" med konkret/laborativt material samt handledning och fortbildning för lärare och barnomsorgspersonal.

Förverkligat: Fortbildning i arbetsmetoden laborativ matematik, s.k. mattelands-verksamhet, har arrangerats distriktvis för grundskollärare vid fyra tillfällen. Samtidigt har undervisningsmaterial för att konkretisera matematikundervisningen införskaffats.

Utveckling av nyckeltal

	2005	2006	2007
Bestånd	9.463	10.112	9.563
Nyförvärv (inkl. friex, FST-bandn) -avskrivningar			
Utlån	10.498	10.369	10.890
(filmer, böcker, ped. hjälpmedel, spel, apparater, mm)			
Övriga tjänster vid LMC	199	232	236
Kopiering, inbindning, laminering			
Låntagare totalt			
Aktiva under året		553	575
varav kvinnor, %		84	83
varav män, %		16	17
Låntagare enligt kategori totalt (ny indelning)			1.049
Personal på förskolor/daghem			66
Personal inom grundskolan			383
Personal och studerande på gymnasialstadiet			222
Övriga lärare, föräldrar, föreningar, högskolestuderande			378

Mål: Att utreda kostnader, tekniska förutsättningar och intresse för digital film-distribution.

Förverkligat: Utredningar om tekniska lösningar för centralen och för skolorna liksom effekterna på kostnaderna för skötseln av digital filmdistribution har påbörjats. Utredningarna visar att kostnaderna för avsedd filmdistribution är betydande.

6.3.2. Utbildning på grundskolenivå

Landskapsregeringen har i uppgift att tillse att alla barn har lika tillgång till grundskoleundervisning och att de erhåller en likvärdig allmänbildande grundutbildning som bas för fortsatta studier.

Mål: Att utveckla läs- och skrivinlärnigen i nära samarbete med daghemmens förundervisning.

Förverkligat: Skolbyrån och social- och miljöavdelningen har inventerat hur lärare och övrig berörd personal inom barnomsorgens förundervisning och grundskolans nybörjarundervisning samverkar. Utvärderingsresultaten, som har presenterats för vederbörande huvudmän, visar att en fortsatt central tillsyn och uppföljning på området är nödvändig.

Mål: Att utveckla det specialpedagogiska området och undervisningen för elever med särskilda behov och funktionshinder.

Förverkligat: Utifrån ett kommittéförslag har inom landskapsregeringens skolbyrå, grundskolorna och landskapets skolor diskuterats hur roller och ansvarsfördelning i arbetet kring barn, elever och studerande med särskilda behov bör utvecklas och tydliggöras. Stärkta samarbets- och överföringsrutiner mellan barnomsorgen och grundskolan samt grundskolan och gymnasialstadiet har också diskuterats. Landskapsregeringen har betonat kommunernas ansvar, även för att upprätthålla tjänster som specialbarntädgårdslärare, skolpsykologer och assistenter för bl.a. utåtagerande elever. Utredningar i fråga om inrättandet av ett specialpedagogiskt centrum med landskapet som huvudman har igångsatts.

Mål: Att utveckla undervisningen i integrations- och mångkulturella frågor, jämställdhet, konflikthantering och hållbar utveckling.

Förverkligat: Ett program omfattande fortbildnings- och kursverksamhet, föreläsningar och seminarier i genus och jämställdhet pågår sedan höstterminen 2007 för skolledare, lärare och övrig personal inom grundskolan. Det centralt av landskapsregeringens skolbyrå och kommunernas skoldirektörer ledda och med landskapets budgetmedel bekostade programmet kommer att avslutas under hösten 2008. En central utvärdering av erhållna resultat kommer att genomföras under läsåret 2009-2010.

Ett motsvarande centralt styrt program avseende konflikthantering och hållbar utveckling på det psykosociala området har genomförts i alla skolor under devisen Skolfred. Årets tema var respekt, tolerans och trygghet. Folkhälsan på Åland har i samförstånd med Rädna Barnen och Ålands fredsinstitut fungerat som koordinator för de olika evenemangen.

Mål: Att stöda övergången från grundskolan till gymnasialstadiet, särskilt med avseende å skärgårdsungdomarna.

Förverkligat: Utifrån ett kommittéförslag har inom landskapsregeringens skolbyrå, grundskolorna och landskapets skolor diskuterats hur kontakten och informationen mellan grundskolorna och skolorna på gymnasialstadiet kan intensifieras, hur nya studerande på gymnasialstadiet kan erbjudas ett kamratstöd i form av s.k. tutorverksamhet från första skoldagen, hur grundskolorna i skärgården kan fokusera sin undervisning på frågor som berör ungas eget boende, hur information om fritidsaktiviteter i Mariehamn med omnejd kan samordnas, hur organisationen SKUNK kan tilldelas medel för att ordna aktiviteter för skärgårdsungdomar i Mariehamn, hur ett nätverk med stödpersoner för skärgårdsungdomarna kan upprättas med tredje sektorn som huvudman, hur regelbundna utvecklingssamtal om de ungas studiegång kan ordnas och hur föräldrarna kan följa den, hur skolornas nuvarande studiesociala förmåner och studiestödssystem kan utvecklas och hur olika boendeformer för skärgårdsstuderande kan upprätthållas.

Mål: Att utvärdera och utveckla inlärningsresultat i matematik.

Förverkligat: Inlärningsresultat i matematik i årskurs 6 (306 elever inom allmänundervisningen) utvärderades i mars. Erhållna resultat vid årets slut visar att de åländska elevernas provresultat i uppgifter som gällde tal, räkneoperationer och algebra ligger något under jämförelsematerialet (6.787 finländska elever; 6.186 finskspråkiga och

295 svenskspråkiga) och i geometriuppgifter något över jämförelsematerialet. I uppgifter som gällde informationsbehandling och statistik samt sannolikhet är de åländska elevernas resultat klart bättre än jämförelsematerialets elever. Tidigare har det förekommit rätt stora distrikts- och skolvisa skillnader i elevernas inlärningsresultat. Dessa har nu minimerats. Resultaten indikerar dock att en central uppföljning och ett centralt styrt utvecklingsarbete fortfarande är ändamålsenligt.

Mål: Att implementera de reviderade läroplansanvisningarna i omgivningskunskap, samhällskunskap och historia samt låta utarbeta manus för ett nytt läromedel på området, särskilt då det gäller Ålands historia och självstyrelsens utveckling.

Förverkligat: De nya läroplansanvisningarna i omgivningskunskap, samhällskunskap och historia har tagits i bruk i alla skolor. Fortbildning för lärarna avseende Ålands historia och självstyrelsens utveckling har ordnats kontinuerligt under ledning av skolbyrå och i samförstånd med författaren till det nya kommande läromedlet i historia. En redaktion och en referensgrupp med sakkunniga inom museibyrå och inom grundskolorna har aktivt tagit del i produktionen och givits möjlighet att granska författarens manus.

Mål: Att utarbeta en ny publikation för grundskolans läroplan.

Förverkligat: Landskapet Ålands läroplan för grundskolan (153 Us2-27.10.1995) utgör grund för skolornas undervisning och övriga verksamhet sedan hösten 1996. Skolornas undervisning och verksamhet beskrivs i årliga arbetsplaner som fastställs inom kommunen i fråga. Landskapsregeringen har reviderat och kompletterat läroplansanvisningarna avseende inläringssyn och pedagogisk miljö (2004), undervisningen i matematik (2004), omgivnings- och samhällskunskap (2006), historia (2006), livsåskådningskunskap (2006) samt religionskunskap (2006). Anvisningar om läroplikt som fullgörs hemma har även tagits in (2007) i Landskapets centrala läroplan för grundskolan. En reviderad version av grundskolans läroplan finns i nätversion på adressen www.skolnet.ax.

En publikation i fyrfärgstryck, som skolorna kan dela ut bl.a. till föräldrar för årets förstaklassare, kommer att tryckas då den nu pågående revideringen av läroplanens anvisningar om grundskolans elevhandledning, stöd- och specialundervisning samt undervisningen i fysik och kemi och hälsokunskap har färdigställts.

6.3.2.1. *Elevantal*

Jämfört med föregående läsår minskade elevantalet inom kommunernas 25 grundskolor från 3.003 till 2.947 (-56). Antalet elever i första årskursen var 271 (-45) av vilka 4 (-2) var inskrivna i specialklass, samtliga (+1) av dessa i träningsundervisning. Det totala antalet elever i träningsundervisningen var 28 (-4) och i övrig specialklassundervisning 62 (+2). Antalet elever i specialklassundervisning var totalt 90 (-1).

6.3.2.2. *Landskapsandel, driftsutgifter för grundskolan*

Landskapsandel för kommunernas driftsutgifter för grundskolan beviljades utgående från ett basbelopp om 6.639,18 euro per barn i åldersgruppen 6-15 år. För en elev inom

träningsundervisningen betalades landskapsandel utgående från ett basbelopp om 18.652,60 euro. Jämfört med föregående år ökade landskapsandelen för grundskolans driftsutgifter från 8.331.893,73 till 8.395.618,70 (+ 63.724,97) euro.

6.3.2.3. Landskapsandel, anläggningskostnader för allmänna bibliotek och grundskolor

Av beviljningsfullmakten om 780.000 euro för nya biblioteks- och grundskoleprojekt beviljades Hammarlands kommun landskapsandel om 112.200 euro (60 % av 187.000 euro) för renovering samt om- och tillbyggnad av Näfsby skola (åk 1-6), Jomala kommun 178.750 euro (55 % av 325.000 euro) för sitt allmänna bibliotek, Lemlands kommun 174.600 euro (60 % av 291.000 euro) för om- och tillbyggnad av sin grundskola (åk 1-6), Lumparlands kommun 32.400 euro (60 % av 54.000 euro) för om- och tillbyggnad av sin grundskola (åk 1-6) samt Sottunga kommun 274.300 euro (65 % av 274.300 euro) för om- och tillbyggnad av sin grundskola (åk 1-9).

6.3.3. Studieförberedande utbildning på gymnasialstadienivå

Efter grundskolan ges ungdomar och vuxna möjlighet att skaffa sig studieförberedande utbildning vid Ålands lyceum och yrkesinriktad utbildning på gymnasialstadienivå eller högre nivå (se yrkesutbildningsbyrån).

Landskapet Åland är huvudman för skolorna på gymnasialstadienivå och högre nivå. Landskapsregeringen handhar den allmänna ledningen, tillsynen och utvecklingen av utbildningen. Utbildning på gymnasialstadienivå ordnades i åtta olika skolor.

6.3.3.1. Ålands lyceum

Ålands lyceum erbjuder studieförberedande utbildning och ger studerande möjlighet att inhämta en bred allmänbildning som grund för högskolestudier.

Mål: Att utveckla det nya kursutbudet och fortsättningsvis implementera skolans läroplansgrunder.

Förverkligat: Studerande har under läsåret haft möjlighet att studera enligt nya läroplansgrunder och fått ta del av nya kurser.

Mål: Att utveckla och utvärdera inriktningarna.

Förverkligat: Möjligheten att inrikta studierna infördes 2005 och under året har systemet med inriktningsstudier gått in på sitt tredje år. Utvärdering och uppföljning visar att systemet fungerar på ett bra sätt.

Mål: Att integrera läroplanens temaområden i utbildningen och fokusera på samhällsdeltagande, företagsamhet och hållbar utveckling.

Förverkligat: Föreläsare från näringsliv och samhälle har anlitats för att ge studerande ett bredare perspektiv på samhällsdeltagande och företagsamhet. Studerande har fått möjlighet att delta i en kurs i Ung företagsamhet. Skolan har en arbetsgrupp som kontinuerligt arbetar för att hitta hållbara lösningar. Skolan har också installerat ett

program för att minimera pappersförbrukning vid utskrifter.

Mål: Att utveckla jämställdhetsarbetet i skolan.

Förverkligat: Under våren genomfördes en enkät för att kartlägga studerandes syn på jämställdheten i skolan. Lärare, övrig personal och studerande skall under året få en undervisning om jämställdhet och genusperspektiv.

Ålands lyceum ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2005	2006	Uppskattat 2007	Förverkligat 2007
Totalt antal studerande (medeltal)	435	455	480	448
Under året antagna studerande (medeltal)	147	155	140	131
Avlagda examina	116	122		153
Avbrutna studier	15	11		7
Byte av studieprogram	-			
Studieuppehåll	12	16		11
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	7	10		9
Fristående kursverksamhet, kursdagar	157	304		206

6.4. YRKESUTBILDNINGSBYRÅN

Den allmänna målsättningen för den yrkesinriktade utbildningen vid landskapets skolor framgår av LL (1997:52) om utbildning på gymnasialstadienivå (2002/82). Sjösäkerhetscentrets verksamhet regleras av LL (2003:17) om Ålands sjösäkerhetscentrum och högskoleutbildningen av LL (2002:81) om Högskolan på Åland samt läroavtalsutbildningen av LL (1998:59) om läroavtalsutbildning.

Yrkesutbildningsbyråns verksamhet innefattar allmän ledning, tillsyn och utveckling inom ovan nämnda områden och även den gemensamma verksamhet som utnyttjar navigations- och maskinrumssimulatorerna och skolfartyget m/s Michael Sars. Inom byrån finns en vuxenutbildningsenhet som handhar vuxenutbildnings- och läroavtalsärenden, samt den verksamhet som gäller Europeiska unionens mål- och ramprogram inom de områden som berör yrkesutbildningen. Inom vuxenutbildningsenheten verkar även lärcentret Navigare, som är ett gemensamt resurscentrum för landskapets skolor i frågor som gäller nätbaserad undervisning och datorstöd i undervisningen.

Till byråns ansvarsområde hör också uppgifter inom det nordiska och europeiska samarbetet inom utbildnings- och forskningsområdet.

Mål: Att ansvara för allmän ledning, utveckling, tillsyn, övergripande planering och förvaltning av verksamheten inom ansvarsområdet.

Förverkligat: Yrkesutbildningsbyråns mål uppnås och förverkligas genom att verksamheten vid de inom byrån ingående eller underlydande enheterna och delområdena bedrivs i enlighet med målsättningar som fastställts i landskapets budget för verksamhetsåret. Den konkreta måluppfyllelsen för delområdena redovisas i detalj under respektive enhets eller ansvarsområdes rubrik. För en närmare redovisning av särskilda mål och deras förverkligande för dessa verksamheter hänvisas till avsnitten 6.4.1 till 6.4.4.

Mål: Att utreda vuxenutbildningens nuläge, status, roll och ansvarsområden.

Förverkligat: En kommitté, Vuxenutbildningskommittén, med detta uppdrag gav i sitt slutbetänkande 3.4.2007 förslag till fortsatta åtgärder, bl.a. utvecklande av ett allmänt regelverk och en infrastruktur för vuxenutbildning i landskapet. Förslagen har beaktats i det fortsatta arbetet med att utveckla vuxenutbildningen på Åland och anslag har upptagits i landskapets budget för år 2008. Som ett konkret resultat kan nämnas förprojekteringen av ett omfattande EU/ESF-delfinansierat projekt, "Validering på Åland", för vilket anslag upptagits i budgeten för år 2008 med projekttiden 2008-2010. Se även avsnitt 6.4.1.

Mål: Att prioritera och tydliggöra byråns kärnuppgifter och förbättra dialogen mellan byrån och dess olika samarbetspartner.

Förverkligat: Byrån har under året arbetet vidare med denna ambition.

Mål: Att utveckla byråns omvärldsbevakning för att kunna svara mot uppdraget att utveckla kärnområdena i paritet med utvecklingen i omvärlden.

Förverkligat: Byrån har under året eftersträvat en klarare struktur av sin omvärldsbevakning och -rapportering, bl.a. med hjälp av möjligheter inom lärplattformen Fronter.

Mål: Att införa yrkesprov inom flertalet yrkesutbildningar och att utreda frågan om fristående yrkesexamina.

Förverkligat: Det utvecklingsprojekt med en projektledare som inleddes hösten 2006 för att förbereda införandet av yrkesprov i utbildningen från och med läsåret 2007-2008, slutfördes i sin första fas under år 2007. Det fortsatta arbetet bedrivs i samråd mellan de berörda skolorna och yrkesutbildningsbyrån.

Mål: Att utveckla ung företagsamhet.

Förverkligat: Ej förverkligat.

Mål: Att utveckla kunskapen om nätbaserad undervisning.

Förverkligat: Landskapsregeringen beslöt 13.4.2007 att formulera en vision om nätbaserat lärande i landskapets skolor. Visionen grundade sig på ett förarbete inom uppdraget den s.k. NätBas-kommittén. Visionsbeslutet angav också avsikten att inleda ett omfattande IT-strategiarbete i skolorna. Utgående från detta genomfördes under året en förprojektering för ett EU/ESF-delfinansierat projekt, Nätpedagogik, för åren 2008-2010. Anslag för detta upptogs i landskapets budget för år 2008.

NätBas-kommitténs slutrapport, som avges i början av 2008, ger förslag till fortsatta åtgärder. Se även avsnitt 6.4.1 – Långsiktig plan för utvecklande av den nätbaserade undervisningen.

En närliggande åtgärd under samma mål är det arbete som utförts inom det s.k. Flexlearnprojektet. Projektet, som genomfördes som ett Mål 3-projekt inom åtgärden ”systemutveckling för kompetenshöjning”, inleddes 2004 och avslutades med en rapport i december 2007. Projektets syfte var att utveckla system för flexibla gymnasialstadie-studier i första hand för vuxna. Projektets förslag kan omsättas till beslut under år 2008.

Mål: Att utreda frågan om hur kompletteringsutbildningar och vidareutbildningar inom olika sektorer ska hanteras på Åland.

Förverkligat: Arbetet ingår till en del i de åtgärdsförslag som framförts i slutbetänkandet avgivet av den ovan nämnda Vuxenutbildningskommittén.

Mål: Förändringar i utbildningen vid Ålands naturbruksskola och av skolorbrukets uppdrag.

Förverkligat: Utvecklingen av verksamheten vid Ålands naturbruksskola och skolorbruket har inletts och fortsätter även under de följande åren.

Mål: Analys och utveckling av utbildningen inom sjöfarts- och sjösäkerhetsområdet.

Förverkligat: Utbildningen inom sjöfartsområdet analyserades i en särskild kommitté, som i sin slutrapport 2006 föreslog åtgärder som kan optimera resursanvändningen och öka möjligheterna att skapa en mer flexibel och kvalitativ utbildning i relation till framtidens behov och efterfrågan. Under år 2007 har arbetet gällt att konkretisera och vidareutveckla förslagen och besluta om relevanta åtgärder. En åtgärd var att förlänga mandattiden för styrelsen för Ålands sjösäkerhetscentrum (ASC), som inom sitt mandat utredde en utveckling av centrets verksamhet och därvid föreslog en närmare utredning av en affärsverksmodell för centret. Förslaget ledde till att regeringen utsåg en arbetsgrupp för att utreda hur verksamheten kunde bedrivas inom ramen för ett driftsbolag. Samtidigt förbereddes möjligheterna att ge ASC rätt att verka enligt nettobudgetprincipen, vilken sedan infördes för ASC från och med budgetåret 2008.

Mål: Att utvärdera Högskolan på Åland.

Förverkligat: Högskolan sköter den egna interna utvärderingen. En extern utvärdering planeras att kunna genomföras 2009 men redan under år 2008, i samband med beredningen av den nya perioden för utbildningsavtalet mellan högskolan och landskapsregeringen för åren 2009-2011, görs vissa utvärderingar av högskolans verksamhet.

6.4.1. Vuxenutbildningsenheten

Mål: En helhetsstrategi för vuxenutbildningen inom landskapet.

Förverkligat: Detta mål är en del av det övergripande målet ”Att utreda vuxenutbildningens nuläge, status, roll och ansvarsområden”, som beskrivs ovan under avsnitt

6.4. Förverkligandet utgår från förslagen i Vuxenutbildningskommittén slutbetänkande 3.4.2007. Kommittén föreslog som en inledande åtgärd att landskapsregeringen fastslår ett antal relevanta mål och strategier eller riktlinjer. Arbetet har inletts internt med avsikten att koordinera det med det övergripande utvecklingsarbetet inom gymnasialstadiet.

Mål: Validering av realkompetens.

Förverkligat: Inom ramen för en förstudie har planeringen av ett utvecklingsprojekt för att skapa ett system för validering på Åland, genomförts. Enligt landskapsregeringens beslut den 20.12.2007 avses med validering "en process som innebär en strukturerad bedömning, värdering, dokumentation och erkännande av kunskaper och kompetens, som en person besitter, oberoende av hur de förvärvats". Huvudprojektet påbörjas under år 2008.

Mål: Utarbeta en långsiktig plan för utvecklande av den nätbaserade utbildning.

Förverkligat: Utgående från landskapsregeringens "Vision för nätbaserat lärande i landskapet" genomfördes en förstudie, som underlag för ett fortbildningsprojekt inom nätbaserat lärande för gymnasialstadiet, högskolan och den fria bildningen på Åland, "Nätpedagogik 2008-2010". Se även avsnitt 6.4.

Mål: Integrationsstrategi för landskapet.

Förverkligat: Landskapsregeringen tillsatte 11.1.2007 en kommitté med uppdrag att utarbeta strategier för landskapets integrationspolitik. Kommittén lämnade sitt slutbetänkande i november 2007. Betänkandet lyfter fram behovet av åtgärder, bl.a. en åländsk lag om integrationsfrämjande och ett integrationspolitiskt program, beslut om en nolltolerans mot rasism och diskriminering, ett kunnigt och jämlikt bemötande av de inflyttade, basinformation till de inflyttade så snart som möjligt efter ankomsten till Åland, en flexibel och individuellt anpassad undervisning i svenska samt validering av inflyttades utbildning och kompetens.

Avtal om utbildning

Under året har slutits licens- och driftsavtal gällande lärplattformen Fronter samt avtal med Centrum för flexibelt lärande (CFL) i Söderhamn om köp av distansutbildningar för vuxna. Inom detta avtal har 27 personer från Åland antagits som studerande till 43 olika kurser under året.

Lärcentret Navigare

Lärcentret Navigares uppgift är att fungera som teknisk stödresurs för distansutbildningar vid landskapets skolor genom att tillhandahålla en gemensam plattform och koordinera användarlicenser för skolornas studerande. Lärcentret skall också verka för en utveckling av digitala samverkansprojekt mellan lokala utbildningsarrangörer och arbetslivet samt med utbildningsarrangörer i omkringliggande regioner.

Under året har Navigare arbetat med följande huvudfrågor: fungerat som IT- koordi-

nator inom lärarutbildningsprojektet DAKO 3, ett EU/ESF-delfinansierat projekt som inleddes 2007 med Högskolan på Åland som projektägare, förevisat användningen av SmartBoard, elektroniska tavlor i skolorna, gett användarstöd till skolorna i takt med att användningen av lärplattformen ökat, från 51.000 inloggningar 2006 till 83.000 inloggningar 2007, skapat särskilda resursrum i Fronter för lärare och studerande, planerat ESF-projektet Nätpedagogik med ett förprojekt hösten 2007. Navigare har under året också gett studerande möjlighet att delta i videokonferenser och tentera på distans. Lärcentret ordnade en kick-off för IT-strategiarbete på gymnasialstadiet, med inbjudna sakkunniga från Fortbildningscentralen vid Åbo Akademi och Yrkeshögskolan Arcada.

Navigare har under året deltagit i planeringen av ett projekt, LärVal, i Jämtland. Projektet handlar om utveckling av lärcentrum, läroavtal och validering. Projektet är ett projekt inom Nordplus Vuxen. Vidare har Navigare deltagit i eller varit medarrangörer till IT-konferenser och workshops bl.a. i Tavastehus, Köpenhamn och på Åland, samt i studieresor och seminarier i de nordiska länderna, där temat varit bl.a. kvalitets- och valideringsnätverk, lärcentra och studieadministrativa system. En del av dessa arrangemang har skett i samråd med NätBas-kommittén och en del med Mål 3-projektet Flex-learn.

Nordiskt samarbete

Mål: Förmedla kompetens och erfarenheter från de nordiska länderna och självstyrande områdena inom vuxenutbildningsområdet.

Förverkligat: Landskapsregeringen har en plats i Rådgivningsgruppen för nordiskt samarbete om vuxnas lärande (SVL), en plats i Nordiskt nätverk för vuxnas lärande (NVL) samt en plats i Nordplus Vuxen, som främjar samarbete och utveckling inom området för vuxnas lärande.

Central Baltic Interreg IV A Programme 2007-2013

Vuxenenheten har varit medlem i en arbetsgrupp för framtagande av underlag och prioriteringar till ett första gränsöverskridande EU-delfinansierat programdokument, "Improving the Environment and Quality of Life".

6.4.1.1. Läroavtalsutbildning

Mål: Fortsatt utveckling av läroavtalsutbildningen utgående från arbetsmarknadens och enskilda studerandes behov.

Förverkligat: Målsättningen för år 2007 var att bereda plats för 108 (65) studerande inom läroavtalsutbildningen och fortsätta utveckla läroavtalsutbildningen utgående från arbetsmarknadens och enskilda studerandes behov. Under verksamhetsåret har 162 (101) studerande bedrivit läroavtalsutbildning inom 33 (46) olika yrkesområden. Under året ingicks 72 (66) nya läroavtal och 10 (8) läroavtal avbröts på initiativ av lärlingen eller/och arbetsgivaren. Antalet utexaminerade lärlingar var 5 (10) stycken. Antalet arbetsgivare med utbildningsansvar uppgick till 63 (58) där samma arbetsgivare kan ha flera olika inriktningar. Samtliga är verksamma på Åland. För den teoretiska undervisningen har lärlingsnämnden köpt tjänster av 1 (2) utbildningsarrangörer inom landskapet och

16 (17) utanför landskapet. Medelåldern för de studerande var 38,06 (39,88) år.

6.4.1.2. Sysselsättningsfrämjande utbildning

Under läsåret 2006-2007 upphandlade landskapsregeringen integrationsutbildning "Svenska för inflyttade; SFI" om totalt 4.944 elevarbetsdagar av Medborgarinstitutet i Mariehamn. För att säkerställa tillgången till utbildning under en längre tid beslöt landskapsregeringen upphandla utbildning "Svenska för inflyttade" för perioden ht 2007 – vt 2012.

Under året gällde ett avtal med Korsnäs kurscenter om 1.000 elevarbetsdagar per år. Dessa studieplatser disponeras av myndigheten ams.

6.4.1.3. Målprogram med delfinansiering från europeiska socialfonden

Mål: Att inom ramen för Mål 3-programmet (2000-2006) fortsätta de fleråriga utbildningsinsatserna inom arbetslivet. Hög prioritet kommer under budgetåret att ges åtgärder som avser att utveckla system för kompetenshöjning.

Det nya ESF-programmet (2007-2013) startade efter att Europeiska kommissionen godkänt programmet i oktober 2007.

Förverkligat: Huvudprioritet för Ålands Mål 3-program 2000-2006 är "Kompetens i arbetslivet genom livslångt lärande". Kompetensutvecklingsprojekten är avsedda att stöda arbetsplatsrelaterad utbildning, befrämja arbetsmarknadsintegreringen och den sociala sammanhållningen. Det prioriterade området är indelat i följande tre åtgärdsområden;

- System för kompetenshöjning
- Utbildningsinsatser inom arbetslivet
- Arbetsmarknadsintegrering

Under året fortsatte Mål 3-programmet även om strukturfondsperioden 2000-2006 var över. Antalet ansökningar var två, vardera inom åtgärd 1. Båge var korta förprojekteringar och rörde systemförbättringar. Vid utgången av år 2007 uppgick totala antalet godkända projekt till 42, vilket är en ökning med 2. Per 31.12.2007 har sammanlagt drygt 3.200 personer deltagit i Mål 3- projekt.

Ett projekt har beviljats delfinansiering i det nya ESF-programmet. Projektet syftar till att ge yrkeslärare en pedagogisk kompetenshöjning. Projektägare är Högskolan på Åland.

6.4.2. Utbildning på gymnasialstadienivå

Efter grundskolan ges ungdomar och vuxna möjlighet att skaffa sig yrkesinriktad utbildning, studieförberedande utbildning med yrkesprofil eller studieförberedande utbildning på gymnasialstadienivå.

Landskapet Åland är huvudman för skolorna på gymnasialstadienivå. Landskapsregeringen handhar den allmänna ledningen, tillsynen och utvecklingen av utbildningen på gymnasialstadienivå.

Yrkesinriktad utbildning på gymnasialstadienivå ordnades i sex olika skolor. Inom den studieförberedande utbildningen med yrkesprofil genomförde 47 (-2) sina studier och inom den yrkesinriktade utbildningen 764 (+51). En bred majoritet genomförde sina studier på tre år. Den skolbundna yrkesutbildningen kompletterades med yrkesutbildning i form av läroavtalsutbildning. Under året var 162 (+61) läroavtal i kraft.

6.4.2.1. Ålands handelsläroverk

Mål: Antagningen till Ålands handelsläroverk planerades och dimensionerades för följande program: 3-årig grundskolebaserad merkonomutbildning och 2-årig nätbaserad utbildning för vuxna till merkonom.

Förverkligat: Under 2007 hade Ålands handelsläroverk studerande på ovanstående program. Hösten 2007 antogs två grupper (34 st) nya studerande till ungdomsutbildningen och två grupper (30 st) till vuxenutbildningen.

Mål: Att fortsätta arbetet med att införa yrkesprov som en del av läroplanen och som en utveckling av skolans samarbete med näringslivet.

Förverkligat: En handbok har utarbetats om lärande i arbete. Den används för de studerandes studieperioder på arbetsplatserna. Yrkesprov hölls på våren 2007 för åk 1 och åk 2. Under året har också kontakten med Ålands handelskammare intensifierats i syfte att starta ett gemensamt projekt.

Mål: Att fortsätta utöka andelen praktikveckor i enlighet med "Lärande i arbete" 20 sv enligt läroplanen i riket.

Förverkligat: LiA "Lärande i arbete" omfattar åk 1 och åk 2 från och med hösten 2007. Under hösten planerades en utökning av LiA för förverkligande under 2008.

Mål: Att med hänsyn till planeringen av Ålands gymnasieskola fortsätta implementeringen av de nya läroplansgrunderna i undervisningen.

Förverkligat: Implementeringen av läroplansgrunderna har fortsatt så att de hösten 2007 fullständigt tillämpats i åk 1 samt i modifierad form i åk 2. En diversifiering av undervisningen i ämnena svenska, engelska och matematik har fr.o.m. hösten 2007 skett i åk 1.

Mål: Att ordna kurser för datakörkort samt AB-kort, sysselsättningsutbildningar i samarbete med arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten vid behov och uppdragsutbildningar för företag och organisationer under förutsättning att lärarresurser finns samt att utveckla kursverksamheten genom nätbaserade kurser som ingår i projektet Flex-learns arbete.

Förverkligat: Efterfrågan på kurser har varit liten och lärarresurserna har varit knappa, varför kurser inte ordnats. Skolans lärare har på sin fritid medverkat i vissa datakörkortskurser.

Mål: Att utöka lärarnas andel av kurserna inom Mål 3-projektet "Flex-learn", inom vilket lärarna deltar i fortbildning i IT.

Förverkligat: Projekt Flex-learn avslutades under hösten och inom ramen för projektet har en kurs i studieteknik för vuxna ordnats i samverkan med utbildningsföretaget Living.

Mål: Fortsätta utöka det internationella samarbetet genom olika närbaserade projekt med andra skolor inom EU.

Förverkligat: Skolans rektor har deltagit i den studieresa till nordiska gymnasieskolor som anordnades av NätBas-kommittén och Navigare.

Mål: Att utreda behovet av påläggsutbildningar i enlighet med näringslivets behov.

Förverkligat: Under hösten har tillsammans med Ålands handelskammare inletts utredning och planering av kommande kurser och utbildningar

Ålands handelsläroverk ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2005	2006	Uppskattat 2007	Förverkligat 2007
Totalt antal studerande (medeltal)	96	91	108	107,5
Under året antagna studerande (medeltal)	51	18	64	73
Avlagda examina	24	14		35
Avbrutna studier	9	8		8
Byte av studieprogram		-		-
Studieuppehåll	1	3		2
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	139	214		69
Fristående kursverksamhet, kursdagar	40	21		11

6.4.2.2. Ålands hotell- och restaurangskola

Under vårterminen 2007 hade Ålands hotell- och restaurangskola 96 studerande och under höstterminen 2007 98 studerande.

De studerande fördelades på följande program:

Utbildning inom hotell- och restaurangbranschen:

inriktning kock åk 3 2 klasser

inriktning servitör åk 3 1 klass

inriktning kock åk 2 1 klass

inriktning servitör åk 2 1 klass

Student- och gymnasiekvot:

servitör/hotell- och konferenspersonal 1 klass

Påbyggnadsutbildning

bagare - restaurangkonditor 1 klass

Den gymnasialstadiebaserade utbildningen inom hotell- och restaurangprogrammet genomförs i ett integrerat samarbete med Ålands yrkesskola och Ålands sjömansskola. Under det första studieåret var utbildningen i huvudsak förlagd till yrkesskolan och sjömansskolan. Under det andra studieåret överflyttas två klasser (en kock- och en servitörklass) till hotell- och restaurangskolan. Det tredje studieåret är i sin helhet förlagt till Ålands hotell- och restaurangskola.

Ålands hotell- och restaurangskola ansvarar för utbildningen inom programmet och förverkligandet av läroplanens målsättning samt fungerar som utexaminerande skola.

Mål: Att implementera nya generella läroplansgrunder samt ny läroplan i kärnämnen.

Förverkligat: Implementeringen av nya läroplansgrunder samt ny kärnämnesläroplan framflyttas till hösten 2008 p.g.a. nya direktiv med anledning av den planerade utbildningsreformen.

Mål: Att utveckla och förstärka yrkesproven inom de yrkesinriktade studiehelheterna i läroplanerna.

Förverkligat: Ett yrkesråd har tillsatts för planering, genomförande och bedömning av yrkesproven. Yrkesprov har hållits på samtliga årskurser inom hotell- och restaurangprogrammet.

Mål: Att erbjuda en 40 studieveckors påbyggnadsutbildning (kvalificerad yrkesutbildning) för kockar inom området bageri-konditori.

Förverkligat: Hösten 2007 antogs 12 studerande till bageri-/restaurangkonditoriutbildningen.

Mål: Att arrangera önskad utbildning och tentamen för en fristående examen för vuxna inom hotell- och restaurangbranschen.

Förverkligat: Under budgetåret har inte utbildning och tentamen för fristående examen för vuxna efterfrågats.

Mål: Att öka utbudet av externa kurser.

Förverkligat: Under budgetåret har inte utbudet av externa kurser utökats.

Mål: Att inleda ett samarbete med Ålands naturbruksskola som ett led i förverkligande-fasen för bildandet av Ålands gymnasieskola.

Förverkligat: Projektet Ålands gymnasieskola har framflyttats.

Mål: Att inom EU-projektet "Kvalitet i Service och Värdskap" implementera kvalitets-system i den åländska turistbranschen.

Förverkligat: Under budgetåret har cirka 150 användare genomgått olika kurser i kvalitetsledningssystem.

Ålands hotell- och restaurangskola ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2005	2006	Uppskattat 2007	Förverkligat 2007
Totalt antal studerande (medeltal)	84	95	97	97
Under året antagna studerande (medeltal)	103	101	95	93
Avlagda examina	58	62	68	63
Avbrutna studier	4	5	-	1
Byte av studieprogram	-	-	-	-
Studieuppehåll	2	5	-	7
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	279	184	-	486
Fristående kursverksamhet, kursdagar	5	3	-	12

6.4.2.3. Ålands naturbruksskola

Under vårterminen 2007 hade Ålands naturbruksskola 42 studerande och under höstterminen 2007, 41 studerande fördelade enligt följande:

Utbildningsprogram inom naturbruk:

- inriktning lantbruk
- inriktning ridsport/travsport

Utbildningsprogram inom natur och miljö:

- inriktning naturföretagande

Gymnasialstadiebaserade utbildningar:

- inriktning ridsport/travsport
- lantbruk.

Mål: Att hösten 2007 starta en ny 3-årig utbildning till naturföretagare med inriktning på jakt, viltvård, fiske och naturturism, samt ta in nya studerande till rid- och travsportinriktningen.

Förverkligat: Hösten 2007 antogs 6 studerande till en 3-årig utbildning inom natur och miljö med inriktning på naturföretagande, samt 10 studerande till rid- och travsportinriktningen.

Mål: Att inleda samarbete med Ålands hotell- och restaurangskola som ett led i förverkligandefasen för bildande av Ålands gymnasieskola.

Förverkligat: På grund av att reformen Ålands gymnasieskola drogs tillbaka har detta mål inte förverkligats.

Mål: Att erbjuda en 40 veckors grundutbildning för vuxna inom lantbruk och företagande.

Förverkligat: Hösten 2007 antogs 6 studerande till 40 veckors grundutbildning i lantbruk/ företagande.

Mål: Att verkställa underhålls- och byggnadsarbeten inom ramen för budgeterade anslag, där huvudprojektet är att den befintliga mjölkkladugården ersätts med en lösdriftsladugård för 35-40 dikor av olika kötttraser.

Förverkligat: Den befintliga mjölkkladugården revs i mars 2007, men uppförandet av en ny lösdriftsladugård för dikor framflyttas till år 2008 på grund av att inga anbud lämnats in trots upprepad annonsering.

Ålands naturbruksskola ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2005	2006	Uppskattat 2007	Förverkligat 2007
Totalt antal studerande (medeltal)	39,5	40	46	41,5
Under året antagna studerande (medeltal)	14	23	28	21
Avlagda examina	6	7	18	16
Avbrutna studier	3	1		4
Byte av studieprogram	1	-		1
Studieuppehåll	-	2		2
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	212	204		82
Fristående kursverksamhet, kursdagar	93	72		86

6.4.2.4. Ålands sjömansskola

Vårterminen 2007 hade Ålands sjömansskola 130 och höstterminen 153 studerande fördelade på följande utbildningsprogram och inriktningar:

Hotell- och restaurangprogrammet,

- kock/servitör

- café, storkök och restaurang

Sjöfartsprogrammet,

- däcks- och maskinreparatör

- fartygselektriker

- vaktmaskinmästare

- vaktstyrman.

Mål: Att konkretisera de långsiktiga målen i den takt som resurserna tillåter.

Förverkligat: Målet har inte uppnåtts fullt ut.

Mål: Att vidareutveckla lärarlagsarbetet inom sjöfartsprogrammets utbildningsinriktningar.

Förverkligat: Rutiner har skapats under året.

Mål: Att fortsätta implementeringen av yrkesprov som en integrerad del i undervisningen och att vidareutveckla möjligheterna att via yrkesprov för vuxna erhålla behörighetsbrev.

Förverkligat: Arbetet fortsätter. Yrkesprov för vuxna har försvårats på grund av resursbristen.

Mål: Att öka utbudet av externa kurser.

Förverkligat: Utbudet har inte utökats på grund av resursbristen.

Mål: Att skapa förutsättningar för lektorer i yrkesämnena att parallellt med undervisningen delta i behörighetsgivande lärarutbildning.

Förverkligat: Lärarutbildning har inletts.

Ålands sjömansskola ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2005	2006	Uppskattat 2007	Förverkligat 2007
Totalt antal studerande (medeltal)	137	131,5	152,5	141
Under året antagna studerande (medeltal)	60	75	74	70
Avlagda examina	21	34	20	20
Övriga studerande till ÅHRS	21	22	16	16
Avbrutna studier	1	6		5
Studieuppehåll	12	13		10
Byte av studieprogram	9	2		
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	-	12	16	13
Fristående kursverksamhet, kursdagar	11	11	20	20

6.4.2.5. Ålands vårdinstitut

Mål: Ålands vårdinstitut ska trygga det åländska behovet av vårdpersonal med utbildning på gymnasialstadiet inom social- och hälsovårdsbranschen samt ge fortbildning för yrkesverksamma inom branschen genom kursverksamhet inom lärarnas kompetensområden. Den huvudsakliga utbildningen leder till grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen. Verksamheten inom Ålands vårdinstitut ska även bidra till utvecklingen av verksamheten inom social- och hälsovårdsbranschen genom ett nära samarbete med arbetslivet. Flexibla möjligheter till utbildning ska erbjudas både ungdomar och vuxna. Under sista året kan de studerande välja inriktning mellan nio möjliga utbildningsprogram. De inriktningar som erbjuds vid Ålands vårdinstitut baserar sig på arbetslivets behov och studerandes intresse.

Förverkligat: Under 2007 har Ålands vårdinstitut erbjudit examensgivande utbildning för närvårdare. Dessa har avlagt grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen som ungdoms- eller vuxenutbildning. Under läsåret 2006/2007 erbjuds

utbildningsprogrammen sjukvård och omsorg, mentalhälsoarbete och missbrukarvård samt äldreomsorg för dem som utexaminerades vårterminen 2007. Under läsåret 2007/2008 erbjuds utbildningsprogrammen sjukvård och omsorg, vård och fostran av barn och unga samt äldreomsorg.

Ålands vårdinstitut ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2005	2006	Uppskattat 2007	Förverkligat 2007
Totalt antal studerande (medeltal)	95	110	132	112
Under året antagna studerande (medeltal)	48 **	61 ***	48	48
Avlagda examina	27 **	48 ***		31
Avbrutna studier	6	7		6
Byte av studieprogram	-	-		1
Studieuppehåll	13	6		4
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	288	221		251
Fristående kursverksamhet, kursdagar	31	15		13

**) 7 familjedagvårdare, resten närvårdare

***) 11 personliga hjälpare, resten närvårdare

6.4.2.6. Ålands yrkesskola

Vårterminen 2007 hade Ålands yrkesskola 279 studerande och höstterminen 291 studerande fördelade på följande utbildningsprogram och inriktningar

Byggteknik

El- och datateknik

- datorteknik

- elteknik

Fordons- och transportteknik

Frisör

Hotell och restaurang

Media och kommunikation

Samhälleliga och sociala sektorn

Verkstads- och produktionsteknik

Yrkesträning

Mål: Att införa yrkesprov på försök inom de utbildningsprogram som inte deltar i pilotprojektet för införande av yrkesprov läsåret 2006-2007.

Förverkligat: Försöksverksamheten med yrkesprov har utökats till de utbildningsprogram som erbjöd nybörjarstudieplatser och från läsåret 2008-2009 deltar alla

yrkesutbildningsprogram.

Mål: Att öka den pedagogiska fortbildningen, främst inom bedömning av yrkesprov.

Förverkligat: Gemensam lärarfortbildning har hållits och lärarna från de utbildningsprogram som inlett försöksverksamhet med yrkesprov har under hösten kontinuerligt sammanträtt för att bland annat diskutera bedömning av yrkesprov och då ofta tillsammans med projektledaren.

Mål: Att inom ramen för givna resurser underhålla skolans lokaler i syfte att skapa goda undervisningsmiljöer.

Förverkligat: Renoveringen av östra verkstadsflygeln slutfördes under hösten och vid årsskiftet inleddes utbyte av ventilationssystem i västra verkstadsflygeln och en upprustning av dess klassrum.

Ålands yrkesskola ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2005	2006	Uppskattat 2007	Förverkligat 2007
Totalt antal studerande (medeltal)	270	283		285
Under året antagna studerande (medeltal)	147	98	106	104
Avlagda examina	80	57		49
Överförda till ÅHRS				
- godkända studerande	12	9		10
- överförda HR, inr. servitör	7	10		12
Avbrutna studier	15	16		
Byte av studieprogram	-	1		2
Studieuppehåll	14	11		8
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	-	28		-
Fristående kursverksamhet, kursdagar	-	12		-
Sysselsättningsfrämjande utbildning				-

6.4.3. Ålands sjösäkerhetscentrum

Ålands Sjösäkerhetscentrum bildar en självständig samordningsenhet med uppgift att planera, koordinera, organisera och marknadsföra olika typer av kurser som sjöfartsnäringen och sjöfartsskolorna behöver.

Mål: Att tillhandahålla sjösäkerhetskurser enligt internationella krav samt skraddarsydda sjösäkerhetskurser till sjöfartsnäringen.

Förverkligat: Har förverkligats enligt uppgjorda planer.

Mål: År 2007 budgeterades för att hålla 95 kurser.

Förverkligat: 126 kurser genomfördes. Det ekonomiska resultatet har förbättrats. År 2007 täckte inkomsterna driftskostnaderna till 85 %.

Ålands sjösäkerhetscentrum ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utbildade personer 2007	Studerande	Externa deltagare	Kursdagar
Livbåtsman	132	190	99
Fast rescue boat	0	52	24
Basic safety	0	35	15
Arbetarskydd	35	1	1,5
Basic safety (Tallink-Silja)	0	183	30
Övr. sjösäkerhetskurser	186	424	57,5
Brandkurser			
Familiarization Training	54	22	7
Basic fire fighting	79	4	40
Basic fire fighting fortbildning	0	10	2
Advance fire fighting	27	1	6
Advance fire fighting fortbildning	0	79	14
Totalt	513 (692)	1.001 (808)	296 (294,5)

6.4.4. Högskolan på Åland

Landskapet Åland är huvudman för Högskolan på Åland, som är en myndighet under landskapsregeringen. Landskapsregeringens allmänna ledning över utbildningen i Högskolan på Åland sker i form av utbildningsavtal och budget och i enlighet med LL (2002:81) om Högskolan på Åland.

Högskolans övergripande mål beskrivs i LL (2002:81) om Högskolan på Åland. Högskolan har till uppgift att erbjuda högskoleutbildning som vilar såväl på vetenskaplig eller konstnärlig grund som på beprövad erfarenhet. Vid högskolan kan bedrivas forsknings- och utvecklingsarbete, uppdragsverksamhet och kursverksamhet som tjänar undervisningen och det åländska samhällets behov. Högskolan ska informera om sin verksamhet samt samverka med arbetslivet och det omgivande samhället. I verksamheten skall det finnas ett nära samband mellan forskning och utbildning. Vetenskapens trovärdighet, fri forskning och god forskningssed skall värnas.

Vid högskolan erbjuds sju examensinriktade utbildningsprogram, som leder till yrkeshögskoleexamen: Elektroteknik, Företagsekonomi, Hotell- och restaurangledning, Informationsteknik, Maskinteknik, Sjöfart och Vård. Därtill erbjuds en omfattande kursverksamhet, seminarier och föreläsningar inom ramen för högskolans enhet Öppna högskolan.

Högskolan på Åland ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal, utbildningsprogram

	2005	2006	Uppskattat 2007	Förverkligat 2007
Totalt antal studerande (medeltal)	405	414	420	428
Under året antagna studerande (medeltal)	141	103*		154
Antalet avlagda studieveckor	12180,4	15843,5 sp		13009,70
Avlagda examina	42	56		42
Avbrutna studier	45	39		55
Byte av studieprogram	1	2		1
Studieuppehåll	27	49		41

* Ingen antagning till utbildningsprogrammet för vård 2006

Utveckling av skolmätetal, Öppna högskolan

	2005	2006	Uppskattat 2007	Förverkligat 2007
Akademisk undervisning				
- antal kurser	54	51		54
- antal deltagare	792	797		697
- avlagda sv/sp	2.226	305		2.376 sp
		sv/1.921 sp		
- helårsprestation, sv/sp	55,7			
Programkurser				
- antal kurser	5	4		9
- deltagare	25	65		183 sp
Fortbildning och uppdrag				
- antal kurser	8	45		59
- antal deltagare	120	985		668
Seminarier				
- antal seminarier	3	1		5
- antal deltagare	181	44		206
Öppna föreläsningar				
- antal föreläsningar	4	2		12
- antal deltagare	368	56		110
Summa, deltagare	1.486	1.947		1.779
Tentamensservice				
- antal tentamenstillfällen	206	152		162
- antal deltagare	972	948		877

6.5. KULTURBYRÅN

Till kulturbyråns ansvarområden hör konst- och kulturärenden, bibliotek, ungdom, idrott och fritt bildningsarbete.

Landskapsregeringens kulturpolitiska program Växtkraft antogs och ersatte det tidigare programmet från 1999. Programmet har förberetts av Ålands kulturdelegation. En planeringskommitté arbetade under hela året med Ålands sjöfartsmuseums tillbyggnad och samverkade med arkitektbyrån Kangas & Vuorinen från Helsingfors vid den fortsatta bearbetningen av det vinnande förslaget Till havs från arkitekttävlingen 2003. En arbetsgrupp utarbetade förslag till program för den officiella invigningen av kultur- och kongresshuset Alandica 2009 och kulturbyrån var också involverad i planeringen av en kulturfestival för teckenspråkiga i Svenskfinland våren 2008.

6.5.1. Ålands folkhögskola

Ålands folkhögskola har under året givit allmänbildande undervisning enligt principen om livslångt lärande. Skolan har kunnat erbjuda en alternativ skolmiljö med möjlighet till fria allmänbildande studier utanför systemet för behörighetsgivande och yrkesförberedande utbildning för såväl unga som vuxna.

Under året har skolan haft sex olika linjer. De allmänna linjerna har varit media-linjen, linjen för skapande verksamhet, idrottslinjen och musiklinjen. Intresset för media-linjen var särskilt stort vid antagningen våren 2007. De specialiserade linjerna har varit linjen för naturfoto och linjen för konst- och hantverk. Den planerade integrations-linjen startade inte på grund av för få sökande. De två studerande som sökte till integrationslinjen bereddes istället plats på konst- och hantverkslinjen. Skolan har under året erbjudit stödundervisning i svenska språket för dessa studerande.

Under höstterminen gjordes ett försök med undervisning i svenska, för arbetstagare med annat modersmål, förlagd på de studerandes arbetsplats. Resultatet från försöket var mycket gott.

Sommarkursverksamheten har varit något mindre än planerad på grund av att köket renoverats och inte alls kunnat användas under sommaren.

Ålands folkhögskola ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2005	2006	Uppskattat 2007	Förverkligat 2007
Totalt antal studerande (medeltal)	59,5	55	62	49
Under året antagna studerande (medeltal)	58	55	49	49
Avlagda examina	47	53		49
Avbrutna studier	7	6		2
Byte av studieprogram				

Studieuppehåll

Fristående kursverksamhet, deltagarantal	44	19	40	30
Fristående kursverksamhet, kursdagar	27	11	15	10

6.5.2. Ålands musikinstitut

Under läsåret har Ålands musikinstitut erbjudit sina elever undervisning i följande olika instrument: solosång, violin, cello, piano, klassisk gitarr, slagverk, flöjt samt olika brass- och träblåsinstrument. Dessutom har några elever bedrivit studier med inriktning på pop och jazz på instrumenten elgitarr, elbas, keyboard och trumset. Eleverna har därutöver erhållit undervisning i musikkunskap och musikteori och deltagit i de olika ensembler som verkar vid institutet. Förutom en kammarorkester, en jazzensemble och andra mindre instrumentalensembler finns körerna Voces, Capella Vocalis och Singoalla och en nystartad barnkör med sammanlagt ett 80-tal deltagare. På dansskolan har undervisning bedrivits i både klassisk balett och modern dans. Under höstterminen 2007 studerade 17 av institutets elever enligt den estetiska inriktningen vid Ålands lyceum. Musikinstitutet upprätthåller även musikundervisning på Kökar, under läsåret 2007-2008 med sju veckotimmar.

Eleverna deltar också i ett stort antal konserter av olika slag som regelbundet anordnas vid institutet. På vårterminen 2007 genomfördes ett omfattande musikalprojekt som utmynnade i mycket uppskattade konserter i Mariehamns stadshus i slutet av april. Delar av föreställningen visades på Idrottsgalan i januari samma år. Föreställningen var uppbyggd av såväl solonummer som körinsatser med melodier ur välkända musikaler som Sound of Music, Miss Saigon och Les Misérables. Ackompanjemanget sköttes av en elevorkester. Delar av föreställningen uppfördes sedan på stora scenen vid landskapsdagarna i Helsingfors då institutet även höll en uppskattad romanskonsert och en konsert med såväl instrumental- som sånginslag i Jugendsalen.

Till läsåret 2007-2008 sökte 158 elever studieplats vid institutet medan antalet sökande år 2006 var 127.

Ålands musikinstitut ger ut egen verksamhetsberättelse.

Utveckling av skolmätetal

	2005	2006	Uppskattat 2007	Förverkligat 2007
Totalt antal studerande (medeltal)	240	258		241
- musik	168	175		169
- dans	72	83		72
Under året antagna studerande (medeltal)	71	52		70
- musik	38	35		37
- dans	33	17		33
Avlagda examina	85	90		80

Avbrutna studier	23	16	11
- musik	6	7	3
- dans	17	9	8
Byte av studieprogram	3	2	1
Studieuppehåll	24	3	16
- musik	15	3	12
- dans	9	0	4

6.5.3. Fritt bildningsarbete och hantverksutbildning

En arbetsgrupp planerade på ideell basis men med stöd av landskapsregeringen för en ny hantverksutbildning efter det att hantverksskolan i Tosarby lades ned 2006. Arbetsgruppens syfte var att bilda en förening som kunde ta över verksamheten i Tosarby. Byggnaderna konstaterades dock vara i så dåligt skick att andra alternativ söktes. Kungsgården i Kastelholm föreslogs av arbetsgruppen som en lämplig placering av utbildningen. En kommitté fick under hösten 2007 uppdraget att föreslå åtgärder för att göra kungsgården till ett hantverkscentrum som bland annat skulle innefatta utbildning, utställningar och försäljning av hantverk. Kommittén blev klar med sitt arbete i oktober men samtidigt hade Ålands folkhögskola åter aktualiserats som planering för en tvåårig hantverksutbildning. Detta förslag arbetar folkhögskolan och dess direktion med och den utvidgade hantverksutbildningen planeras inledas vid skolan 2009. Hur kungsgården skall användas var en öppen fråga vid årsskiftet.

En arbetsgrupp utarbetade förslag till en revidering av LL om landskapsbidrag för studiecirkelverksamheten. Arbetarnas bildningsförbund på Åland och Ålands bildningsförbund var representerade i arbetsgruppen.

6.5.4. Allmän kulturverksamhet

6.5.4.1. Ålands kulturdelegation

Kulturdelegationen beviljade cirka 50 föreningar och organisationer verksamhetsbidrag (BM 46.13.50). Dessutom beviljades drygt 20 stipendier till enskilda kulturutövare. Johan Karrento (film), Marie Stefansson (bildkonst) och Lars Karlsson (musik) beviljades arbetsstipendier. Dessutom beviljade kulturdelegationen ett stort antal bidrag till kulturprojekt av engångskaraktär.

Ålands kulturdelegation beviljade även 15 vistelsestipendier vid Eckerö Post- och tullhus samt Källskär till konstnärer och andra kulturutövare.

Elzbieta Söderlund utsågs till 2007 kulturpristagare för sina långvariga och framgångsrika insatser som danspedagog vid Ålands musikinstitut.

Kulturdelegationen besökte även kulturnämnderna i Vårdö och Jomala.

Användningen av budgeterade medel till kulturverksamhet, totalt 730.000 euro

Verksamhetsbidrag	653.300
Projektbidrag	94.660
Stipendier	51.000

Självstyrelsedagen	19.380
Gästbostad	1.720
Kulturpris och övrigt	8.685

6.5.4.2. Övrig kulturverksamhet

Det nyinrättade Sally Salminen-priset utdelades för första gången. Mottagare var sångerskan Jenny Carlstedt. Priset på 3.000 euro är tänkt att utdelas vartannat år till en åländsk konstutövare som når internationella framgångar. Inrättandet av priset är ett led i uppmärksammandet av författarens Sally Salminens 100-årsjubileum 2006. För närvarande arbetar landskapsregeringen med ett minnesmärke över Sally Salminen, även det ett led i uppmärksammandet av författarens jubileum.

Landskapsprojektet Kultur i skärgården inleddes under 2007. Projektet är 3-årigt och syftet är att utarbeta lösningar för ett permanent och utökat utbud av kultur i skärgårdskommunerna. Projektet omfattar både kulturverksamheten i regionen och logistiska lösningar som transporter till olika kulturevenemang.

En kommitté arbetade med ett förslag till hur kulturen skall kunna göra sig gällande i Ålandica Kultur och Kongress. Arbetet fortgår under vintern och våren 2008.

6.5.5. Idrott och ungdomsarbete

6.5.5.1. Idrott

Den åländska idrotten är samlad under Ålands Idrottsförbund r.f. (ÅIF) sedan 1995. Idrottsåret 2007 har varit ett förändringarnas år för förbundet där utvecklingsarbetet fortsatt men även fått nya utgångsperspektiv. Arbetet med att kvalitetssäkra olika delar inom idrotten från år 2006 har fortgått med goda resultat. Satsningarna på Internetbaserade resursbanker har blivit uppskattade. De utgör viktiga komplement till övrig idrottslig utbildningsverksamhet.

De ca 14.000 åländska idrottarna har genom sina respektive organisationer och tävlingsresultat uppvisat vilja på att ständigt vidareutveckla sig själva och idrotterna. För 2007 har ca 73.000 tränings- och tävlingstillfällen (109.500 timmar) redovisats av den åländska idrotten. Det innebär ca 200 tillfällen varje dag under årets samtliga dagar. Detta är naturligtvis möjligt genom de 63 medlemsorganisationerna och deras expanderande verksamhet där allt fler börjar idrotta under organiserade former. Positivt är att allt fler flickor och damer kommer till idrott vilket inte minst återspeglas inom fotbollen där en stor ökning registrerats.

De ideella insatserna inom idrotten har ökat i takt med idrottsorganisationernas expanderande verksamhet. Skulle en timme ersättas med 20 euro skulle det totala beloppet motsvara 2.190.000 euro. Insatserna som görs, inte bara av idrottsledarna utan också av andra resurspersoner som förtroendevalda, föräldrar m.fl. är oundgängliga för idrottsrörelsen.

Idrotten stod 2007 för ca 120.000 övernattningar vilket är jämförbart med 2006-års statistik. Detta innefattar tävlingar, turneringar, cuper och andra idrottsevenemang som arrangeras av den åländska idrotten och dess organisationer. Ur ett åländskt perspektiv har idrottsresandet ökat från Åland under 2007, genom att allt fler idrottare börjat

tävla utanför Åland. En tendens som i sak är positiv men även mycket kostsam för idrottsorganisationerna. Antalet redovisade resetillfällen och resande har ökat med 15 % under året.

Idrottens utbildning gick in i en ny era under 2007 då Idrottsförbundet erbjöd en för idrotterna gemensam grundläggande ledarutbildning. Denna är indelad i tre steg där avsikten är att kunna erbjuda varje utbildningssteg två gånger årligen. Utbildning och formen är ett led i arbetet med att trygga ledarrekryteringen till den åländska idrotten. Utökad Idrott som varit den grundläggande pelaren i systembygget för kompetenshöjande åtgärder avslutades 2007. Målsättningen att ut- och fortbilda idrottsrelaterad personal under kontinuerliga former under projektiden visar genom projektutvärderingen på ett mycket lyckat resultat. Genom projektet har 40 fort- och utbildningstillfällen arrangerats. Drygt 260 personer har deltagit i något av tillfällena och tillsammans har man investerat över 5.300 timmar på ut- och fortbildning. Detta är bevis på att det finns behov av, vilja att och även intresse att lära sig nya saker. Arbetet med att kunna fortsätta bedriva verksamheter som startats genom projektet kommer att fortsätta. Motion på recept för vuxna samt Club Kul för barn är två ur ett folkhälsoperspektiv mycket viktiga delar där flera aktörer samverkar för att förebygga hälsoproblem. Förhandlingar om en fortsättning av ovan beskrivna delar kommer att föras med Ålands landskapregering under 2008.

Idrotten på Åland har goda förutsättningar i form av ett stort antal anläggningar och korta avstånd på lokal nivå. Samhällsstödet ger förutsättningarna för en regelbunden idrottsverksamhet och tryggar ett brett utbud till utövarna. Antalet ansökningar om reseunderstöd för tävlingsidrott har mer än fördubblats under 2007. Detta tyder på att just tävlingsidrotten, oavsett nivå, är ekonomiskt betungande för våra organisationer. Antalet idrottare som tävlat på nationell nivå har dessutom ökat kraftigt under året. Även för internationell verksamhet såsom träningsläger och tävlingsverksamhet investerar idrotten stora belopp på idrottsresor. Den årliga Idrottsgalan i januari, som i samarbete med Ålands Musikinstitut, blev en stor succé arrangerades för sjätte gången.

6.5.5.2. Ungdomsarbete

Under året planerades både för en revidering av gällande landskapslag om ungdomsarbete och ett nytt ungdomspolitiskt program. Det senare kommer att förverkligas under 2008 medan lagen tillsvidare inte åtgärdas.

Trettiotusen euro fördelades ur penningautomatmedel som verksamhets- och renoveringsbidrag. Dessutom beviljades Ålands ungdomsförbund 118.000 euro för verksamheten av Ålands kulturdelegation (se ovan).

Ålands ungdomsråds mandatperiod avslutades i juni 2007. Nästa råd kommer att tillsättas under hösten 2008 då ovan nämnda ungdomspolitiska program börjar ta form.

ÅSUB utarbetade på landskapsregeringens beställning statistik över första- och andragångsväljares deltagande i lagtings- och kommunalvalen 2007.

6.5.6. Biblioteksverksamhet

Centralbibliotek för Åland upprätthålls av Mariehamns stadsbibliotek enligt avtal mellan staden och landskapsregeringen. Avtalet från 1998 reviderades under året och inkluderar överenskommelse angående ersättning för stadsbibliotekets service till övriga kommunbibliotek. I beloppet om 86.000 euro som landskapsregeringen betalade till staden 2007 ingår en bibliotekarietjänst och ersättning för biblioteks databasen Katrina.

6.5.7. Ålands landskapsarkiv

6.5.7.1. Allmän översikt

Ålands landskapsarkivs uppgift är att verka för en arkivbildning i landskapsförvaltningen. Landskapsarkivet tar emot, förvarar, ordnar och förtecknar samt tillhandahåller den skriftliga dokumentationen som uppstår i landskapets verksamhet. Uppdraget att förvara och vårda omfattar även arkiv från landskapets kommuner, församlingar, statliga myndigheter och enskilda. Till arbetsuppgifterna hör även att göra utredningar, besvara frågor och utställningar baserat på det arkivmaterial som förvaras. Landskapsarkivet deltar i samverkan mellan arkiv, bibliotek och museer, ABM-samverkan, som integrerad del i verksamheten. Arbetet med förverkligandet av bestämmelserna i arkivlagen för landskapet Åland (2004:13, 2004:26) fortsätter. Landskapsarkivets uppdrag enligt lagen är att vara ett redskap för en god offentlighetskultur. Arbetet kommer att ta sin tid då behovet av rådgivning är omfattande.

ABM-samverkan har under året inneburit en fortsatt samordning av biblioteksresurser. För att minska slitaget på äldre och ofta nyttjade arkivalier har besökarna i ökad grad hänvisats till att använda mikrofilm. Den tekniken synes dock vara på utgående. Den tidigare gjorda utredningen om digitalisering av mikrofilm och publicering på Internet visar vägen mot en framtida lösning, som ytterligare underlättar åtkomsten till det skriftliga kulturarvet. Behovet av konservering kvarstår för ganska omfattande mängder rättegångsprotokoll, bouppteckningar och kyrkoböcker.

6.5.7.2. Arkivvården

Under året har omkring 132 hyllmeter fördelat på 42 leveranser mottagits för förvaring. Under året har 349 (235) arkivförteckningar upprättats eller reviderats. Ökningen är ett resultat av metodutveckling, större tydlighet och klarare gränsdragningar vid utformandet av arkivförteckningar. Som ett resultat av denna metodutveckling är återsökningarna i arkiven nu enklare. Genom insatsen sparas plats i magasinet. Landskapsarkivets bibliotek har ökat med 35 (34) titlar och 10 prenumererade facktidsskrifter. I Katrina har landskapsarkivet 5.964 titlar registrerade. Ökningen i Katrina är större än nyförvärvet genom att tidigare okatalogiserat innehav nu matats in.

På landskapsarkivets hemsida på Internet publicerade databaser över bouppteckningar i Ålands tingsrätts arkiv intill 1915 med 24.230 poster och registret över lagfarter intill 1930 med 11.492 poster har medfört en ökad efterfrågan på det materialet.

Personalen har under året besökt Landsarkivet i Härnösand och Svensk Arkivinformation i Ramsele (SVAR). Studiebesök från "Arkivnätverk Gävleborg" och SVAR

i Junsels har ägt rum. Landskapsarkivarien har under året deltagit i Nordiskt landsarkivariemöte 6-8 juni i Longyearbyen, Färöarnas landsarkivs 75-årsjubileum 30 augusti – 1 september i Torshavn, Nordiskt privatarkivmöte i Helsingfors 26-28 november och ”Klara” användarträff i Stockholm 25 oktober. Under året har ett antal mindre utställningar sammanställts. Teman har varit ”Vykort” och ”Nåtö pensionat”. Besök och användning framgår av följande tabell.

Besökare och lån av arkivalier och mikrofilm i landskapsarkivets forskarsal 2007

Månad	Forskar- besök	Framtagna för forskare	för tjänstebruk *	Summa
januari	153 (130)	210 (167)	35 (33)	245 (200)
februari	151 (137)	193 (304)	24 (20)	217 (324)
mars	156 (121)	238 (212)	26 (16)	264 (228)
april	98 (107)	141 (131)	38 (28)	179 (159)
maj	104 (132)	117 (107)	28 (24)	145 (131)
juni	77 (87)	106 (89)	18 (8)	124 (97)
juli	67 (62)	102 (152)	12 (6)	114 (158)
augusti	86 (116)	116 (109)	28 (8)	144 (117)
september	98 (93)	113 (75)	19 (11)	132 (86)
oktober	127 (91)	108 (98)	21 (12)	129 (110)
november	144 (172)	174 (196)	18 (8)	192 (204)
december	76 (75)	71 (68)	22 (14)	93 (82)
Summa	1.337(1.326)	1.689(1.708)	89 (177)	1.896 (2.355)

*genom införande av självbetjäning för förvaltningens låntagare registreras inte varje enskilt lån längre.

Inlånade arkivalier och mikrofilmer 2007

Från	Antal
Riksarkivet	72 (59)
Landsarkiven	58 (51)
Biblioteken	19 (5)
Från Sverige	18 (2)
Totalt	167 (117)

6.6. MUSEIBYRÅN

Mål: Att ta fram vårdplaner för de kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna som museibyrån förvaltar fortsätter och skall vid årets slut omfatta alla de byggnader som museibyrån förvaltar.

Förverkligat: Under året har vårdplaner för de kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna Vita Björn och Oxstallet på Kastelholms kungsgård samt alla byggnader tillhörande Jan Karlsgården framtagits.

Målet med att utarbeta vårdplaner för alla de byggnader som museibyrån förvaltar har inte uppnåtts fullt ut och beror bl.a. på att andra kulturhistoriska objekt har dokumenterats tillhörande landskapet, församlingarna och allmänheten. Utöver de egna objekten har följande byggnader också dokumenterats; Tulluden i Degerby, Föglö, Hermas brygga på Enklinge, Statarbostaden på Kastelholms kungsgård, rian på Jan Karlsgården, Märkets fyr med byggnader samt privata byggnader. Museibyrån har även bistått församlingar med rådgivning. Vidare har underlag för om Kastelholms kungsgårds möjligheter att fungera som säte för Ålands Hantverksskola utretts.

Museibyrån påbörjade planeringen och deltar i hur de landskapsägda fastigheterna på ett långsiktigt hållbart sett skall underhållas och skötas genom användning av fastighetsdatabassystemet Pondus i samarbete med byggnadsbyrån.

Mål: Att beredningen med att stärka Bomarsundsområdets kulturhistoriska profil och skapa ett intresseväckande internationellt besöksmål fortsätter.

Förverkligat: Under 2007 gjorde landskapsregeringen ytterligare en Eu-ansökan gällande Bomarsund. Projektansökan antogs och Bomarsundprojektet gick in i etapp 2: 2007-2008. Det nya projektet bygger på information som samlades in under det föregående projektet i Bomarsund. Under projektperioden kommer en omfattande projektering av besöksfaciliteter i området att göras.

- Projektering av ett besökscentrum i Bomarsund
 - Projektering av landskapsarkitektoniska åtgärder i Bomarsundsområdet (cirka 70 ha)
 - Utredning om möjligheten att göra Bomarsundsområdet till en landskapspark.
- Kommittén för ledningen av utvecklingen av Bomarsundsområdet fungerar som ledningsgrupp för planeringsarbetet. Under året har kommittén fokuserat på projekteringen av de uppgifter som togs fram under Bomarsunds projektets fas 1.

En rapport framlades där kommittén föreslår att förverkligande och uppförande av ett besökscenter i enlighet med landskapsarkitektens placering och arkitekternas skiss-förslag påbörjas hösten 2008, vilket också föreslogs i budgeten inför 2008.

Mål: Att arbetet kring en reviderad kulturmiljöinventering av landskapet Åland påbörjas för att skapa ett bra och uppdaterat kunskapsunderlag för samhällsplaneringen.

Förverkligat: Formulering av mål för den reviderade omgången av kulturmiljöinventeringen har påbörjats och ska ligga till grund för museibyråns fortsatta planering och prioritering av den reviderade kulturmiljöinventeringen av landskapet Åland.

Mål: Att koncentrera och utveckla utåtriktad kulturarvsverksamhet på de stora besöksmålen i enlighet med landskapsregeringens turismstrategi. De publika aktiviteterna vid medeltidshuset i Jomala och stenåldersbyn i Långbergsöda upphör medan barnaktiviteter på Jan-Karlsgården skapas.

Förverkligat: De publika aktiviteterna i medeltidshuset i Jomala och stenåldersbyn i Långbergsöda har upphört. Den utåtriktade verksamheten har utvecklats på Kastelholms slott i form av aktiviteter för barn. Vid Jan Karlsgården har barnaktiviteter ledda av museibyråns pedagog hållits.

Mål: Att utveckla lärandeverksamheten, de pedagogiska koncepten i avsikt att öka de ungas engagemang i kulturarvet.

Förverkligat: Museibyråns Lek & Lär har under året haft följande teman under 2007: ulltovning, akvarell, stenålder, måla till musik och keramik. Verksamheten har besökts av:

- 89 daghemsgrupper (731 barn/lärare)
- 28 fritidshem (288 barn/lärare)
- 16 skolgrupper (267 barn/lärare)

För att öka de ungas engagemang i kulturarvet på olika sätt har museibyrån erbjudit en rad aktiviteter under året. Förutom de barnaktiviteter som ägde rum vid Kastelholms slott och Jan Karlsgården fanns sportlovsaktiviteter i museet. Skolorna erbjöds en upplevelsedag i Vargstenslätten/stenålder tillsammans med museets pedagog. Två grupper i maj och fem grupper i september deltog i den aktiviteten.

Genom att i unga år ta del av kulturarvsaktiviteter är förhoppningen att öka förståelsen och engagemanget för sin historia. Museibyrån (ÅM/ÅKM/Kastelholm) har besökts av följande grupper;

- 14 skolgruppsguidningar/besök i ÅM/ÅKM handledda av enhetens personal, (3 Lek & Lär)
- 107 åländska skolgruppsbesök i ÅM/ÅKM (1.458 elever/lärare)
- 19 skolgrupper har nyttjat museets filmsal
- 8 åländska skolgrupper fick guidning i Kastelholms slott av verksamhetsledaren.

Det 3-åriga dokumentationsprojektet "Ung nu" påbörjades hösten 2007. Projektet sker i samarbete med åländska skolungdomar.

Under året har flera praoelever och praktikanter tagits emot.

Mål: Att ABM (ArkivBibliotekMuseum)-samarbetet fördjupas och utvecklas i syfte att långsiktigt säkra och tillgängliggöra museibyråns arkiv på ett hållbart sätt.

Förverkligat: I arkivfrågor har museibyrån haft ett fortlöpande samarbete med landskapsarkivet, särskilt vad gäller fotoarkivet. På motsvarande sätt har byrån även ett samarbete med Mariehamns stadsbibliotek, där byråns bokbestånd nu förs in i den åländska databasen Katrina. Museibyrån hade utöver det en representant i ABM-gruppen där samordningsfrågor diskuterades mellan berörda parter.

Mål: Att öka tillgängligheten till samlingarna i form av olika digitaliseringsåtgärder.

Förverkligat: Digitaliseringsåtgärder har genomförts vid till exempel nyregistrering av etnologiska föremål och textilier. Därtill har de flesta beställningarna av bilder ur samlingarna expedierats i digital form.

Under 2007 har följande artefakter från arkeologiska utgrävningar registrerats:

Accessions nr	Antal för fyndnr	Summa för antal	Summa för vikt
ÅM 726 (Sa 20.8, år 2004)	1	3	1,5
ÅM 731 (Fi 7.3 år 2006)	200	4.665	3.601,09
ÅM 733 (Lösfynd 2006)	27	45	3.394,1
ÅM 736 (Sa 2.14, år 2007)	12	20	333,3
ÅM 737 (Sa 2.21, år 2007)	146	990	97.016,1
ÅM 739 (E 3.5, år 2007)	97	2.794	5.390,7
Summa	483	8.517	109.736,8

Utöver detta har 2.200 fyndkort från Kastelholms slott registrerats i databas för fynd från Kastelholm och Bomarsund år 1981-2005. Databasens fynddel omfattar nu:

Antal fyndnr	Summa för antal ex	Summa för antal fragm	Summa för vikt
21.279	64.502	60.373	4.832.666,11

Vidare har benregistret skrivits in i databasen inför ompackning och flyttning till nya magasinet och omfattar:

Antal fyndnr	Summa för vikt gr
4.808	5.360.272,1

Det digitala fornminnesregistret i html-kod för fasta Åland och delar av skärgården är färdigställt och kan presenteras på hemsidan så snart omregistrerade fornlämningar vunnit laga kraft.

En stor del av konstdonationen från Henry Lindholm har digitaliserats.

Mål: Att uppförande av och förberedelserna inför en flyttning till det nya magasinet "Ålandiaarvet" äger rum.

Förverkligat: Museibyrån har bistått med kompetens och råd vid förverkligandet av museimagasinet. Förberedande planering inför flytt till det nya museimagasinet i form av inventering av föremålsbestånd samt rengöring av föremål har slutförts.

Mål: Att medverka i projektet "Landskapsdagarna i Helsingfors" med en utställning

på Nationalmuseet och Ålands konstmuseums samproduktion med konstmuseet Amos Andersson.

Förverkligat: Museibyrån medverkade med att uppmärksamma Åland genom två utställningar i Helsingfors. Utställningen 10. ax Åland var en samproduktion med konstmuseet Amos Andersson. I utställningen Åland-Ahvenanmaa, som ställdes ut i Finlands nationalmuseum, stod museibyrån för innehållet (text och föremål). Till utställningarna producerade museibyrån utställningskataloger.

Mål: För att uppmuntra ägare till kulturhistoriskt värdefulla byggnader att ansvara för sin del av det åländska byggnadsarvet föreslås restaureringsbidraget höjt.

Förverkligat: Restaureringsbidraget höjdes till 35.000 euro. Restaureringsbidraget söktes av 27 sökanden och 13 erhöll bidrag. Under 2007 togs ett nytt regelverk för handläggning av restaureringsbidrag i bruk.

Mål: Att av publika publikationer som kommer att ges ut är en bok om det åländska midsommarfirandet samt ytterligare en skrift i "Sevärtserien" om Kobbä Klintar.

Förverkligat: Byggnadshistoriskt underlag har tagits fram samt texten till publikationen Kobbä Klintar, men bildmaterial har inte sammanställts varför publikationen blir något försenad. I samband med utställningen Midsommarstången producerades "Från rotnöl till fåktargubbe" på tre språk.

Mål: Att museibyrån fortsätter att vidareutveckla sig och effektivisera arbetet i en kreativ och professionell arbetsmiljö samt håller en löpande dialog kring värderingar och förhållningssätt som gäller idag för kulturarvet samt att utredningen kring en vidareutveckling av museibyrån slutförs.

Förverkligat: Museibyrån håller sig ajour med värderingar och förhållningssätt som gäller idag för kulturarvet på olika sätt. Under året stod museibyrån värd för två olika seminarier; ett kyrkoseminarium tillsammans med Ålands Prosteri och ett marinarknologiskt seminarium tillsammans med MAS. Vidare förlade nätverket för cheferna för det kulturhistoriska museerna sitt årsmöte till Åland. Genom samarbete med Finlands nationalmuseum, Amos Andersson och Arbetets museum i Sverige har medarbetarna fått insyn i olika arbets- och förhållningssätt i andra kulturinstitutioner utanför Åland. En studieresa till Hälsingegårdar där personalen fick tillfälle att med andra kollegor diskutera byggnadsvårdsfrågor företogs. Därutöver har medarbetare deltagit i olika seminarier och konferenser relaterade till kulturarv och kulturmiljöfrågor som t.ex. Riksantikvarieämbetets höstmöte och ICOM:s världskongress i Wien.

Museibyrån har också gått in för att arbeta med processledning och därigenom förbättra och effektivisera rutinerna inom byrån. Exempel på processer som utvecklas är rutiner för utställningsverksamheten, informationsflödet externt och internt samt en "årskalender" som ska underlätta planeringsarbetet inom byrån.

Processen med utredningen kring en vidareutveckling av museibyrån påbörjades.

7. Näringsavdelningens förvaltningsområde

7.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

7.1.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Samordna beredningen av finansieringsärenden.

Förverkligat: Näringsavdelningens byråer handlägger finansieringsärenden inom sina respektive sakområden och en stor del av villkoren kring finansieringen harmoniseras i allt högre grad genom delvis gemensamma EU-regelverk. Under året har arbetet med den nya programperioden 2007-2013 pågått inom avdelningen och samordningen har gällt utformning av nya tillämpningsföreskrifter och rutiner.

Mål: Utveckla samarbetet mellan näringsliv och utbildning.

Förverkligat: Näringslivets efterfrågan på kompetent arbetskraft är av gemensamt intresse för de två förvaltningsområdena och samarbetet har gällt utformningen av främjande åtgärder.

Mål: Förbättra den externa informationen.

Förverkligat: Näringsavdelningen har under året i olika former, på hemsidan, öppna informationstillfällen, i media och i utskick informerat kundgrupperna om avdelningens tillbudsstående tjänster.

Mål: Förhandla med Europeiska kommissionen om innehållet i programmen 2007-2013 gällande landsbygdsutveckling, fiskerinäringen och regional konkurrenskraft.

Förverkligat: Näringsavdelningen har under året deltagit i och slutfört förhandlingar med Europeiska kommissionen om fem olika EU-finansierade program gällande landsbygdsutveckling, fiskerinäringen och regional konkurrenskraft och sysselsättning samt gränsöverskridande samarbete. Europeiska kommissionen har fattat beslut om EU-finansiering för perioden 2007-2013 som gällt Åland för ca 30 miljoner euro.

Mål: Påbörja genomförandet av EU-programmen.

Förverkligat: Europeiska kommissionens beslut om programmen 2007-2013 fattades under senhösten 2007 varför genomförandet har påbörjats under året i liten skala.

Mål: Bereda underlag för en förnyad lagstiftning om företagsfinansiering.

Förverkligat: Under året beredde avdelningen ett förslag till en ny näringsstödslag för Åland som fördes till lagtinget som en lagframställan.

7.1.2. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 2005	Bokslut 2006	Tillgängliga medel 2007	Bokslut 2007	Avvikelse
Summa inkomster	7 165 584,42	5 294 516,35	6 494 573	1 622 167,34	-4 872 405,66
Konsumtionsutgifter	-5 457 852,22	-5 775 325,28	-7 615 115	-6 649 226,18	965 888,82
Överföringsutgifter	-14 563 423,59	-16 279 395,12	-25 506 192	-17 196 223,40	8 309 968,60
Realinvesteringsutgifter	-31 825,15	-85 157,26	-950 634	-75 376,79	875 257,21
Lån och övriga finans -investeringar	-2 111 712,50	-1 585 079,80	-2 058 787	-113 491,75	1 945 295,25
Summa utgifter	-22 164 813,46	-23 724 957,46	-36 130 728	-24 034 318,12	12 096 409,88
Anslag netto	-14 999 229,04	-18 430 441,11	-29 636 155	-22 412 150,78	7 224 004,22

7.2. ALLMÄNNA BYRÅN

7.2.1. Näringspolitik

Mål: Det övergripande målet för näringspolitiken är att skapa förutsättningar för entreprenörer och företag att starta nya och utveckla befintliga företag, att ge goda och långsiktiga förutsättningar för affärsidéer samt att de åländska företagen ges samma förutsättningar som konkurrenterna i omvärlden.

Förverkligat: För att uppnå det övergripande målet har landskapsregeringen satt upp följande delmål för näringsverksamheten:

- ökad export av varor och tjänster från Åland
- ökad produktutveckling
- breddad industribas vid sidan av livsmedelsindustri och
- att främja utvecklingen av såväl tjänster som tillverkning

Landskapsregeringen beaktar de uppställda målen vid beviljande av stöd till näringslivet. Under år 2007 genomfördes en större revidering av landskapsregeringens stödordningar för beviljande av stöd till näringslivet från näringsavdelningens allmänna byrås moment. Stödordningarna anpassades till EU:s reviderade regelverk gällande regionalt investeringsstöd samt reglerna om s.k. försumbart stöd. Under året godkändes även landskapsregeringens förslag till två stycken operativa program gällande insatser som kan medfinansieras av den Europeiska regionala utvecklingsfonden samt Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Dokumenten kommer att utgöra viktiga instrument för förverkligandet av landskapsregeringens näringspolitik under perioden 2007-2013.

Landskapsregeringens finansieringsformer till företagen utgjordes fram till 27.3.2007 av lån, räntestöd, garantier, aktiekapital och bidrag. Därefter reviderades stödordningarna och består i dagsläget av olika former av bidrag samt garanti till företag i skärgården. Under året beviljades projektmedel inom ramen för Mål 2-programmet, Interreg III A Skärgården, Innovativa programmet samt det nya ERUF programmet för Regional konkurrenskraft och sysselsättning. Under året behandlades totalt 154 ansökningar

varav 24 avslogs. Av tabellen nedan framgår beviljat stödbelopp fördelat enligt stödordning.

Beviljade bidrag under år 2007

Stödordning	Antal beviljade ansökningar	Beviljat, euro
Produkt- och teknologiutveckling		
- bidrag *	2	29.088
- lån	1	36.920
Internationaliseringsstöd	13	110.565,59
Investeringsstöd *	8	163.925,60
Utredningsmedel	1	54.320
Stöd till detaljhandeln i skärgården	11	78.823
Räntestöd	0	
Landskapsgarantier	0	
Förordade lån till Finnvera	5	69.400
Förordade garantier till Finnvera	4	1.006.604
Ersättning av kreditförluster	1	147.164,43
Evenemangsstöd	2	50.000
Subventionering Växthuset	3	3.570
Stöd från EU-medfinansierade program		
- Mål 2	15	758.726,90
- Interreg	7	192.710
- Innovativa	2	309.312,76
- ERUF	1	200.000
- LBU	1	1.284.142
Skärgårdsstöd	4	18.000
SSA stöd i skärgården	44	53.010,05
Övriga understöd	5	1.632.000
Summa	130	6.198.282,33

* Motsvarande stödformer kan även ingå i sådana projekt som medfinansieras av EU genom de olika programdokumenten.

Övriga stöd innefattar i huvudsak resultatavtal med branschorganisationerna Ålands handelskammare och Ålands företagarförening om rådgivningsverksamhet samt Ålands turistförbund om marknadsföring av destinationen Åland. Kreditförlusten berodde på infriande av landskapsgaranti till Hellesby Fastigheter Ab. Utöver detta tecknade landskapsregeringen under året även aktier i Ålands industrihus Ab om 1.379.998,95 euro.

7.2.2. Regionalpolitik

Skärgårdsnämnden har under år 2007 haft fyra möten varav ett i Föglö, ett på Silverskär och två i Mariehamn. Arbetet har präglats av nära kontakt med skärgårdsborna samt av att nya ledamöter trätt till efter höstens val.

Ett femtiotal ärenden har behandlats bl.a. småskalig turism, skärgårdstrafiken (kortrutt Kökar-Föglö, underhåll av bryggor i skärgården, väginvesteringar och parallelltrafik på norra linjen), skärgårdsbornas mötesarvoden, entreprenörskap i skolan, effektiva kommunikationssystem, Företagsam Skärgård, Skärgårdens Företagshus samt vilka EU-program som egentligen är till nytta för skärgården varvid 117 projektförslag inkom till nämnden och sorterades upp i 16 områden som sedan bereddes och lämnades vidare.

Vid slutet av året genomfördes en utvärdering av nämndens arbete sedan 2004. Den visade att nämnden upplevs ha stort värde som mötesforum för både ministrar och kommunpolitiker, att arbetet har blivit mer konkret med tiden, samt att det förbättrats av att det finns en tjänsteman som kan föra ärendena vidare från och mellan mötena. Den nya landskapsregering som tillträtt efter valet i slutet av året har för avsikt att höja nämndens status, bl.a. som remissinstans. Ett skärgårdsutvecklingsprogram ska utformas i samarbete med nämnden och skärgårdskommunerna.

7.3. JORDBRUKSBYRÅN

7.3.1. Uppföljning av mål

Mål: Ålands landskapsregerings övergripande målsättning har under 2007 varit att lantbruksproduktionen skall utveckla en hög konkurrenskraft i enlighet med givna förutsättningar baserad på hög effektivitet, hög produktivitet, hög kvalitet och hållbart utnyttjande av naturtillgångar. Landsbygden och skärgården skall bibehålla sin dragningskraft som bosättnings- och företagsort trots strukturändringar inom det traditionella lantbruket samtidigt som landskapsbilden skall bibehålla de traditionella drag som den mångåriga hävden skapat.

Delmål för den övergripande målsättningen har varit utvecklande av konkurrenskraften:

- Höjd konkurrenskraft generellt inom jordbruksproduktionen med utgångspunkt i konkurrenskraften på gårdsnivå
- Utvecklande av en hållbar utveckling och en marknadsanpassning inom lantbruksproduktionen
- Bibehållande av det öppna landskapet
- Ökad diversifiering och breddade inkomstmöjligheter på landsbygden och i skärgården
- Utvecklande av marknadsanpassad ekologisk produktion

Förverkligat: Ett av landskapsregeringens viktigaste instrument för att uppnå de uppställda målsättningarna är "Landsbygdsutvecklingsprogrammet för landskapet Åland för perioden 2007-2013". På grund av att programmet godkändes sent i december 2007 kunde endast delar av programmets åtgärder börja implementeras under budgetåret 2007. Generellt ser man dock att den utveckling som rätt under flera år fortsätter. T.ex. gårdarnas struktur och storlek utvecklas fortsatt stadigt vilket kan ses som ett generellt mått på bete med Uppsala universitet. Försöksstationen har även utfört avdunstnings- och

höjd konkurrenskraft. Antalet mjölkkor per mjölkgård ökar liksom även produktionen per mjölkko. Detta visar på en ökning av produktiviteten vilket är positivt för konkurrenskraften. Intresset för investeringar minskade något under året. En trolig orsak till detta var att många företagare avvaktade det nya landsbygdsutvecklingsprogrammet och artikel 141 stödprogrammet varför förväntningen är att intresset för att investera kommer att stiga igen under 2008.

Uppföljningen av de konkreta målen under de olika momenten i budgeten under kapitlen rörande lantbruket visar på en relativt oförändrad situation jämfört med fjolåret i fråga om miljö- och LFA-stöden. Anslutningsnivån till de olika stödprogrammen fortsätter att vara hög. Beträffande fördelningen av gamla LFA- och miljöstödsavtal och nya kan man konstatera gällande LFA att det finns en övervikt för intresset att bibehålla ett gammalt avtal. I fråga om miljöstödet är fördelningen mellan nya och gamla avtal ganska lika. Måluppfyllelsen rörande LFA-stödet har överträffats också detta år. Arealen som berörs av miljöstöd överstiger den areal som satts som mål för 2007. Antalet jordbrukare som är anslutna till miljöstödet har också ökat något. Miljöstödsarealen har trots att målsättningen uppfyllts minskat något vilket förmodligen har sin förklaring i att det nya programmet har en åldersbegränsning satt till 65 år. Intresset för landskapets naturbetesstöd är fortsatt stort vilket är positivt i hänseende till landskapsregeringens mål om bibehållande av det öppna landskapet. Det faktum att odlingsmarken som omfattas av stödsystemet inte minskar är också en god indikator på att målsättningen att bibehålla det öppna landskapet fortsatt uppnås. Intresset för ekologisk produktion är fortsatt högt. Intresset för att teckna nya avtal om ekologisk produktion är dock mindre än tidigare, vilket förmodligen kan förklaras med de produktivitetskrav som ställs i det nya stödet för ekologisk produktion inom landsbygdsutvecklingsprogrammet.

7.3.2. Stödadministration

I december 2007 godkändes landskapsregeringens "Landsbygdsutvecklingsprogram för landskapet Åland för perioden 2007-2013" av Europeiska kommissionens landsbygdskommitté. Eftersom programmet gäller för perioden 2007-2013 startade implementeringen av programmet under 2007 trots det sena godkännandet av programmet. Programmet innehåller fyra axlar inriktade på olika insatsområden. De olika insatsområdena är förbättrande av konkurrenskraften, förbättrande av miljön och landsbygden, diversifierande av ekonomin på landsbygden samt den fjärde, genomförande av Leader metoden.

7.3.2.1. Förbättrande av konkurrenskraften

Det första insatsområdets huvudsakliga målsättning är förbättrande av konkurrenskraften inom jordbruket och livsmedelsindustrin. Inom insatsområdet finns fem olika åtgärder varav två började implementeras under 2007. Den ena är modernisering av jordbruket eller investeringsstödet där det beviljades både EU-delfinansierade projekt och helt nationellt finansierade projekt. Totalt har 37 lantbrukare beviljats investeringsstöd om totalt 695.949 euro och 8 ansökningar avslogs. tjäldjupsmätningar i samarbete med Finlands miljöcentral.

Den andra åtgärden inom insatsområdet som implementerats är högre värde för jord- och skogsbruksprodukter. Där har ett projekt beviljats stöd värt 1.284.142 euro. Ytterligare har nationellt räntestödslån beviljats för inköp av jordbruksmark. Antalet lantbrukare som beviljades räntestöd för lån för markinköp var 18 st. Av dessa beviljades 13 lån för tillskottsmark om totalt 48 ha, vilket underskrider den budgeterade målsättningen om 100 ha något.

7.3.2.2. Förbättrande av miljön och landsbygden

Insatsområdet innehåller tre åtgärder varav två, LFA/kompensationsbidrag och stöd för miljövänlig odling eller miljöstödet implementerats. Under 2007 har två system för LFA-kompensationsbidraget och jordbrukets miljöstöd tillämpats parallellt. Dels har LFA-kompensationsbidrag och jordbrukets miljöstöd enligt det nya "Landsbygdsutvecklingsprogram för landskapet Åland för perioden 2007-2013" implementerats och dels har betalningar gjorts för löpande avtal på basen av "Program för landsbygdens utveckling i landskapet Åland 2000-2006".

LFA-kompensationsbidraget utbetalades till totalt 532 (191 nya LFA och 341 gamla) lantbrukare och miljöstödet basstöd till 565 (271 nya miljöstödet och 294 gamla miljöstödet) lantbrukare. Av antalet aktiva lantbrukare (614) erhöll 89 % LFA-kompensationsbidrag och 92 % miljöstödet basstöd.

Arealmässigt omfattade LFA-kompensationsbidraget 13.605 ha åkermark och miljöstödet basstöd 12.805 ha åkermark. Inom stödsystemet fanns också 4.171 naturbetesareal vilket är en ökning på 37 ha. Av den totala odlade åkermarken (13.790 ha) omfattades 98,6 % av LFA-kompensationsbidraget och 93 % av miljöstödet basstöd. Den arealmässiga anslutningen i förhållande till landskapsregeringens målsättning år 2007 presenteras i tabellen nedan.

Den arealmässiga anslutningen i förhållande till målsättningen i programmet för år 2007 för den odlade arealen:

	Målsättning, hektar	Verklig anslutning, hektar	Skillnad, hektar	% av målsättningen uppfylld
LFA-kompensationsbidrag	13.000	13.605	-94	104
Miljöstödet basstöd	12.400	12.805	- 377	103

Miljöstödet specialstöd baserar sig på 5-åriga avtal mellan lantbrukarna och landskapsregeringen. År 2007 ingicks totalt 29 avtal för avtalsperioden 2007-2011.

7.3.2.3. Diversifiering av ekonomin på landsbygden

Insatsområdet innehåller åtta olika åtgärder med målsättningen att diversifiera ekonomin på landsbygden och höja livskvaliteten på landsbygden. Ingen av åtgärderna implementerades dock under 2007 utan beviljande av finansiering till projekt från insatsområdet kommer att startas under 2008.

7.3.2.4. *Leader*

Leader är en metod för landsbygdsutveckling som tidigare inte använts på Åland. I det nya landsbygdsutvecklingsprogrammet genomförs Leader för första gången. Leader bygger på ett lokal engagemang som skall bilda en lokal aktionsgrupp. Den lokala aktionsgruppen skall vara drivande i genomförandet av Leader. Under 2007 startade arbetet med att mobilisera det lokala engagemanget. Arbetet fortsätter under 2008 och projektbeviljandet förväntas starta under hösten 2008.

7.3.3. **Ekologisk odling**

I Ålands kontrollregister för ekologiskt jordbruk (ÅKEJ-registret) finns idag 139 gårdar. I enlighet med landskapslagen om kontroll av ekologisk jordbruksproduktion utförde landskapsregeringen 138 gårdskontroller av vilka 6 var KRAV-kontroller. Under året anslöt sig en odlare till registret. Till den ekologiska husdjurskontrollen hör 52 gårdar.

7.3.4. **Lantbrukssemester och sjukvikarieverksamhet**

Den förnyade lagen om avbytarverksamheten, som trädde i kraft 2006, har inneburit ett större ansvar för avbytarna. Betydligt fler företagare än tidigare utnyttjar möjligheten att resa bort från gården under ledigheten, eftersom lagen förutsätter att båda företagarna på en gård är lediga samtidigt. Årsledighet beviljas utgående från djurantalet 24 eller 33 dagar.

Inför semesteråret 2007 inkom 138 ansökningar, varav samtliga beviljades. Sammanlagt beviljades 4.299 dagar årsledighet. Till det kommer 595 dagar som överförts från år 2006. Sextiosju gårdar skötte sin ledighet med privat arbetskraft. De övriga 71 gårdarna valde att utnyttja de landskapsanställda avbytarna. Eftersom antalet överförda dagar från tidigare år minskat och behovet av vikariehjälp varit stort, har antalet utförda årsledighetsdagar minskat. De uppgick 2007 till 2.853 dagar.

Vikariehjälp vid sjukskrivningar och dylikt ökade i stället till 1.218 dagar, vilket är ca 700 dagar fler än året innan. Antalet uttagna veckoledighetsdagar har också ökat med det tredubbla till 119 dagar. Tretton mjölgårdar och en svingård utnyttjade denna möjlighet till extra ledighet, som beviljas mot fast timersättning. Man kan tydligt se trenden att ett ökande antal mjölgårdar känner ett behov av fler lediga dagar, medan köttproducenterna är tillfreds med de dagar lagen medger.

Antalet årsledighetsdagar som jordbrukarna inte fått ut under året, har ytterligare halverats till 285 st. Dessa dagar har överförts till 2008.

7.3.5. **Växtinspektionen**

Växtinspektionen har utfört inspektioner, övervakningar och provtagningar under året. Olika inriktningar inom jordbruket har inspekterats för att upptäcka och förhindra spridning av eventuella farliga skadegörare. Importerad utsädespotatis har kontrollerats och stickprov på importerad industripotatis har tagits. Potatisodlingar har inspekterats i avseende att upptäcka eventuella koloradoskalbaggar. Inga nya fall av karantänsskadegörare på potatis har konstaterats under året.

Rutininspektioner av rhizomania i sockerbetsodlingar har utförts. Detta år togs jordprov från åkrar där sockerbeter odlats. Detta för att kontrollera dold smitta av rhizomania. I äppelodlingar har växtinspektionen undersökt eventuell förekomst av päronpest. Växtinspektionen har även genomfört kontroller av plantmaterial samt övervakat marknadsföringen av bekämpningsmedel och gödsel i plantskolor och i handeln. Ett fall av plötslig ekdöd har konstaterats på Rhododendronplantor i plantbutik. Ytterligare har växtinspektionen kontrollerat kvaliteten på frukt och grönsaker i parti-affärerna.

7.3.6. Räntestödslån för skördeskador

Räntestödslån utgår i syfte att lindra de likviditetsproblem odlaren riskerar till följd av minskade intäkter från den skörd som drabbats av skördeskada. Omfattande skördeskador p.g.a. översvämningar till följd av skyfall gjorde att handläggningen inte kunde slutföras under år 2007.

7.3.7. Ålands försöksstation

Mål: Den övergripande målsättningen för Ålands försöksstation var under året att genom sin verksamhet producera information och utveckla metoder som bidrar till att stärka de enskilda jordbruksföretagens konkurrenskraft och minska deras miljöpåverkan.

Försöksstationen skall:

- fokusera på försök inom områden där den ekonomiska nyttan är störst, exempelvis försök med energigrödor inriktade på utvecklande verksamhet
- vid sidan om den fasta verksamheten ha utrymme för uppdragsorienterad verksamhet från näringen
- med fokus på råvaran ingå i ett nätverk för utvecklande av småskalig förädling
- hålla en öppen dialog med konsumenterna.

Förutom försök i säsongväxthus och på friland skall man arbeta med att vidareutveckla prognosverksamheten, utveckla precisionsodlingen, minska användningen av kemiska bekämpningsmedel och utreda olika kvalitetshöjande åtgärder inom jordbruket. Till verksamheten hör frågor med stort intresse inte enbart för lantbruket utan för hela samhället.

Förverkligat: Ålands försöksstation har med beaktande av detta bedrivit sin försöksverksamhet uppdelad på fyra olika delområden; IP-jordbruksgrödor, IP-frukt och bär, IP-grönsaker samt ekologisk produktion. Med IP avses miljöanpassad odling. En viktig verksamhetsgren är också laboratoriet.

Inom jordbrukssektorn sattes fokus på odling av bl.a. energihampa och fodermajs. Vardera grödorna kan finnas i praktisk odling på Åland från och med år 2008 – den förra för framställning av bioenergi, den andra för att förbättra foderstaterna åt främst mjölkproducenterna. Inom grönsaksodlingen kan speciellt nämnas försök med ett stort antal olika sallatstyper, där användningen av självnedbrytbar plast användes för att underlätta skötselarbetet. Inom frukt och bär skördades för första året äpplen från ett stort antal nya sorter där Ålands fruktodlarförening bekostat plantmaterialet.

Inom den ekologiska sektorn fanns bl.a. försök med användning av olika organiska gödselmedel. Inom samtliga avdelningar utfördes också lagringsförsök. Sammanlagt utfördes 101 odlings- och lagringsförsök vilket är något färre än året innan, beroende på en mindre tillfredställande personalsituation.

Under året har försöksstationen arbetat med att få ett nätverk av klimatstationer runt om i landskapet att fungera för prognoser för den praktiska odlingen i första hand i fråga om risken för äppelskorv och lökbladsmögel. Prognosverksamheten genomförs i samarbete med Ålands hushållningssällskap och Ålands trädgårdshall och syftar till att skapa förutsättningar för en behovsanpassad bekämpning.

Laboratorieverksamheten drivs i samarbete med miljö- och livsmedelslaboratorierna. Laboratoriet gör analyser för det praktiska jordbruket och för försöksverksamhetens behov. Försöksstationen har under året gjort närings- och mineralvärdeanalyser av lokalproducerade råvaror – främst lök och äpplen. Analyserna har gällt mineralinnehåll och en del antioxidanter.

Resultaten från försöken har sammanställts till rapporter som skickats till odlarna. Under året har försöksstationen också inbjudit till flere öppet-hus-tillfällen och presenterat försöksresultat vid olika föredragstillfällen. Försöksstationen har också tagit emot flere gästande grupper.

Försöksstationen har deltagit i Skördemarknaden under Skördefesten i september i syfte att upprätthålla dialogen med konsumenterna.

Försöksstationen har en automatisk väderleksstation i samarbete med Meteorologiska institutet och en seismografisk station i samarbete med Uppsala universitet. Uppgifter om avdunstning och tjäldjup skickas till Finlands miljöcentral.

7.4. FISKERIBYRÅN

7.4.1. Främjande av fiskerinäringen och strukturprogram för fiskerisektorn

Övergripande mål: Att förvalta och vårda de naturliga förnyelsebara fiskresurserna i den åländska vattenmiljön som utgör drygt 3/4 av landskapets areal, samt befrämja ett optimalt och hållbart nyttjande av dessa resurser i form av ekonomiskt lönsam och konkurrenskraftig närings- och företagsverksamhet samt för husbehovs- och rekreationsändamål.

Måluppfyllelse: För att uppnå det övergripande målet har landskapsregeringen satt upp följande delmål för verksamheten:

- att befrämja en utveckling av och nytänkande inom alla sektorer inom fiskerinäringen
- hejda den negativa utvecklingen inom fiskerinäringen och bibehålla dess nuvarande omfattning i form av sysselsättning, fångst- och produktionsvolym samt värde
- utgående från landskapsregeringens fiskeristrategi och därtill hörande operativa program för beviljande av strukturstöd för perioden 2007- 2013 utarbetas ett handlingsprogram för hela fiskerinäringen med tyngdpunkt på småskaligt kustfiske, hållbart vattenbruk, ökad förädlingsgrad samt fisketurism
- långsiktigt befrämja yrkesfiske, rekreationsfiske och fisketurism genom fiskevårds-

verksamhet inom ramen för Ålands fiskodling i Gutterorp

- förbättra kunskapsunderlaget rörande de lokala fiskbeståndens tillstånd och nyttjande som underlag för hållbar utveckling
- utföra utredningar rörande fiskbestånd och reproduktionsområden samt övrig fiskevattenvård
- utöka samarbete med vattenägarna för att öka tillgången till fiskevatten
- främja ökad lönsamhet, högre avkastning för fisket och därmed den samhällsekonomiska nyttan genom att främja utökat samarbete, väl fungerande infrastruktur och logistik samt mervärde genom ökad förädling samt ett mångsidigare nyttjande bland annat inom sektorn fisketurism
- befrämja utvecklingen av nuvarande och ny fiskodlingsteknik och nya arter för att sålunda kunna uppnå miljömålen i landskapsregeringens miljöhandlingsprogram. En långsiktig handlingsplan utarbetas vilken tillsammans med ändringar av miljölagstiftningen och förbättrat underlag för tillståndsprövningen skall befrämja ytterligare utveckling av sektorn
- låta omstruktureringen av näringen ligga till grund för de årliga samarbetsavtal med branschorganisationerna som uppgörs för att säkerställa ett målinriktat, effektivt samarbete mellan förvaltningen och näringen samt andra berörda parter

Ovanstående delmål har beaktats vid beviljande av stöd för fiskerinäringen vilka bidragit till utveckling och befrämjande av fiskerinäringen i landskapet under år 2007. Under året tillämpades ännu strukturprogrammet för fiskerinäringen på Åland 2000-2006. Strukturprogrammet för perioden 2000-2006 avslutas under 2008. Strukturprogrammet ger möjlighet att bevilja investeringsstöd och projektfinansiering bestående av en EU-andel ur FFU-fonden för fiskets utveckling och en landskapsandel.

Landskapsregeringen har med stöd av rådets förordning nr 2792/1999 (EG) av den 17 december 1999 om föreskrifter och villkor för gemenskapens strukturstöd inom fiskerisektorn med tillägg och i enlighet med strukturprogrammet för den åländska fiskerinäringen 2000-2006 beviljat sammanlagt 927.477 euro (EU:s andel 349.730 euro) i stöd för 36 projekt och åtgärder samt utbetalt 1.107.187 euro för år 2007 och bakåt. I avseende på hela programperiodens finansieringsramar, beaktande ändringar och överföringar av stödmedel som gjorts, uppgår nyttjandegraden till ca 88 %.

Strukturstödets fördelning mellan olika åtgärdsområden:

Åtgärdsområde	antal projekt st	beviljat stöd, euro	stödandel, %
3.2. Vattenbruk	12	262.618	30-40
3.3. Fiskehamnar	2	17.877	75-95
3.4. Förädling och handel	5	233.611	35-40
4.1. Småskaligt kustfiske	3	8.610	70-90
4.4. Branschåtgärder	6	162.551	85-95
4.6. Pilotprojekt, nytänkande	2	226.500	100
5.1. Tekniska åtgärder	6	15.710	100
Totalt	36	927.477	

För vattenbruk, förädling och handel prioriterades miljö- och hygienförbättrande åtgärder, ökad förädlingsgrad, framställning av nya produkter men även investeringar för att rationalisera verksamheten beviljades stöd. Inom området pilotprojekt och nytänkande har stöd beviljats för en handlingsplan för ett hållbart vattenbruk samt för projektet miljöinnovativ fiskodling.

Inom åtgärder som utförs av branschen har bidrag beviljats för ett utvecklingsprojekt som syftar till att befrämja och underlätta det paradigmskifte som pågår inom fiskerinäringen, ett koordinerat utvecklande av s.k. Push Up fällor, ett forskningsprojekt om bakterien *Yersina ruckeri* i fiskodlingar, utbildningar i hygien och i hur kustfisket kan utvecklas samt modeller för att minska problemen med säl och skarv. Under våren avslutades det marknadsföringsprojekt med målsättningen att befrämja fisk som livsmedel som påbörjades under 2006. Projektet har drivits av Ålands Fiskodlarförening r.f., Ålands fiskare r.f. och Pro Fisk (Pro Kala). Flertalet projekt som beviljats medel kommer att fortsätta under 2008.

Beviljade stöd för fleråriga projekt som pågått under året:

- miljöinnovativ fiskodling, avslutas år 2008,
- undersökning av sikutplanteringar, avslutas år 2008,
- paradigmprojekt, avslutas år 2008,
- projektet bakterien *Yersina ruckeri* i fiskodlingar, avslutas år 2008,
- projektet, koordinerat utvecklande av Push Up fällor, avslutas år 2008
- projekt odling av musslor i åländska vatten, fas I avslutas 2008

Fiskerinäringens lönsamhet har även befrämjats med hjälp av ordinarie budgetmedel för bl.a. intern uppsamling av fisk och fiskeriförsäkringar. Enligt beslut av landskapsregeringen har följande regional- och infrastrukturella stöd utbetalats ut år 2007:

Stödform	kg		euro	
	2007	2006	2007	2006
Transportstöd för sorterad strömming				
Transportstöd för exportströmming				
Uppsamlingsstöd för sorterad strömming				
Transportstöd för industriströmming				
Uppsamlingsstöd för skötströmming	18.363	11.716	1.836,30	1.171,60
Uppsamlingsstöd för fjällfisk	210.980	221.082	28.642,58	46.868,53
Summa	229.343	232.798	30.478,88	48.040,13

Att den totala stödsumman minskat beror på att mängden uppsamlad fisk i skärgården minskat.

Fiskebåtar och fiskeutrustning försäkras genom fiskeriförsäkring som handhas av Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag. Under året minskade det totala försäkringsbeståndet med ca 123.000 euro (ca 6,2 %).

Försäkrat föremål	Antal		Belopp, euro	
	2007	2006	2007	2006
Båtar	56	59	1.831.962	1.956.964
Trålar				
Övriga fiskebragder	5	4	29.111	27.312
Trålbord				
Bojar och linor	1	1	941	941
Totalt	62	64	1.862.014	1.985.217

Under året rapporterades skador för 19.509,61 (59.678,00) euro för 12 (18) skadefall. De utbetalade ersättningarna uppgick till 17.636,98 (55.160,96) euro, vilket är en minskning med ca 68 %. Landskapets andel av ersättningen utgjorde 80,2 % eller 14.136,50 (49.108,00) euro.

Under året fortsatte beredningen och planeringen av nästa strukturprogramperiod 2007-2013 i samråd med näringen, riksmyndigheterna och kommissionen. En övergripande strategisk plan för fiskerinäringen samt ett operativt åtgärdsprogram för perioden godkändes av kommissionen. I slutet av året beslutades om att anhålla om ändring av det operativa programmet för att i likhet med riket ge möjlighet till stöd för permanent upphörande av fiskeverksamhet och toleransstöd för sälskador.

Sålen bedöms fortsättningsvis utgöra det största enskilda hotet mot fiskerinäringen.

Sälskador förekommer runt hela Åland, även i de inre vikarna, på praktiskt taget alla former av fiske samt i fiskodlingarna. Förutom den direkt påvisbara skadan på fångsten tillkommer skador på redskap, bortskrämd fisk samt tilläggskostnader för flera och längre fiskeresor. Diskussioner om ersättningsmöjligheter pågår med EU-kommissionen.

Med beaktande av att ett godkännande av den strategiska planen och det operativa programmet erhöles först under hösten samt att principer för regler kring stöden inte slagits fast har målsättningen att utgående från landskapsregeringens fiskeristrategi och därtill hörande operativa program för beviljande av strukturstöd för perioden 2007-2013 utarbeta ett handlingsprogram för hela fiskerinäringen med tyngdpunkt på småskaligt kustfiske, hållbart vattenbruk, ökad förädlingsgrad samt fisketurism inte kunnat uppfyllas.

Målsättningen i budgeten för 2007 var att verka för att den negativa utvecklingen inom fiskerinäringen och bibehålla dess nuvarande omfattning i form av sysselsättning, fångst- och produktionsvolym samt värde. Nedanstående tabell redogör genom ett antal mätetal för utvecklingen av fiskerinäringen under de senaste åren.

Utveckling av mätetal

	2005	2006	2007
Yrkes- och binäringfiske:			
Förstahandsvärde, euro ¹⁾	1.457.001	2.292.260	2.888.031
På Åland landad fisk, euro	1.009.160	1.030.089	926.348
Utnyttjande av laxkvoten %	80 %	56 %	24 %
Registrerade yrkesfiskare ²⁾	207	203	196
Registrerade fiskebåtar	258	244	243
Fiskodling: ³⁾			
Försäljning av matfisk (kg)	4.272.566	4.151.241	4.156.090
Förstahandsvärde (milj. euro)	13,9	17,2	14,5
Antal verksamma företag	12	11	10
Antal produktionsenheter	37	37	36
Sysselsättning (heltidstjänster)	95	90	75,9

¹⁾ Inklusive fisk som landats utanför Åland

²⁾ Personer som rapporterar fångst med kustfiskejournal eller fiskedagbok

³⁾ Ett av de åländska företagen har även betydande odlingsverksamhet i Sverige, merparten av fisken slaktas och säljs utgående från Åland. Denna del av verksamheten har inte beaktats i ovanstående siffror.

Förutom ett begränsat havsfiske utgörs det åländska yrkes- och binäringsfisket huvudsakligen av kust- och skärgårdsfiske med nät av olika sötvattensarter, främst sik, gös, abborre och gädda. Det åländska havsfisket omfattade under år 2007 två fiskefartyg, en trålare vilken bedrev fiske av torsk och tidvis vassbuk med trål samt en garnbåt som fiskade lax och tidvis torsk med nät. Fisket bedrevs i södra Östersjön utgående från Bornholm respektive Öland och Gotland, där fisken även har landats och sålts. Trots

att detta fiske bedrevs av endast två fartyg stod det för ca 89 % av volymen och ca 69 % av värdet för de åländska yrkesfiskefångsterna år 2007.

Laxfiske i Ålands hav har förekommit i viss utsträckning ännu under år 2007. Med anledning av EU-kommissionens beslut om en gradvis utfasning av fisket med drivgarn utfärdade landskapsregeringen en tillfällig förordning om speciell fiskelicens för drivgarn. Totalt 13 licenser beviljades, vilket är 40 % av antalet aktiva fiskebåtar under referensperioden 2001-03. Från och med den 1 januari 2008 råder det totalförbud för fiske med drivgarn.

Det totala yrkesfisket, innefattande fångst landad på Åland liksom utanför Åland, ökade både volymmässigt (+ 39 %) och värdemässigt (+ 26 %). Totalfångsten var ca 3.390 ton och värdet ca 2,9 milj. euro. Ökningen är främst en följd av ökade torsk- och vassbuckfångster i södra Östersjön.

Beträffande fångsterna som landats och sålts inom landskapet noterades både volym- och värdemässigt en liten minskning jämfört med året innan, främst på grund av minskade volymer av sik, gös och lax samt minskad förädlingsgrad av gös i fiskarledet. Den åländska fiskodlingsnäringen har under 2007 påverkats av att världsmarknadspriset på foderråvaror såsom fiskolja, soja och vete har stigit drastiskt, samtidigt som ökad import av lax och regnbåge från Norge pressat ner priserna på regnbåge. Gällande dumpningstullar och minimipris som är fastställda av EU, har därför varit ytterst avgörande för att motverka ytterligare minskning av priserna för regnbåge. Vattentemperaturerna var ovanligt låga under odlingsåret, vilket haft en god tillväxt som följd. Årsproduktionen har även globalt sett varit hög, vilket utgjort ett skäl till de sjunkande priserna på regnbåge. Efterfrågan på sik har varit god under 2007 med höga priser som följd. Kostnaderna för yngel samt svinn p.g.a. sjukdomar har dock haft en begränsande effekt för expansionen av denna art. Fortfarande är kunskapsläget inte lika gott och stammarna inte lika förädlade som för regnbåge.

Den totala åländska produktionen av regnbågslax uppskattas 2007 till ca 3.900 ton rensad vikt vilket är något lägre än produktionsvolymen för 2006 (ca 4.000 ton). Motsvarande siffror för hela Finland var 8.900 ton under 2007 och 10.200 ton under år 2006. Den åländska andelen av totalproduktionen i Finland var under 2007 ca 44 %. Medelpriset på regnbåge i Finland var 3,37 euro/kg under 2007, vilket är en minskning från år 2006 då medelpriset var 3,77 euro/kg. Totalproduktionen av sik på Åland har ökat från ca 200 ton rensad vikt år 2006 till ca 300 ton år 2007. I hela Finland producerades år 2007 ca 750 ton sik till ett medelpris av 6,14 euro.

2007 har varit ett år med måttliga sjukdomar inom fiskodlingsnäringen. Enligt Ålands fiskodlarförening rf:s uppgifter har fem odlingar behandlades med antibiotika för bakterieinfektioner, ett par odlingar hade omfattande problem med Yersinia-infektioner och två fall av VHS konstaterades. Programmet för att utrota VHS fortsätter.

Förekomsten av säl vid och runt odlingarna är fortsättningsvis ett problem som förorsakar odlarna skador och direkta ekonomiska förluster. Enheter belägna i ytterskärgården är mer utsatta, men även enheter i den inre skärgården drabbas. Förebyggande åtgärder har i viss mån minskat skadorna men medför fortfarande merkostnader och en ökad arbetsbörda för de drabbade.

I syfte att befrämja en fortsatt utveckling av fiskodlingssektorn genom utveckling av nuvarande och ny fiskodlingsteknik och nya arter för att på så sätt kunna uppnå miljömålen i landskapsregeringens miljöhandlingsprogram utarbetade Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet en långsiktig handlingsplan för hållbar fiskodling i landskapet Åland. I planen utvärderades på basen av nuvarande information möjligheterna att utveckla fiskodlingsnäringen på Åland på lång sikt på ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart sätt. Vidare deltog fiskeribyrån i beredningen av en fiskodlingsförordning samt i beredningen av en ändring av vattenförordningen, vilka resulterade i tydligare riktlinjer för fiskodlingsverksamheten i havet och ett förbättrat underlag för tillståndsprövningen. Lagstiftningen trädde i kraft under året.

Under 2007 upprättades till skillnad från tidigare år samarbetsavtal med branschorganisationerna halvårsvis på grund av pågående diskussioner om en nyordning med anledning av den pågående omstruktureringen av näringen.

För att förbättra kunskapsunderlaget om de lokala fiskbeståndens tillstånd och nyttjande som underlag för hållbar utveckling, samt för att uppfylla målsättningen om att utföra utredningar om fiskbestånd och reproduktionsområden samt övrig fiskevattenvård, fortsatte uppföljningen av monitoring av kustnära fiskarter inom ramen för projektet Coordination Organ for Baltic Reference Areas (COBRA). Samarbetsparter i COBRA är svenska fiskeriverket, finska vilt- och fiskeriforskningsinstitutet, Estlands marina institut, Lettlands byrå för fiskresurser, institutet för ekologi i Litauen och havsfiskeinstitutet i Polen. Målsättningen med COBRA-arbetet och samtliga provfiske är att årligen följa utvecklingen av fiskbeståndet för att tillhandahålla beslutsunderlag för eventuella begränsningar i fisket. Provfiskena vid Finbo och Kumlinge utfördes planenligt också detta år. Resultaten används även för att göra beståndsprognoser för ekonomiskt viktiga arter. COBRA har numera utvecklats till ett samarbetsprojekt under HELCOM, där alla länder runt Östersjön deltar. Under åren 2008 – 2010 pågår projektet "Expert network on monitoring and protecting of coastal fish and lamprey species" under HELCOM FISH. En projektkoordinator på Åland, ansvarar för att uppdatera information på HELCOMs hemsida. Målsättningen med samarbetet är att samla och presentera generell kunskap om fisk vid kusterna.

Undersökningen av gösbestånden i Lumparn och Ivarskärsfjärden som inleddes år 1999, fortsatte under året. Undersökningarna har visat att fisketrycket i Lumparn har påverkat beståndet och i januari 2004 antog landskapsstyrelsen ett beslut om reglering av det yrkesmässiga gösfisket på Åland, vilket gällde åren 2004 - 2005. Beslutet förlängdes senare med två år för att gälla 2006 – 2007. Catch & release projektet med märkning och återfångst av gädda har fortgått under året. Sexhundraåttiosex gäddor hade märkts och 122 återfångats en gång vid slutet av året.

Det år 1999 påbörjade EU- och landskapsfinansierade projektet om "Uthållig fiskeriförvaltning" med Ålands fiskare rf som huvudman avslutades och sammanställdes under året. I samarbete med Husö biologiska station och miljöbyrån gjordes en studie omfattande provfiske och provkräftning i syfte att kartlägga kräft- och fiskbestånden i Markusbölefjärden, Långsjön, Östra och Västra Kyrksundet och Vargsundet samt möjliga orsaker till försämrade kräftfångst i sjöarna. Byråns resurser bl.a. i avseende på förbättrat

underlag om fiskbeståndens tillstånd och nyttjande bedöms dock som otillräckliga.

Inom ramen för Nordiska Ministerrådets samarbete har landskapsregeringens fiskeribyrå under året varit representerad i NKO (nordiskt kontaktorgan för fiskerifrågor), NEF (nordisk ämbetsmannakommitté för fiskerifrågor), NAF (ämbetsmannakommittén för fiskeriforskning) samt MiFi-styrgrupp (samarbetsorgan för miljö- och fiskerifrågor).

7.4.2. Ålands fiskodling, Guttorp

Övergripande mål: Upprätthålla goda förutsättningar för småskaligt yrkesmässigt kust och skärgårdsfiske samt sportfiske och fisketurism.

Årets målsättningar: För att uppnå det övergripande målet hade landskapsregeringen satt upp följande delmål för verksamheten 2007:

- verksamheten inriktas på produktion av fiskyngel för utplanteringsändamål i syfte att stärka och upprätthålla lokala fiskbestånd som är föremål för yrkes- och fritidsfiske.
- under året produceras ca 150.000 smolt av havsöring, ca 100.000 ensamriga sikyngel samt cirka 2 miljoner nykläckta gäddyngel och 40.000 laxsmolt
- marknadens behov och förväntningar utreds genom kontinuerlig kontakt och dialog med vattenägarna och andra berörda grupper
- en långsiktig fiskevårdsplan för landskapet utarbetas under året som en del av en kontinuerlig utvärdering av verksamheten och dess inriktning
- de lokaler som frigjorts i samband med miljölaboratoriets utflyttning renoveras och tas i bruk för den egna verksamheten - dels utgående från veterinärmyndighetens krav och dels beaktande de utökade arbetet med fiskeribiologiska utredningar, uppföljningar med mera.

Målsättningen i budgeten uppnåddes med god marginal vad gäller produktionen av fiskyngel för utplantering. För att kartlägga marknadens behov och förväntningar kontakades ca. 100 fiskelag och samfälligheter för att utreda deras behov och önskemål. Sextiosex svar erhöles. Arbetet med en långsiktig fiskevårdsplan har under året inletts med en del litteraturstudier. Projekteringen och planeringen av ombyggnaden av Ålands fiskodling slutfördes och projektet bjöds ut på entreprenad. Ombyggnadsarbetet kunde inte inledas då anbud inte hade inkommit på byggnadsdelen. Projektet bjuds ut på nytt under 2008.

Måluppfyllelse:

Utveckling av mätetal

	2004	2005	2006	2007 mål	2007 förverkligat
Utplantering av lax (st)	6.500	63.705	72.828	40.000	40.809
Utplantering av havsöring (st)	184.133	185.476	204.823	150.000	235.738
Utplantering av gäddyngel (st) ¹⁾	1.445.000	1.405.000	1.998.000	2.000.000	2.447.000
Utplantering av sikyngel (st)	62.653	138.656	96.715	100.000	160.545
Utplantering av sik, nykläckt	1.905.000	857.200	40.000		689.500

¹⁾ inkluderar förmedling av gäddyngel som kläcks av privata aktörer

7.5. SKOGSBRUKSBYRÅN

7.5.1. Allmänt

En rejäl höjning av virkespriserna under hösten 2007 satte fart på virkeshandeln i landskapet. Trots detta kunde inte målsättningen om en avverkningsmängd på 208.000 m³ uppnås beroende på mycket dåliga drivningsförhållanden med blöta och mjuka marker i avsaknad av snö och kyla. Antalet virkesaffärer har dock varit stort och virkesköparna har goda rotlager.

Skogsbruksbyråns arbete har till stora delar påverkats av fältmätningarna för riksskogstaxeringen (RST 10) som utförts på Åland under sommaren och hösten. En av tre mätgrupper bestod av personal från skogsbruksbyrån för att minimera kostnaderna för landskapets del. Resultaten från inventeringen väntas våren 2008 och dessa skall då utgöra grunden för ett nytt regionalt skogsprogram för Åland.

Det Norske Veritas utförde ingen fältrevision på Åland under året, utan certifieringsrevisionen begränsade sig denna gång till kontroll av de statistiska uppgifter som lämnats i samband med den årliga datainsamlingen.

På jaktsidan ändrades jaktlagens 20 § så att bestämmelserna om vårjakt fick en mer dynamisk utformning, vilket efterfrågats av EU-kommissionen. Antalet fällda rådjur ökade något jämfört med året innan, men bedöms vara normalstort jämfört med det senaste decenniet. Älgstammen i skärgården är stabil, medan kommunerna på fasta Åland fortsättningsvis har en relativt svag stam trots att jaktuttaget varit försiktigt. Den för Östersjön heltäckande gräsälvinventeringen visade åter igen på en uppgång för populationen, dock var resultatet för Åland något lägre än året innan. Inventeringarna av sjöfågelstammarna visade normala stammar. Våren 2007 beviljades endast tillstånd till jakt på ett mindre antal hanar av alfågel, som följd av EG-domstolens dom från år 2005.

Landskapsregeringen arrangerade ett mycket välbesökt lodjursseminarium i februari, med Gunnar Glöersen från Svenska Jägarförbundet som föreläsare, sedan ett flertal lodjursobservationer gjorts i landskapet. Avsikten var även att en inventering skulle utföras, men denna utgick i brist på lämpliga snöförhållanden.

Under året har vidare arbetet med en bok om jaktens och viltets utveckling på Åland under självstyrelsens tid påbörjats.

7.5.2. Uppföljning av målsättningar

Mål: Plantskogsskötseln i de privata skogarna skall uppgå till minst 600 ha.

Förverkligat: Ålands skogsvårdsförening har med stöd av medel från landskapsregeringen administrerat plant- och ungskogsrojning på 667,7 hektar.

Mål: Avverkningsmängden i de åländska skogarna bör uppgå till minst 208.000 m³ och arealen förstagallring bör omfatta minst 500 hektar.

Förverkligat: Mängden avsaluvirke uppgick till 183.192 m³, beroende på dåliga drivningsförhållanden, medan förstagallring planerades på 431 hektar.

Mål: Det regionala skogsprogrammet för Åland förnyas under år 2007.

Förverkligat: Resultaten från riksskogstaxeringen som utförts på Åland under 2007 utgör grunden för det kommande skogsprogrammet. Resultaten från taxeringen väntas under våren 2008, varefter ett nytt skogsprogram kan utarbetas.

Mål: Landskapsregeringen skall verka för att certifieringen av skogsbruket upprätthålls och efterlevs för att säkra avsättningen för åländska skogsprodukter.

Förverkligat: Landskapsregeringen har utfört de granskningar och arbetsuppgifter som skogscertifieringen förutsatt. Det Norske Veritas utförde ingen fältrevision på Åland under år 2007.

Mål: Mängden avsaluvirke från landskapets egna skogar bör uppgå till ca 4.000 m³.

Förverkligat: Under året har 2.835 m³ virke saluförts till ett värde av 92.466 euro.

Mål: Fortsätta arbetet med vetenskapliga undersökningar för den traditionella sjöfågeljaktens försvar.

Förverkligat: Insamling av data genom sjöfågelinventeringar har under hösten skett runtom i hela landskapet.

Mål: Sammanställa en informationsbroschyr innehållande korta fakta om gräsälen för att lyfta fram gräsälen som en naturresurs.

Förverkligat: Informationsbroschyren är beställd.

7.5.3. Främjande av skogsbruket

7.5.3.1. Utförda skogsbruksåtgärder

Totalt planterades 166,8 (242,9) hektar i de privata åländska skogarna under året. Av denna areal utgörs 140,9 hektar av nyplantering efter förnyelseavverkning, 23,2 hektar av kompletteringsplantering och beskogning i samband med avverkning av underproduktiva bestånd samt 2,7 hektar av beskogning av nedlagd åkermark. Totalt användes 373.452 st. plantor. Av planteringsmängden utgjorde tall 54,4 %, gran 44,3 %, björk 0,8 % samt övriga trädslag 0,5 %. Medelkostnaden för plantering var 977 euro/hektar.

Markberedningsarealen uppgick till 229,8 (236,2) hektar, varav 220,6 hektar utfördes med landskapets markberedningsaggregat till en medelkostnad om 175 euro/hektar och resterande 9,2 hektar i privat regi med grävmaskin till en medelkostnad om 332 euro/hektar.

Plant- och ungskogsvård utfördes på 667,7 (637,9) hektar. Av denna del bestod 481,6 hektar av röjning i plantbestånd och 186,1 hektar av iståndsättningsröjning. Medelkostnaden för plant- och ungskogsvård var 244 euro/hektar.

Skogsdikningen omfattade totalt 1.870 (3.135) meter skyddsdikning i samband med skogsförnyelse. Grävningen utfördes till en medelkostnad av 1,60 euro/meter.

Under året grundförbättrades 2.100 meter skogsbilväg till en kostnad om 6,95 euro/meter. Inga nya skogsbilvägar färdigställdes.

Stubbehandling mot rotröta utfördes på sammanlagt 21,6 hektar till en totalkostnad av 380,96 euro.

7.5.3.2. Skogsbruksplanering

Under året färdigställdes 19 skogsbruksplaner. Heltäckande områdesplaner gjordes dessutom i Boda, Hammarland och Bertby, Saltvik.

Den totala planerade arealen uppgick till 2.522,1 hektar, fördelat på 1.522,3 hektar skogsmark, 405,1 hektar tvinmark och 594,7 hektar impediment.

7.5.3.3. Forsknings- och försöksverksamhet

Fältarbetet för den 10:e riksskogstaxeringen utfördes på Åland under sommaren och hösten 2007. Mätningarna utfördes av tre mätgrupper, varav en bestod av personal från skogsbruksbyrån. Resultatet av riksskogstaxeringen väntas under våren 2008.

Arbetet med anläggandet av en fröplantage för klibbal vid f.d. Jomala plantskola har fortsatt och färdigställs under våren 2008.

Under vintern genomfördes ett praktiskt försök med tillvaratagande av energivirke från ett björkdominerat ungskogsbestånd i Härdalen, Saltvik.

7.5.3.4. Nordiskt samarbete

Skogsbruksbyrån har deltagit i ämbetsmannakommittémöte (EK-FJLS) i Helsingfors den 30-31 maj samt vid ministermötet i Björneborg den 27-29 juni 2007.

7.5.4. Skötsel av egna skogar

Under året har skogsfastigheten Högmyra i Lemland sålts, vilket har inneburit att landskapets skogsbruksmark har minskat med 43 ha. Vidare har även bostadshus samt uthus vid Grelsby plantskola avyttrats.

Avverkningarna i landskapets skogar omfattade totalt 36,4 ha, varav 8,0 ha utgjordes av förnyelseavverkningar. Mängden inmätt avsaluvirke uppgick till 2.835 m³. Plant- och ungskogsrojningar har utförts på 18 ha och planteringar på 7 ha. Närmare uppgifter framgår av *bilaga 11*.

Inkomsterna från virkesförsäljningarna uppgick till 92.466 euro. Dessutom har 10.186 euro inkommit från markarrenden, 15.285 euro som jaktarrenden samt 3.590 euro som hyresinkomster. Försäljningen av skogsfastigheten Högmyra inbringade 165.000 euro.

7.5.5. Jakt och viltvård

7.5.5.1. Jakt och viltvårdens verksamhet

Under året beviljades 379 personer (87 personer + 6 jaktvårdsföreningar år 2006) tillstånd att fälla gråsäl från en total kvot på 450 (390) st. och av dessa fälldes 183 (103). Under våren anordnade jakt- och viltenheten, i samarbete med jakt- och fiskemuseet, "Jaktens dag" för jägarna. I programmet ingick bland annat en presentation om projektet "Sälen - vår gemensamma naturresurs" med tillhörande utställning av sälprodukter. Vidare visades tillverkning av fjädervettar, trofémätning samt aktuell information från

jakt- och viltenheten.

Vid jaktårets slut innehade 4.134 (4.231) personer åländskt jaktkort, medan 52 (46) personer avlade åländsk jägarexamen. Beträffande användningen av jaktkortsmedel hänvisas till *bilaga 13*.

Under året fälldes 4.197 (3.757) rådjur. Jaktvårdsföreningarna beviljade 22 (22) jakträttsområden rätt att fälla 240 (218) älgar. Av dessa fälldes 163 (170) st., se vidare *bilaga 12*. Sammanlagt 564 (536) personer avlade älgskytteprovet.

Vidare behandlades 2.423 (2.646) ansökningar om tillstånd till jakt efter alfågel på våren. Närmare uppgifter om utgivna jaktkort, hjortdjursskadebidrag, jakt på hjortdjur och viltolyckor i trafiken framgår av Statistisk årsbok för Åland.

7.5.5.2. Informationsverksamhet

Ålandsnytt i tidningen Jägaren, medverkan vid jaktvårdsföreningarnas höst- och vårmöten och möten med jaktvårdsföreningarnas ordföranden samt medverkan i Radio Ålands program om jakt och fiske har som tidigare varit viktiga informationskanaler till de åländska jägarna.

7.5.5.3. Nordiskt samarbete

De åländska jägarna är representerade i Nordisk jägersamvirke (NJS) där samtliga i Norden verksamma jägarorganisationer är medlemmar. Organisationen företräder de nordiska jägarna på ett internationellt plan. Särskilt inom Europeiska gemenskapen har NJS varit en drivande kraft för bevakning av nordiska intressen. Enheten för jakt- och viltvårdsfrågor har aktiverat sig i nordiska sammanhang särskilt i frågor som rör sjöfåglar och sälar.

7.6. ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICEMYNDIGHET

7.6.1. Allmänt

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (Ams) är en självständig myndighet som är underställd Ålands landskapsregering. Landskapsregeringen handhar den allmänna administrativa styrningen och övervakningen av myndigheten.

Myndighetens organisation och verksamhet regleras av landskapslagen om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (2006:9). De service- och förvaltningsuppgifter samt övergripande mål som ankommer på myndigheten regleras av landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet (2006:8), landskapslagen om studiestöd (2006:76) och eventuell annan lagstiftning. Myndigheten kan även utföra tjänster eller ge service utgående från landskapets budgetbeslut eller genom särskilda överenskomelser. Myndigheten kan också tillhandahålla tjänster via inköp. Närmare bestämmelser om den interna organisationen och uppgiftsfördelningen samt om användningen av beslutanderätten finns i myndighetens reglemente som är fastställt av landskapsregeringen.

7.6.2. Arbetsmarknad och sysselsättning

Landskapsregeringens övergripande arbetsmarknadspolitiska mål är att sträva till en fortsatt låg arbetslöshet samt en ökad sysselsättningsgrad, en regionalt balanserad utveckling av arbetsmarknaden, kvinnors och mäns rätt till arbete och lön på lika villkor samt att underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och förhindra utslagning från arbetsmarknaden. Arbetsmarknadspolitiken ska bedrivas i samspel med näringspolitiken och utbildningspolitiken så att utvecklandet av informationssamhället, kompetenshöjande utbildningsinsatser inom arbetslivet, nyföretagande och de befintliga företagens tillväxt och konkurrenskraft främjas.

Den åländska tillväxten tillsammans med sysselsättningssituationen har varit mycket god under verksamhetsåret, vilket har gjort att åtgärder för att skapa ett större rekryteringsunderlag för det åländska arbetslivet fortsättningsvis har haft hög prioritet. Långsiktigt kvarstår fortfarande det framtida arbetskraftsbehovet som den största utmaningen för det åländska arbetslivet. Arbetskraftsbristen framför allt inom hälsovård och socialt arbete, vissa delar av industrisektorn, IT-sektorn samt inom den säsongsbetonade servicebranschen kommer fortsättningsvis att kräva åtgärder från alla inblandade parter. Med början runt år 2010 sker det stora pensionsavgångar vilket medför att efterfrågan på yrkesutbildade personer inom praktiskt taget alla yrkesområden kommer att öka ytterligare. Det stora antalet högskolestuderande som bedriver studier utanför Åland och som eventuellt väljer att stanna kvar och arbeta på studieorten efter avslutade studier, samt den ökade konkurrensen om framför allt välutbildad personal i hela Norden, utgör fortsättningsvis stora utmaningar för det åländska samhället och arbetslivet. EU-utvidgningen i början av år 2007 har befrämjat möjligheterna att rekrytera utländsk arbetskraft, men det finns därutöver en relativt stor efterfrågan på arbetskraft från "tredje land", det vill säga länder utanför EU/EES-området.

Under 2007 sjönk den öppna arbetslösheten till i genomsnitt 2,1 (2,2) %. Kvinnornas arbetslöshetsgrad sjönk med 0,2 procentenheter och männens med 0,1. Antalet öppet arbetslösa var under 2007 i genomsnitt 277 (301) personer. Långtidsarbetslösheten och arbetslösheten bland äldre har hållit sig på i stort sett oförändrad nivå.

Den ökning av ungdomsarbetslösheten som kunde noteras under hösten och vintern 2006-2007 återkom inte hösten 2007, utan antalet arbetslösa ungdomar under 25 år har återgått till den låga nivån från första hälften av 2000-talet. I genomsnitt var arbetslöshetsgraden bland ungdomarna 4,6 (5,3) %.

Antalet lediga platser ökade under 2007 till i genomsnitt 288 (235). Femtiosju procent av platserna tillsattes inom tre veckor.

De sysselsättningsfrämjande åtgärderna låg under 2007 på en något högre nivå än året innan. I genomsnitt har 57,3 (40,7) personer varit placerade i åtgärder varje månad. Det betyder att 0,4 (0,3) % av arbetskraften varit placerad med hjälp av åtgärder. För att underlätta inträdet på den öppna arbetsmarknaden samt förhindra utslagning har Ams helt eller delvis finansierat två arbetsmarknadsintegreringsprojekt, ett för långtidsarbetslösa och ett för ungdomar utan arbete eller utbildningsplats, samt ordnat fyra karriärvägledningskurser.

För rekryteringsinsatser utanför Åland har Ams i huvudsak två olika verktyg till sitt

förfogande: deltagandet i Eures (European Employment Services) och det egna projektet Arbeta & Bo på Åland.

Eures är ett gemensamt forum för Europeiska kommissionen, offentliga arbetsförmedlingar i EES-länderna och Schweiz samt andra lokala och regionala organ, som berörs av sysselsättningsfrågor. Syftet med Euresnätverket är att ge service till arbetstagare och till var och en som vill utnyttja möjligheten till fri rörlighet för personer.

Eures förverkligas genom ett nätverk av Euresrådgivare som genom personlig kontakt ger den information som arbetssökande och arbetsgivare behöver. För närvarande finns ca 500 Eures-rådgivare i hela Europa. Euresrådgivarna är utbildade specialister som tillhandahåller de tre grundläggande Eures-tjänsterna. De har specialkunskaper när det gäller praktiska, juridiska och administrativa frågor i samband med jobbrörlighet. Kommissionen ställer krav på att alla medlemsländer ska ha utbildade Euresrådgivare vilket också innebär rättighet att använda Eures databank/förmedlingssystem. I framtiden ska alla lediga jobb redovisas i den gemensamma databanken.

Ams Euresrådgivare har deltagit i utbildning och byggt upp de nätverk och den kunskapsbas som behövs för att åländska arbetsgivare ska kunna få bästa möjliga arbetsmarknadsservice vid utlandsrekrytering. Under 2007 har samarbetet med intresserade arbetsgivare ytterligare utvecklats, t.ex. genom gemensamt deltagande i rekryteringsarrangemang i utlandet.

Informationsprojektet Arbeta & Bo på Åland har som övergripande målsättning att öka rekryteringsunderlaget för det åländska näringslivet, motverka kompetensflykt samt arbeta för en inflyttning av personer och företag som kan öka diversifieringen av det åländska näringslivet. Projektet har under 2007 fortsättningsvis förstärkt sina nätverk och marknadsföringskanaler, vilket har stor betydelse för rekryteringen av välutbildad arbetskraft till det åländska arbetslivet. Framför allt har projektet tillsammans med sina samarbetspartners nått goda resultat gällande vården och den pedagogiska sektorn. Inom ramen för projektet framställs olika slag av informationsmaterial, man presenterar cv:n för arbetsgivare, deltar i rekryteringsmässor och aktiviteter samt marknadsför Åland som en attraktiv plats att arbeta och bo på. Projektet har under året även inriktat sig på information till företag som är intresserade av att etablera sig på Åland eller personer som är intresserade av att ta över befintliga företag.

Arbeta & Bo administrerar två hemsidor på internet, komhem.nu som fungerar som en allmän informationsportal för personer som överväger att flytta till Åland samt kompetenslanken.ax som fungerar som en informations- och rekryteringsportal för studerande utanför Åland.

Projektet ansvarar också för förmedlingen av högskolepraktikantplatser, som är avsedda att förhindra en kompetensflykt från Åland genom att ge studerande möjlighet att erhålla praktik inom sitt utbildningsområde samt via utredningsarbete knyta värdefulla kontakter med åländskt arbetsliv med tanke på framtida arbetsmöjligheter. Under 2007 har 21 (24) högskolestuderande i slutskedet av sina studier erhållit praktikplats inom det åländska arbetslivet, 12 (14) inom offentlig förvaltning och 9 (10) inom privat verksamhet.

Ams har under 2007 fortsättningsvis deltagit i finansieringen av projektet Aktiv Näringslivsutveckling/Företagsam Skärgård. Målsättningen för samarbetet är skapa en

informationslänk till skärgården för att underlätta att information från Ams når fram på ett effektivt sätt och att feedback från arbetssökande, företag samt kommuner når tillbaka till Ams. Det har tidigare varit svårt att effektivt arbeta med skärgårdsområdena på grund av avstånd och speciella förhållanden.

7.6.3. Studiestöd och samäländsk elevantagning

Det totala antalet behandlade studiestödsansökningar under året var 3.248 (3.302) och antalet studiestödstagare 2.076 (2.038). Antalet beviljade ansökningar om studiepenning var 2.422 (2.524). Antalet beviljade ansökningar om landskapsborgen för studielån var 862 (956) och antalet beslut om vuxenstudiepenning 103 (88). Under 2007 har arbetet för att utveckla studiestödssystemets elektroniska tjänster fortsatt. Arbetet ska vara klart under 2008. Under 2007 har arbetet för att utveckla studiestödssystemets elektroniska tjänster fortsatt. Arbetet ska vara klart under 2008. Ams handhar på uppdrag av landskapsregeringen det samäländska antagningssystemet till utbildning efter grundskolan. Uppgifter om den samäländska elevantagningen framgår av nedanstående tabell.

	2005	2006	2007
Antal utbildningsprogram/linjer	19	17	17
Antal utbildningsplatser	498	450	422
Åländska sökande/antagna	455/408	417/365	428/375
Fastländska sökande/antagna	68/47	54/38	56/42
Svenska sökande/antagna	22/9	19/6	15/3
Övriga sökande/antagna	-	-	-
Totalt antal sökande/antagna	545/464	490/409	499/420

7.7. ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM

Mål: Ålands teknologicentrum (ÅTC) skall främja utvecklingen av innovationssystem och innovationer på Åland. Med innovationssystem avses nätverk av offentliga och privata aktörer där ny teknik och kunskap produceras, sprids och används. En central uppgift för Ålands teknologicentrum (ÅTC) är att främja kontakterna mellan näringsliv och högskola samt bidra till att höja den tekniska kompetensnivån i landskapet.

Förverkligat: ÅTC:s verksamhet var under 2007 i huvudsak koncentrerad till att driva och vidareutveckla företagsinkubatorn Växthuset, att tillsammans med näringsavdelningen, Ålands Utvecklings Ab, Ålands Industrihus Ab och utbildnings- och kulturavdelningen arbeta för att utveckla det åländska affärs- och innovationssystemet samt att bistå i underhåll av datasystemen i några av landskapsregeringens utlokaliserade enheter.

7.7.1. Inkubatorverksamhet

Ålands landskapsregering hyr 290 m² i Kvarteret iTiden för ÅTC:s hela verksamhet inklusive inkubatorverksamheten. ÅTC har utrymmen för videokonferens och en kom-

binerad data- och föreläsningssal som båda används för uthyrning till intresserade kunder. Kvarteret iTiden är en miljö som aktivt stimulerar tillväxt med fokus på nyföretagande, utvecklingsföretag och kunskapsintensivt företagande.

Ett innovationssystem består dels av det nätverk av organisationer, människor och spelregler inom vilket skapande, spridning och innovativ exploatering av teknologi och annan kunskap sker dels en effektiv metodik för att, med hjälp av satsningar på forskning, utveckling och andra innovationsfrämjande åtgärder, stimulera förnyelse och därigenom en hållbar ekonomisk tillväxt och samhällsutveckling. En viktig funktion i ett innovationssystem är upprättande av inkubatorverksamhet där det skapas miljöer för idéer att utvecklas till säljbara produkter. Genom samarbete med andra näringslivsaktörer på och utanför Åland tillhandahålls relevant information, rådgivning och expert hjälp för att påskynda kommersialiseringen av idéerna.

År 2007 var det tredje verksamhetsåret för Företagsinkubatorn Växthuset. Ytterligare två företag slutförde under året inkubatorprocessen och flyttade ut ur inkubatorn. Ett flertal ansökningar har behandlats i ledningsgruppen och för närvarande sitter fyra nya företag i Växthuset.

Ny ledningsgrupp för växthusverksamheten vid ÅTC tillsattes av landskapsregeringen i september 2007. Ledningsgruppen består av ordförande Susanne Andersson representerande näringsavdelningen, Robert Mansén representerande näringsavdelningen/ÅTC och Ben Henriksson representerande Högsolan på Åland.

7.7.2. Projekt

ÅTC har under året arrangerat seminarier och föreläsningar inom ramen för projektet Nya Interaktiva Media (NIM-Åland) samt deltagit i Högsolans projekt Växthuseffekten där ÅTC varit en av arrangörerna bakom kursen Företagarskolan. ÅTC har även aktivt deltagit i t ex interreg IIIA projekten "Näringsverksamhet ur ett ekologiskt perspektiv i skärgårdsmiljö", "Skärgårdens logistiska nätverk och knutpunkter", samt i ett projekt kring miljöinnovativ fiskodling och syresättning av havsbottnar.

8. Trafikavdelningens förvaltningsområde

8.1. ALLMÄN FÖRVALTNING

Trafikavdelningen består av en byrå, allmänna byrån, vid vilken handläggs ärenden som gäller strategisk trafikplanering, byggande, drift och underhåll av vägar, broar, färjor, hamnar, fastigheter och grunda farleder samt trafiksäkerhet, färjetrafik, kollektivtrafik och flygtrafik. Allmänna byrån är indelad i trafikförvaltning och fyra produktionsenheter.

Trafikavdelningen leds av avdelningschefen, även benämnd överingenjör.

8.1.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Trafikavdelningens uppgift är att upprätthålla, utveckla och förnya landskapets interna trafiksystem på ett ekonomiskt och miljömässigt försvarbart sätt, så att trafikanternas krav och förväntningar på en rimlig och säker trafik tillgodoses. Trafiknätet är en av landskapets viktigaste anläggningstillgångar och bör därför förvaltas på ett samhällsekonomiskt försvarbart sätt.

Förverkligat: Arbetet med att uppgradera landskapets huvudvägar till 8 meters vägar med separat gång- och cykelbana har fortsatt på landsväg nr 1 i Eckerö och landsväg nr 3 i Lumparland.

Grundförstärkning av glesbygdsvägar har gjorts i Geta och Sund.

Planerings- och karteringsarbeten för kommande om- och nybyggnader av vägar har gjorts i Eckerö, Finström, Jomala, Saltvik och Mariehamn.

Trafiksäkerheten genomsyrar hela trafikavdelningens verksamhet och olika trafiksäkerhetskampanjer har hållits under året.

Beslut togs att teckna avtal med BLRT Shipbuilding Ltd i Estland, om byggandet av den nya färjan. Bygget sker vid BLRT Shipbuidings varv i Klaipeda i Litauen. Produktionen av stålsektioner, som senare skall sammanfogas till skrovet och överbyggnaden, startade i slutet av sommaren.

Skärgårdstrafiken har transporterat i stort sett samma volymer som tidigare år. En smärre uppgång i antalet fordon på de frigående färjorna har kunnat noteras.

8.1.2. Utveckling av mätetal

	2005	2006	2007
Lands- och bygdevägar inom landskapet, km	638	638	638
Därav belagda, km	562	564	567
Kommunalvägar inom landskapet	276	276	277
Antal fordon i landskapet	30.793	31.829	33.082
Antal bilar i landskapet	19.588	20.059	20.755
Antal personbilar i landskapet	-	-	16.800
Antal trafikolyckor med dödlig utgång	0	2	1
Antal fordon på frigående färjor	270.173	265.317	277.730
Antal fordon på linstyrda färjor	289.364	288.284	295.246
Antal passagerare färjor alla kategorier	1.056.539	1.054.079	1.086.278
Vägtäthet (km allmän väg per 100 km ² land)	41,9	41,9	41,9
Allmänna vägar m/invånare	24,4	24,4	23,6

8.1.3. Avdelningens utgifter och inkomster

Utgiftsart	Bokslut 2005	Bokslut 2006	Tillgängliga medel 2007	Bokslut 2007	Avvikelse
Summa inkomster	1 304 086,14	1 232 654,50	1 141 319	1 032 100,44	-109 218,56
Konsumtionsutgifter	-19 852 728,26	-20 418 677,14	-24 266 623	-23 352 703,17	913 919,83
Överföringsutgifter	-1 351 143,34	-1 972 824,65	-2 401 475	-2 309 436,59	92 038,41
Realinvesteringsutgifter	-3 045 028,66	-1 942 789,67	-18 609 699	-12 363 887,20	6 245 811,80
Lån och övriga finans- investeringar	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Summa utgifter	-24 248 900,26	-24 334 291,46	-45 277 797	-38 026 026,96	7 251 770,04
Anslag netto	-22 944 814,12	-23 101 636,96	-44 136 478	-36 993 926,52	7 142 551,48

8.2. TRAFIKFÖRVALTNINGEN

Trafikförvaltningens uppgift är att långsiktigt och strategiskt samt på ett ekonomiskt försvarbart sätt utveckla trafikförhållandena på Åland samt svara för den med verksamheten sammanhängande myndighetsutövningen.

Som rättesnöre för allt trafikarbete gäller förutom landskapets budget den av lagtinget antagna trafikplanen för åren 2003-2010 samt landskapsregeringens handlingsprogram.

Mål: De befintliga beställar- och utförarfunktionerna vidareutvecklas. Utreds förutsättningar för och konsekvenser av att utvidga verksamheten på verkstad och lager till att inkludera alla produktionsenheter. Ansvaret för motorfordonsbyrån överförs från kansli- till trafikavdelningen. Utredning över eventuell fast förbindelse till Föglö fortsätter i enlighet med lagtingets beslut.

Förverkligat: En vidareutveckling av beställar- och utförarfunktionerna gjordes inför året främst genom en ny indelning i budgeten. Medel anslogs inom förvaltningen istället för inom produktionen, varvid förvaltningen i allt större utsträckning beställer arbeten av olika utförare. En förberedande utredning om att samla alla produktionsenheter under samma tak har gjorts. Ansvaret för motorfordonsbyrån överfördes till viss del under året, slutligen förverkligades detta genom förslaget till budget för 2008. En första utredning av bottenförhållandena mellan fasta Åland och Föglö genomfördes.

8.2.1. Vägar och trafiksäkerhet

Verksamheten leds av vägingenjören och omfattar följande:

Vägar

Inom ansvarsområdet handläggs vägplaneförslag, vägplaner och verkställigheten av alla projekt som gäller om- och nybyggnad av vägar samt ny- och ombeläggning av vägar inom ramen för investeringsbudgeten.

Vägplaner fastställdes för separat enkelriktad körfil mellan landsväg nr 20, Östra utfarten och landsväg nr 3, Lemlandsvägen och på landsväg nr 50 Kvarnbo – Hullby samt sträckan Grägnäs – Pantsarnäs på bygdeväg nr 466.

Under verksamhetsåret färdigställdes etappen Storby – Böle på landsväg nr 1 och ombyggnaden av sträckan Böle – Överby påbörjades. På landsväg nr 2 påbörjades ombyggnaden av sträckan Sundby – Domarböle. På landsväg nr 3 färdigställdes slut-etappen från Klemetsby till Långnäs och därmed är hela landsväg nr 3 ombyggd enligt den nya standarden. På landsväg nr 50 påbörjades ombyggnaden på sträckan Kvarnbo – Hullby och ombyggnaden av den enkelriktade körfilen mellan Östra utfarten och Lemlandsvägen påbörjades. Under året färdigställdes grundförbättringsarbetena på bygdeväg nr 626 Högbolstavägen och bygdeväg nr 466 Möckelgräs, vilket utfördes i egen regi.

Under verksamhetsåret om- och nybyggdes 7,1 (8,2) km lands- och bygdeväg och 4,4 (2,5) km gång- och cykelväg. Ny- och ombeläggning med oljebitumengrus och asfaltbetong utfördes på 20,2 (13,9) km väg. *Bilaga 15.*

Trafiksäkerhet

Vägingenjören biträds av trafiksäkerhetskonsulenten i trafiksäkerhetsarbetet.

Utbyggnaden av gång- och cykelvägar längs landskapets huvudvägar gör att säkerheten höjs betydligt för den lätta trafiken.

Under året har olika kampanjer arrangerats, bl.a. hastighets- och reflexkampanjer och kampanjer mot användandet av alkohol i trafiken. Föreläsningar har gjorts för högstadie- och gymnasieelever om attityder och risker gällande alkohol och trafik. En hastighetsdisplay har tidvis varit utplacerad vid först och främst daghem och skolor runt om i landskapet.

Även detta år delades det ut orangefärgade kepsar till förstaklassisterna inför skolstarten. Skolpolisverksamheten vid skolorna i Mariehamn har fortlöppt som tidigare. Trafikjokern har arrangerats i skolorna över hela landskapet.

8.2.2. Drift och underhåll av vägar, linfärjor

Verksamheten leds av trafikingenjören som förutom sina beställar- och myndighetsuppgifter även handlägger frågor gällande landskapsbidragen för byggandet av kommunalvägar och representerar landskapsregeringen vid de under året verkställda vägförrättningarna.

8.2.2.1. Förprojekt

Under året genomfördes den inledande akustiska grundundersökningen för utredning av möjligheterna att bygga vägtunnel under Ledfjärden mellan fasta Åland och Föglö.

8.2.3. Broar, hamnar, byggnader och fastigheter

Verksamheten leds av bro- och hamningenjören och omfattar:

Hamnar, bryggor och färjlägen

Följande mera omfattande ombyggnads- och förstärkningsarbeten slutfördes under året: Piren och ny dykdalb vid Hummelvik färjeläge i Vårdö, ny kaj och landramp vid Harparnäs färjeläge i Kökar, två nya betongpontoner till linfärjfästen beställdes under året för leverans våren 2008. En specialutredning av återstående livslängd för bron över Brändö ström i Föglö beställdes och levererades av Destia. Projektering av nya färjlägen i Svinö och Degerby påbörjades under slutet av 2007.

I övrigt utfördes normalt underhåll och reparationer främst på färjelägena.

Landsvägsbroar

Lemströms kanal och svängbro hölls öppen för sjötrafik under tiden 21.4-31.12.2007. Under seglationsperioden tillämpades fasta öppethållningstider. Övrig tid av året öppnades bron på beställning om isläget det tillät. Svängbron öppnades 1.084 gånger.

Byggnader och fastigheter

Vid Godby vägstation startades byggnation av en sandhall. Materialkostnaderna belastade moment 48.30.74 medan arbetskostnaderna belastade vägunderhållskontot. I projektet återanvändes bågarna från f.d. Plantskolans försöksväxthus i Jomala. Ytterligare en hall kommer att byggas under 2008.

En landramp för Embarsunds färjeläge för linfärja byggdes om, försågs med gallerdäck av stål och ytbehandlades.

Planering av nytt landrampsystem för färjelägen till frigående färjor fortsatte. I övrigt utfördes normalt underhåll och reparationer av byggnaderna.

8.2.4. Färjetrafik och farleder

Verksamheten leds av tekniska inspektören som ansvarar för konkurrensutsättning av farledsskötsel samt de färjelinjer landskapsregeringen beslutat om samt fartygens reparationer och årliga dockningar liksom även för planerade nybyggen.

Turlistorna för skärgårdstrafiken bereds i samråd med sjötrafikenheten, Ålandstrafiken och skärgårdskommunernas trafiknämnder.

Mål: Teckna avtal om en ny färja.

Förverkligat: Avtal om byggande av ny färja slöts under året, leveransen beräknas till november 2008.

Farleder

Planering för breddning och fördjupning av den privata lokala farleden in till Sottunga färjeläge fortsatte, med mål att söka om miljötillstånd under 2008.

De grunda farlederna (max 4,0 meter djupa) underhölls på entreprenad.

8.2.5. Övrig trafik samt oljeskydd

8.2.5.1. Oljeskyddsberedskapen

Ett oljeutsläpp skedde under vårvintern söder om Mariehamn. Detta föranledde inte några ekonomiska konsekvenser. I övrigt har inte några andra större oljeutsläpp skett under året. Sedvanliga oljeberedskapsövningar har hållits i samband med finska och svenska myndigheter. Under året har det bytts motorer och drev i oljeskyddsfarkosten Skrakan. Bytet finansierades med bidrag på 90 % från oljeskyddsfonden.

8.2.5.2. Flygtrafik

Mål: Reguljär flygtrafik till och från Åland skall tryggas.

Förverkligat: Flygtrafiken till Helsingfors sköttes under året på marknadsmässiga villkor. Även till Åbo upprätthölls regelbunden trafik på marknadsmässiga villkor, främst ägnad för patienter. Trafiken till Stockholm/Arlanda är upphandlad och upprätthölls på basen av ett avtal som sträcker sig till 28.2.2009. En flygplanstrappa anskaffades under året.

8.2.5.3. Kollektivtrafik

Den regionala busstrafiken upprätthölls som under tidigare år. De reguljära turerna kombinerades med skolskjutsarna. Landskapsregeringen subventionerade busstrafiken med 0,83 euro per turlistad och körd kilometer fram till 6.6.2007. Från och med 7.6.2007 med 1,66 euro per turlistad och körd kilometer (Williams Buss) och 1,68 euro per turlistad och körd kilometer (Sundqvists Buss). Avtalet från och med 7.6.2007 baserar sig på att biljettavgifterna sänks med 20 % och den högsta biljettavgiften begränsades till 4 euro. Denna taxa infördes i trafiken 1.10.2007. Ett nytt biljettsystem till kollektivtrafiken och de avgiftsbelagda färjorna upphandlades under året och togs i bruk på bussarna i oktober 2007.

Glesbygdskommunerna har erhållit ett särskilt stöd för den interna kollektivtrafiken om 40.407 euro.

Totalt har stödet till kollektivtrafiken uppgått till 1.555.000 euro.

Mål: En förändring av taxorna samt zonindelningen görs.

Förverkligat: Taxorna har sänkts med 20 % och en maxtaxa på 4 euro per enkelresa har införts.

8.2.6. Ekonomi, administration och inköp

Verksamheten leds av ekonomichefen, som har biträtt trafikförvaltningen och produktionsenheterna i budgetberedningen och –uppföljningen samt rådgivning i upphandlings- och ekonomifrågor. Ekonomichefen sköter även större varu-, reservdels- och annan upphandling enligt EU:s och landskapsregeringens regelverk.

Ekonomichefen ingår i landskapsregeringens hemsidesprojektgrupp och har deltagit i arbetsgruppen för uppdatering av beslutet gällande vissa upphandlingar och upphandlingshandboken.

8.3. PRODUKTION

Produktionen utför de trafikuppgifter och producerar de trafiktjänster samt förverkligar de projekt landskapsregeringen beställt eller gett anvisningar om. Produktionsenheterna gör även egna upphandlingar och tecknar avtal med egna underentreprenörer eller -leverantörer. I den mån kapaciteten räcker till och konkurrenssituationen i landskapet inte snedvrids kan därutöver arbeten utföras för utomstående. Produktionen är indelad i fyra (4) utförarenheter som var och en leds av en enhetschef. Ålandstrafiken är en del av sjötrafikenheten.

8.3.1. Vägunderhållsenheten

Verksamheten leds av chefen för vägunderhållsenheten, biträdd av två vägmästare, två byggmästare samt arbetsledare på vägstationerna. Till enheten hör även kanalvakterna vid Lemströms kanalbro.

Den praktiska verksamheten sköts utgående från vägstationerna i Möckelö och Godby. Så kallade stödjepunkter finns i Kattby, Föglö, Kökar, Kumlinge och Brändö. Jourtelefon med ett anträffbarhetssystem är i kraft under vinterhalvåret.

Grundförstärkning av bygdevägar i egen regi har utförts i Geta och Sund, sammanlagt 2,6 km, vilket inkluderas i *bilaga 15*. Under året har även 2 av 3 växthus vid f.d. Plantskolan nedmonterats för att återanvändas som sandlager.

För dammbindning på lands- och bygdevägar med grusyta användes 118 (143) ton kalciumklorid (vägsalt). Mängden salt för halkbekämpning var försumbar. Däremot åtgick 2.200 (4.100) ton krossgrus till halkbekämpning. För underhåll av grusvägar samt till grundförstärkningsarbeten inköptes under året 19.900 (22.500) ton krossgrus.

Enheten bedriver i egen regi trafik med linstyrda färjor på Töftölinjen, Seglinge-linjen, Simskälalinjen, Björkölinjen och Embarsundslinjen. Ängöundslinjen trafikerar med landskapsregeringens tonnage av ett privat bolag enligt entreprenadavtal. Statistik över passagerare framgår av *bilaga 16*.

8.3.2. Sjötrafikenheten

Verksamheten leds av sjötrafikchefen, biträdd av sjöpersonalinspektören och en byråsekreterare.

Landskapets frigående färjor har under hela året trafikerat enligt de fastställda tur-

listorna. Eftersom vintern var lindrig uppkom inga större problem till följd av isförhållanden.

Förutom att av myndigheterna uppställda säkerhetskrav efterlevs, eftersträvas en hög nivå på underhållet för att hålla fartygen i gott skick. Fartygen dockas varje vår och översyn sker dessutom på hösten. De frigående färjornas medelålder är drygt 23 år. Under 2007 korrigerades förfaringssättet vid beräkning av lön, för fritid (vederlagsledighet) som ges som ersättning för övertidsledighet. Korrigeringen ledde till en retroaktiv löneutbetalning för perioden 2002-2007 som nödvändiggjorde en tilläggsbudget på 3.600.000 euro. Det ekonomiska utfallet för enheten framgår av *bilaga 16*.

Verksamheten bedrivs till stor del med tonnage i egen regi men även inhyrt tonnage har använts, M/S Spoven på linjen Asterholma-Lappo-Torsholma, M/S Frida II på linjen Kumlinge-Enklinge och M/S Lotta II som komplement till M/S Knipan på linjen Svinö-Degerby under högsäsong.

Statistik över transporterade fordon och passagerare på de med färjor trafikerade linjerna framgår av *bilaga 16*.

Till sjötrafikenheten hör även Ålandstrafiken. Ålandstrafikens verksamhet leds av bokningschefen biträdd av tre bokare. Tjänsterna som bokare har under 2007 inrättats som ordinarie tjänster istället för att som tidigare ha upprätthållits med årliga anslag. Till högsäsongen (mitten av april-slutet av augusti) anställs extra personal.

Ålandstrafiken betjänar resenärerna inom såväl kollektivtrafiken som färjtrafiken inom skärgården. I verksamheten ingår bl.a. bokning av bilplatser på skärgårdsfärjorna, biljettförsäljning, tidtabellsupplysning, paketmottagning för vidaretransport med bussarna m.m. Arbetet med att få det nya bokningsprogrammet för skärgårdstrafiken klart till alla delar fortgick under året. Programmet togs i bruk internt på Ålandstrafiken i slutet av år 2006 men det har ännu inte blivit möjligt att boka över Internet.

Ett nytt biljettsystem, gemensamt för bussarna och färjorna, upphandlades under 2007, och beräknas kunna tas i bruk på färjorna under 2008.

8.3.3. Annan sjötrafik

Subventionerad motorbåtstrafik har bedrivits med "Husö I" mellan Husö-Hästö-Finnö-Södö-Kyrkogårdsö. Båten har transporterat sammanlagt 2.348 (2.389) passagerare fördelade på följande bryggor: Husö 415 (357), Kyrkogårdsö 244 (321), Hästö 587 (563), Finnö 949 (981), Södö 153 (167). Under vintern inhyrdes isgående tonnage för att sköta Husö I:s trafik samt elevtransporter från Kyrkogårdsö till Kökar.

M/S Gåsö I har trafikerat tre dagar i veckan i Lemlands skärgård Järsö-Askö-Björkö. Båten har transporterat sammanlagt 95 (131) passagerare fördelade på följande bryggor: Askö 0 (32), Björkö 67 (61) och rundtur 28 (38), 181 (256) varu- och postanlöp har gjorts fördelade på Askö 44 (127) och Björkö 137 (129).

M/S Tärnan har bedrivit trafik mot beställning till Geta och Hammarlands yttre skärgårdar.

8.3.4 Projekteringsenheten

Vid enheten utförs projektering av allmänna vägar, kommunala vägar och övriga vägar samt mindre broar, färjfasten, bryggor och byggnader. Verksamheten leddes av t.f.

projekteringschefen fram till 1.11.2007 och därefter av bro- och hamningenjören och t.f. projekteringschefen till årsskiftet.

Under året har trafikavdelningens projekteringsenhet och vattenenheten på näringsavdelningen slagits ihop. Organisationen förändrades från 1.4.2007. Vattenenhetens personal, två projekteringsingenjörer, var fortfarande lokaliserade vid näringsavdelningen under resten av året. Efter organisationsförändringen bestod enheten av projekteringschef, tre projekteringsingenjörer, en mättingsingenjör, en arbetsledare och ett mättingsbiträde. Från årsskiftet 2007-2008 är projekteringschefens tjänst indragen. Enheten har då inte längre någon chef men bro- och hamningenjören skall fungera som förman. Verksamheten har under året präglats av att man fram till december 2007 endast har haft en projekteringsingenjör som arbetat med vägprojektering. Detta har medfört att endast ett begränsat antal projekteringsuppdrag genomförts.

8.3.5. Verkstads- och lagerenheten

Verksamheten leds av verkstadschefen, biträdd av en verkmästare och en lagerförman. Verkstaden utför reparationer och underhåll av trafikavdelningens färjor, fordon och maskiner. Verkstadens drifts- och övriga utgifter finansieras med de inkomster verksamheten genererar.

Lagret tillhandahåller för verksamheten nödvändig materiel och reservdelar. Lagret upprätthåller också en varuterminalverksamhet. Verksamheten finansieras med ett lagerpåslag samt genom serviceavgifter.

9. Övriga förvaltningsområden

9.1. LAGBEREDNINGEN

Under berättelseåret överlämnades till lagtinget 30 framställningar (*bilaga 2*). I författningssamlingen utfärdades under året 88 landskapslagar. Dessutom publicerades 31 landskapsförordningar, av vilka de flesta hade utarbetats vid lagberedningen.

Under år 2007 gjordes inom lagtinget ändringar i de tekniska formaten för vissa lagtingshandlingar. Bland sådant som ändrades finns det format som används för lagtingsbeslutet om antagande av en landskapslag, ett dokument som då gavs det format som användes i den senast utgivna lagsamlingen. Detta gör att målet med ett enhetligt format under de olika tidsskedena i en författnings liv tagit ett stort steg framåt och skapat bättre förutsättningar för arbetet med att uppdatera lagsamlingen i elektronisk form.

9.2. ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ

I lagen om Ålands statistik- och utredningsbyrå (116/93) stadgas att statistik- och utredningsbyrån (ÅSUB) har till uppgift att verka som Ålands officiella statistikmyndighet samt att bedriva utredningsverksamhet. Tyngdpunkten i verksamheten ligger på att utveckla en fördjupad kunskap om den åländska ekonomin och samhällsutvecklingen.

Ålands statistik- och utredningsbyrå har under år 2007 letts av en direktion bestående av sju sakkunniga och representanter för de som efterfrågar byråns tjänster. Under berättelseåret har direktionen hållit fyra sammanträden.

Personalresurserna har under berättelseåret bestått av sju fasta heltidstjänster. Härtill kommer en tillfällig utredartjänst. Periodvis har även extra personal samt högskolepraktikanter och forskare varit engagerade av ÅSUB. Som externfinansierad seniorforskare medverkar även ekon. dr. Agneta Karlsson, tidigare verksam vid Lunds universitet och handelshögskolorna i Köpenhamn och Oslo.

Tidsåtgången för löpande administration, tryckning, distribution av rapporter m.m. samt övergripande verksamhetsplanering, ledning och liknande motsvarar sammanlagt ungefär tre fjärdedelar av en heltidstjänst. Resterande resurskapacitet fördelade sig i stort sett lika mellan den egentliga statistikproduktionen och analysverksamheten, dock med en viss övervikt för statistikverksamheten.

Under året har utrednings- och statistikrapporterna publicerats i två olika serier, ÅSUB Rapport respektive ÅSUB Statistik. Härtill kommer en serie med Statistiska Meddelanden från ÅSUB. Sammanlagt gav ÅSUB ut 90 publikationer under år 2007 varav huvuddelen (81 stycken) utgavs inom ramen för dessa tre publikationsserier.

Statistikverksamheten

Statistikproduktionen regleras i gällande statistiklag (42/94). Statistikproduktionen har, i enlighet med verksamhetsplanen, fokuserats på en långsiktig utveckling av basdata,

sammanställningar och analyser av Ålands ekonomiska och befolkningsmässiga utveckling. Samarbetet mellan Statistikcentralen i Helsingfors och ÅSUB är formaliserat genom ett ramavtal. Samarbetet gäller i första hand utbyte av data, där speciell vikt läggs vid att minimera belastningen för uppgiftslämnarna genom att insamlade uppgifter kan användas av båda parter.

Allmän statistik

Statistisk årsbok för Åland som är på svenska och engelska gavs ut i en upplaga om 350 exemplar. "Fickstatistiken" Åland i siffror gavs som tidigare ut på svenska, engelska, finska, tyska och franska.

Inom ramen för den nordiska statistiken har ÅSUB deltagit i samarbetet kring produktionen och utvecklingen av Nordisk statistisk årsbok, som produceras av Danmarks statistik på uppdrag av Nordiska ministerrådet och levererat uppgifter till den databas som ligger till grund för boken. ÅSUB hade också som uppdrag att korrekturläsa all svensk text i boken.

Liksom tidigare år har ÅSUB levererat uppgifter till det åländska avsnittet i Statistisk årsbok för Finland. Leveranser av statistik om Åland till FN's "Statistics Division" har fortsatt.

Inom den könsrelaterade statistiken påbörjades arbetet med en ny upplaga av publikationen Kvinnor och Män på Åland.

På ÅSUBs hemsida har statistiken varit offentliggjord i form av de utgivna publikationerna i pdf-format, som excel-tabeller och som databastabeller i pc-axis. Ett antal statistikpubliceringar har gjorts enbart på hemsidan i form av nyhetsmeddelanden med tillhörande tabeller och diagram utan att någon papperspublikation har tryckts upp.

Ekonomi och näringsliv

Inom området arbetsmarknad har ÅSUB i samarbete med Ålands arbetsförmedlingsbyrå publicerat månatlig arbetslöshetsstatistik. Tabellinnehållet utökades något i början av året.

Inom nationalräkenskaperna fortgick utvecklingsarbetet. Slutliga uppgifter till och med 2004 publicerades. Det grundmaterial för privata sektorn baserat på skattemyndighetens uppgifter som köptes in från Statistikcentralen var fortfarande i behov av kompletterande datainsamling. Materialet låg också till grund för bokslutsstatistik för de åländska företagen som publicerades i en rapport. Statistik över Ålands externa varuhandel producerades utgående från Tullstyrelsens underlagsmaterial. Uppgifter ur företagsregistret har använts för olika ändamål. Under 2007 började ÅSUB sälja företagsregisteruppgifter till åländska kunder enligt avtal med Statistikcentralen. Uppgifter som ÅSUB erhåller ur Statistikcentralens momsregister har använts allt mera för olika statistiksammanställningar och utredningar. Konsumentprisindex har publicerats månadsvis. I samarbete med ÅSUB genomförde Statistikcentralen en insamling av data för sin konsumtionsundersökning 2006 – 2007 på Åland, vilket kommer att resultera i ett omfattande dataunderlag om ålänningarnas privata konsumtion.

Beträffande lönestatistiken samlades grunduppgifter in och bearbetades, för den privata sektorn gällande 2006 och för den offentliga sektorn gällande både 2005 och 2006. De färdiga statistikrapporterna publicerades i början av 2008.

Inom området Offentliga sektorn publicerades såväl preliminära bokslutsuppgifter för kommunerna som slutlig statistik om den kommunala sektorns ekonomi och verksamhet 2006. Dessutom presenterades budgetstatistik för 2007.

Turiststatistiken var relativt omfattande. Inresandesiffror har publicerats månadsvis, liksom inkvarteringsstatistik för hotellen. Gästhamnsstatistiken färdigställdes efter säsongen. Inkvarteringsuppgifter för övriga anläggningstyper publicerades i den mera omfattande årsstatistiken med samlade uppgifter om turismen för hela 2006.

På beställning av landskapsregeringens finansavdelning påbörjades under 2006 ett projekt som möjliggör framtagandet av prognoser över skattegottgörelsens utveckling. Projektet avslutades under 2007 och prognosarbetet kommer i fortsättningen att ingå i ÅSUBs övriga konjunkturarbete.

Under hösten avslutades ett modellprogrammeringsarbete som Ruralia-institutet vid Helsingfors universitet beställde från ÅSUB och som gick ut på att förvandla en existerande statisk regional numerisk jämviktsmodell för Finland till en dynamisk modell.

Miljö, befolkning och övrig statistik

Under året fortsatte den löpande insamlingen av avfallsstatistik på uppdrag av landskapsregeringens miljöbyrå. Statistiken för 2006 publicerades.

Inom befolkningsstatistiken producerades utförlig slutlig statistik för 2006 till betydande delar baserad på ett utdrag ur befolkningsregistret. Något större vikt lades vid att presentera statistik som belyser befolkningens ökande mångfald beträffande ursprungsländer och språk. Dessutom gavs preliminär kvartalsstatistik ut. Prognosen för det framtida elevantalet i grundskolorna uppdaterades.

Inom ramen för statistikområdet boende och byggnad publicerades hyresstatistik för 2007.

Inom området utbildning gav ÅSUB ut statistik om höstens studerande, såväl för grundskolan som för utbildningen efter grundskolan och vid Högskolan på Åland. Därtill publicerades statistik över avlagda examina. Statistik om ålänningar som studerar utanför Åland togs fram med hjälp av uppgifter från arbetsmarknads- och studietjänsten (AMS).

Den valstatistik som framställdes under året gällde riksdagsvalet 2007 samt lagtings- och kommunalvalet 2007. För tredje gången gjordes en totalundersökning av valdeltagandet vid lagtings- och kommunalvalet på uppdrag av landskapsregeringens kulturbyrå. Undersökningen som har ett speciellt fokus på ungdomars valbeteende publicerades i början av 2008.

Utrednings- och analysverksamheten

Utredningsverksamhetens primära målsättning är att skapa en kunskapsbas om centrala drag i det åländska samhället samt att bistå med en kvalificerad analyskompetens till i första hand den offentliga sektorns förfogande, men även för andra med in-

tresse av det åländska samhället. En betydande del av arbetet inom utredningsverksamheten består också av analyser och utvecklingsprojekt i nära anslutning till av landskapsregeringen drivna program och projekt.

ÅSUBs direktion har i verksamhetsprogrammet för åren 2006-2008 lyft fram följande fyra prioriterade utredningsområden inom vilka merparten av resurserna för utvecklingsarbetet och den fördjupade analysen skall sättas in under perioden: (1) Humankapital och arbetsmarknad - den framtida arbetskraftsförsörjningen, (2) Åland och omvärlden, (3) Den offentliga sektorn som aktör samt (4) Vad innebär hållbar utveckling för den åländska ekonomin? Under år 2007 har tyngdpunkten legat inom områdena Åland och omvärlden samt den offentliga sektorn som aktör.

Den av landskapsregeringen beställda utredningsinsatsen redovisades under året i form av sju publikationer. Detta gäller de två årligen återkommande ekonomiska lägesbedömningarna Konjunkturläget - våren 2007 och Konjunkturläget - hösten 2007. I nära anknytning till metoderna för konjunkturanalyserna utarbetades i början av året en prognosmodell för bedömning av den så kallade flitpengens utveckling, Prognos för flitpengens utveckling 2008-2010. En analys av olika faktorerers inverkan på skattegottgörelsen.

Ytterligare en analys som har nära samband med konjunkturrapporterna är bedömningen av företagets framtida kompetensbehov 2007 som i anslutning till vårens konjunkturbedömning gavs ut i en särskild liten publikation. Bedömningen av kompetensbehovet är en del i uppföljningen av den omfattande studie om det framtida utbildningsbehovet som publicerades 2006. Studien har under 2007 även följts upp genom att databaserna på projektet hemsida uppdaterats och utvecklats. Hemsidan kan nå såväl via ÅSUBs temaingångar som via landskapsregeringens hemsida.

I samband med en reform av landskapsandelarna till kommunerna utvecklade ÅSUB ett nytt prisindex för den åländska offentliga basservicen, det första basprisindexet publicerades i oktober 2007. ÅSUB stod även i övrigt till tjänst med statistik och andra underlag vid beredningen av reformen.

Vidare publicerades under våren resultatet av en omfattande undersökning om hushållens och familjernas inkomster och välfärd, som inleddes under hösten 2006. Rapportens titel var Ekonomisk utsatthet och social trygghet på Åland. Utredningen utgör grund för överväganden om stöd och bidrag inom det sociala området. Projektet har omfattat såväl analys av individdata om personer och hushåll, t.ex. uppgifter om inkomster, förmögenhet, stöd och sysselsättning som en mer kvalitativ studie av stödssystemens funktion i det åländska samhället.

På uppdrag av Diskrimineringsombudsmannen genomfördes en enkätundersökning för att kartlägga upplevd diskriminering på Åland, speciellt bland potentiellt utsatta grupper i samhället. Enkätundersökningen kompletterades med djupintervjuer med sådana som upplevt diskriminering. Rapporten "Olika behandling i lika situation" om diskriminering i det åländska samhället publicerades i september.

Under 2007 genomförde ÅSUB en större undersökning om kvinnors företagande på Åland på uppdrag av landskapsregeringen. Syftet med undersökningen var att klargöra drivkrafter, motiv och hinder för kvinnors företagande och entreprenörskap. Under

sökningen omfattade både enkäter, intervjuundersökningar och analyser av företagsinformation från ÅSUBs databaser. Resultatet av undersökningen med rekommendationer publicerades i början av 2008.

Under hösten inleddes ett omfattande projekt på uppdrag av landskapsregeringen och arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten, AMS. Projektet omfattar en kartläggning av den åländska migrationen och återflyttarna, vilka ålänningar som stannar kvar på Åland efter genomförda studier, vilka som flyttar från Åland samt vilka som återvänder till Åland samt när och varför de återvänder. I undersökningen kontaktas såväl arbetstagare som arbetsgivare genom enkäter respektive intervjuer.

ÅSUB har dessutom utfört utredningar där beställarna funnits utanför landskapsregeringens centralförvaltning. Uppdragsgivare har här varit forskningsorgan inom det nordiska samarbetet, Nordiska ministerrådet, Ålands kommunförbund samt andra företrädare för den offentliga och den privata sektorn på Åland. ÅSUB har fortsatt samarbetet med Ålands kommunförbund och utarbetat rapporterna Ekonomisk översikt för den kommunala sektorn våren 2007 samt Ekonomisk översikt för den kommunala sektorn hösten 2007, som publicerats i ÅSUBs utredningsserie.

Vidare startades under år 2006 ett forskningsprojekt med fokus på innovativ kapacitet och de regionala institutionernas utformning inom de tre autonomierna Färöarna, Grönland och Åland samt den danska öregionen Bornholm. Projektperioden löper till och med 2008 och avslutas med en nordisk forskningskonferens och publicering av en komparativ slutrapport. Den första delrapporten, den åländska fallstudien, publicerades under titeln Det åländska sjöklustret i början av 2007 och den andra delrapporten, Färöarna - En studie av institutionellt handlingsutrymme, ekonomisk utveckling och ekonomisk-politiskt lärande, publicerades under hösten. ÅSUB har huvudansvaret för projektet som bedrivs i samarbete med forskningsinstitutet Nordregio i Stockholm. Beställare och huvudfinansiar är Nordiska ministerrådet i Köpenhamn.

ÅSUB har också under det senaste året på uppdrag av landskapsregeringen och andra uppdragsgivare ingått i olika arbetsgrupper och beredningsorgan inom olika fackområden.

Annan nordisk och internationell verksamhet

ÅSUB har under året aktivt tagit del i det nordiska samarbetet inom det regionalpolitiska området, bl.a. genom representation i Nordiska Ministerrådets regionalpolitiska forskningsinstitut Nordregios styrelse och expertråd. ÅSUB var under året också representerat i styrelsen för det nordiska forskningsprogrammet Internationalisation of Regional Development Policies - Needs and Demands in the Nordic Countries.

ÅSUBs personal ingår i ett antal nordiska statistiknätverk där medlemmarna vid behov möts eller håller kontakt för att diskutera frågeställningar inom respektive statistikområde.

Under året deltog representanter för ÅSUB i det nordiska statistikermötet och det nordiska chefsstatistikermötet som båda hölls på Island.

ÅSUB deltog under verksamhetsåret aktivt i samarbetet kring etableringen av ett nytt internationellt forskningsinstitut på Åland (Åland International Institute of Comparative

Island Studies, AICIS).

ÅSUBs personal har under året även deltagit i flera internationella konferenser som föreläsare eller som inbjudna deltagare i olika typer av paneldebatter. Sedan hösten 2007 innehar ÅSUBs direktör en plats i Sveriges nationella råd för landsbygdsutveckling.

Övrigt

ÅSUB har under berättelseåret tagit fram faktaunderlag för lagframställningar och för behandlingen av olika ärenden i lagtinget samt även i övrigt bistått självstyrelseförvaltningen och övriga intresserade med statistik- och utredningsunderlag. ÅSUBs personal har därtill vid olika tillfällen informerat besökande allmänhet, media/press, forskare, studerande, utifrån kommande politiker m.fl. om Ålands ekonomi och näringsliv. ÅSUB har även hållit föreläsningar och seminarier för olika organisationer, skolor och högskolor/universitet - inom såväl som utanför Åland.

En under senare år snabbt växande verksamhet är en mer kvalificerad och därmed också tidskrävande handledning av forskare och studenter som ansvarar för eller ingår i olika typer av forskningsprojekt med Åland i fokus. Detta gäller även handledningsinsatser i samband med andra myndigheters/organisationers utredningar och enkätundersökningar rörande olika aspekter i det åländska samhället.

Arbetet med att utveckla ÅSUBs hemsida (www.asub.ax) och databaser fortsatte under året. Så har t.ex. en ny ingång på hemsidan introducerats där uppgifter av särskilt intresse för den kommunala sektorn redovisas. Vidare har en helt ny grafisk profil tagits fram för samtliga ÅSUBs pappersprodukter och presentationsmallar. En ny, mera tydlig och enhetlig, utformning av statistiktabellerna har successivt också införts i publikationerna och på hemsidan.

Bland övrigt utvecklingsarbete kan nämnas att ÅSUB övergått till elektronisk avläsning av sådana blanketter och formulär som inte lämnas in via e-post eller via hemsidan. Programvara och scanner har införskaffats och personalen utbildat sig i hantering av programvaran, som är kompatibel med de program som sedan tidigare används inom organisationen.

ÅSUB flyttade i november in i helt nya, mer ändamålsenliga och rymligare, lokaler på Ålandsvägen 26 i centrala Mariehamn. Konferens- och seminarieutrymmen delas där med Ålands kommunförbund och det nya forskningsinstitutet AICIS. Det sistnämnda institutet hyr även ett arbetsrum för sin direktör hos ÅSUB.

9.3. REVISIONSBYRÅN

Revisionsbyråns verksamhet är lagstadgad och byrån är fristående inom förvaltningen. Landskapslagen om [landskapsstyrelsens] revisionsbyrå (1996/8; kompletterad och ändrad genom 2002/27 och 2006/93) reglerar den revision som utförs av byråns två revisorer. Revisionen utförs som intern revision av landskapsregeringens förvaltning och de underlydande verk och inrättningar som hör till denna förvaltning. Till granskningsområdet hör också granskning av bolag där landskapet är majoritetsägare samt samfund och sammanslutningar som med ensamrätt av landskapet anskaffar medel.

Revisorerna reviderar andra objekt utgående från landskapsregeringens särskilda beslut och bistår de externa revisorerna, landskapsrevisorerna i deras arbete.

Revisionsbyråns arbetsuppgifter utökades väsentligt vid EU-anslutningen. EU-kommissionen har nämligen ålagt medlemsstaterna kontrollen av strukturfonderna inom ramen för den delade förvaltningen och därmed av de system och projekt som finns inom målprogrammen. En administrativ överenskommelse från år 2005 mellan revisionsbyrån och EU-kommissionen reglerar ytterligare revisionen och samarbetet mellan byrån och kommissionen. Ingen utökning av personalen vid revisionsbyrån har skett trots det omfattande obligatoriska tilläggsarbete som EU-anslutningen medfört. För att något underlätta arbetssituationen anlitas för en del av EU-projektkontrollerna utomstående revisor från revisionssamfund. Under år 2007 var utomstående revisorers kontroller dock relativt få eftersom byrån särskilt vinnlägger sig om att få utfört så mycket kontroller som möjligt med egen arbetskraft. Utomstående revisorer är nämligen mycket dyrare och förfarandet kräver såväl anvisning som kontroll av kvaliteten på dessa revisorers arbete.

Landskapsregeringen är fondförvaltare för gemenskapsinitiativet Interreg IIIA – programmet Skärgården Sverige-Finland även för programperioden 2000-2006 förutom för de egna målprogrammen. Uppgiften som fondförvaltare ger tilläggsuppgifter för revisionsbyrån, som sköter den interna revisionen och planerar kontrollintentioner för hela området, systemkontroller och projektkontroller samt avslutsrevisioner för hela programmet. Respektive parter i Skärgårdssamarbetet svarar därefter för att de planerade kontrollerna utförs inom respektive område och för kostnaderna för dessa kontroller enligt ett separat avtal undertecknat år 2004. Revisionsbyrån bistår landskapsrevisorerna med granskningar. Revisionen bedrivs med iakttagande av god revisionssed och beaktande av väsentlighet och risk samt de bestämmelser och rekommendationer som EU-kommissionen utfärdat för revisionen och kontrollen.

Revisionsverksamheten beskrivs i den årliga rullande arbetsplanen och omfattar såväl förvaltnings- som redovisningsrevision samt kontroll av EG-stöd.

9.3.1. Uppföljning av målsättningar

Mål: Målsättningen är att fortlöpande inom en femårsperiod granska hela förvaltningen inklusive Ålands hälso- och sjukvård förutom den obligatoriska kontrollen av EU-stöden samt att utföra externa granskningar för landskapsrevisorerna. Uppmärksamhet ägnas alltmer åt effektivitetsrevision och den interna kontrollens betydelse.

Förverkligat: Landskapsregeringens förvaltning granskades utgående från arbetsplanen och vissa granskningsuppdrag tillkom till arbetsplanen. Målsättningen att granska hela förvaltningen inom en femårsperiod uppfylls efterhand. Kontrollerna av EU-målprogrammen har utförts såsom planerats och enligt den särskilda revisionsstrategi som utvecklats för att uppnå de erforderliga kontrollkraven inom programperioden och rapporter har getts ut. I syfte att inspirera avdelningarna och enheterna i utvecklingsarbete och förbättra den interna kontrollen och resultatstyrningen skrev revisionsbyråns ledande revisor också en omfattande artikel i personaltidningen "Byråkraten" med rubriken "Verksamhetsstyrning".

Mål: Revisionsbyrån har som resultatmål att genom granskningarna och utvecklingsförslagen påverka förvaltningen så att rättelser görs där så krävs, systemen, lagstiftningen, rutinerna och organisationen är så goda som möjligt och den interna kontrollen tillräcklig och fungerande. Tyngdpunkten ligger därför fortsättningsvis vid förvaltningsrevision och räkenskapsrevision och en genomgång av räkenskaperna görs och presenteras årligen också för landskapsrevisorerna för deras berättelse. Genom revisionen eftersträvas en god och effektiv förvaltning samt en sund finansiell hushållning.

Förverkligat: Arbetet med att uppnå dessa målsättningar fortsätter. Den interna kontrollen har utvecklats på ett tillfredsställande sätt vad gäller de programansvarigas egna interna kontroll av EU-målprogrammen så att alla program har välutvecklade system för kontrollen inom administrationen. En förbättring av kontrollen av projekten på plats samt av den utbetalande myndighetens kontroller har för några program efterlysts vid revisionsbyråns systemgranskningar och situationen har förbättrats senaste år och kommer att fortsätta år 2008. För den egna verksamheten som inte erhåller EU-stöd finns utrymme att ta lärdom av den interna kontrollen som tillämpas för EU-målprogrammen och att här utveckla den interna kontrollen. Beträffande utvecklingen av förvaltningen i övrigt har revisionsbyrån kunnat notera en fortsatt utveckling så att en egen förvaltningslag för Åland antagits av lagtinget och träder i kraft under år 2008. Genom den nya lagen beaktas bättre att kraven i grundlagen om en god förvaltning och andra grundläggande rättigheter för invånarna tryggas på ett effektivare sätt än tidigare, då dessa krav och hur de skall uppfyllas finns inskrivna i den egna åländska förvaltningslagen och i förarbetena till denna. Innan den egna förvaltningslagen antogs av lagtinget fanns också en strävan att beakta grundlagens krav. Revisionsbyrån hade då sammanställt de krav som främst borde uppfyllas i en särskild promemoria som distribuerats till landskapsregeringens och avdelningschefernas förfogande. Förvaltningen kommer genom den egna förvaltningslagen förhoppningsvis att bli mera tidsenlig och ta sikte på servicen till invånarna och deras delaktighet.

Den interna kontrollen kan som ovan framhållits enligt revisionsbyråns åsikt ännu utvecklas liksom styrningen av verksamheten. Inom Ålands hälso- och sjukvård har ett särskilt utvecklingsarbete med balanserat styrkort igångsatts efter den interna revisionens påpekanden om redovisning av målformuleringarna och resultaten. Skrivningar om målformuleringar har ingått i landskapsrevisorernas berättelse på basen av de interna revisorernas bistånd i extern revision. Utvecklingsarbetet från revisionsbyråns sida fortsätter.

Då lagarna om landskapsregeringens allmänna förvaltning utvecklats under de senaste åren och förvaltningschefen getts en allt tydligare roll inom förvaltningen och även så att han anger landskapsregeringens behov av intern revision då arbetsplanen för revisionsbyrån utarbetas finns det goda möjligheter för en fortsatt utveckling av förvaltningen. Det är också betydelsefullt att landskapsregeringen vidtar påkallade åtgärder med anledning av den interna revisionsfunktionens revisionsresultat och de rekommendationer som landskapsregeringens revisionsfunktion framställer i sina rap-

porter. Justitiekansler har nämligen under ett tidigare år i utlåtande som gäller Ålands landskapsregering framhållit betydelsen av att revisionsfunktionens arbete och granskningsresultat ges den uppmärksamhet och dignitet som följer av det förhållandet att granskningsverksamheten grundar sig på lag. Kanslern har speciellt framhållit vikten av att landskapsregeringen på lämpligt sätt beaktar de iakttagelser och rekommendationer som revisionsbyråns revisorer framställer, isynnerhet när landskapsregeringen i enlighet med 22 § i Finlands grundlag skall se till att de grundläggande fri- och rättigheterna och mänskliga rättigheter som det föreskrivs om i 21 §, tillgodoses.

9.3.2. Utveckling av mätetal

Utförda granskningar, antal	2005	2006	Uppskattat 2007	Förverk- ligat 2007
Förvaltnings- och redovisningsrevision	26	19	20	24
Granskningar för landskapsrevisorerna	6	8	7	6
EU-målprogram inklusive projekt	42	41	37	34
Sammanlagt	74	68	64	64

Förutom granskningsarbete har revisorerna också gett utlåtanden och olika redogörelser i ett 20-tal fall. Härutöver tillkommer administrativt och planeringsarbete som utförs av ledande revisorn. De planerade kontrollerna och utredningarna genomfördes i stort sett enligt arbetsplanen. Ett antal utredningar och granskningar tillkom under året, vilket gör att fördelningen mellan de olika slagen av granskningar något försköts medan totalantalet granskningar uppnådde planerat antal. Inom EU-målprogrammen utfördes uppföljning av systemgranskningar, vilka är något mera omfattande till sin natur och därför är antalet kontroller av EU-projekt något lägre än planerat. Eftersom programperioden 2000-2006 för EU-målprogrammen går mot sitt slut fortsatte dessa projektkontroller med tanke på den avslutningsrevision som förestår. Inom Interreg IIIA deltog och kontrasignerade ledande revisorn en utredning om avslutande av detta program på begäran av EU-kommissionen. Den nya programperioden 2007-2013 för strukturfondsprogrammen för Åland inleddes för revisionsbyråns del genom att beskriva revisionens utformning och inriktning samt att ge inledande kommentarer till de förvaltande myndigheterna inom landskapsregeringen inför den utvärdering av administrations- och kontrollsystemen som skall göras av revisionsbyrån och insändas till EU-kommissionen innan stödmedel kan börja rekvireras.

Framtidsutsikterna inom revisionsarbetet är att fortsätta ge rekommendationer för organisationsutveckling inklusive verksamhetsstyrning så att förvaltningen blir effektivare och öppnare för utveckling och därigenom för förnyelse av lagar, den interna kontrollen och servicen till invånarna. En styrning av förvaltningen för att uppnå målen som eftersträvas bl.a. genom budgeten är fortsättningsvis aktuell. Effektivitetsförbättring eftersträvas kontinuerligt och särskild uppmärksamhet kommer därför att fortsättningsvis ägnas åt detta ämnesområde. Förutom granskningarna finns också ad-

ministrativt arbete och planeringsarbete vid revisionsbyrån, eftersom byrån är en oberoende och självständig enhet inom förvaltningen.

Personalresurserna har under en längre tid varit knappa både vad gäller revisorer och kanslipersonal. Den alltmer växande förvaltningen och ekonomin samt den alltmer reglerade och obligatoriska kontrollen av EU-målprogrammen förutsätter att också revisionsresurserna håller jämnt takt med utvecklingen inom landskapsregeringens förvaltning och att resurser ges i tillräcklig utsträckning för att revisionsverksamheten skall ha förutsättningar att utföra den revision av förvaltningen som EU-medlemskapet och LL om landskapsstyrelsens revisionsbyrå förutsätter.

Bilagor

Bilaga 1. Framställningar till lagtinget från republikens president

Framst. datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut, datum
22.12.2006 5/2006-2007	Från år 2006 Godkännande av fördraget om fördjupat gränsöverskridande samarbete , särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration (Prümfördraget) och lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget.	14.3.2007
2.3.2007 6/2006-2007	Från år 2007 Lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i konventionen om skydd för och främjande av mångfalden av kulturella intryck .	25.4.2007
2.3.2007 7/2006-2007	1) Ändring av överenskommelsen om antagande av enhetliga villkor för periodisk besiktning av hjulförsedda fordon samt om ömsesidigt erkännande av sådana besiktningar samt 2) ändringar av normen 1 som bifogats överenskommelsen om antagande av enhetliga villkor för periodisk besiktning av hjulförsedda fordon samt om ömsesidigt erkännande av sådana besiktningar.	28.3.2007
31.8.2007 8/2006-2007	Stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Albanien , å andra sidan.	19.9.2007
31.8.2007 9/2006-2007	Utkast till förordning om ikraftträdande av överenskommelsen om ändring av överenskommelsen mellan de nordiska länderna om tillträde till högre utbildning .	19.9.2007
9.11.2007 1/2007-2008	Godkännande av avtalet med Armenien för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst och på förmögenhet samt med förslag till lag om ikraftträdande av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen.	5.12.2007

Framst. datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut, datum
9.11.2007 2/2007-2008	Godkännande av avtalet med Australien för att undvika dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och för att förhindra kringgående av skatt samt med förslag till lag om ikraftträdande av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen.	5.12.2007

Bilaga 2. Landskapsregeringens framställningar och meddelanden till lagtinget

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
26.2.2004 8/2003-2004	I. Lagframställningar från år 2004 LL om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen , LL om Datainspektionen , LL om ändring av LL om allmänna handlingars offentlighet , LL om ändring av LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om personregister , LL om ändring av statistiklagen för landskapet Åland	Bifallna ÅFS 2007:88-89, ÅFS 2007/90-93
20.12.2005 9/2005-2006	Från år 2005 LL om ändring av barnomsorgslagen för landskapet Åland, LL om ändring av 2a § LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård	Återtagen 27.3.2006
23.3.2006 14/2005-2006	Från år 2006 LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor	Bifallen ÅFS 2007:98
13.4.2006 17/2005-2006	LL om ändring av kommunalskattelagen för landskapet Åland, LL om ändring av LL om avdrag vid kommunalbeskattningen för amortering av studielån , LL om ändring av LL om kommunalskatt för gårdsbruk	Bifallna ÅFS 2006/102-104
18.5.2006 18/2005-2006	LL om ändring av jaktlagen för landskapet Åland	Bifallen ÅFS 2007/28
22.6.2006 19/2005-2006	LL om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om pension för arbetstagare , LL om ändring av LL om Posten på Åland , LL om ändring av LL om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner , LL om upphävande av LL om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksför-	Bifallna ÅFS 2007:29, 32-33 ÅFS 2007/30-31, 34-35

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
	fattningar om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden och för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare, LL om upphävande av LL om utbetalning av pensioner i landskapet Åland, LL om ändring av LL om landskapet Ålands pensionsfond, LL om ändring av grundskolelagen för landskapet Åland	
5.10.2006 1/2006-2007	LL om tillämpning i landskapet Åland av livsmedelslagen	Bifallen ÅFS 2007:26
24.10.2006 2/2006-2007	LL om skydd av det maritima kulturarvet, LL om ändring av LL om fornminnen	Bifallna ÅFS 2007:19 ÅFS 2007/20
26.10.2006 4/2006-2007	LL om grunderna för avgifter till Ålands hälso- och sjukvård , LL om ändring av 7 § LL om grunderna för avgifter till landskapet , LL om ändring av 12 § LL om hälso- och sjukvården	Bifallna ÅFS 2007:23, partiellt veto ÅFS 2007/24-25
26.10.2006 5/2006-2007	LL om ändring av kommunalskattelagen för landskapet Åland, LL om kompensation till kommunerna för det allmänna avdraget	Bifallna ÅFS 2007/13 ÅFS 2007:14
14.11.2006 6/2006-2007	LL om ändring av 53 § räddningslagen för landskapet Åland	Bifallen ÅFS 2007/16
1.3.2007 8/2006-2007	Från år 2007 Förvaltningslag för landskapet Åland, LL om tillämpning i landskapet Åland av viteslagen , LL om ändring av LL om Ålands landskapsstyrelse , LL om ändring av LL om ärendenas handläggning i landskapsstyrelsen , LL om upphävande av 2 § LL om Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning , LL om ändring av kommunallagen för landskapet Åland, LL om ändring av LL om Ålands miljöprövningsnämnd , LL om upphävande av 3 §	Bifallna ÅFS 2008:9-10, 13, 15, 19, 21-23, 25, 29, 33 ÅFS 2008/11-12, 14, 16-18, 20, 24, 26-28, 30-32, 34-46

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
	4 mom. LL om Ålands statistik- och utredningsbyrå, LL om ändring av LL om expropriation av fast egendom och särskilda rättigheter, LL om ändring av LL om Ålands skogsvårdsförening, LL om ändring av jaktlagen för landskapet Åland, LL om upphävande av 14 § LL om utbildning på gymnasialstadienivå, LL om ändring av LL om läroavtalsutbildning, LL om upphävande av 9 § LL om Ålands folkhögskola, LL om upphävande av 7a § LL om Ålands musikinstitut, LL om upphävande av 14 § om Högskolan på Åland, LL om ändring av 4 § LL om Ålands sjösäkerhetscentrum, LL om upphävande av 8 § LL om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet, LL om ändring av idrottslagen för landskapet Åland, LL om ändring av 11 § LL om förhindrande av diskriminering i landskapet Åland, LL om ändring av 9 § LL om avloppsvattenavgift, LL om upphävande av 84 § LL om hälsovården, LL om ändring av LL om parkeringsbot, LL om ändring av LL om allmänna vägar, LL om ändring av LL om lagtingsval och kommunalval, LL om upphävande av vissa beslut om offentliga kungörelser, LL om ändring av 4 § LL om hundskatt, LL om ändring av 50 § polislagen för landskapet Åland, LL om ändring av 11 § LL angående ordningsstadga för landsbygden i landskapet Åland, LL om ändring av byggnadslagen för landskapet Åland, LL om ändring av LL om fiske i landskapet Åland, LL om ändring av 14 kap. 8 § vattenlagen för landskapet Åland, LL om ändring av LL om naturvård, LL om ändring av LL om yrkesmässig trafik, LL om LL om fornminnen, LL om ändring av 13 § om miljökonsekvensbedömning, LL om ändring av LL om allmänna handlingars offentlighet, LL om ändring av 85 § räddningslagen för landskapet Åland	

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
1.3.2007 9/2006-2007	LL om ändring av 13 § LL om hälso- och sjukvården	Bifallen ÅFS 2007/22
1.3.2007 10/2006-2007	LL om ändring av LL angående tillämpning i landskapet Åland av lagen om offentlig upphandling , LL om ändring av 4 § LL om allmänna handlingars offentlighet	Bifallna ÅFS 2007/50, partiellt veto ÅFS 2007/51
6.3.2007 11/2006-2007	LL om posttjänster , LL om ändring av LL om Posten på Åland	Bifallna ÅFS 2007:60 ÅFS 2007/61
8.3.2007 12/2006-2007	LL om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner , LL om ändring av LL om landskapet Ålands pensionsfond , LL om ändring av 30 § tjänstemannalagen för landskapet Åland	Bifallna ÅFS 2007:54 ÅFS 2007/55-56
22.3.2007 13/2006-2007	LL om gymnasieutbildning	Återtagen 3.9.2007
29.3.2007 14/2006-2007	LL om ändring av 20 § jaktlagen för landskapet Åland	Bifallen ÅFS 2007/49
29.3.2007 15/2006-2007	LL om ändring av LL om tillämpning i landskapet Åland av lagen om jämställdhet mellan män och kvinnor , LL om ändring av 1 § LL om landskapet Ålands jämställdhetsdelegation , LL om ändring av 1 § LL om förhindrande av diskriminering i landskapet Åland, LL om ändring av 1 och 6 §§ LL om diskrimineringsombudsmannen , LL om ändring av 2 § LL om tjänstekollektivavtal	Bifallna ÅFS 2007/79-83
3.4.2007 16/2006-2007	LL om ändring av LL om tillämpning i landskapet Åland av alkohollagen	Bifallen ÅFS 2007/86
3.4.2007 17/2006-2007	LL om finansiering av landsbygdsnäringar	Bifallen ÅFS 2007:63

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
12.4.2007 18/2006-2007	LL om upphävande av 2 § 2 mom. LL om vissa grunder för landskapets hushållning , LL om ändring av LL om landskapsandelar till kommunerna , LL om ändring av LL om planering av och landskapsandel för socialvården , LL om temporär ändring av 8 § LL om planering av och landskapsandel för socialvården , LL om ändring av LL om planering av och landskapsandel för utbildnings- och kulturverksamheten , LL om temporär ändring av LL om planering av och landskapsandel för utbildnings- och kulturverksamheten , LL om ändring av LL om bosättningsstrukturgrupper , LL om ändring av LL om tillämpning i landskapet Åland av viss lagar om kommunindelning , LL om kompensation för förlust av skatteintäkter , LL om ändring av 75 § räddningslagen för landskapet Åland, LL om ändring av 85 § kommunallagen för landskapet Åland	Bifallna ÅFS 2007:67 ÅFS 2007/68-77
12.4.2007 19/2006-2007	LL om ändring av 2 § LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård , LL om ändring av 16 § barnomsorgslagen för landskapet Åland, LL om ändring av 8 § LL om tillämpning av lagen angående specialomsorger för utvecklingsstörda , LL om ändring av LL angående tillämpning av vissa författningar rörande barnskydd i landskapet Åland, LL om ändring av 7 § grundskolelagen för landskapet Åland, LL om ändring av 5 § LL om allmänna bibliotek , LL om ändring av LL om kulturell verksamhet , LL om ändring av LL om ungdomsarbete , LL om ändring av idrottslagen för landskapet Åland	Bifallna ÅFS 2007/102-110
12.4.2007 21/2006-2007	LL om enskilda vägar i landskapet Åland	Bifallen ÅFS 2008:59

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
12.4.2007 22/2006-2007	LL om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, LL om ändring av LL om miljöskydd och miljö-tillstånd, LL om ändring av vattenlagen för landskapet Åland, LL om ändring av LL om renhållning, LL om ändring av LL om mottagning i hamn av fartygsgenererat avfall och lastrester, LL om ändring av LL om hälso- och sjukvården, LL om ändring av LL om hälsovården, LL om ändring av 3 och 5 §§ LL om tillämpning i landskapet Åland av livsmedelslagen, LL om ändring av 3 och 6 §§ LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om produktsäkerhet, LL om ändring av 3a och 3b §§ LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier, LL om ändring av tobakslagen för landskapet Åland, LL om ändring av djurskyddslagen för landskapet Åland, LL om ändring av 3 och 4 §§ LL om tillämpning i landskapet Åland av alkohollagen, LL om ändring av 2 § LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, LL om införande av lagstiftningen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet	Bifallna ÅFS 2007:115, 129 ÅFS 2007/116-128
17.4.2007 23/2006-2007	Plan- och bygglag för landskapet Åland, LL om ändring av LL om allmänna vägar, LL om ändring av 18a § LL om offentliga nöjestillställningar, LL om ändring av LL om skydd av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse	Godkända av lagtinget 24.9.2007
15.5.2007 24/2006-2007	LL om tillämpning i landskapet Åland av lagen om gödsel-fabrikat	Bifallen ÅFS 2007:96
22.5.2007 25/2006-2007	LL om ändring av LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård	Bifallen ÅFS 2007/111
24.5.2007 26/2006-2007	LL om ändring av LL om grunderna för avgifter till Åland hälso- och sjukvård	Bifallen ÅFS 2007/78

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
24.5.2007 27/2006-2007	LL om ändring av grundskolelagen för landskapet Åland	Bifallen ÅFS 2007/112
31.5.2007 28/2006-2007	LL om miljöskydd , LL om ändring av vattenlagen för landskapet Åland, LL om ändring av LL om renhållning , LL om ändring av LL om hälsovården	Godkända av lagtinget 21.9.2007
30.8.2007 29/2006-2007	LL om ändring av 1 § LL angående tillämpning av vissa författningar rörande barnskydd i landskapet Åland	Bifallen ÅFS 2007/146
10.9.2007 30/2006-2007	LL om ändring av 2a och 2b §§ tobakslagen för landskapet Åland	Bifallen ÅFS 2007/101
1.11.2007 2/2007-2008	LL om ändring av 4 § LL om tillämpning av barnbidragslagen	Godkänd av lagtinget 19.12.2007
1.11.2007 3/2007-2008	LL om ändring av 2 § LL om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd	Godkänd av lagtinget 19.12.2007
2.11.2007 4/2007-2008	LL om ändring av tobakslagen för landskapet Åland	Bifallen ÅFS 2007/147
6.11.2007 5/2007-2008	LL om ändring av LL om studiestöd , LL om ändring av LL om läroavtalsutbildning	Godkänd av lagtinget 5.12.2007
22.11.2007 6/2007-2008	LL om grundläggande yrkeskompetens och fortbildning för förare av vissa vägfordon avsedda för gods- och persontransporter , LL om ändring av körkortslagen för landskapet Åland	Godkända av lagtinget 18.1.2008
13.12.2007 8/2007-2008	LL om ändring av 3 § LL angående tillämpning i landskapet Åland av lagen om offentlig upphandling	Godkänd av lagtinget 16.1.2008
20.12.2007 9/2007-2008	LL om ändring av LL om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbets-	Under behandling

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
	lösa, LL om ändring av LL om arbetsmarknads-politisk verksamhet	
12.4.2007 20/2006-2007	II. Budgetframställningar Från år 2007 Första tilläggsbudget för år 2007	Godkänd ÅFS 2007:59
15.10.2007 1/2007-2008	Budget för landskapet Åland 2008	Godkänd ÅFS 2008:1
11.12.2007 7/2007-2008	Andra tilläggsbudget för år 2007	Godkänd ÅFS 2008:2
25.4.2006 3/2005-2006	III. Meddelanden Från år 2006 Budgetram för år 2007 och plan för åren 2008-2009	Slutbehandlat 29.5.2006
22.5.2006 4/2005-2006	Europeiska unionens konstitutionella fördrag	Slutbehandlat 21.9.2007
27.9.2006 5/2005-2006	Växtkraft – kulturpolitiskt program 2007-2011	Slutbehandlat 16.4.2007
14.12.2006 1/2006-2007	Europeiska unionen och Åland – prioriteringar år 2007 och verksamhet år 2006	Slutbehandlat 13.9.2007
9.1.2007 2/2006-2007	Från år 2007 Alkohol- och narkotikapolitiskt program för landskapet Åland år 2007-2011	Slutbehandlat 19.3.2007
1.3.2007 3/2006-2007	Språkpolitiskt program	Slutbehandlat 21.9.2007
12.4.2007 4/2006-2007	Ålands hälso- och sjukvård idag och i framtiden	Slutbehandlat 28.5.2007

Datum och nummer	Ärende	Lagtingets beslut samt andra åtgärder
19.4.2007 5/2006-2007	Landskapets arbete med externa frågor	Slutbehandlat 21.5.2007
21.5.2007 6/2006-2007	Klimatstrategi för Åland	Slutbehandlat 10.10.2007
30.8.2007 7/2006-2007	Landskapets åtgärder med anledning av landskapsrevisorernas berättelse för år 2006	Slutbehandlat 19.9.2007

Bilaga 3. Hemställningar till landskapsregeringen och övriga i lagtinget väckta initiativ

1. Hemställningar före år 2007

Ärende	Åtgärder av landskapsregeringen
Utarbetande av förslag till lag om landskapsbidrag till privata vägars underhåll (Mot. 1/77-78).	Inga åtgärder f.n. aktuella.
Hemställan hos landskapsstyrelsen att överväga upphävande av LL om utverkande av tillstånd till föranstaltande av vissa nöjen samt hållande av spelautomat och penningautomat vid godk. av framst. 2/80-81 (Stu 4/80-81).	Inga åtgärder f.n. aktuella.
LL ang. ändr. av LL om folkhälsoarbetet (Framst. 22/80-81) Hemställan hos landskapsstyrelsen om åtgärder för att genom överenskommelseförordning få till stånd enklare och klarare gränsdragning mellan rikets och landskapets behörighet ifråga om de förvaltningsuppgifter som föreliggande lagförslag berör.	Inga åtgärder f.n. aktuella.
LL om ändr. av LL om allmänna vägar (Framst. 33/80-81) Hemställan hos landskapsstyrelsen om förslag till sådan ändring av LL om allmänna vägar att obligatoriskt samrådsförfarande skall gälla vid vägplanering.	Inga åtgärder f.n. aktuella.
LL om tillämpning av socialvårdslagen (Framst. 20/83-84) Hemställan om utarbetande av en till landskapets förhållanden anpassad socialvårdslag så snart behövliga resurser för detta arbete föreligger.	Inga åtgärder f.n. aktuella.
Avgiftspolitikerna inom ÅHS. (HM 82/1994-95).	T.v. ingen åtgärd.

Ärende	Åtgärder av landskapsregeringen
Ett femårigt hälso- och sjukvårdsprogram. (HM 42/1996-97).	Antecknades.
Organisationen och koordineringen av habiliteringsverksamheten i landskapet. (HM 58/ 1998-99).	Antecknades.
Ny lagstiftning om tjänstledighet för politiska förtroendeuppdrag. (FR 13/ 1998-99). Hemställan hos landskapsstyrelsen om en översyn av pensionsreglerna med syfte att förkorta kvalifikationstiden för erhållande av lagtings- och landskapsstyrelsepension.	T.v. ingen åtgärd.
LL om tillämpning av lagen om bostadsrättsbostäder. (LM 1/1999-2000). Hemställan hos landskapsstyrelsen om att landskapsstyrelsen i brådskande ordning utreder fördelningen av behörigheten mellan riket och landskapet i fråga om bostadsrättslagstiftningar samt vid behov till lagtinget inkommer med förslag till lagstiftning.	T.v. ingen åtgärd
Kontroll av brottslig bakgrund hos personer som skall arbeta med barn. (FR 17/2002-2003). Hemställan om att landskapsstyrelsen på ett nordiskt plan verkar för att bestämmelserna om straffregisterutdrag för dem som arbetar med barn förenhetligas.	Frågan har tagits upp i samband med arbetet för att minska gränshindren inom Norden.
Ett besökarcentrum i Bomarsund. (HM 11/2003-2004)	T.v. ingen åtgärd
Landskapsregeringens framställning an-	T.v. ingen åtgärd

Ärende	Åtgärder av landskapsregeringen
gående ändringar av vissa landskapslagar till följd av gjorda ändringar i rikets pensionslagstiftning och självstyrelselagen för Åland. (FR 2/2004-2005). Hemställan om att landskapsregeringen bereder sådana ändringar av landskapslagen om pension för lagtingsmän att sättet att beräkna lagtingsledamöternas pensionsgrundande arvoden jämföras med de reformer som införts i övrig pensionslagstiftning. I sammanhanget utreder landskapsregeringen också effekterna av och förutsättningarna för ett gemensamt pensionsskydd för ledamöter av lagtinget och landskapsregeringen. Ltl Åke Mattssons m.fl. hemställningsmotion angående säkra elevtransporter. (HM 45/2004-2005). Ltl. Mats Perämaas m.fl. lagmotion angående ändring av landskapslagen om fornminnen. (LM 8/2004-2005). Hemställan om att landskapsregeringen utreder behovet av översyn av fornminneslagen med beaktande av stadgandena om grundläggande rättigheter i Finlands grundlag. Hemställan om att landskapsregeringen utreder möjligheterna av att få uppgifterna i landskapets register om fasta fornlämningar införda i fastighetsregistret. Ny landskapslag om studiestöd. (FR 11/2005-2006). Hemställan om att landskapsregeringen gör en översyn av studiestödslagen varvid en indexjustering av stödbeloppen skall övervägas.	T.v. ingen åtgärd Ärendet under beredning Framställning innehållande bl.a. ett indexjusteringssystem (FR 5/2007-2008) tillställts lagtinget.

2. I lagtinget år 2007 behandlade initiativ

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
HEMSTÄLLNINGSMOTIONER		
Från år 2004		
Äldreomsorgsprogram och äldreomsorgslagstiftning. (HM 1/2003-2004).	Förföll pga nyval	
En välfärdsstudie om de fattiga på Åland. (HM 2/2003-2004).	Förföll pga nyval	
Lag om ordningsvakter. (HM 3/2003-2004).	Förföll pga nyval	
Utredning över alkoholskador. (HM 4/2003-2004).	Förföll pga nyval	
En åländsk kommunreform. (HM 5/2003-2004).	Förföll pga nyval	
En utredning om prioriterade vårdbehov inom Ålands hälso- och sjukvård. (HM 6/2003-2004).	Förföll pga nyval	
Angående upphävande av gatubyggnadsbidraget. (HM 7/2003-2004).	Förföll pga nyval	
Inrättande av en tjänst som barnombudsman. (HM 8/2003-2004).	Förföll pga nyval	
Omorganisering av klient- och patientombudsmannatjänsten till en myndighet direkt under landskapsstyrelsen. (HM 12/2003-2004).	Förföll pga nyval	
Revidering av psykiatriplanen. (HM 13/2003-2004).	Förföll pga nyval	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshovsrätten
Åtgärder för att stoppa det könsrelaterade våldet. (HM 14/2003-2004).	Förföll pga nyval	
Utredning om den åländska industrins verksamhetsförutsättningar och stödbehov. (HM 15/2003-2004).	Förföll pga nyval	
Färdigställande av adresssystemet för landsbygden. (HM 16/2003-2004).	Förföll pga nyval	
Revidering av bygglagstiftningen. (HM 17/2003-2004).	Förföll pga nyval	
Utredning över konsekvenserna av en kommunsammanslagning. (HM 18/2003-2004).	Förföll pga nyval	
Namnbyte på miljö- och socialavdelningen. (HM 19/2003-2004).	Förföll pga nyval	
Åtgärder för förebyggande av övervikt. (HM 21/2003-2004).	Förföll pga nyval	
Överföring av behörigheten rörande alkohollagstiftning. (HM 24/2003-2004).	Förföll pga nyval	
Förenklad administration i den offentliga sektorn. (HM 26/2003-2004).	Förföll pga nyval	
Fastställande av ett sjöfartspolitiskt program för landskapet Åland. (HM 27/2003-2004).	Förföll pga nyval	
En utredning av Ålands folkrättsliga status. (HM 28/2003-2004).	Förföll pga nyval	
Brist på svensk information inom sjukvården. (HM 32/2003-2004).	Förföll pga nyval	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshapsregeringen
En bostadsbidragsreform. (HM 34/2003-2004).	Förföll pga nyval	
Utökning av närvårdarnas ansvarsområde. (HM 35/2003-2004).	Förföll pga nyval	
Utlokalisering med stöd av EU:s strukturprogram. (HM 37/2003-2004).	Förföll pga nyval	
Införande av självstyrelsedagen som betald fridag. (HM 40/2003-2004).	Förföll pga nyval	
Utveckling av kultur- och evenemangsturismen. (HM 41/2003-2004).	Förföll pga nyval	
Från år 2005		
Landskapsgarantier för markägare i skärgårdskommunerna. (HM 1/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Lagberedningsprogrammet. (HM 2/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Revidering av LL om resandeavgift. (HM 3/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Åtgärder för att underlätta generationsväxlingsproblematiken och uppmuntra entreprenörskap. (HM 4/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Utredning om utträde ur EU. (HM 6/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Utredning om dykpark. (HM 9/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Säkerhetspolitiskt program. (HM 11/2004-2005).	Förföll pga nyval	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Införande av centraleuropeisk tid. (HM 12/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Redovisning för kostnaden för samhällsservice. (HM 13/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Gemensamt fiskekort för landskapets egna vattenområden. (HM 14/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Förändring av det s.k. "Ålands-tillägget". (HM 15/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Sänkning av körkortsåldern till 16 år. (HM 16/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Förnyelse av kollektivtrafiksystemet. (HM 17/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Etablerandet av ett energikontor. (HM 18/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Självstyrelseambassadörer. (HM 19/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Forum och mentorbank för pensionärer. (HM 20/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Redovisning av valfinansiering. (HM 21/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Alternativ hälsovård. (HM 23/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Införande av alkolås. (HM 24/2004-2005).	Förföll pga nyval	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Etablerande av en tankesmedja för framtidsforskning. (HM 25/2004-2005).	Förkastad. Betänkandets motivering till landskapsregeringens kännedom. Ku 4/2006-2007	Antecknades
Sjukvård för åländska studerande. (HM 26/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Revidering av tobakslagstiftningen. (HM 27/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Kostnadstak för specialomsorgen. (HM 28/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Ekologisk odling. (HM 29/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Tunnel till Föglö. (HM 30/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Behovet av information om näringsrätten. (HM 31/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Utredning om EU-utträde. (HM 32/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Åtgärder mot läsk- och godisförsäljning i skolorna. (HM 33/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Stödsystem för tillvaratagande av energivirke. (HM 35/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Landskapsregeringens principer för att besvara ansökningar och andra framställningar. (HM 36/2004-2005).	Förkastad. Lu 13/2006-2007	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Förbättring av trafikförbindelsen mellan Isaksö och Äppelö. (HM 37/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Uppföljning av företag som beviljats näringsrätt. (HM 38/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Utlokalisering av landskapsförvaltningen. (HM 39/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Behovet av ett åländskt marknadsföringskontor i Stockholm. (HM 40/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Utredning om tunnel till Föglö. (HM 41/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Utredning av miljöprövningsnämndens verksamhet. (HM 42/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Nedläggning av kultur- och kongresshus-projektet. (HM 44/2004-2005).	Förföll pga nyval	
En långsiktig trafiksäkerhetskampanj. (HM 46/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Förverkligande av golfbaneprojekt. (HM 47/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Skärgårdslag för landskapet Åland. (HM 48/2004-2005).	Förföll pga nyval	
En utvecklingsfond för skärgården. (HM 49/2004-2005).	Förföll pga nyval	
En ordningslag. (HM 50/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Förbud mot tobaksrökning i offentliga lokaler. (HM 51/2004-2005).	Förföll pga nyval	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshapsregeringen
Register angående organdonation. (HM 53/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Väntstuga vid färjefästet i Svinö. (HM 54/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Jämställdhetsplaner för förvaltningen. (HM 55/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Program för hälso- och miljövänligt byggande. (HM 56/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Förändring av kollektivtrafiken till ett attraktivt alternativ till bilåkandet. (HM 57/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Förstärkning av missbrukarvårdens personalresurser. (HM 58/20904-2005).	Förföll pga nyval	
Flyttning av den psykiatriska vården från Grelsby till Ålands centralsjukhus. (HM 59/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Förlikning i brottmål. (HM 61/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Ändring av lagstiftningen om tobaksprodukter. (HM 62/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Främjande av distansarbete. (HM 64/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Fortbildning inom Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS). (HM 66/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Statistik på antalet sysselsatta. (HM 67/2004-2005).	Förföll pga nyval	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshapsregeringen
Åtgärder för att bevara skonaren Linden i åländsk ägo. (HM 68/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Ungdomsstraff. (HM 69/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Sänkning av promillegränsen för rattonykterhet. (HM 70/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Inrättande av polisstyrelse. (HM 71/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Inrättande av en polisbyrå. (HM 72/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Lagstiftningen om körförbud. (HM 73/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Lagstiftning om alkolås. (HM 74/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Väganslutning till huvudväg 2 i Gölby. (HM 76/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Kris- och socialjour på Åland. (HM 77/2004-2005).	Förföll pga nyval	
Från år 2006		
Utredning om konsekvenserna av ett åländskt nej till Europeiska Unionens konstitutionella fördrag. (HM nr 1/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Utredning om åländskt EU-utträde. (HM nr 2/2005-2006).	Förföll pga nyval	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Dokument rörande Ålands folkrättsliga särställning. (HM 3/2005-2006).	Förkastad. Betänkandets motivering till landskaps-regeringens kännedom. Ku 2/2006-2007	Antecknades
Utredning om övertagande av lagstiftningsbehörighet gällande fastighetsbildning och -registrering. (HM nr 4/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Initiativ till grundande av Förenta Demilitariserade Nationerna. (HM nr 5/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Landskapsregeringens principer för beviljande av allmänna medel. (HM nr 6/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Tonnagebeskattning för den åländska rederinäringen. (HM nr 7/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Stöd till pilotprojekt för kommunalt samgående. (HM nr 8/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Förbränning av avfall på Åland. (HM nr 9/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Ändring av ersättersystemet i lagtinget. (HM nr 10/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Ordningslag. (HM 11/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Handbok för sociala rättigheter. (HM 12/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Anläggande och återställande av våtmarker. (HM 13/2005-2006).	Förföll pga nyval	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Ersätta M/S Grisslan med M/S Ejdern vintertid. (HM nr 14/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Åländsk ekologisk mjölk. (HM nr 15/ 2005-2006).	Förföll pga nyval	
Biografverksamhet på Åland. (HM nr 16/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Fastigheten Lotsstationen i Långnäs, Lumparland. (HM nr 17/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Modern personalpolitik. (HM nr 18/ 2005-2006).	Förföll pga nyval	
Kurser i miljövänlig bilkörning. (HM nr 19/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Program för förebyggande hälsovård. (HM nr 20/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Hembygdsrätten för studerande. (HM 21/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Handikappkonsekvensbedömning. (HM 22/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Inköp av punktskriftsmaskin. (HM 23/ 2005-2006).	Förföll pga nyval	
Skottpeng på säl. (HM nr 24/2005- 2006).	Förföll pga nyval	
Hembygdsrätt för andra än finska medborgare. (HM nr 25/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Ändrad princip för körkortsålder. (HM nr 26/2005-2006).	Förföll pga nyval	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Begränsningar i bilars belysning. (HM 27/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Införandet av namngivna trafikplatser. (HM 28/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Elektronisk arkivering. (HM 29/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Kvalitetsledningssystem för landskapsförvaltningen. (HM 30/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Ökat samarbete med Sverige inom tredje sektorn. (HM 31/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Informationskampanj om det åländska samhället i Sverige. (HM 32/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Landskod för biltrafik. (HM 33/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Näringsstöd för butiksinredning. (HM 34/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Återuppbyggnad av Skarpans. (HM 35/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Förprojektering av ny elkabel till Finland. (HM 36/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Rökfritt i landskapets offentliga lokaler. (HM nr 37/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Landskapet som huvudman för ungdomsmissbruk. (HM nr 38/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Saluhall i Mariehamn. (HM nr 39/2005-2006).	Förföll pga nyval	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshapsregeringen
Nya utrymmen för polisen. (HM nr 40/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Gymnasieutbildning för studerande med särskilda behov. (HM nr 42/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Avfallshantering. (HM nr 43/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Skador förorsakade av gräsäl. (HM nr 44/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Åtgärder för att trygga och förbättra patientsäkerheten. (HM nr 45/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Utredning om förutsättning för etanolframställning på Åland. (HM nr 46/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Utredning om åländska ungdomars möjlighet att få arbete på Åland efter avslutade studier. (HM nr 47/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Utvärdering av Högskolan på Åland innan en sammanslagen gymnasieskola genomförs. (HM nr 48/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Argument för fortsatt vårjakt. (HM 49/2005-2006).	Förkastad. Nu 3/2006-2007	
Åtgärder för att främja en regionalt spridd bosättning. (HM nr 50/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Förbud mot tobaksrökning på restauranger och matställen. (HM nr 51/2005-2006).	Förföll pga nyval	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshovdingen
Redogörelse över projekteringskostnader. (HM nr 52/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Ringväg Geta-Hammarland. (HM nr 53/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Diversifierade hamnavgifter. (HM nr 54/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Förlustgaranti för cykelfärjor. (HM nr 55/2005-2006)	Förföll pga nyval	
Sexualundervisning i grundskolan och på gymnasialstadiet. (HM nr 56/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Säkerheten vid domstolar i landskapet Åland. (HM nr 57/2005-2006).	Förföll pga nyval	
Från år 2007		
Initiativ till Finlands riksdag om slopande av begreppet "Ålands län". (HM 1/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Ny källskattelag för Åland. (HM nr 2/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Stöd för nybyggnation av uthyrningsstugor. (HM nr 3/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Höjd avskrivningsprocent för stuga. (HM nr 4/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Åtgärd för att analysera Ålands relation till EU. (HM nr 5/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Förfarandet vid utnämning av landshövding på Åland. (HM nr 6/2006-2007).	Förföll pga nyval	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshovsrådet
Åtgärder för att tillrättalägga så att inflyttade pensionärers skatter tillfaller bosättningskommunen. (HM nr 7/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Informationskampanj om språksituationen riktad till det åländska näringslivet. (HM nr 8/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Åtgärder för att förbättra ekonomin för växtodlingsgårdar. (HM nr 9/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Vikten av ungdomars fritidssysselsättning för att motverka användande av droger. (HM nr 10/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Ändrade regler för import från Sverige. (HM nr 11/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Översyn av jordförvärvslagstiftningen. (HM nr 12/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Behov av utbildning av expertsjukskötare. (HM nr 13/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Utlokalisering av förvaltning. (HM nr 14/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Projektet "Den kulturella skolryggsäcken". (HM nr 15/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Trädgårdsturism på Åland. (HM nr 16/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Lagstiftning om oljeutsläpp. (HM nr 17/2006-2007).	Förföll pga nyval	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshovsrätten
Ekonomisk redogörelse över fukt- skador i offentliga byggnader. (HM nr 18/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Ekonomisk hjälp vid fuktskador i privathus. (HM nr 19/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Främjande av arbetskraftsinvandringen på Åland. (HM nr 20/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Utvärdering av Eckerö Hallen. (HM nr 21/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Användning av förpackningsmaterial. (HM nr 22/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Jakt på lodjur. (HM nr 23/2006-2007).	Förföll pga nyval	
System för utsläppsrätter för kväve och fosfor till Östersjön. (HM nr 24/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Globaliseringsstrategi för Åland. (HM nr 25/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Körkortsundervisning på gymnasialstadiet. (HM nr 26/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Uppdatering av IT-politiska programmet och framtagande av en sajberstrategi för Åland. (HM nr 27/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Landskod för telefontrafik. (HM nr 28/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Samarbetskonsekvensbedömning för kommunerna. (HM nr 29/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Profilbärande utbildningar. (HM nr 30/2006-2007).	Förföll pga nyval	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshovsregeringen
Möjlighet till delad kommunalskatt. (HM nr 31/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Tillsättande av en förtroendekommission. (HM nr 32/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Internationell gymnasieutbildning. (HM nr 33/2006-2007).	Förföll pga nyval	
En litterär kanon för Åland. (HM nr 34/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Syntolk. (HM nr 35/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Sällskapsdjur i vård och omsorg. (HM nr 36/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Företagsamhet år 2008. (HM nr 37/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Handlingsplan mot korruption. (HM nr 38/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Inventering av ålänningarnas miljökunskaper. (HM nr 39/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Utredning över ansvaret för Ålands vägnät. (HM nr 40/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Gästhamn i Geta. (HM nr 41/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Ersättning för glasögon. (HM nr 42/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Förbud för innehav av tobaksprodukter. (HM nr 43/2006-2007).	Förföll pga nyval	
Utredning av trafiksäkerhetsåtgärder. (HM nr 44/2006-2007).	Förföll pga nyval	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
--------	------------------------	---------------------------------

Framtidsplanering för fordonstrafiken. Förföll pga nyval (HM 45/2006-2007).

LAGMOTIONER

Från år 2004

Vtm Barbro Sundbacks m.fl. lagmotion angående ändring av landskapslagen om utbetalning av pensioner i landskapet Åland, (LM 2/2003-2004). Förekastad. Lu 5/2006-2007

Från år 2005

Ltl Roger Erikssons m.fl. lagmotion angående förslag till blankettlag om förvaltningslag. (LM 3/2004-2005). Förekastad. Lu 13/2006-2007

Ltl Roger Erikssons m.fl. lagmotion med förslag till ändring av landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse. (LM 4/2004-2005). Förekastad. Lu 13/2006-2007

Från år 2006

Ltl Danne Sundmans m.fl. lagmotion om folkomröstning om frågan huruvida Europeiska unionens nya konstitutionella fördrag skall bli gällande i landskapet Åland. (LM 3/2005-2006). Förekastad. Lu 17/2006-2007

HEMSTÄLLNINGSKLÄMMAR

Från år 2006

Meddelande om Europeiska unionens konstitutionella fördrag. (M 4/2005-2006). Hemställan hos landskapsregeringen om att en utredning företas gällande konsekvenserna av EU-medlemskapet. Meddelandet godkänt. Lu 18/2006-2007

Landskapsregeringens handlingsprogram anger att EU-medlemskapet skall utvärderas avseende både politiska och ekonomiska konsekvenser. Beredningen av upplägget för denna utredning har påbörjats.

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshövdingen
FINANSMOTIONER		
Från år 2007		
Ltl Danne Sundman m.fl.: Komplettering av budgetförslagets allmänna motivering. (FM 1/2007-2008).	Behandlad i samband med budgeten 2008. Fu 1 och 1a/2007-2008	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Tillägg till kapitel motiveringen under kapitel 43.05 Radio- och TV-verksamhet. (FM 2/2007-2008).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 43.05.61 Understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar (R). (FM 3/2007-2008).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Strykning av anslaget under moment 43.05.62 Upphovsrättskostnader samt ändring av motiveringen under moment 43.05.60 Främjande av rundradioverksamhet. (FM 4/2007-2008).	D:o	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Sänkning av anslaget och ändring av motiveringen under moment 43.25.83 Bostadslån. (FM 5/2007-2008).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Höjning av anslaget och ändring av motiveringen under moment 33.40.88 Överlåtelse av fastigheter. (FM 6/2007-2008).	D:o	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Tillägg till kapitel motiveringen under kapitel 43.60 Ålands polismyndighet. (FM 7/2007-2008).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshapsregeringen
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 44.05.36 Kompensation för förlust av skatteintäkter som orsakas av avdrag (F). (FM 8/2007-2008).	D:o	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Sänkning av anslaget och tillägg till motiveringen under moment 47.52.77 Anläggande av golfbana i Godby/Ämnäs. (FM 9/2007-2008).	D:o	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Tillägg till motiveringen under kapitel 44.80 Posten Åland. (FM 10/2007-2008).	D:o	
Vtm Gun-Mari Lindholm m.fl.: Upptagande av anslag under ett nytt moment 45.10.51 Ålandstillägg för pensionärer med låg inkomst. (FM 11/2007-2008).	D:o	
Vtm Gun-Mari Lindholm m.fl.: Tillägg till motiveringen under kapitel 45.01 Allmän förvaltning. (FM 12/2007-2008).	D:o	
Ltl Mika Nordberg m.fl.: Tillägg till motiveringen under kapitel 45.01 Allmän förvaltning. (FM 13/2007-2008).	D:o	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Sänkning av anslaget under moment 45.52.88 Anskaffning av områden för naturskyddsändamål. (FM 14/2007-2008).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshovsrätten
Ltl Danne Sundman m.fl.: Sänkning av anslaget under moment 46.11.52 Understöd till föreningar och organisationer för ungdomsarbete. (FM 15/2007-2008).	D:o	
Vtm Gun-Mari Lindholm m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 48.01.01 Trafikavdelningens allmänna förvaltning - Verksamhetsutgifter. (FM 16/2007-2008).	Godkänd. Fu 1 och 1a/2007-2008	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Tillägg till kapitel motiveringen under kapitel 47.24 Främjande av fiskerinäringen. (FM 17/2007-2008).	Behandlad i samband med budgeten 2008. Fu 1 och 1a/2007-2008	
Ltl Danne Sundman m.fl.: Sänkning av anslaget under moment 46.60.74 Utvecklande av Bomarsund. (FM 18/2007-2008).	D:o	
Vtm Gun-Mari Lindholm m.fl.: Höjning av anslaget samt ändring av motiveringen under moment 48.30.77 Vägbyggnads- och vägförbättringsarbete. (FM 19/2007-2008).	D:o	
Ltl Fredrik Karlström m.fl.: Ändring av kapitel motiveringen under kapitel 46.15 Grundskoleväsendet. (FM 20/2007-2008).	D:o	
Ltl Harry Jansson m.fl.: Komplettering av den allmänna motiveringen under avsnittet "Självstyrelseutveckling". (FM 21/2007-2008).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshapsregeringen
Ltl Anders Eriksson m.fl.: Komplettering av den allmänna motiveringen under avsnittet "Utveckling av förvaltningen". (FM 22/2007-2008).	D:o	
Ltl Harry Jansson m.fl.: Komplettering av den allmänna motiveringen under avsnittet "Självstyrelseutveckling, Åland och EU." (FM 23/2007-2008).	D:o	
Ltl Anders Eriksson m.fl.: Komplettering av allmänna motiveringen under avsnittet "Ekonomisk politik, Budgetsituationen". (FM 24/2007-2008).	D:o	
Ltl Anders Eriksson m.fl.: Höjning av anslaget under moment 42.05.11 Utgifter för språkrådet. (FM 25/2007-2008).	D:o	
Ltl Harry Jansson m.fl.: Höjning av anslaget under moment 45.54.60 Understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (R). (FM 26/2007-2008).	D:o	
Ltl Anders Eriksson m.fl.: Ändring av motiveringen till moment 46.60.74 Utvecklande av Bomarsund. (FM 27/2007-2008).	D:o	
Ltl Harry Jansson m.fl.: Höjning av anslaget under moment 43.25.62 Understöd för investeringar i uppvärmningssystem som främjar miljövården (R). (FM 28/2007-2008).	D:o	
Ltl Anders Eriksson m.fl.: Ändring av motiveringen till moment 46.01.23 Utvecklingsprojektet Ålands gymnasieskola. (FM 29/2007-2008).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshovsrådet
Ltl Harry Jansson m.fl.: Höjning av anslaget under moment 45.10.53 Barnbidrag. (F). (FM 30/2007-2008).	D:o	
Ltl Anders Eriksson m.fl.: Sänkning av anslaget under moment 43.40.75 Ombyggnader och grundförbättringar. (FM 31/2007-2008).	D:o	
Ltl Anders Eriksson m.fl.: Höjning av anslaget under moment 43.05.60 Främjande av rundradioverksamhet. (FM 32/2007-2008).	D:o	
Ltl Anders Eriksson m.fl.: Sänkning av anslaget under moment 45.70.20 Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsutgifter. (FM 33/2007-2008).	D:o	
Ltl Anders Eriksson m.fl.: Strykning av anslaget under moment 43.05.62. Upphovsrättskostnader. (FM 34/2007-2008).	D:o	
Ltl Göte Winé m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 35.70.20 Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsinkomster. (FM 35/2007-2008).	D:o	
Ltl Barbro Sundback m.fl.: Tillägg till kapitel motiveringen under kapitel 45.70 Ålands hälso- och sjukvård. (FM 36/2007-2008).	D:o	
Ltl Barbro Sundback m.fl.: Tillägg till kapitel motiveringen under kapitel 45.70 Ålands hälso- och sjukvård. (FM 37/2007-2008).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landshapsregeringen
Ltl Carina Aaltonen m.fl.: Upptagande av ett nytt moment under kapitel 47.03 som lånegaranti för företagare. (FM 38/2007-2008).	D:o	
Ltl Göte Winé m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 48.10.45 Understöd för kollektivtrafik. (FM 39/2007-2008).	D:o	
Ltl Carina Aaltonen m.fl.: Höjning av anslaget under moment 47.03.47 Finansiering för företag i skärgården. (FM 40/2007-2008).	D:o	
Ltl Barbro Sundback m.fl.: Komplettering av kapitelmotiveringen under kapitel 45.15 Av kommunerna anordnade sociala tjänster. (FM 41/2007-2008).	D:o	
Ltl Göte Winé m.fl.: Komplettering av motiveringen under moment 48.30.77 Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten. (FM 42/2007-2008).	D:o	
Ltl Carina Aaltonen m.fl.: Komplettering av allmänna motiveringen under rubriken "Självstyrelseutveckling". (FM 43/2007-2008).	D:o	
Ltl Roger Jansson m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 48.20.20 Sjötrafiken - verksamhetsutgifter. (FM 44/2007-2008).	D:o	
Ltl Johan Ehn m.fl.: Ändring av motiveringen till moment 48.30.77. Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten. (FM 45/2007-2008).	D:o	

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
Ltl Johan Ehn m.fl.: Tillägg till motiveringen under moment 43.40.74 Renovering samt ombyggnad av Självstyrelsegården. (FM 46/2007-2008).	D:o	
Ltl Johan Ehn m.fl.: Sänkning av anslaget för moment 43.05.62 Upphovsrättskostnader. (FM 47/2007-2008).	D:o	
Ltl Johan Ehn m.fl.: Höjning av anslaget samt tillägg till motiveringen för moment 46.17.05 Utgifter för åländska studerande i Norden. (FM 48/2007-2008).	D:o	
Ltl Johan Ehn m.fl.: Tillägg till motiveringen för moment 46.60.74 Utvecklande av Bomarsund. (FM 49/2007-2008).	D:o	
Ltl Dennis Jansson: Upptagande av ett nytt moment under kapitel 47.03 Näringslivets främjande. (FM 50/2007-2008).	D:o	
Ltl Johan Ehn: Ändring av kapitel-motiveringen till kapitel 43.32 Landskapsalarmcentralen. (FM 51/2007-2008).	D:o	
Ltl Johan Ehn m.fl.: Sänkning av anslaget under moment 46.60.20 Musei-byrån - verksamhetsutgifter. (FM 52/2007-2008).	D:o	

Bilaga 4. Landskapsregeringsbildningen 2007

- 1.11. Det nyvalda lagtinget sammanträder. Ltl Gunnar Jansson väljs till talman.
- 2.11. Talmannen konsulterar företrädare för samtliga lagtingsgrupper.
- 5.11. Talmannen föreslår vid plenum att ltl Viveka Eriksson utses till lantråds kandidat. Förslaget bordläggs enligt arbetsordningens regler.
- 7.11. Lagtinget utser Viveka Eriksson till lantråds kandidat med 20 röster medan 9 lagtingsledamöter avstod från att rösta och en var frånvarande.

Lantråds kandidaten förhandlar med lagtingsgrupperna.

- 23.11. Lantråds kandidaten Viveka Erikssons förslag till landskapsregering jämte handlingsprogram antecknas till kännedom.

Vid ett andra plenum samma dag redogör lantråds kandidaten Viveka Eriksson för sitt förslag vid lagtingets plenum. Ärendet bordläggs enligt arbetsordningens regler till plenum 26.11.

- 26.11. Debatt med anledning av lantråds kandidats förslag. Efter avslutad diskussion godkänns förslaget med rösterna 19-6 medan två ledamöter avstod från att rösta (tre ledamöter hade avlägsnat sig före omröstningen), varför talmannen konstaterar att landskapsregering tillsatts enligt det av lantråds kandidaten framförda förslaget och med det till förslaget fogade handlingsprogrammet. Vidare konstaterade talmannen att den hittillsvarande landskapsregeringens mandat samtidigt upphört.

Bilaga 5. Kommissioner och nämnder

Kansliavdelningens förvaltningsområde:

Arbetskyddskommission
Delegationen för **brand- och räddningsväsendet** (t.o.m. 20.12.2007)
Ledningsgruppen för **brand- och räddningsväsendet**
Centralnämnden för lagtingsval
Direktionen för **Eckerö post- och tullhus**
Expropriationsnämnden
Fastighetsmäklarnämnden
Jämställdhetsdelegationen
Konsumentklagonämnden
Polisdelegationen
Styrelsen för **Posten på Åland**
Programnämnden
Räddningsdelegationen (från 21.12.2007)
Direktionen för **Ålands statistik- och utredningsbyrå**

Finansavdelningens förvaltningsområde:

Tjänstedelegationen
Styrelsen för **Ålands penningautomatförening**
Styrelsen för landskapet **Ålands pensionsfond**

Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde:

Diskrimineringsnämnd
Förtroenderådet
Handikapprådet
Hälsonämnden vid Ålands hälso- och sjukvård
Rehabiliteringssamarbetskommissionen
Styrelsen för **Ålands hälso- och sjukvård**
Ålands miljöprövningsnämnd
Styrelsen för **Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet** (från 1.12.2007)

Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde:

Arbetskyddskommission för landskapets skolor
Arbetskyddskommission för museibyrån
Konstnämnden
Skolmuseinämnden
Samarbetsrådet för **Ålands handelsläroverk och Ålands lyceum**
Ålands kulturdelegation
Ålands lärlingsnämnd
Styrelsen för **Högskolan på Åland**

Ålands ungdomsråd (t.o.m. 30.6.2007)
Styrelsen för Ålands sjösäkerhetscentrum

Direktioner för:

Ålands folkhögskola
Ålands handelsläroverk
Ålands hotell- och restaurangskola
Ålands lyceum
Ålands läromedelscentral
Ålands musikinstitut
Ålands naturbruksskola
Ålands sjömansskola
Ålands vårdinstitut
Ålands yrkesskola

Näringsavdelningens förvaltningsområde:

Arbetskyddskommission för avdelningens perifera enheter
Arbetskraftskommissionen
Rådgivande delegation för **arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten** (ams)
Gårdsbrukskommissionen
Näringsstödscommissionen
Skördeskadekommissionen
Rådgivande kommissionen för **Ålands försöksstation**
Ålands kontrollnämnd för ekologiskt framställda jordbruksprodukter
Styrelsen för landsbygdsutvecklingen vid **Ålands landsbygdscentrum**
Ålands skärgårdsnämnd

Trafikavdelningens förvaltningsområde:

Oljeskyddsdelegationen (t.o.m. 20.12.2007)

Övriga:

Laggranskningsnämnden

Bilaga 6. Kommittéer och arbetsgrupper

Byggnadskommittéer

Byggnadskommitté för uppförande av ett plantupptrivningshus vid Ålands försöksstation Upplöst

Byggnadskommitté för till- och ombyggnad av Ålands sjöfartsmuseum

Övriga kommittéer och arbetsgrupper

Arbetsgrupp med uppgift att utarbeta förslag och förbereda invigningen av **Alandica**, 2007

Arbetsgrupp för att leda och utarbeta tävlingsprogram för utsmykning av **Alandica kultur och kongress**, 2007

Kommitté för ledning och övervakning av byggandet av **Alandica kultur och kongress**, 2007

Kommitté för utarbetande av ett reviderat **alkohol- och narkotika-politiskt** program 2006-2010, 2006 Uppdraget slutfört

Arbetsgrupp för upprättande av ett nytt system för utjämning av **arbetstiden**, 2005 Uppdraget slutfört

Kommitté för myndigheternas samordning då **barn** blir utsatta för brott, 2006 Uppdraget slutfört

Arbetsgrupp för **bebyggelsemiljöer** på naturreservaten, 2004

Parlamentarisk kommitté i syfte att föreslå behörighetsöverföringar från riket till landskapet på **beskattningsområdet**, 2006 Uppdraget slutfört

Arbetsgrupp med uppdrag att bl.a. föreslå ett nytt funktions- och utställningsprogram för ett **besökscenter i Bomarsund**, 1997 Uppdraget utgår 28.2.1998

Jury för bedömning av intresseanmälan och prisbud i samband med arkitektupphandling för ett **besökscenter i Bomarsund**, 2007

Arbetsgrupp för ledningen av planeringen av **besökscentrum** i Bomarsund, 2007

Betygsgrupp, 2006

Kommitté för central**biblioteksärenden**, 2002

Utökat mandat.
Uppdraget förlängt till
31.12.2007

Ledningsgrupp för **Bomarsundsminnesår** 2004-2006, 2001

Kommitté för ledningen av utvecklingen av **Bomarsundsområdet**, 2005

Uppdraget förlängt till
31.12.2007

Arbetsgrupp med uppdrag att utreda och ge förslag kring vissa aktuella frågor inom **bostadspolitiken**, 2005

Uppdraget slutfört

Referensgrupp för **demokratiutredning**, 2006

Uppdraget slutfört

Styrgrupp för **digital** dokument- och fakturahantering inom landskapsförvaltningen, 2007

Projektgrupp för **digital** dokument- och fakturahantering inom landskapsförvaltningen, 2007

Arbetsgrupp med uppdrag att upphandla ett system primärt för **digital fakturahantering** men med möjlighet till generell digital dokumenthantering, 2006

Uppdraget slutfört

Styrgrupp för delprojektet näringsverksamhet i ett **ekologiskt** perspektiv, 2006

Uppdraget slutfört

Sakkunniggrupp med uppgift att arbeta med **energifrågor** i landskapet, 2006

Uppdraget utgår 31.12.2007

Samarbetsgrupp gällande reparation och underhåll av musei-, jordbruks- och skogsbruksbyråns **fastigheter**, 1999

Uppdraget slutfört

Kommitté gällande undervisningen i fysik och kemi i grundskolan, 2007	Uppdraget utgår 30.11.2007
Arbetsgrupp med uppdrag att inkomma med förslag om hur förvaltningsberättelsen bör vidareutvecklas, 2000	Upplöst
Kommitté för utbildning inom förvaltningsrätt , 2007	Uppdraget slutfört
Referensgrupp för behandling av övergripande frågor gällande uppbyggnad av ett geografiskt informationssystem , 1998	
Projektgrupp för uppgörande av anbudsunderlag för hyra och drift av en golfbana i Godby , 2006	
Styrgrupp för Ålands gymnasieskola , 2006	Upplöst
Ledningsgrupp för genomförandet av Ålands gymnasieskola , 2006	Uppdraget utgår 31.12.2007
Arbetsgrupp/referensuppdrag med uppdrag för den nya skolorganisationen, gymnasieskolan , 2006	Upplöst
Samordningsgrupp för övervakningen av de föreskrivna verksamhetskraven på Åland som utgör grund för EU:s samlande gårdsstöd , 2006	
Arbetsgrupp för verkställandet av nybyggnad av maskinhall med gårdsverkstad på Haga gård , 1999	Upplöst
Arbetsgrupp med uppdrag att utreda förslag för att studerande skall kunna behålla hembygdsrätten , 2007	Uppdraget utgår 31.10.2007
Kommitté med uppdrag att föreslå innehåll och upplägg för undervisningen i hälsofostran , 2007	Uppdraget utgår 31.5.2008
Arbetsgrupp för ledning av ombyggnad av tak vid Högskolan, södra, Navigationsskolegränd 2 , 2006	
Arbetsgrupp för planering av ombyggnad och renovering av Högskolan södra, Navigationsskolan , 2007	

Styrkommitté för programmet innovativa åtgärder på Åland 2006-2007, 2006	Uppdraget utgår 30.6.2009
Kommitté med uppdrag att utarbeta strategier för landskapets integrationspolitik , 2007	Uppdraget slutfört
Referensgrupp för integrationsprogram för flyktingar och invandrare, 2007	Uppdraget slutfört
Arbetsgrupp för IT-samordning mellan landskapets skolor på gymnasialstadienivå, 2007	
Arbetsgrupp med uppgift att utreda samordningsmöjligheter av IT-systemen inom den offentliga sektorn , 2003	Upplöst
Kommitté med uppdrag att föreslå åtgärder för att medvetandegöra genusperspektivet, ordna fortbildning och projektinriktad verksamhet på området jämställdhet i skolan, 2006	Uppdraget slutfört
Arbetsgrupp för verkställande av byggnads- och restaureringsarbeten inom Kastelholms fornminnesområde , 1994	
Arbetsgrupp för kärnämnet kemi , 2004	Uppdraget avslutat
Planeringskommitté för den fortsatta planeringen av ett kongress- och kulturhus , 1998	Upplöst
Referensgrupp för arbetet med en åländsk konst- och arkitekturhistoria , 2003	
Ledningsgrupp för projektet kultur i skärgården , 2006	Uppdraget utgår 31.12.2009
Kulturkommitté för kultur- och kongresshuset Alandica, 2007	
Arbetsgrupp för ledning av tävling för namngivning av kultur- och kongresshuset i Mariehamn, 2007	
Projektleddsgrupp med uppdrag att utarbeta förslag till utveckling av kungsgården i Kastelholm , 2007	Slutrapport

Referensgrupp för kvinnofrid , 2005	Uppdraget utgår 31.12.2007
Operativa gruppen för kvinnofrid , 2005	
Referensgrupp för undersökning om kvinnors entreprenörskap och företagande på Åland, 2007	
Arbetsgrupp för utredning av gemensam organisation för laboratorieverksamheterna vid livsmedelslaboratoriet, Ålands miljölaboratorium och Ålands försöksstation, 2006	Uppdraget slutfört
Kommitté med uppdrag att genomföra en utredning gällande utveckling och modernisering av lagtingets utrymmen i Självstyrelsegården, 2007	
Arbetsgrupp med uppdrag att utarbeta en åländsk del av den nationella strategiska planen för landsbygdsutvecklingsinsatser för 2007-2013, 2005	
Arbetsgrupp för prioritering 1 i landsbygdsutvecklingsförordningen , att förbättra konkurrenskraften inom jord- och skogsbruket, 2005	
Arbetsgrupp för prioritering 2 i landsbygdsutvecklingsförordningen , markanvändningsplanering, 2005	
Arbetsgrupp för prioritering 3 i landsbygdsutvecklingsförordningen , diversifierad ekonomi och god livskvalitet på landsbygden samt genomförande av leadermetoden, 2005	
Arbetsgrupp för administration och regelverk, landsbygdsutvecklingsprogram 2007-2013, 2005	
Övervakningskommitté för landsbygdsutvecklingsprogram för landskapet Åland 2007-2013, 2007	
Arbetsgrupp för utredning av landskapsalarmcentralens uppgifter och tekniska utrustning och hur dessa kan samordnas med polisens verksamhet, 2005	Utredning
Referensgrupp för anordnande av landskapsdagarna i Helsingfors 2007, 2006	Uppdraget slutfört

Arbetsgrupp med uppgift att klargöra frågor bl.a. ang. **lantbrukssekreterarnas roll** ang. EU och lantbruket på Åland, 1996

Arbetsgrupp för att utreda huvudmannaskap m.m. för **läromedelscentralen**, 1999

Arbetsgrupp för ibruktagande av ett nytt **lönesystem** för landskapsförvaltningen, 2005

Arbetsgrupp med uppgift att ge förslag till komplettering och eventuell ändring av programdokument och regelverk samt tolkning gällande **miljöstödet**, 2001

Arbetsgrupp för att åstadkomma ett förverkligande av **minneslunden** i Prästö, Sund, 2003

Arbetsgrupp för ledning av planeringen för om- och tillbyggnad av **Motorfordonsbyrån**, 2006

Museibyråns kyrkogrupp, arbetsgrupp för rådgivning till församlingarna, 1997

Arbetsgrupp för planering av en nybyggnad av **museimagasin** i Kastelholm, 2006

Arbetsgrupp för ledning av nybyggnad av **museimagasin** i Kastelholm, 2007

Beredningsgrupp för **Mål 2 och Mål 3 programmet**, 2004

Övervakningskommitté för **Mål 2-programmet**, 2004

Övervakningskommitté för **Mål 3-programmet**, 2004

Arbetsgrupp för att utreda bevarandet av **Märkets fyr**, 2006

Operativ referensgrupp för Ålands **narkotikabekämpningsprojekt** 2007-2008

Operativ referensgrupp för Ålands alkohol- och **narkotikapolitiska** programmet 2007-2008, 2007

Arbetsgrupp för planering av gårdsmiljöerna inom Nåtö och Björkör, 1999	Permanent
Kommitté för utvecklingen av nätbaserad undervisning , 2004	Uppdraget utgår 31.12.2007
Övervakningskommitté för de operativa programmen för Europeiska regionala utvecklingsfonden och socialfonden 2007-2013, 2007	
Kommitté för utarbetande av riktlinjer för pedagogiskt stöd för barn i barnomsorgen med annat modersmål än svenska, 2007	
Kommitté för översyn av målsättningarna för en om- och tillbyggnad av polishuset , 2007	
Riskbedömningsgrupp för allmänna förvaltningen, 2007	Uppdraget slutfört
Arbetsgrupp för utredning av verksamheten med räddningshundar i landskapet, 2006	Uppdraget slutfört
Ledningsgrupp för Reform-08, samarbete inom utbildningen på gymnasialstadienivå och vuxenutbildningen, 2007	
Samarbetskommittén vid centralförvaltningen, 2006	
Samarbetskommittén inom museibyråns förvaltningsområde, 2006	
Arbetsgrupp med uppgift att igångsätta planering av en tillbyggnad av självstyrelsegården , 2000	
Sakkunniggrupp en med uppgift att bistå med vägledning gällande produktion av skogsplanter för åländska ändamål, 1996	Kvarstår så länge behov föreligger
Ledningsgrupp kring skolfartyget M/S Michael Sars , 2005	
Kommitté med uppdrag att föreslå åtgärder för att stödja skärgårdselevernars övergång från grundskolan till gymnasialstadiet och även studieövergången generellt, 2006	Uppdraget slutfört
Arbetsgrupp med uppgift att förverkliga projektet anskaffning av skärgårdsfärja , 2006	

Arbetsgrupp med uppdrag att utarbeta ett förslag till en lag om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom **socialvården**, 2006

Kommitté med uppdrag att föreslå åtgärder för att stärka och utveckla skolornas **specialundervisning**, 2006

Uppdraget slutfört

Referensgrupp vid översynen av landskapets **spel- och lotterilagstiftning**, 2007

Arbetsgrupp med uppgift att bereda framtida administration av två **strukturfondsprogram**, mål 2, 2007-2013, 2006

Arbetsgrupp med uppgift att bereda framtida innehåll av två **strukturfondsprogram**, mål 2, 2007-2013, 2006

Arbetsgrupp med uppgift att utarbeta ett förslag till en reviderad landskapslag om **studiecirkelverksamhet**, 2006

Arbetsgrupp för utredning av **stödformer för pensionärer**, 2007

Arbetsgrupp för att utarbeta en policy för användning av **substitutionsbehandling** och andra skadereducerande insatser i landskapet, 2007

Uppdraget utgår 31.12.2007

Arbetsgrupp för **tankesmedjan** Vision 2017 för utveckling av det åländska näringslivet, 2007

Sakkunniggrupp för en rättvis värdering av **trafikavdelningens** konkurrenskraft, 2001

Sakkunnig arbetsgrupp för **trafiksäkerhetsarbetet**, 2004

Uppdraget utgår 31.12.2007

Styrgrupp för **trafiksäkerhetsarbetet**, 2004

Uppdraget utgår 31.12.2007

Arbetsgrupp med uppgift att utreda den s.k. **tredje sektorns investeringar**, 1998

Upplöst

Intern samordningsgrupp för **turismen**, 2004

Uppföljningskommittén, 1995

Uppdraget slutfört

Arbetsgrupp med uppgift att utarbeta ett underlag för insamling av **utbildningsstatistik**, 2002

Arbetsgrupp för byggandet av regleringsdammen och småbåtsslussen vid **Vargsundsådran**, 2005

Kommitté med uppdrag att leda uppgörandet av en bokhistorik över **viltvårdens** och jaktens utveckling och särdrag på Åland, 2007

Styrgrupp för "**Vision 2017**" utveckling av näringslivet, 2007

Uppdraget slutfört

Kommitté för omorganisering av och regelverk för **vuxenutbildningen**, 2006

Uppdraget slutfört

Arbetsgrupp för att bereda en revidering av landskapslagen om sysselsättningsfrämjande utbildning (knuten till **vuxenutbildningskommittén**), 2006

Uppdraget avslutat

Arbetsgrupp för att bereda frågor om validering av realkompetens (knuten till **vuxenutbildningskommittén**), 2006

Uppdraget slutfört

Styrgrupp för samordning av myndigheterna vid misstanke om **våld** mot barn, 2007

Arbetsgrupp för planering och byggande av recirkuleringssystem vid **Ålands fiskodling**, 2000

Uppdraget slutfört

Arbetsgrupp för planering och genomförande av ombyggnader vid **Ålands fiskodling**, 2006

Arbetsgrupp för ledning av arbetet med ett nytt yttertak vid **Ålands folkhögskola**, 2005

Arbetsgrupp för planering av renovering av rektorsbostaden vid **Ålands folkhögskola**, 2005

Arbetsgrupp för planering av renovering av kök vid **Ålands folkhögskola**, 2006

Uppdraget slutfört

Arbetsgrupp för ledning av renovering av köket vid **Ålands folkhögskola**, 2007

Arbetsgrupp med uppgift att utarbeta program- och systemhandlingar för en tillbyggnad av ekonomibyggnaden vid **Ålands försöksstation**, 2001

Upplöst

Arbetsgrupp för ledning av ombyggnaden av **Ålands hotell- och restaurangskola**, 2004

Kommitté för uppgörande av rumsprogram för en om- och tillbyggnad av **Ålands lyceum**, 2001

Arbetsgrupp för förnyande av värmeledningssystem vid **Ålands sjöfartsläroverk**, 2005

Arbetsgrupp för ledning av ombyggnad av tak på gamla verkstadsbyggnaden vid **Ålands sjömansskola**, 2006

Arbetsgrupp för planering av ombyggnad av sporthallens tak vid **Ålands sjömansskola**, 2007

Kommitté för översyn av användningsändamål för **Ålands sjömansskolas** simhall, 2004

Tilläggsmandat.
Förlängt till
31.12.2005

Arbetsgrupp med uppgift att utarbeta förslag till hur utbildningen och kursverksamheten vid **Ålands sjösäkerhetscentrum** kan bedrivas inom ett driftsbolag, 2007

Ledningsgrupp för växthusverksamheten vid **Ålands teknologiceentrum**, 2007

Arbetsgrupp för ombyggnad av kylutrymmena vid **Ålands yrkesskolas** bespisningskök, 2005

Arbetsgrupp för ledning av förnyande av styr- och reglersystem för ventilationsanläggningen i **Ålands yrkesskola**, 2006

Arbetsgrupp för ledning av projektering av grundreparationer i svetsverkstaden och verkstadsflygeln samt komplettering av punktutsug vid **Ålands yrkesskola**, 2006

Arbetsgrupp med uppgift att kartlägga problem och utvecklings-
möjligheter i den gemensamma **ärende och dokumenthanteringen**
mellan landskapsstyrelsen och lagtinget, 2003

Upplöst

Bilaga 7. Redogörelse enligt 32 § lagtingsordningen för tiden 1 november 2006 – 31 oktober 2007

Landskapsregeringen överlämnar härmed den i 32 § lagtingsordningen föreskrivna redogörelsen över självstyrelsepolitiska frågor som väsentligen berör landskapets författningsenliga rättigheter.

1. Allmänt

Enligt 32 § lagtingsordningen ska landskapsregeringen i början av varje lagting och senare så ofta omständigheterna det föranleder, lämna till lagtingets självstyrelsepolitiska nämnd skriftlig redogörelse över de självstyrelsepolitiska frågor som väsentligt berör landskapets författningsenliga rättigheter.

Under den aktuella redogörelseperioden har landskapsregeringen, på sätt som det parlamentariska systemet förutsätter, fortlopande informerat och diskuterat med självstyrelsepolitiska nämnden de frågor som berör lagtingets författningsenliga rättigheter.

Landskapsregeringen har även direkt till lagtinget, i form av landskapsregeringens meddelanden redogjort för frågor av väsentlig självstyrelsepolitisk betydelse. Därtill har landskapsregeringen regelmässigt översänt till självstyrelsepolitiska nämnden sådana landskapsregeringens handlingar och beslut som landskapsregeringen anser höra till området för landskapets författningsenliga rättigheter.

2. Svenska språket

Landskapsregeringen lämnade den 1 mars 2007 ett språkpolitiskt program till lagtinget.

Programmet bygger på de förslag som en parlamentariskt tillsatt kommitté avlämnade under år 2006, innehållande ett förslag till ett långsiktigt språkpolitiskt program för hur kulturen och det svenska språket skall kunna hållas levande i landskapet i enlighet med vad som överenskomms vid självstyrelsens tillkomst.

En del i förverkligandet av det språkpolitiska programmet är att tillsätta ett språkråd. Språkrådet ska ha en självständig ställning som ett sakkunnigorgan. I rådet ska representanter för myndighetsintressen, organisationsliv, näringsliv, utbildningssektorn och liknande områden ingå. Språkrådet ska assisteras av en tjänsteman inom landskapsförvaltningen. Denne fungerar som nämndens föredragande tjänsteman och har även ett informationsansvar gentemot allmänheten. Språkrådet ska årligen avge en rapport till landskapsregeringen om sin verksamhet inklusive en utvärdering av svenska språkets ställning.

Som en ytterligare åtgärd med anledning av det språkpolitiska programmet beställde landskapsregeringen tillsammans med Ålands arbetsmarknads- och studieservice-myndighet (AMS) under sommaren 2007 en utredning från Ålands statistik- och

utredningsbyrå (ÅSUB) angående flyttningsrörelsen till och från Åland ur ett arbetsmarknadsperspektiv samt språkkunskapernas betydelse för flyttningsrörelsen. Utredningen omfattar frågeställningen huruvida och i vilken utsträckning språksituationen påverkar beslutet att flytta till Åland och möjligheterna att få jobb. Vidare utreds i vilken utsträckning det krävs finska på arbetsmarknaden, hur språksituationen på Åland påverkar beslutet att flytta till eller återflytta till Åland samt om språksituationen även påverkar personer att flytta från Åland. Utredningen beräknas vara klar under våren 2008.

3. Justitieombudsmannens inspektion och justitiekanslerns befogenheter i landskapet

I samband med riksdagens justitieombudsmans inspektion av landskapsregeringens social- och miljöavdelning, framförde landskapsregeringen att myndigheter i riket inte alltid iakttar 38 § självstyrelselagen, enligt vilken skrivelser och andra handlingar som utväxlas mellan landskapsmyndigheterna och statens myndigheter i landskapet ska avfattas på svenska. I syfte att utreda behovet av åtgärder från justitieombudsmannens sida, ombads landskapsregeringen att senast 15.12.2006 sända en utredning med närmare uppgifter om nämnda språksvårigheter i kommunikationen med riksmyndigheter.

I landskapsregeringens utredning 14.12.2006 redovisas språkproblemen i samband med beredningen av EU-ärenden, översättningar till svenska av omfattande texter som t.ex. propositioner eller kommittébetänkanden, samt översättningar av handböcker, instruktioner och andra former av regelverk där Åland i vissa fall till och med har egen lagstiftnings- och därmed förvaltningsbehörighet. Justitieombudsmannen har ännu inte avgjort ärendet.

Självstyrelsepolitiska nämnden uppmanade i sitt betänkande nr 2/2005-2006 landskapsregeringen att utreda frågan om hur de uppgifter som i riket ankommer på justitiekanslern samt justitieombudsmannen skall skötas i landskapet med särskilt beaktande av Ålands konstitutionella ställning respektive rättssäkerhet inom förvaltningen. Landskapsregeringen, som ännu inte utrett ärendet, avser att utreda frågan under det kommande året.

4. Spel och penningtvätt

4.1. Spelkonflikten mellan Ålands penningautomatförening och rikets myndigheter

Landskapsregeringen förde under hösten 2005 diskussioner med tjänstemän vid inrikesministeriet i syfte att finna en gemensam lösning på spelfrågan så att spelbolagen i riket och Ålands penningautomatförening skulle kunna finna samarbetsformer inom ramen för den nuvarande lagstiftningen. Från åländsk sida framfördes att ett samarbete är till nytta för båda parter.

Enligt inrikesministeriets tolkning innebär högsta domstolens dom från 2005 att Ålands penningautomatförening över huvudtaget inte får ta emot spelare från riket, medan landskapsregeringens tolkning är att den marknadsföring som bedrevs under 2001 ut-

gjorde grunden för högsta domstolens dom. I och med att Ålands penningautomatförening har slutat marknadsföra spel i riket och kontakterna med spelarna uppstår genom att spelaren söker upp spelet på nätet är spelet numera att betrakta som lagligt.

Trots diskussioner på olika nivåer uppnåddes inte en samsyn och i december 2005 anmälde inrikesministeriet Ålands penningautomatförening till centralkriminalpolisen för brott mot rikets lotterilag.

I september 2006 kallade centralkriminalpolisen lantrådet och den ansvariga landskapsregeringsledamoten till förhör som misstänkta för försummelse av tjänsteplikt i och med att åtgärder inte har vidtagits för att stoppa Ålands penningautomatförenings spelverksamhet som enligt inrikesministeriet ansågs strida mot lag. Något beslut i åtalsfrågan har ännu inte meddelats.

4.2. Penningtvätt och finansiell terrorism

Inrikesministeriet begärde i augusti 2007 ett utlåtande från landskapsregeringen över ett utkast till rapport från Financial Action Task Force (FATF) avgivet i juni 2007 över Finland inom ramen för granskningen av landets åtgärder mot penningtvätt och ekonomisk terrorism. Arbetsgruppen för finansiella åtgärder mot penningtvätt, FATF (Financial Action Task Force on Money Laundering) är en internationell aktionsgrupp som föreslår åtgärder mot penningtvätt och mot finansiering av terrorism.

Landskapsregeringen konstaterade att landskapet har lagstiftnings- och förvaltningsbehörighet i fråga om lotterier såsom en del av rättsområdet allmän ordning och säkerhet, 18 § självstyrelselag (1991:71) för Åland. Landskapsregeringen framhöll vidare att landskapet i enlighet med 58 § självstyrelselagen borde ha blivit kontaktad i ärendet och deltagit i diskussioner mellan representanterna för Finland och FATF. Även inrikesministeriets hantering av ärendet, med bland annat mycket begränsad tid för kommentarer till utkastet till rapport, påtalades.

Avsaknaden av landskapets delaktighet i diskussionerna med FATF resulterade i att utkastet till FATF:s rapport innehöll felaktigheter och missvisande information om landskapsregeringens roll som övervakande myndighet inom landskapet och Ålands Penningautomatförenings (PAF) verksamhet.

Kontakterna mellan landskapsregeringen och inrikesministeriet resulterade i att representanter för landskapet deltog i de fortsatta mötena mellan representanter från Finland och FATF:s utvärderingsgrupp i Paris i augusti 2007 och pleanarmötet i FATF under oktober 2007, samt i att FATF:s slutliga rapport över Finland angående penningtvätt och finansiell terrorism innehöll korrekt information om landskapet och Ålands penningautomatförening.

5. Åland och Europeiska unionen

Landskapsregeringen lämnade den 14 december 2006 för fjärde gången ett årligt med-

delande till lagtinget om landskapet och hanteringen av EU-ärenden. Meddelandet innehåller både prioriteringar för handläggningen av EU-ärenden år 2007 samt en redogörelse för handläggningen av EU-ärenden år 2006.

En redogörelse över de viktigaste EU-frågorna och hur de behandlats av landskapsregeringen ingår därför inte i föreliggande redogörelse.

6. Demilitariserade zonen

Justitieministeriet tillsatte i mars 2005 en arbetsgrupp för att utreda gränsdragningen för den neutraliserade och demilitariserade zonen runt Åland. Arbetsgruppen skulle enligt uppdraget:

1) Utreda de oklarheter som gäller gränserna enligt 1921 års Ålandskonvention samt bedöma om det utifrån utredningen är möjligt att utarbeta en karta enligt ett modernt koordinatsystem och vad detta skulle kosta.

2) Utreda om bestämmelsen i 2 § i självstyrelselagen för Åland angående Ålands område eventuellt behöver ändras.

Arbetsgruppen föreslog i sitt betänkande, som lämnades till justitieministeriet den 5 oktober 2006, att Ålandskonventionens koordinater omvandlas till det moderna EUREF-FIN-systemet och att tillämpningen av demilitariseringsgränsen i samband med detta justeras så att den överensstämmer med självstyrelsegränsen. Detta alternativ kan enligt arbetsgruppen anses motsvara Nationernas Förbunds intentioner. Arbetsgruppen föreslog att åtminstone Ålandskonventionens signatärmakter och Ryssland notifieras om åtgärden. Dessutom föreslog arbetsgruppen att en specialutgåva sjökort som utvisar de yttre och inre gränserna för demilitariseringen och neutraliseringen trycks upp, att landhöjningen beaktas vid definitionen av zongränsen, att behovet av att uppdatera gränsen ses över vart femtionde år samt att det i Ålandskonventionen använda begreppet "lågvattnstånd" tolkas som medelvattensstånd. Arbetsgruppen föreslår ingen ändring av självstyrelselagen för Åland.

Betänkandet har ännu inte föranlett några åtgärder från den finska regeringen.

7. Säkerhetspolitiska frågor

Under perioden 1 november 2006 - 31 oktober 2007 fick Åland sammanlagt 21 fartygsbesök på åländska vatten. Som jämförelse kan nämnas att under år 2000 uppgick antalet fartygsbesök till 32, år 2001 till 30, år 2002 till 58, år 2003 till 26, år 2004 till 51, år 2005 till 35 och år 2006 till 22. Antalet besök föranledde inga åtgärder eftersom de kan betraktas som sedvanliga besök.

Under perioden 1 november 2006 - 31 oktober 2007 genomförde Finska luftstridskrafterna 6 flygövningar inom Ålands landskapsområde. Som jämförelse kan nämnas att 9 stycken flygövningar genomfördes under år 2006. Flygningar föranledde inga åtgärder.

8. Beskattning

Under lagtingsåret har landskapsregeringen fört en diskussion på olika plan med bland andra finansministeriet om landskapets tillträde till den nordiska dubbelbeskattningsgruppen.

Önskemålet om att få delta har ännu inte förverkligats. Diskussionerna fortsätter dock. Syftet med tillträdet är att landskapet skulle få ett forum där skattefrågor framförallt i anslutning till det nordiska dubbelbeskattningsavtalet skulle kunna diskuteras.

Den 30 november 2006 tillsattes den parlamentariska skattekommittén av landskapsregeringen och kommittén kom med sitt betänkande i oktober 2007. Syftet med kommittén var att diskutera en utökad åländsk lagstiftningsbehörighet i fråga om beskattningen. I kommitténs betänkande föreslås att en utredning utförs av ÅSUB för att genom olika simuleringar visa vilka konsekvenser för den offentliga ekonomin på Åland samt för olika näringsgrenar och branscher som valda scenarier skulle leda till i det fall lagstiftningsbehörigheten skulle överföras till självstyrelsen i fråga om beskattningen och att avräkningsbeloppet och skattegottgörelsen som en konsekvens av överföringen försvinner. Den skatt som uppbärs på Åland och som idag är statlig skulle således tillfalla landskapet. Utredningen kan även lyfta fram eventuella konsekvenser för andra behörighetsområden i det fall ÅSUB under arbetets gång kommer fram till att sådana kan uppkomma.

9. Behörighetsfrågor inom luftfart

Justitieministeriet tillsatte den 17 september 2007 på landskapsregeringens initiativ en arbetsgrupp för att utreda behovet av en överenskommelseförordning om en samrådsdelegation för flygplatsen i Mariehamn. Samrådsdelegationens uppgift skulle vara att delta i förvaltningen av Mariehamns flygplats och att utgöra ett beredande organ för planeringen och genomförandet av åtgärder när det gäller att trygga förutsättningarna för lufttrafik till och från Åland. Om arbetsgruppen anser att en överenskommelseförordning enligt 32 § självstyrelselagen behövs, ska den utarbeta ett utkast med bestämmelser om hur samarbetsdelegationen tillsätts samt dess sammansättning och uppgifter. Riket har lagstiftningsbehörigheten vad gäller luftfart enligt 27 § 14 p självstyrelselagen.

10. Behörighetsfördelningen mellan landskapet och riket

Lagtinget antog i april 2007 en ny lagstiftning om offentlig upphandling. Lagstiftningen utgjordes av en s.k. blankettlag enligt vilken rikslagstiftningen om upphandling gjordes tillämplig även i landskapet. Lagen ersatte en tidigare blankettlag om upphandling och föranleddes av vissa nytillkomna EG-krav som gäller upphandlingar som överstiger vissa värden, de värden som allmänt kallas tröskelvärden. Till skillnad från rikslagstiftningen gjordes landskapslagstiftningen tillämplig endast på upphandlingar vars värde överstiger EG:s tröskelvärden.

Vid lagstiftningskontrollen i enlighet med 19 § självstyrelselagen övervägdes frågan om

lagstiftningens karaktär av förvaltningslagstiftning respektive konkurrenslagstiftning. I enlighet med 18 § 1 och 4 punkterna har landskapet lagstiftningsbehörighet avseende förvaltning som utövas genom landskapsregeringen, dess underlydande myndigheter och inrättningar, samt avseende förvaltning som kommunerna utövar. Frågor om främjande av konkurrens hör i enlighet med 27 § 10 punkten till rikets behörighet.

I sitt utlåtande till republikens president konstaterade Högsta domstolen att landskapslagens tillämpningsområde genom dess 1 § 2 mom. i sak inte överensstämde med rikslagstiftningen. Domstolen konstaterade vidare att huvudsyftet med lagstiftningen om offentlig upphandling har varit att införa konkurrens, sekundärt att få en effektivare användning av allmänna medel. Detta konstaterades efter EG-anslutningen ha blivit klarare och allt viktigare, varför det är omöjligt att åsidosätta konkurrensbefrämjandet som behörighetsgrund.

Högsta domstolen ansåg att landskapslagen rör ett rättsområde inom vilket riket till en större del har lagstiftningsbehörighet. Då lagstiftningsbehörigheten om konkurrensförhållanden hör till riket ansåg domstolen att landskapet genom en landskapslag inte såsom i lagens 1 § 2 mom. kan ”utesluta den största delen av antalet offentliga upphandlingar från lagens tillämpningsområde och på detta sätt omintetgöra rikets principiella ställningstaganden inom konkurrensrätten”. Följaktligen fann Högsta domstolen att landskapslagen i denna del utgjorde en behörighetsöverskridning.

Republikens president konstaterade att utgångspunkten för ändring av lagstiftningsbehörighet mellan landskapet och riket i regel ska vara att självstyrelselagen ändras, samt att tröskeln är hög för omprövning av en fråga som avgjorts tidigare. En omprövning måste dock kunna ske om förhållandena väsentligt har ändrats. Presidenten fann dock i detta fall att då landskapslagen i övriga delar tidigare har ansetts höra till landskapets behörighet, samt då den uppfyller kraven enligt EU:s rättsordning, så har det saknats starka skäl för att utöva vetorätt. Presidenten fann heller inte att lagen rörde rikets inre eller yttre säkerhet på ett sådant sätt som avses i 19 § 2 mom. självstyrelselagen.

Landskapsregeringen konstaterar att omprövning av tidigare avgjord behörighetsfråga kan ske både till förmån för riket och till förmån för landskapet.

Bilaga 8. Landskapets balans- och resultaträkning samt budgetjämförelse

BALANSRÄKNING

AKTIVA	31.12.2007	31.12.2006
BESTÅENDE AKTIVA		
LANDSKAPSEGENDOM		
Jord- och vattenområden	692 494,81	692 494,81
Byggnader	944 614,12	944 614,12
Övrig landskapsegenom	248 756,63	220 106,43
	1 885 865,56	1 857 215,36
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR OCH ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR		
Immateriella tillgångar		
Immateriella rättigheter	908 311,80	534 047,34
Övriga utgifter med lång verkningstid	-	6 722,25
	908 311,80	540 769,59
Materiella tillgångar		
Jord- och vattenområden	2 868 059,86	2 968 413,40
Byggnadsjord- och vattenområden	198 028,65	198 028,65
Byggnader	70 903 833,13	60 426 387,74
Konstruktioner	48 325,58	118 680,96
Vägar och infrastruktur	106 624 794,62	107 379 341,62
Maskiner och inventarier	21 721 196,80	21 931 919,16
Övriga materiella tillgångar	22 959,70	16 771,33
Förskotsbetalningar och pågående anskaffningar	14 077 459,61	17 535 551,28
	216 464 657,95	210 575 094,14
Värdepapper ingående i anläggningstillgångarna och övriga långfristiga placeringar		
Aktier	18 054 341,62	23 656 348,48
Andelar	132 789,18	132 789,18
Grundkapital i Posten på Åland	19 141 442,13	15 647 610,00
Landskapet Ålands pensionsfond	239 329 268,40	208 948 726,10
	276 657 841,33	248 385 473,76

RÖRLIGA AKTIVA			
FÖRVALTADE MEDEL			
Förvalta de medel	108 996,40	108 996,40	512 522,13
OMSÄTTNINGS- OCH FINANSIERINGSTILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
Material och förnödenheter	501 117,73	501 117,73	580 450,10
Finansieringstillgångar			
Långfristiga fordringar			
Lånefordringar	70 244 391,14		68 153 420,59
Lånefordringar PAF	1 139 605,43	71 383 996,57	1 284 173,06
Kortfristiga fordringar			
Försäljningsfordringar	2 190 007,56		2 504 404,61
Lånefordringar	3 765 538,00		4 255 484,00
Resultatregleringar	7 976 812,31	13 932 357,87	6 667 588,48
Värdepapper ingående i finansieringstillgångarna och övriga kortfristiga placeringar			
Kortfristiga placeringar	147 873 817,10	147 873 817,10	118 291 105,89
Kassa- och banktillgodoavanden samt övriga finansieringstillgångar			
Kassa- och banktillgodoavanden	7 814 342,29	7 814 342,29	7 070 811,45
		<u>737 531 304,60</u>	<u>670 678 513,16</u>

PASSIVA	
EGET KAPITAL	
Landskapets kapital	
Landskapets kapital	
Förändring i eget kapital	
Förändring i eget kapital Posten på Åland	
Räkenskapsperiodens överskott/underskott	
Fondernas kapital	
Fondernas kapital	
Penningautomatmedel	
Penningautomatmedel	
OBLIGATORISKA RESERVERINGAR	
Obligatoriska reserveringar	
VÄRDERINGSPOSTER	
Värderingsposter	
FÖRVALTAT KAPITAL	
Förvalt kapital	
FRÄMMANDE KAPITAL	
Långfristigt främmande kapital	
Skuldförbindelselån	
Skuldförbindelselån PAF	
Pensionsansvarsskuld	
Kortfristigt främmande kapital	
Skuldförbindelselån	
Erhållna förskott	
Leverantörsskulder	
Resultatregleringar	

	31.12.2007	31.12.2006
-150 910 466,61		
-36 700 000,00		-146 676 313,32
3 493 832,13		-14 686 245,10
23 246 128,06	-160 870 506,42	1 509 438,36
		8 942 633,45
		-150 910 466,61
277 298 776,09	277 298 776,09	246 951 773,37
17 494 028,24	17 494 028,24	18 314 735,81
19 406 253,19	19 406 253,19	11 271 982,81
31 641,69	31 641,69	31 641,69
133 442,84	133 442,84	537 441,20
2 699 713,03		3 376 638,04
1 139 605,43		1 284 173,06
553 200 000,00	557 039 318,46	516 500 000,00
		521 160 811,10
612 142,00		745 518,00
750,00		18 400,00
8 478 729,19		6 605 076,73
17 906 729,32	26 998 350,51	15 951 599,06
	737 531 304,60	23 320 593,79
		670 678 513,16

Överföringar

Intäkter
Europeiska Unionen
Återbetalning av överföringar
Övriga överföringsintäkter

4 942 944,96
-262 643,59
9 119 250,72

1 509 731,55
22 186,28
7 667 343,77

4 438 949,35

Kostnader

Undervisning, kultur och idrott
Social- och hälsovård samt utkomstskydd
Arbetsmarknad
Primärnäringar
Övrigt näringsliv
Bostadsproduktion
Allmänna stöd
Övriga överföringskostnader

-14 114 426,62
-27 108 772,14
-241 422,93
-9 361 002,14
-6 850 856,83
-434 130,73
-5 754 670,30
-13 600 352,89

-77 465 634,58

Resultat VI

-185 442 180,67

Skatter och intäkter av skattenatur

Avräkningsbelopp
Skattegottgörelse
Återbäring av lotteriskatt
Apoteksavgifter
Övriga skatter och intäkter av skattenatur

181 723 061,16
20 508 069,00
4 108 930,76
544 753,20

206 884 814,12

Resultat före fonderingar och reserveringar

21 442 633,45

Fonderingar och reserveringar

Ökning/minskning av utjämningsfond

-12 500 000,00

Räkenskapsperiodens överskott/underskott

8 942 633,45

SAMMANDRAG AV BUDGETUPPFÖLJNINGEN ÅR 2007

BUDGETINKOMSTER:	BUDGET	INKOMSTER UTGIFTER	JÄMFÖRELSE MOT BUDGET	ÖVERSKRIDNING AV BUDGET	GÅR TILL ÖVERFÖRES TILL BESPARING	ÅR 2008
LAGTINGET	2 000,00	5 744,14	-3 744,14			-
LANDSKAPSEGERINGEN	226 000,00	165 641,03	60 358,97			37 000,00
KANSLIAVDDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	4 527 000,00	4 317 301,28	209 698,72			22 420,00
FINANSIÄVDDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	31 220 000,00	30 467 219,79	752 780,21			567 512,00
SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	9 043 000,00	9 062 278,44	-19 278,44			-
UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	2 693 000,00	1 794 238,19	898 761,81			654 767,00
NÄRINGSÄVDDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	4 532 000,00	525 369,17	4 006 630,83			4 045 314,00
TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	1 134 000,00	1 032 100,44	101 899,56			-
SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER						
AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER	269 959 000,00	267 931 467,69	2 027 532,31			11 525,00
TOTALT	323 336 000,00	315 301 360,17	8 034 639,83	-	-	5 338 538,00

BUDGETUTGIFTER:

LAGTINGET	2 514 000,00	-1 911 107,48	602 892,52		1 433,52	601 459,00
LANDSKAPSEGERINGEN	2 571 000,00	-1 958 875,65	612 124,35		136 295,35	475 829,00
KANSLIAVDDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	19 906 000,00	-16 199 138,73	3 706 841,27	48 391,81	120 523,08	3 634 710,00
FINANSIÄVDDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	48 310 000,00	-34 976 962,19	13 333 037,81		2 829 087,81	10 503 950,00
SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	103 052 000,00	-99 884 352,82	3 167 647,18	146 174,26	247 381,44	3 066 440,00
UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	53 805 000,00	-47 079 900,79	6 725 099,21	6 957,65	635 220,86	6 096 836,00
NÄRINGSÄVDDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	26 465 000,00	-20 271 982,35	6 193 017,65	353 111,99	955 690,64	5 590 439,00
TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	37 694 000,00	-33 913 760,07	3 780 239,93	96 993,83	9 627,76	3 867 606,00
SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER						
AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER	29 019 000,00	-28 853 271,40	165 728,60	651 629,54	165 728,60	-
TOTALT	323 336 000,00	-285 049 371,48	38 286 628,52		5 100 989,06	33 837 269,00

BUDGETINKOMSTER ÅR 2007

BUDGETINKOMSTER SOM RESERVERATS UNDER ÅR 2007
TOTALA BUDGETINKOMSTER UNDER ÅR 2007

BUDGETUTGIFTER ÅR 2007

- inklusive budgetmoment 49.98, 99 överföring av budgetöverskott om 27.865.000
BUDGETUTGIFTER SOM RESERVERATS UNDER ÅR 2007
TOTALA BUDGETUTGIFTERNA UNDER ÅR 2007

BUDGETÖVERSKOTT ÅR 2007

1 753 257,69

Bilaga 9. Personalbokslut 2007

1 Inledning

Som en del av den offentliga sektorn svarar Ålands landskapsregering för ett brett uppdragsområde såsom samhällsliga basfunktioner, sjukvård, skola och ålänningarnas säkerhet. Ålands landskapsregerings tredje personalbokslut består liksom tidigare av statistisk data för hela förvaltningen förutom ÅHS som uppgör ett eget. I personalbokslutet ges information om landskapsregeringens personalstruktur 2007. Nyttan med personalbokslutet kommer av att det görs regelbundet. I personalbokslutet går att utläsa jämförelser mellan åren och framtidsutvecklingen. Personalbokslutet är ett redskap för uppföljning och utvecklandet av olika verksamheter och ett verktyg för strategisk ledning av personalresurserna och för personalledning. Avsikten med personalbokslutet är att ge de förtroendevalda, ledningen, personalen och dess representanter en helhetsbild av personalmängden och dess struktur, sjukfrånvaro, kommande pensioneringar och lönesättning.

Materialet i personalbokslutet baseras på de uppgifter som finns i landskapsregeringens lönesystem. Statistiken till detta personalbokslut är helt och hållet databaserad och är i huvudsak utskrivna den sista december 2007 och återspeglar därmed situationen hur det såg ut då.

2 Personalens storlek

Personalen i den allmänna förvaltningen är grupperad enligt nedanstående organisationschema. Därtill finns polisen, skolorna på gymnasialstadiet och Högskolan på Åland. I personalbokslutet redovisas statistik för fem olika grupper: allmänna förvaltningen, polisen, sjötrafiken, skolorna och trafikavdelningens externa enheter. I enlighet med landskapsregeringens handlingsprogram redovisas statistiken enligt kön för att se eventuella skillnader och vid behov kunna vidta åtgärder.

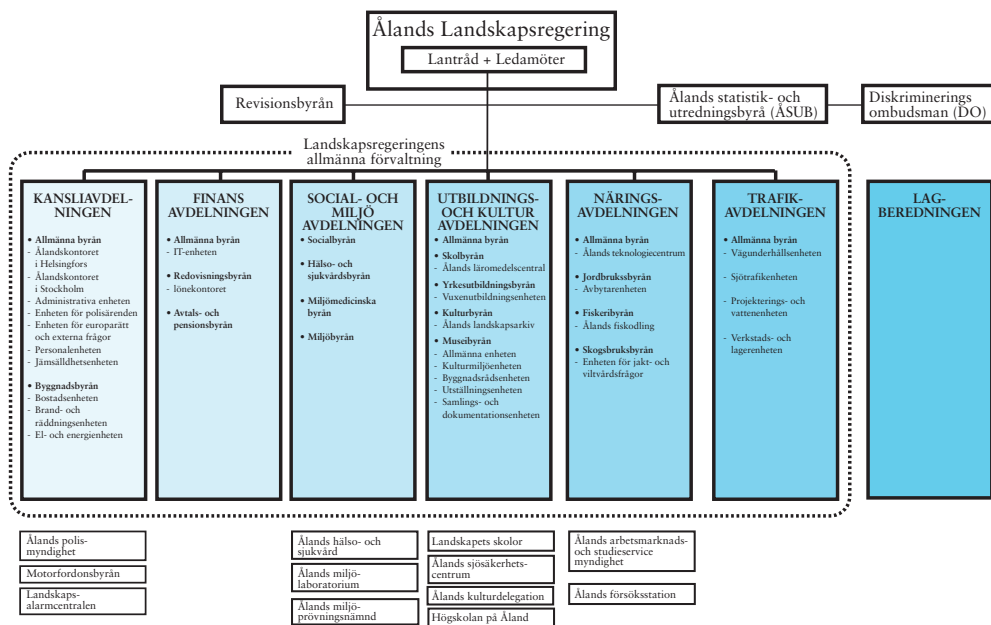

Bild 1 Organisationsschema för Ålands landskapsregering.

I det här personalbokslutet är **allmänna förvaltningen** alla avdelningar som finns innanför den blå rutan exklusive arbetstagarna på trafikavdelningens externa enheter och sjötrafikenheten som redovisas som separata grupper. I gruppen allmänna förvaltningen finns även statistik för motorfordonsbyrå, Interreg III Skärgården, lagtingets personal (ej lagtingsledamöterna), lagberedningen, Ålands miljölaboratorium, Ålands miljöprövningsnämnd, Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet, Ålands försöksstation, diskrimineringsombudsman, revisionsbyrå och Ålands statistik- och utredningsbyrå.

Polisen är Ålands polismyndighet.

Sjötrafiken är sjötrafikenheten på trafikavdelningen exklusive tjänstemännen.

Skolorna är landskapets skolor som består av Ålands lyceum, Ålands sjömannsskola, Ålands yrkesskola, Ålands hotell- och restaurangskola, Ålands handelsläroverk, Ålands vårdinstitut, Ålands naturbruksskola, Ålands folkhögskola och Ålands musikinstitut. Ålands sjösäkerhetscentrum och Högskolan på Åland ingår också i denna grupp.

Trafikavdelningens externa enheter består av arbetstagarna vid vägunderhållsenheten, nor, men de återfinns inte i diagrammet eftersom det går att härleda direkt till personer. I den allmänna förvaltningen är medellönen 2 833 euro per månad. Vid den allmänna

vägstationerna, verkstads- och lagerenheten på trafikavdelningen. Tjänstemännen i dessa grupper ingår inte i materialet utan finns vid den allmänna förvaltningen.

2.1 Antal anställda

I slutet av år 2007 hade Ålands landskapsregering 1056 (1024) personer anställda i huvudsyssla. Av dem var 489 (499) ordinarie tjänstemän, 292 (299) tillsvidare anställda arbetstagare, 156 (147) tillfälligt anställda och 119 (79) vikarier och tjänsteförättande tjänstemän. Den ordinarie personalens andel av hela personalmängden är 74 % (77,9 %).

I tabellen nedan beskrivs personalen fördelade i grupper med antal anställda. Den allmänna förvaltningen och skolorna uppvisar det största antalet anställda personer. I gruppen skolorna ingår även timlärare. 36,2 % av landskapets heltidsanställda arbetar inom gymnasieskolorna och vid Högskolan på Åland.

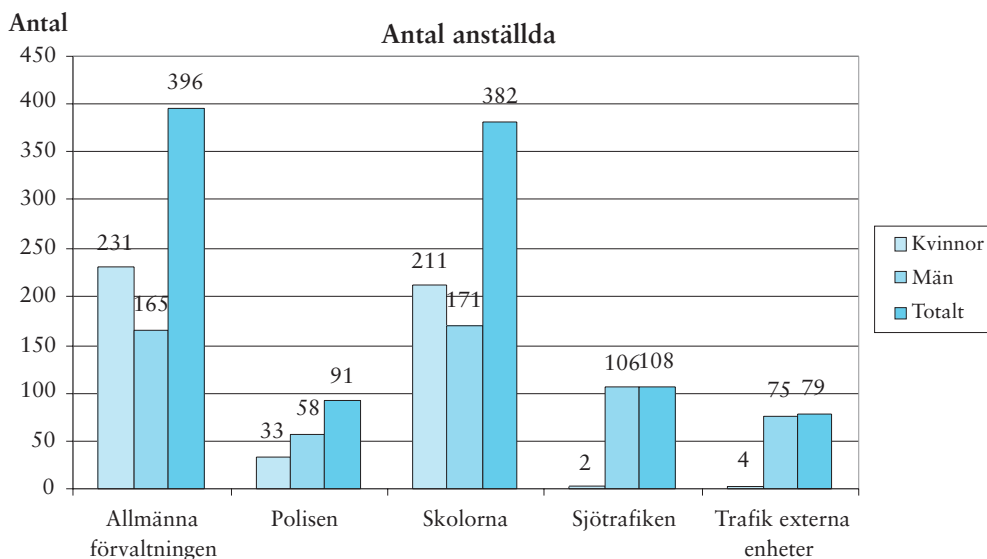

Diagram 1 Antal anställda vid Ålands landskapsregering exklusive ÅHS.

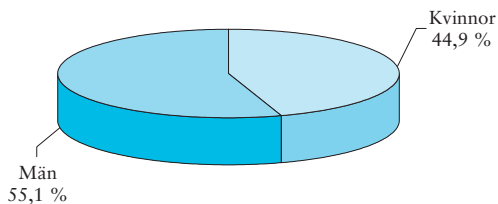
3 Personalens sammansättning

3.1 Könsfördelning

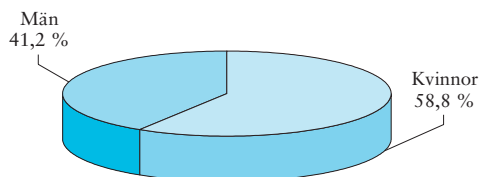
Cirkeldiagrammen nedan beskriver andelen kvinnor respektive män i procent av det totala antalet anställda. Diagrammen visar könsfördelningen totalt för samtliga grupper och skilt för allmänna förvaltningen, polisen, sjötrafiken, skolorna och trafikavdelningens externa enheter. Inom allmänna förvaltningen och skolorna arbetar fler kvinnor än män. Däremot är männen klart fler i grupperna polisen, sjötrafiken och trafikavdelningens externa enheter, vilket innebär att det totalt sett finns fler män än kvinnor anställda.

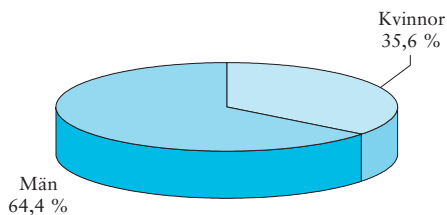
Könsfördelning - Samtliga grupper

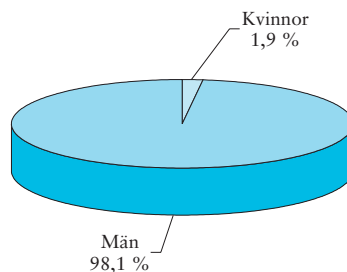
Könsfördelning - Allmänna förvaltningen

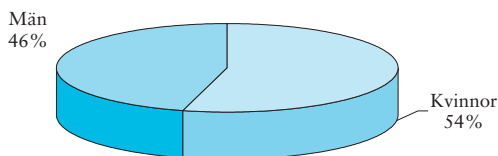
Könsfördelning - Polisen

Könsfördelning - Sjötrafiken

Könsfördelning - Skolorna

Könsfördelning - Trafik externa enheter

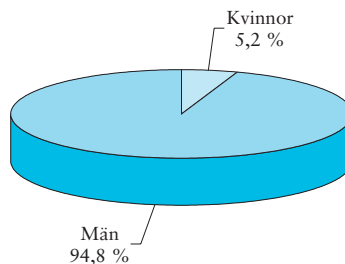

Diagram 2 Personalen indelad i kvinnor och män.

3.2 Åldersstruktur

Personalens medelålder var vid årets slut 48 år för både kvinnor och män och har stigit med två år från föregående personalbokslut. Diagrammet innehåller personalens åldersfördelning indelade i åldersgrupper. Enligt diagrammet nedan är den största åldersgruppen 50-54 år. På grund av personalens åldersstruktur kommer antalet personer som går i pension i framtiden att växa.

Åldersfördelning - samtliga grupper

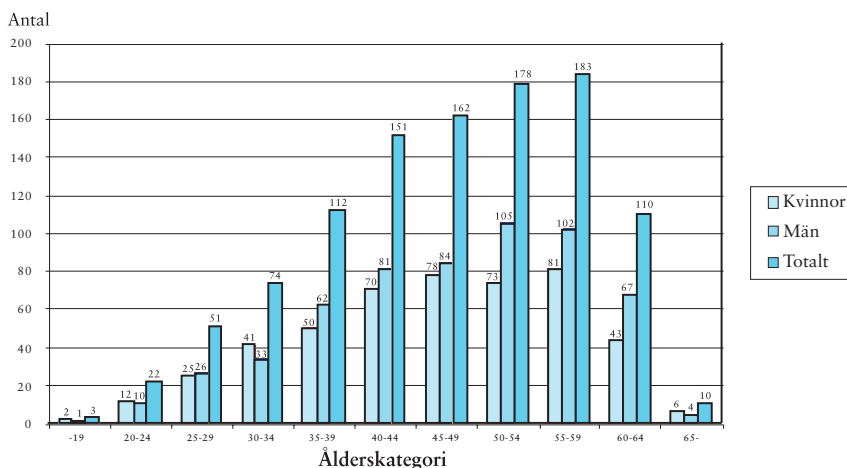

Diagram 3 Antal anställda per ålderskategori.

3.3 Antal personer som uppnår pensionsåldern

Storleken på arbetspensionen som införtjänats med arbete beror på de utträttade arbetsåren och den införtjänade lönen. Pensionsskyddet är individuellt för varje anställd. Pensionsreformen 2005 medför en flexibel pensionsålder som innebär att en person kan välja när han eller hon vill gå i ålderspension förutsatt att de uppnått en ålder på 63 år. Pensionsreformen ger personalen möjlighet att arbeta fram till 68 års ålder. Till arbetspensionssystemet hör också förtida ålderspension, invalidpension, delinvalidpension och deltidspension. Under 2007 pensionerades 22 personer (ålderspension, förtida ålderspension och invalidpension) och två personer fick deltidspension. Antalet anställda som arbetade deltid och samtidigt lyfte deltidspension var under året 24 personer och fyra personer arbetade deltid med delinvalidpension.

Det förväntade antalet pensionsavgångar är uträknat på basen av individuella pensionsåldrar.

I praktiken har det visat sig vara relativt svårt att uppskatta antalet personer som årligen kommer att pensioneras, eftersom en stor del av dem av olika orsaker går i pension redan före uppnådd individuell pensionsålder eller väljer att arbeta längre.

I diagram 4 framgår hur många pågående anställda vid allmänna förvaltningen, polisen, sjötrafiken, skolorna och trafikavdelningens externa enheter som respektive år uppnår den ålder som berättigar dem till pension. Under de närmsta åren väntas en kraftig ökning av antalet personer som uppnår pensionsåldern. Landskapsregeringen handlägger årligen många pensionsärenden och förmedlar information gällande pensioner för ett stort antal personer som avslutat sin tjänstgöring, men som har rätt till pension från landskapsregeringen.

Antal

Förväntat antal pensionsavgångar för pågående personal 2008-2017

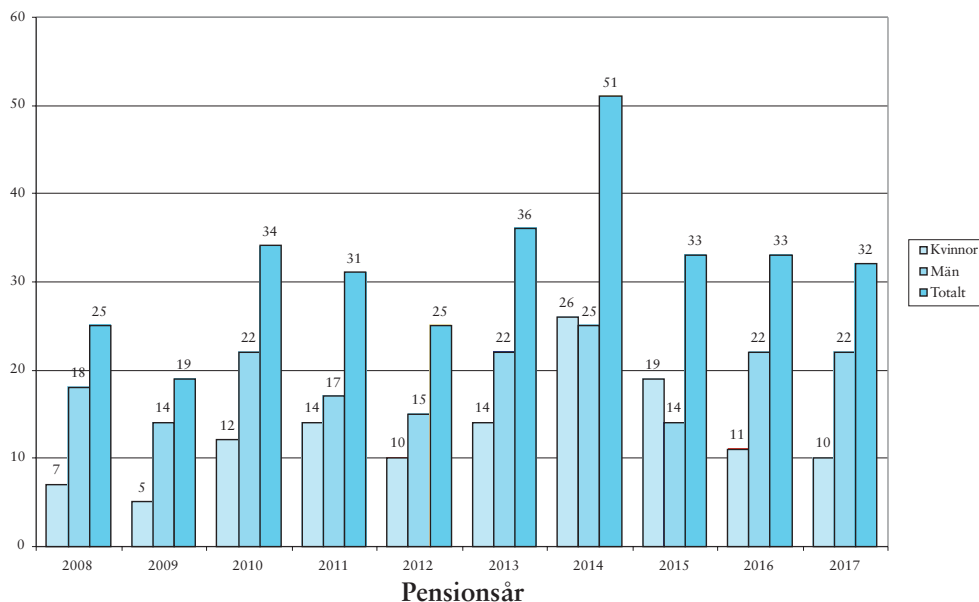

Diagram 4 Pensionsavgångar för personal som är anställda i nuläget.

3.4 Anställningsform

Landskapsregeringen har olika anställningsförhållanden och anställningsformer. En person kan vara ordinarie tjänsteman, arbetstagare eller tillfällig tjänsteman. De anställda är indelade i huvudsyssla och bisyssla. För att arbeta i huvudsyssla krävs att personen arbetar minst 20 timmar per vecka. För att en lärare skall arbeta i huvudsyssla krävs minst 16 timmar per vecka. Vid landskapsregeringen förekommer även deltidsanställningar och den allmänna förvaltningen och skolorna har flest deltidsanställningar. Deltidsanställningarna har stigit från 143 personer år 2005 till 155 personer år 2006 och sedan sjunkit till 143 personer för år 2007.

2007	Deltidsanställningar		
	Kvinnor	Män	Totalt
Allmänna förvaltningen	40	24	64
Polisen	8	3	11
Skolorna	44	14	58
Sjötrafiken	0	0	0
Trafik externa enheter	0	10	10
Totalt samtliga grupper	92	51	143

3.5 Tjänstgöringstid

Av diagram 5 framgår att den ordinarie personalen i genomsnitt har tjänstgjort en lång tid. De personer som varit minst 10 år i landskapets tjänst utgjorde 46,1 % och de som varit minst 20 år i tjänst utgjorde 26,7 %. Diagrammet visar antal inarbetade år. Det är en högre andel män än kvinnor som tjänstgjort över 10 år inom förvaltningen.

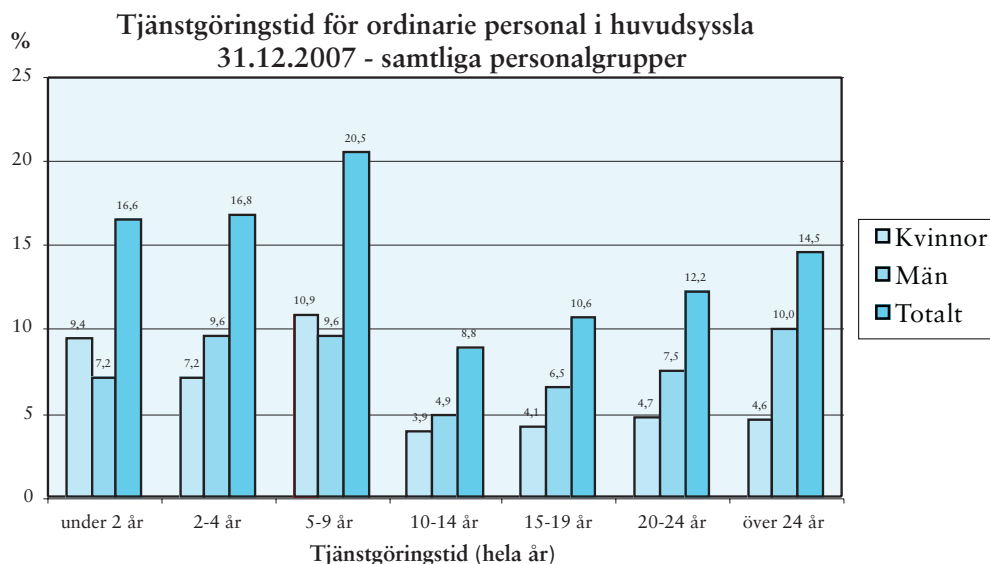

Diagram 5 Tjänstgöringstid för ordinarie personal i huvudsyssla.

4 Personalutgifter

4.1 Löner

Diagrammet nedan visar hur de landskapsanställda heltidsarbetande kvinnorna respektive männen fördelar sig på olika lönenivåer i de fem olika grupperna. Oktober månad har valts ut som en s.k. normalmånad för hur mycket en anställd tjänar totalt den månaden. I bruttolönen ingår grundlön, dyrtidstillägg, allmänt lönetillägg, ålders- tillägg, lärarnas årsförhöjningar och ob tillägg. Lärarnas löner och sjötrafikens löner består till stor del av olika lönetillägg och därför är total lönen väsentlig information och kan anses som en återkommande normallön. Övriga personalutgifter bl.a. socialskyddsavgifter och pensionsförsäkringspremier ingår inte i diagrammen 6 och 7.

I grupperna sjötrafiken och trafikavdelningens externa enheter finns det ett fåtal kvinnor, men de återfinns inte i diagrammet eftersom det går att härleda direkt till personer. I den allmänna förvaltningen är medellönen 2 833 euro per månad. Vid den allmänna förvaltningen har ett större antal kvinnor än män lägre befattningar med lägre löner. Genomsnittslönen hos polisen är 3 433 euro per månad, men orsaken till att den ligger på den nivån är att det ingår administrativa tjänster och städare i uträkningarna. Polis-

männens genomsnittliga månadslön är 3 725 euro. I yrkeskategorierna poliser och undervisningspersonal existerar ingen skillnad i lön för kvinnor och män med motsvarande tjänst. Tex har en överkonstapel en bestämd lön vare sig det är en kvinna eller man som innehar tjänsten. Det är endast ålderstilläggen som varierar från person till person. Undervisningspersonalen har dessutom årsförhöjningar som är personliga och bestäms enligt antal intjänade tjänsteår.

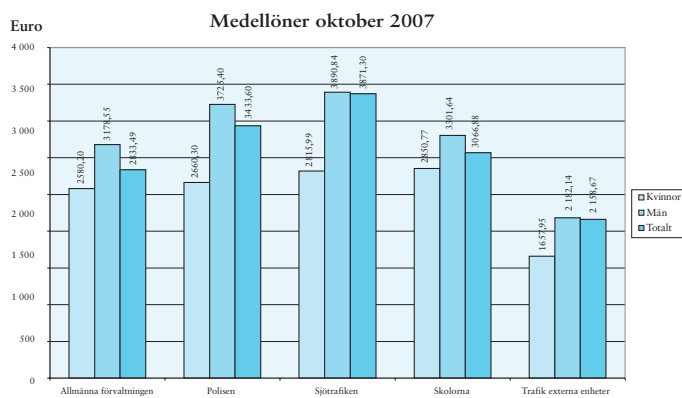

Diagram 6 Personalens totala bruttolön i genomsnitt för oktober 2007.

Utbetald övertid och mertid kostade landskapsregeringen 1 062 501 euro år 2007 som kan jämföras med 1 131 225 euro år 2006 och 997 960 euro 2005 och 1 080 548 euro år 2004. Man kan konstatera att övertid och mertid kostar ca. en miljon euro årligen. Övertid och mertid ersatt i ledig tid ingår inte i dessa siffror, men det förekommer att personalen överför övertid och mertid till ledig tid. Sjötrafikens personal står för den största delen av övertiden. Orsaken till att det betalas så mycket övertid till sjötrafikens personal är dels långa arbetspass, dels lönestrukturen. Arbetstidssystemet medför mycket övertid vilket utgör en stor del av slutlönen.

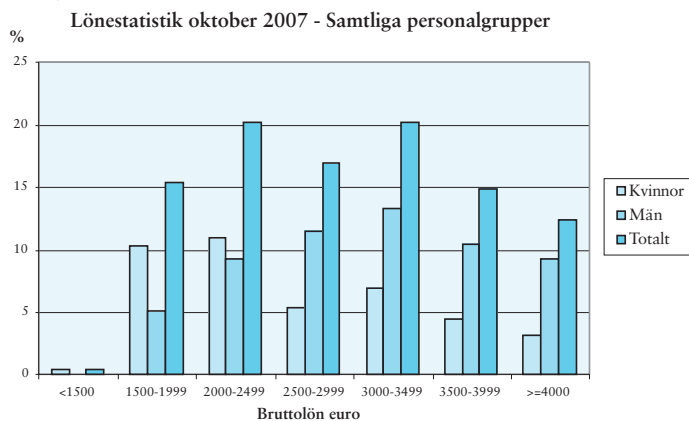

Diagram 7 Bruttolön för oktober 2007.

Diagrammet ovan visar hur de landskapsanställda heltidsarbetande kvinnorna och männen fördelar sig inom olika lönenivåer. Vid en jämförelse av medellönerna mellan alla kvinnor och män vid hela förvaltningen förtjänade 35,8 % av de anställda mindre än 2 500 euro per månad. Vid landskapsförvaltningen tjänade 7,6 % av kvinnorna och 19,6 % av männen över 3 500 euro per månad. Över 4000 euro per månad tjänade 3,2 % av kvinnorna och 9,2 % av männen.

4.2 Jämförelse av lön och personalkostnader

I diagrammet nedan framgår totala löner och övriga personalkostnader för samtliga anställda. Övriga personalutgifter består av socialskyddsavgifter, pensionsförsäkringspremier, olycksfall- och grupplivförsäkringar.

Personalkostnaderna totalt för år 2007 uppgick till 50 665 475 euro (46 302 375 euro år 2006 och 46 388 642 euro år 2005). De utbetalda lönerna till personalen var 39 764 190 euro. Lönekostnaderna steg under år 2007 och orsaken är främst utbetalningar av retroaktiva löner vid sjötrafikenheten och en allmän tabelljustering på 1,8 % vid samma enhet. Däremot kan man notera att en utplaning av övriga personalkostnader har skett och orsaken är att socialförsäkringsavgiften har sjunkit från 6,816 % för år 2005 till 4,008 % för år 2006 och till 4,001 % för år 2007. Antal tjänster på de olika avdelningarna har stigit lite mellan åren 2006 och 2007. Inga andra allmänna lönejusteringar har skett under året vid de andra avdelningarna.

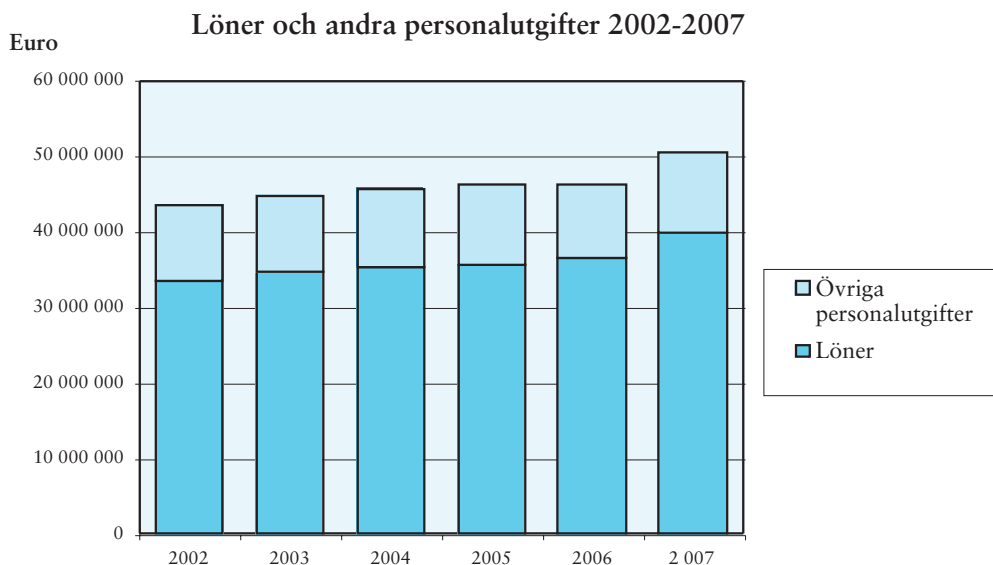

Diagram 8 Löner och personalutgifter under åren 2002 - 2007.

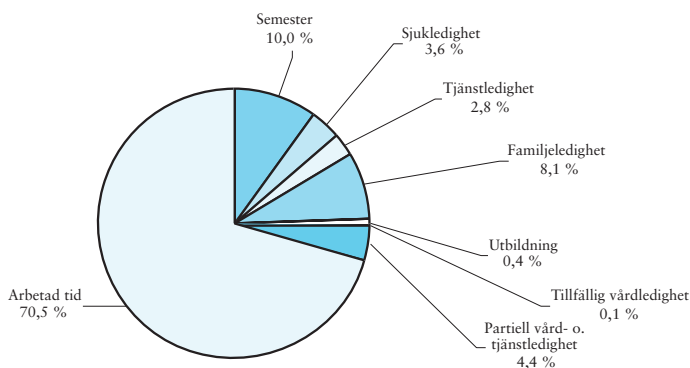

5 Den totala arbetstidsanvändningen

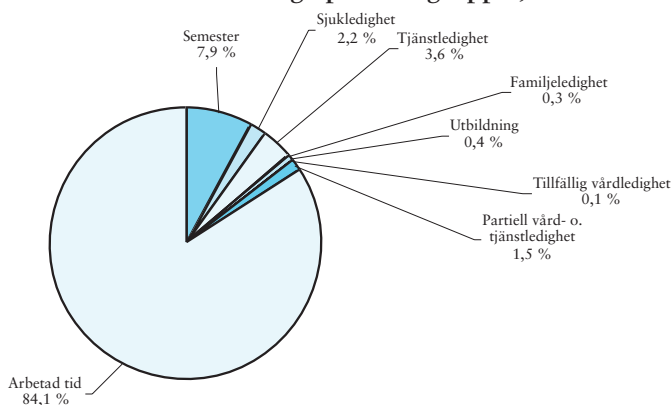
Tre vanliga arbetstidsformer för landskapets personal är kansliarbetstid 36 timmar och 15 minuter per vecka, veckoarbetstid 38 timmar och 15 minuter och periodarbetstid som består av schemalagt arbete om 114 timmar och 45 minuter under en treveckors period.

I följande cirkeldiagram redovisas den arbetade tiden och frånvaro indelad i kategorier. Frånvaro är indelad i semester, sjukledighet, tjänstledighet, familjeledighet, utbildning, tillfällig vårdledighet och partiell vård- och tjänstledighet. I kategorin familjeledighet finns moderskapsledighet, särskild moderskapsledighet, faderskapsledighet, föräldraledighet och vårdledighet. Kategorin tillfällig vårdledighet tillämpas då en anställd är hemma och sköter ett barn som är tillfälligt sjuk.

Arbetad tid 2007 - Samtliga personalgrupper, kvinnor

Arbetad tid 2007 - Samtliga personalgrupper, män

Diagrammen 9 Arbetad tid för kvinnor och män i samtliga personalgrupper.

Man kan konstatera att kvinnorna i förvaltningen har mera familjeledighet och partiell vård- och tjänstledighet än männen. Däremot håller både kvinnorna och männen lika mycket tillfällig vårdledighet eller med andra ord är lika mycket hemma för att ta hand om sitt sjuka barn.

5.1 Frånvaro p.g.a. sjukdom

Sjukfrånvaro är indelad i tre kategorier: sjukledighet med full lön, sjukledighet med reducerad lön och sjukledighet utan lön. I den första kategorin ingår kort sjukfrånvaro under högst tre dagar utan läkarintyg och sjukfrånvaro med läkarintyg upp till 60 dagar. I den andra kategorin finns sjukfrånvaro med reducerad lön som ges från 61 dagar fram till årets slut. Den tredje kategorin består av sjukfrånvaro som överstiger ett år och då betalar arbetsgivaren ingen lön. Till tjänsteman och arbetstagare utgår full lön för högst 60 sjukdagar för varje kalenderår och därefter sjunker lönen med 25 %. Mängden sjukdomsfall påverkar inte utbetalningen av ifrågavarande förmåner utan frånvarodagar följs upp kumulativt. När antalet sammanhängande sjukdagar överstiger 180, sjunker lönen med 40 %. Vid arbetsolyckor och vid yrkessjukdomsfall utbetalas för sjukdomstiden under en aningen längre tidsperioder än de ovannämnda tidsperioderna.

Det genomsnittliga antalet dagar för sjukfrånvaro per anställd under 2007 var 17,9 dagar. I den allmänna förvaltningen var sjukfrånvaro dagarna 15,5 och hos polisen 18,2 dagar. Antal sjukfrånvaro dagar för sjötrafiken var 42,2 dagar och trafikavdelningens externa enheter var 27,8 dagar. Vid skolorna var sjukfrånvaron 14,3 dagar i genomsnitt. Det är skäl att poängtera att ifall någon person är långtidssjukskriven så stiger antalet dagar för hela personalkategorin.

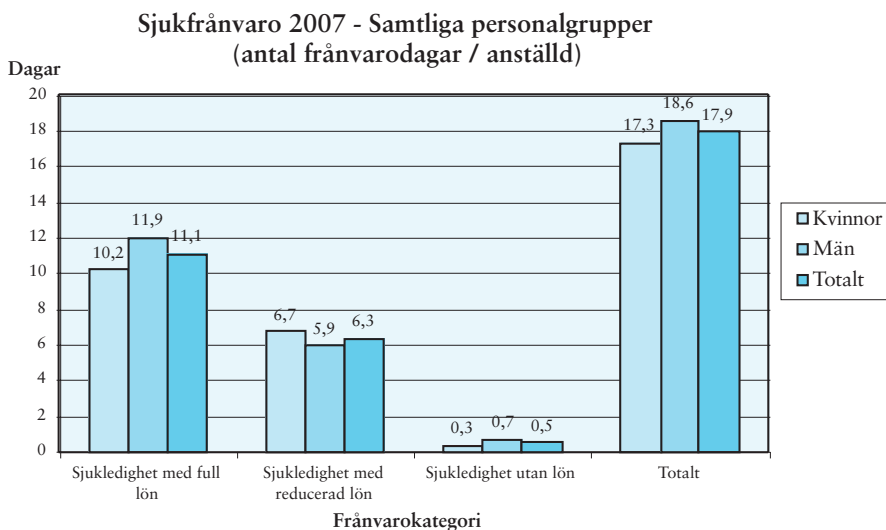

Diagram 10 Sjukfrånvaro för samtliga personalgrupper.

Sjukledighet med full lön var 10,2 dagar för kvinnor och 11,9 dagar för män i samtliga personalgrupper år 2007. Vid den allmänna förvaltningen var sjukfrånvaro 10,4 dagar för kvinnor och 11 dagar för män. Hos polisen var sjukfrånvaron 9,6 dagar för kvinnor och 12,6 dagar för män. Antalet sjukledighet för männen på sjötrafiken och trafikavdelningens externa enheter var 18,9 och 10,2 dagar. Vid skolorna var sjukledigheten för kvinnorna 10,1 dagar och för männen 10,5 dagar.

Bilaga 10. Landskapets arrenden 2007

Lägenhetens namn	Odlad areal	Arrendetid	Arrendebelopp euro
Haga kungsgård.....	76,75 ha	15.3.2002-14.3.2012	21.297
Grelsby kungsgård.....	41,00 ha	ett år	7.231
Kastelholms kungsgård.....	8,20 ha	-30.4.2027	25.207
+ golfbanan			
Bomarsunds gård.....	45,87 ha	15.3.2002-14.3.2012	14.033
Bergs gård.....	15,70 ha	1.5.2003-14.3.2013	5.647
Vestergård.....	11,25 ha	15.3.2003-14.3.2008	3.552
Pehrsberg.....	7,50 ha	-14.3.2012	1.443
Ålands svinavelsstation.....		Löpande	1.254
Övriga arrendeområden.....			168
Jaktarrenden.....			15.285
Summa			95.117

Bilaga 11. Landskapets egna skogar 2007

1. Avverkningar 2007

Lägenhet	Fröträds- ställ- ning ha	Skärm- ställ- ning ha	Kal- avverk- ning ha	Förnyelser totalt ha	Första gallring ha	Gallring ha	Avverkning av över- ståndare ha	Skötsel- avverkningar totalt ha	Special- avverk- ningar ha	Avverk- ningar totalt ha
Bomarsund									1,0	1,0
Grelsby			2,4	2,4		8,2		8,2		10,6
Haga					2,0		2,1	4,1	0,2	4,3
Jomala gård						1,0		1,0	0,2	1,2
Kastelholm			4,1	4,1		1,3		1,3	0,4	5,8
Pehrsberg									0,4	0,4
Prästö	1,5			1,5	0,9	6,5	3,8		0,2	12,9
Vestergård									0,2	0,2
Sammanlagt	1,5	0,0	6,5	8,0	2,9	17,0	5,9	14,6	2,6	36,4

2. Försäljningar 2007

Lägenhet	Barrmassa m ³	Björkmassa m ³	Lövmassa m ³	Talltimmer m ³	Grantimmer m ³	Björktimmer m ³	Sammanlagt m ³
Bomarsund	36,6				5,1		41,7
Grelsby	472,7	131,5	20,9	235,2	283,9		1. 144,2
Haga	104,7	16,9	10,1	104,2			235,9
Jomala gård	46,1	64,2	1,1	1,7	11,5		124,6
Kastelholm	385,2	95,8		263,1	253,0	13,7	1. 010,8
Pehrsberg	17,9	8,2		0,7	1,4		28,2
Prästö	121,6	32,6		55,6	21,4		231,2
Vestergård	4,4	10,6	1,2	2,3	0,3		18,8
							0,0
Sammanlagt	1. 189,2	359,8	33,3	662,8	576,6	13,7	2. 835,4

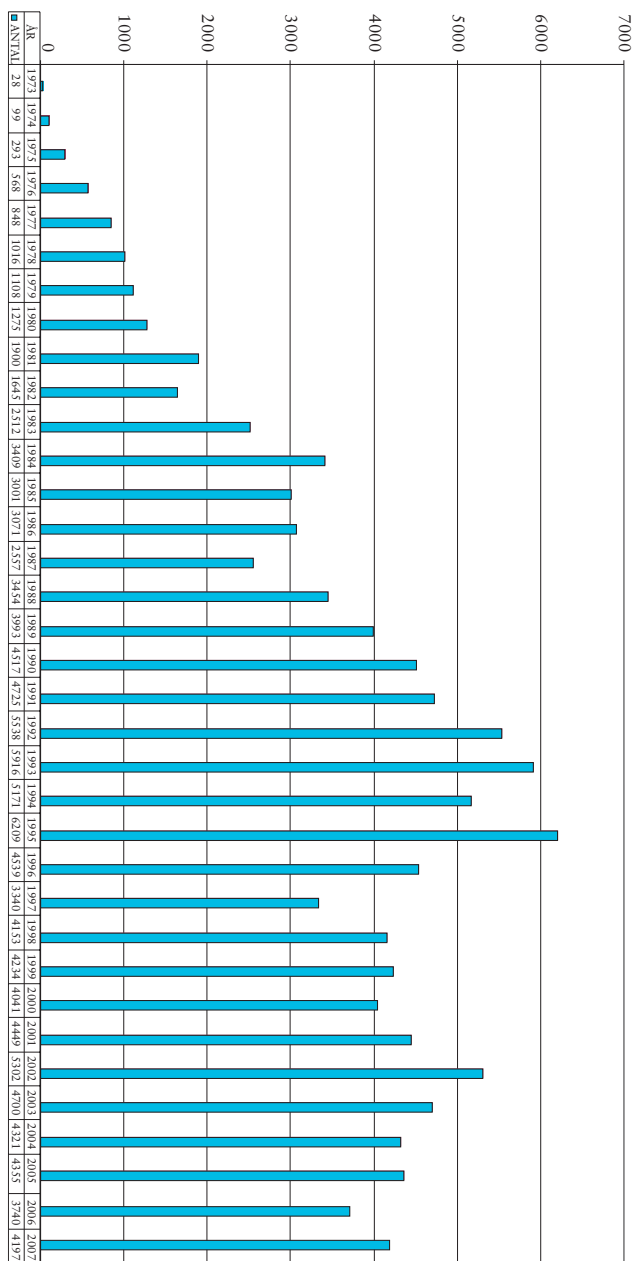
3. Skogskulturer 2007

Lägenhet	Tall		Gran		Löv		Sammanlagt	
	st	ha	st	ha	st	ha	st	ha
Högmyra	5 000	2,5	1 800	0,9	-	-	6 800	3,4
Jomala gård	600	0,4	1 500	0,6	-	-	2 100	1,0
Prästö	3 360	1,7	1 660	0,8	-	-	5 020	2,5
Sammanlagt	8 960	4,6	4 960	2,3	0	0,0	13 920	6,9

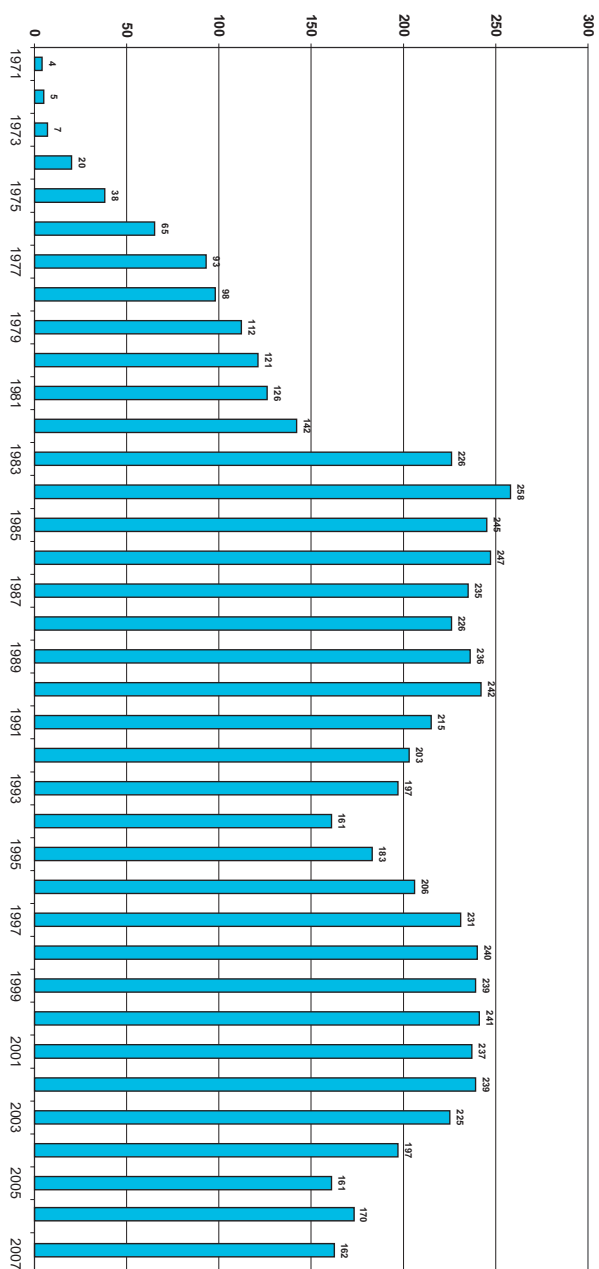
Bilaga 12. Fällda rådjur och älgar

Fällda rådjur 1973-2007

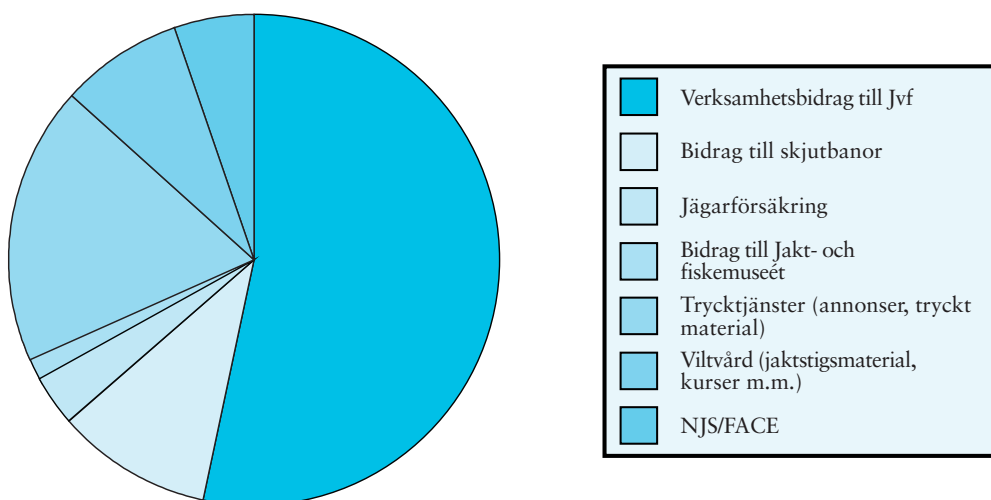

Fällda älgar 1971-2007

Bilaga 13. Jaktvårdsmedel 2007

Utgift	År 2007	(År 2006)
Verksamhetsbidrag till Jvf	54 103	51 091
Bidrag till skjutbanor	10 404	10 360
Jägarförsäkring	3 473	3 554
Bidrag till Jakt- och fiskemuseét	1 358	415
Trycktjänster (annonser, tryckt material)	18 794	11 552
Viltvård (jaktstigsmaterial, kurser m.m.)	8 118	1 058
NJS/FACE	5 293	9 586
	101 543	87 616
Inkomst	År 2007	(År 2006)
Jaktkort	94 812	93 839
Jägarexamen	729	695
Ansöknings- tillståndsavgift	140	190
	95 681	94 724

Bilaga 14. 1. Ålands naturreservat 2007

	Reservat	Kommun	Inr. år	Samhällsäkt		Privatägt		ÅFS
				land ha	vatten ha	land ha	vatten ha	
1	Ramsholmen	Jomala	1925	-	-	13	-	36/25 31/74
2	Mangelbo (Alm-skogen)	Finström	1931 1987 ^o	- 1	- -	- -	- -	32/87
3	Svartnö-Kaja	Hammarland	1939	46	98	-	-	29/87
4	Espholm	Mariehamn	1943	7	-	-	-	30/87
5	Nätö-Jungfruskär	Lemland	1964 1985 ^o 1992 ^o 2005 ^o	- - - 124	- - - 427	- - - -	- - - -	- - - 13/05
6	Björkör	Föglö	1966 2003	 220	 6536	 -	 -	24/66 28/74 3/03
7	Sandskär	Kökar	1971 1996 ^o	- 13	- -	- -	- -	9/71 27/96
8	Lövdal	Jomala	1974	-	-	1	-	57/74
9	Granö	Föglö	1975 1985 ^{oo} 1996 ^{oo}	- - -	- - -	- - 80	- - -	- 44/85 67/96
10	Långskär-Sandskär	Kökar	1978 1985 ^o	- 96	- 263	- -	- -	- 31/88
11	Länsmansgrund	Saltvik	1979	55	100	-	-	33/87
12	Blåskär etc	Brändö	1980	38	296	-	-	4/80
13	Lökskär	Lemland	1980	13	52	-	-	8/80
14	Iriskärret	Jomala	1981	-	-	2	-	45/81
15	Lillnäsberget-Tingö	Sund	1982 1991 ^o 1995 ^{o*}	- - 100	- - 211	- - -	- - -	- - 34/95
16	Fjärdskär, Harrgrund	Sund	1986	3	-	-	-	12/86
17	Herröskatan	Lemland	1987	27	86	-	-	31/87
18	Östra Rödklobb	Eckerö	1988	10	-	-	-	28/88
19	Bråttö	Föglö	1988 1992 [*] 1999 ^o	- - -	- - -	- - 44	- - -	- - 66/99
20	N. Hastersboda	Föglö	1988	-	-	5	-	30/88
21	Boxö	Saltvik	1988 1996 ^o	- 306	- 1091	- -	- -	- 28/96

22	Skag	Lumparland	1989	-	-	16	-	32/89
23	Idö	Kökar	1989	-	-	-	-	
			2005°	82	-	-	-	10/05
24	Hemdal	Vårdö	1990	-	-	7	-	15/90
25	Prästgårdsnäset	Finström	1992	-	-	33	-	55/92
26	Åsgårda Sten- åkrar	Saltvik	1994	51	-	6	-	2/94
27	Höckböle- holmen	Geta	1994	-	-	-	-	3/94
			2000°	23	-	-	-	74/00
28	Skålklobbarna	Vårdö	1994	11	195	-	-	80/94
29	Lökö	Hammarland	1997	-	-	11	-	21/97
30	Bistorp Stenåkrar	Lemland	1997	14	-	-	-	46/97
31	Träsket	Eckerö	1998	-	-	71	-	21/98
32	Karlbybådarna, sälskyddsområde	Kökar	1998	-	-	3	670	15/98
33	Gloet	Vårdö	1998	-	-	31	-	119/98
34	Blacksund	Kumlinge	1999	-	-	28	-	60/99
35	Sandön	Föglö	2001	-	-	37	-	15/01
36	Näset	Kumlinge	2001	34	-	-	-	16/01
37	Södra Uddhagarna	Eckerö	2001	-	-	10	-	67/01
38	Ängessjö	Hammarland	2001	-	-	10	-	68/01
39	Prästgårdsskogen	Sund	2001	-	-	50	-	69/01
40	Moren	Jomala	2002	-	-	5	-	62/02
41	Norra Uddhagarna	Eckerö	2003	-	-	11	-	22/03
42	Knöppelskär	Saltvik	2005	31	-	-	-	11/05
43	Kråkskär	Saltvik	2005	86	394	-	-	12/05
44	Idskär	Finström	2005	44	238	-	-	9/05
				1435	9987	474	670	

Ålands landareal = 148.130 hektar
 Naturskyddad landareal = 1.909 hektar = 1,29 %
 Medelstorlek, landareal = 43,39 hektar

Ålands vattenareal = 1.180.000 hektar
 Naturskyddad vattenareal = 10.657 hektar = 0,96 %

- o förstorat
- oo förlängd fredning
- * ändrade gränser eller bestämmelser

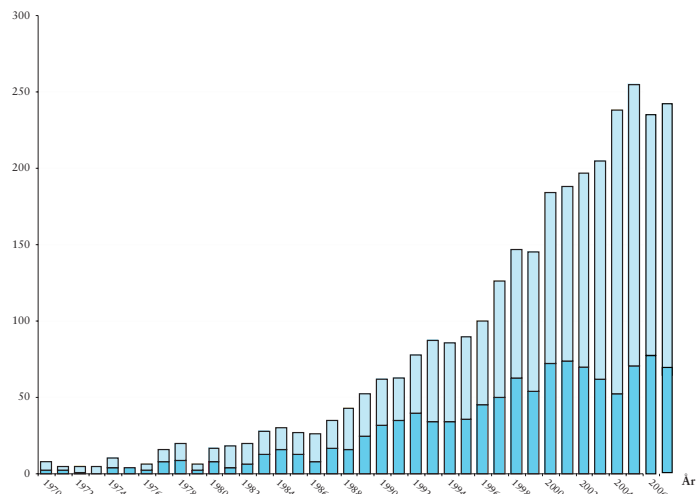
2. Ålands i lag fredade naturminnen

Nr	Naturminne	Fredat år	Kommun	Författningssamling
1	Källskärskannan	1925	Kökar	ÅFS 38/25
2	Slånbestånd	1934	Mariehamns stad	ÅFS 15/34
3	Hamnholmseken	1934	Saltvik	ÅFS 15/34
4	Tall	1970	Eckerö	ÅFS 31/70
5	Björk	1970	Jomala	ÅFS 32/70
6	Popplar	1974	Finström	
7	4 askar	1981	Jomala	ÅFS 44/81 och 12/2000
8	Stenåkern "Stenögat"	1993	Saltvik	ÅFS 55/93
9	Ek, flyttblock	1994	Saltvik	ÅFS 31/94
10	Allé i Nääs	1996	Saltvik	ÅFS 30/96

3. Flygga havsörnsungar i Finland 1970-2007

Antal ungar

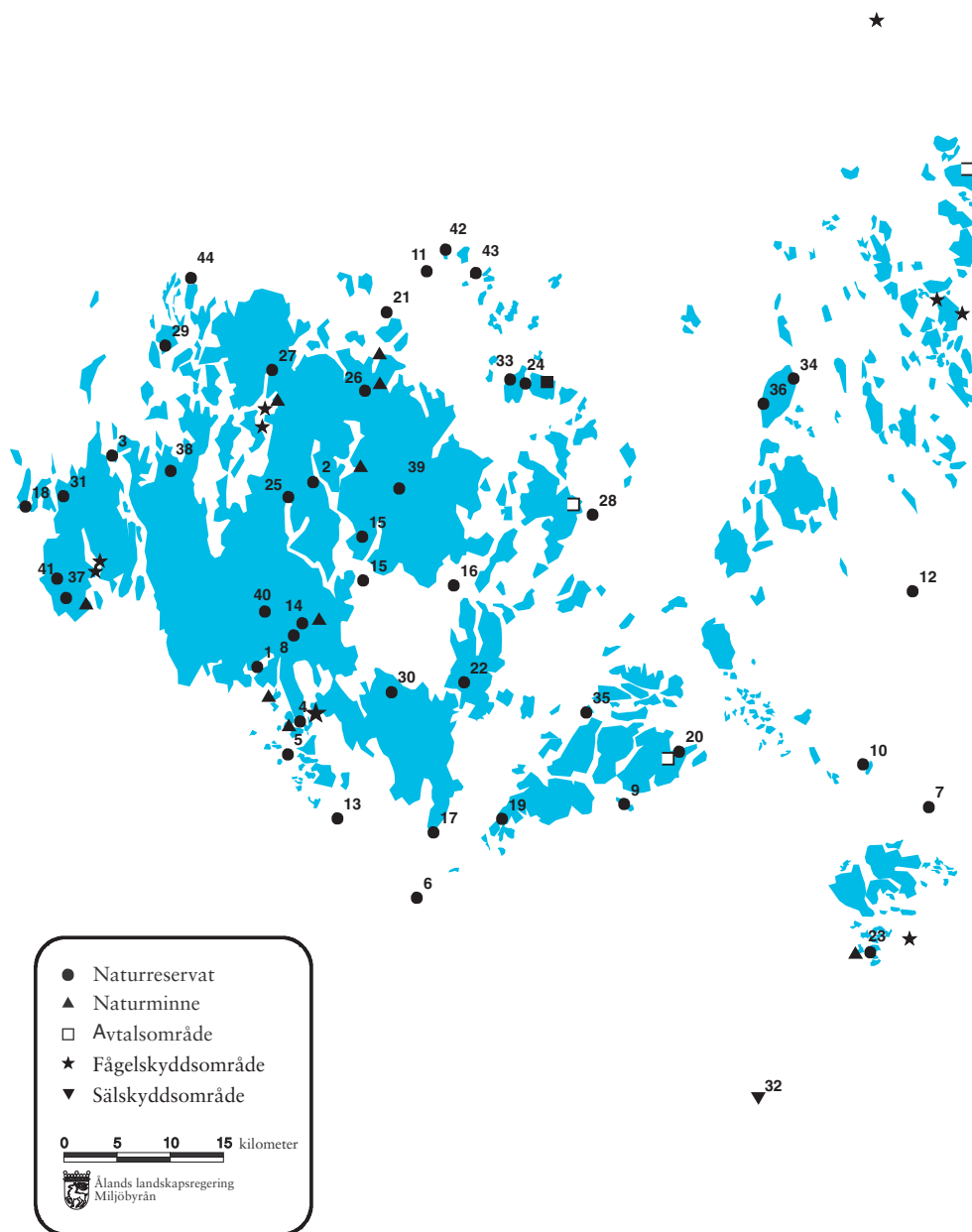
År	Åland	Ringmärkta ungar	Riket	Hela landet
1970	2		6	8
1971	2		3	5
1972	1		4	5
1973	0		5	5
1974	4		6	10
1975	4		0	4
1976	2		4	6
1977	8		8	16
1978	9		11	20
1979	2		4	6
1980	8		9	17
1981	4		14	18
1982	6		14	20
1983	13		15	28
1984	16		14	30
1985	13		14	27
1986	8		18	26
1987	17		18	35
1988	16		27	43

År	Åland	Ringmärkta ungar	Riket	Hela landet
1989	25		27	52
1990	32		30	62
1991	35		28	63
1992	40		38	78
1993	34		53	87
1994	34		52	86
1995	36		54	90
1996	45		55	100
1997	50	38	76	126
1998	63	51	84	147
1999	54	45	91	145
2000	72	41	112	184
2001	74	54	114	188
2002	70	60	129	199
2003	63	54	149	212
2004	55	45	189	244
2005	77	62	189	266
2006	80	61	164	244
2007	72	61	180	252

*Figuren
korregerad
från 2002 år
2007

4. Skyddad natur på Åland

5. Fågelskyddsområden 2007 (26 § JL 31/1985)

Områdets namn	Kommun	By	Ägare	Areal, ha	Beslutsdatum	Gäller t.o.m.
Rnr				Dnr		
Holmgrundet och Långnäsgrundet Rnr 5:6 Torp	Eckerö	Torp	Astrids Bengts 22270 ECKERÖ	1	18/12-80 2194/216-80 21/2-91 112 Nm1 11/1-96 20 Nm1	31/7-90 31/7-95 Tills vidare
Långviksgrundet Kyrkoby samfällighet	Eckerö	Kyrkoby Kyrkoby	Brage Eklund samfällt 22270 ECKERÖ	1,2	27/6-86 2932/359-86 19/1-93 28 Nm1	31/7-90 Tills vidare
Brännholmsgrundet Rnr 1:1 Bastö	Finström	Bastö	Gunlög Höglund	2	10/5-83 B.D. 2657/245-83	Tills vidare
Ekholmsgrundet Rnr 1:16 Ekholm	Finström	Bastö	Ulf och Stefan Perander Bastö 22310 PÅLSBÖLE	1,5	12/10-88 B.D. 7573/803-87 19/1-93 30 Nm1	31/7-92 Tills vidare
Gadden Månsas Norrstu Rnr 4:9	Brändö	Jurmö	Runar Strandvall	4	30/1-90 Dnr Nm1-03-89-381	Tills vidare
Hamnholmsgrunden Vestergård 1:19	Brändö	Brändö	Brändö församling 22920 BRÄNDÖ	0,8	14.5.1996 Dnr Nm1-35-967-37	Tills vidare
Träskholmsbådan Vestergård 1:19	Brändö	Brändö	Brändö församling 22920 BRÄNDÖ	1	14.5.1996 Dnr Nm1-35-96-37	Tills vidare
Gräsören Gloskärsörarna	Kökar	Karlby	Ls genom gåva	3,0 ha	14.8.2002 ÅFS 61/2002	Tills vidare
Råttgrundet	Mariehamn	Mariehamn	Mariehamns stad och Vesterkalmare delägarlag	13,3 ha	3.9.2003 ÅFS 62/2003	Tills vidare

Bilaga 15. Byggnad och planering av vägar

Under året slutförda om- och nybyggnader av vägar

Landsväg nr 1	Storby – Böle	2,1 km
Landsväg nr 3	Klemetsby – Långnäs	2,4 km
Bygdeväg nr 466	Del av vägen Bolstaholm-Pantsarnäs	1,0 km
Bygdeväg nr 624	Högbolstavägen	1,6 km

Vägavsnitt där planerings- och karteringsarbeten pågått

Landsväg nr 1	Rondell vid Elverksgatan	
Landsväg nr 2	Breddning av avfarten till landsväg nr 4 i Godby i Finströms kommun	0,2 km
Landsväg nr 3	Underfartsbro för gång- och cykeltrafik vid Nabben i Mariehamns stad	
Landsväg nr 3	Ny väganslutning för Solbergets exploatering i Kalmarnäs i Jomala kommun	
Landsväg nr 3	Ny gång- och cykelväg från Österkalmare vägsäl till Lemström i Jomala kommun	2,9 km
Landsväg nr 50	Om- och nybyggnad av landsvägen från Hullby till Haraldsby i Saltvik	2,5 km

Om- och nybeläggningar med mjukolje-, asfaltgrus och asfaltbetong utfördes på följande sträckor:

Landsväg nr 1	Storby – Böle	2,1 km
Landsväg nr 1	Gottby rakan	0,6 km
Landsväg nr 3	Klemetsby – Långnäs	2,4 km
Landsväg nr 370	Svinö vägsäl – Svinö färjefäste	2,1 km
Landsväg nr 500	Del av Bartsgårdavägen	2,5 km
Landsväg nr 680	Vårdö kyrka – Lövä	1,7 km
Landsväg nr 860	Brändö by – Djurholmsbron	1,6 km
Landsväg nr 880	Djurholmsbron – Åva vägsäl	0,7 km
Bygdeväg nr 30	Öhbergsvägen – Korrvik vägsäl	1,2 km
Bygdeväg nr 290	Gottby – Kungsö	2,3 km
Bygdeväg nr 466	Möckelgräs	1,0 km
Bygdeväg nr 520	Nääs – Haga	2,0 km

Bilaga 16. Färjtrafiken

1. Passagerare och fordon 2006-2007

Linje	2006		2007		Förändring		Förändring i %	
	Pass	Fordon	Pass	Fordon	Pass	Fordon	Pass	Fordon
Föglölinjen	178.010	98.408	182.130	100.804	4.120	2.396	2 %	2 %
Töftölinjen	329.525	199.047	330.143	205.763	618	6.716	0 %	3 %
Södra linjen	127.314	43.348	129.965	41.276	6.088	-992	5 %	-2 %
Norra linjen	103.993	47.152	121.604	55.962	17.611	8.810	17 %	19 %
Brändö-Osnäs linjen	92.735	37.079	92.073	37.061	-662	-18	-1 %	0 %
Seglingelinjen	31.104	18.164	31.532	18.943	428	779	1 %	4 %
Simskälalinen	41.187	23.052	41.358	22.268	171	-784	0 %	-3 %
Asterholmalinjen	12.456	6.228	12.738	6.498	282	270	2 %	4 %
Björkölinjen	11.883	7.788	12.844	8.469	961	681	8 %	9 %
Embarsundslinjen	66.700	40.233	67.385	39.803	685	-430	1 %	-1 %
Snäckö-Överö-Långnäs	23.259	13.069	22.680	13.293	-579	224	-2 %	2 %
Åva-Jurmolinjen	21.238	10.639	21.418	10.779	180	140	1 %	1 %
Enklinge-Kumlinge	10.258	5.547	11.704	6.473	1.446	926	14 %	17 %
Ängöslundslinjen	7.854	4.927	8.704	5.584	850	657	11 %	13 %
Totalt	1.054.079	553.601	1.086.278	572.976			3 %	3 %

2. Ekonomiskt utfall per färja och utgiftsslag 2007 (1.000 euro)

Linje		Löner	Bränsle	Underhåll	Övrigt	Totalt	Per linje
Norra linjen	Alfågeln	2.232	809	209	265	3.515	7.246
	Viggen	1.315	375	127	191	2.008	
	Doppingen	618	35	60	59	772	
	Upphyrt tonnage				918	918	
	Övrigt				33	33	
Tvärgående linjen	Grisslan	715	185	54	80	1.034	1.039
	Övrigt				5	5	
Södra linjen	Gudingen	1.754	512	372	184	2.822	5.590
	Skiftet	1.685	541	114	229	2.569	
	Ejdern	94	67		10	171	
	Övrigt			1	27	28	
Föglölinjen	Knipan	1.531	547	113	176	2.367	2.562
	Upphyrt tonnage				116	116	
	Övrigt	67			12	79	
Ofördelat färjor		160			135	295	836
	Ejdern	276	119	99	47	541	
Trafikbåtar*		53	15	38	69	175	175
Ålandstrafiken		207		5	121	333	333
Varutransporter					245	245	245
		10.707	3.205	1.192	2.922	18.026	18.026